

CALEA LUPTĂTORULUI PAȘNIC

O carte care transformă vieți

Luptătorului Ultim al Păcii, din a cărei reflexie Socrate nu-i decât un crâmpei scânteietor - Care, deși are multe nume, este totuși fără nume și care este Sursa noastră a tuturor

Merite

O veche zicală afirmă că: "Noi nu avem prieteni; noi nu avem dușmani; noi avem numai învățători." Viața mea a fost binecuvântată cu mulți învățători și cu influențe călăuzitoare, care, fiecare în felul lor, și-au adus contribuția la scrierea acestei cărți.

Iubirea și credința părinților mei, Herman și Vivian Millman, mi-au oferit fundamentul necesar curajului de a porni pe Cale.

Primul meu editor, Janice Gallagher, a pus întrebările și a făcut sugestiile potrivite, care au ajutat această carte să capete formă.

Un merit deosebit îl are Hal Kramer, ale cărui instincte publicistice l-au inspirat să dea o șansă acestei cărți. În final, aduc recunoștință din inimă soției mele, Joy, camaradul, prietenul și învățătorul meu, care mi-a energizat spiritul de-a lungul timpului.

Și, bineînțeles, Soc.

Prefață

O serie extraordinară de evenimente s-au petrecut în viața mea începând din decembrie 1966, în perioada primului meu an la Universitatea californiană din Berkeley. Totul a început într-o noapte, pe la ora 3.20, când, pentru prima dată, mi-a ieșit în cale Socrate, într-o benzinărie non-stop. (El nu și-a dezvăluit numele real, dar, după ce mi-am petrecut timpul împreună cu el la acea primă întâlnire, i-am găsit eu un nume, care mi-a venit așa, din impuls, după numele înțeleptului grec din antichitate; i-a plăcut numele, așa că i-a rămas așa.) Șansa de a-l întâlni, aparent întâmplătoare, a fost urmată de niște aventuri care aveau să-mi transforme viața.

Viață care mi-a zâmbit în anii de dinainte de 1966. Crescut de către niște părinți iubitori, într-un mediu ocrotitor, aveam să câștig mai târziu Campionatul Mondial de sărituri de la trambulină, la Londra, să călătoresc prin Europa și să primesc multe onoruri. Viața îmi aducea recompense, nu însă și vreo satisfacție sau vreun sentiment de pace durabilă.

Acum însă îmi dau seama că, într-un fel, am dormit în toți acei ani și doar am visat că sunt treaz - până când l-am întâlnit pe Socrate, care avea să devină mentorul și prietenul meu. Înainte de asta întotdeauna crezusem că o viață împlinită, bucuria și înțelepciunea erau drepturile mele umane prin naștere și că ele îmi vor fi acordate odată cu trecerea timpului. Niciodată nu bănuisem că va trebui să învăț cum să trăiesc - că erau anumite discipline și anumite moduri de a vedea lumea, pe care va trebui să le stăpânesc, pentru ca să mă pot trezi la o viață simplă, fericită, fără complicații.

Socrate mi-a arătat care erau greșelile căilor mele, prin comparație cu calea sa, Calea Luptătorului Pașnic. Mereu făcea glume pe seama vieții mele serioase, preocupate și problematice, până când am ajuns să văd și eu prin ochii lui plini de înțelepciune, compasiune și umor. Și nu s-a lăsat până când nu m-a determinat și pe mine să descopăr ce înseamnă să trăiești ca un adevărat luptător.

Adesea vizitele pe care i le făceam durau aproape până dimineața - îl ascultam, îl contraziceam și, în pofida mea, râdeam împreună cu el. Această poveste este bazată pe experiența mea, însă este un roman. Omul pe care l-am numit Socrate, de fapt a existat într-adevăr. Totuși, el a avut o astfel de manieră de a se amesteca în această lume, încât uneori mi-a fost greu să-mi dau seama unde anume a încetat influența lui și unde au început alți învățători sau alte experiențe de viață să-și spună cuvântul. De aceea mi-am luat anumite libertăți în ceea ce privește dialogul și anumite perioade de timp și, pe ici, pe colo, am presărat anecdote și metafore, pentru a scoate în evidență lecțiile pe care Socrate și-a dorit să mi le transmită.

Viața nu este doar o chestiune particulară. Iar o povestire, precum și lecțiile sale, nu sunt de folos decât dacă sunt transmise mai departe. Așadar am considerat că, împărtășindu-vă și vouă din înțelepciunea sa pătrunzătoare și din umorul său neîntrecut, îmi voi putea onora maestrul așa cum se cuvine.

Luptători, luptători ne numim.
Noi luptăm pentru înalta virtute,
pentru realizarea ultimă, pentru sublima înțelepciune,
și de aceea noi luptători ne numim.

- ANGUTTARA NIKAYA

Stația de benzină de la capătul curcubeului

"Viața tocmai începe," mă gândeam, în timp ce-mi luam rămas bun de la mama și de la tata, îndepărtându-mă de casă, la volanul Valiant-ului meu vechi, dar încă de nădejde, cu caroseria lui albă decolorată, ticsită cu lucrurile pe care mi le împachetasem pentru primul meu an de studenție. Mă simțeam puternic, independent, gata de orice.

Fredonând de unul singur după muzica de la radio, m-am îndreptat în viteză spre nord, trecând de autostrăzile din Los Angeles, apoi în sus dincolo de Grapevine, de unde am luat-o pe șoseaua 99, care m-a purtat prin câmpiile verzi ce se întindeau până la poalele Munților San Gabriel.

Chiar înainte de asfințit, coborârea mea șerpuitoare, printre dealurile Oakland, mi-a oferit o priveliște sclipitoare a Golfului San Francisco. Emoția mea creștea pe măsură ce mă apropiam de campusul din Berkeley.

După ce mi-am găsit camera, am despachetat și am început să privesc pe fereastră la Podul Golden Gate (Poarta de Aur) și la luminile din San Francisco, licărind în întuneric.

După cinci minute mă plimbam deja pe bulevardul Telegraph Avenue, uitându-mă la vitrine, respirând aerul proaspăt al Californiei de Nord, adulmecând mirosurile care adiau în jurul micilor cafenele. Copleșit de toate acestea, m-am plimbat apoi, până după miezul nopții, pe aleile care mărgineau frumoasele priveliști ale campusului.

A doua zi dimineață, după micul dejun, m-am dus la Sala de Gimnastică Harmon, unde aveam să mă antrenez, șase zile pe săptămână, pe brânci, pentru întărirea mușchilor și la sărituri, adică ore de transpirație în fiecare zi, urmându-mi astfel visul de a deveni campion.

Nu trecuseră decât două zile și deja mă înecam într-o mare de oameni, hârtii și orare. Dar în curând lunile aveau să se topească unele într-altele, trecând și schimbându-se ușor, precum anotimpurile blânde ale Californiei. La cursuri supraviețuiam, iar în sala de gimnastică excelam. Odată un prieten mi-a spus că m-am născut ca să fiu acrobat. Și, într-adevăr, arătam întocmai:

înfățișarea mea era fără cusur - părul șaten, tăiat scurt, corpul zvelt, musculos. Dintotdeauna am avut o înclinație deosebită către acrobații îndrăznețe; și chiar copil fiind îmi plăcea să mă joc până ajungeam la limita fricii. Camera de gimnastică devenise sanctuarul meu, unde descopeream emoții, provocare și o anumită satisfacție...

Până la sfârșitul primilor doi ani de studenție fusesem în Germania, Franța și Anglia, reprezentând Federația de Gimnastică a Statelor Unite. Am câștigat Campionatul Mondial de sărituri de la trambulină; trofeele mele de gimnastică se înghesuiau unul după altul în camera mea. Fotografia îmi apărea în ziarul "Daily Californian" cu așa regularitate, încât oamenii începeau să mă recunoască pe stradă, iar reputația mea creștea. Femeile îmi zâmbeau. Susie, o prietenă de-a mea, dulce, plină de un farmec irezistibil, cu părul blond, scurt și cu zâmbetul ca dintr-o reclamă de pastă de dinți, îmi făcea vizite amoroase din ce în ce mai des. Chiar și studiile îmi mergeau foarte bine! Mă simțeam în al nouălea cer.

Totuși, pe la începutul toamnei lui 1966, în primul meu an de studenție, ceva întunecat și intangibil începuse să-și facă simțită prezența. Mă mutasem din cămin și locuiam singur într-o mică garsonieră din spatele casei ce aparținea gazdei mele. În această perioadă simțeam o melancolie crescândă, chiar și în toiul tuturor realizărilor mele. Puțin după aceea au început coșmarurile. Aproape în fiecare noapte mă trezeam brusc, plin de transpirație. Aproape întotdeauna visul era același:

Se făcea că mergeam de-a lungul unei străzi întunecate; clădiri înalte, fără uși și fără ferestre se înălțau amenințător deasupra mea, prin fiuoarele întunecate de ceață.

O formă uriașă, acoperită cu o mantie neagră, se îndrepta cu pași mari spre mine. Mai mult simțeam decât vedeam spectrul acela înfricoșător, un craniu alb, lucios, cu orbitele negre care mă țintuiau într-o tăcere de moarte. Un deget scheletic era îndreptat către mine; încheietura sa albă semăna cu o gheară care îmi făcea semn să mă apropii. Înghețam.

Apoi un bărbat cu părul alb se ivea din spatele creaturii cu glugă; fața lui era calmă și senină. Pașii lui nu făceau nici un zgomot. Simțeam, într-un fel, că el este singura mea șansă de scăpare; că el avea puterea de a mă salva, însă nu mă vedea, iar eu nu puteam să-l strig.

Atunci, bătându-și joc de frica mea, Moartea cu glugă întunecată se întorcea cu fața către bărbatul cu părul alb, care îi râdea în față. Șocat, nu puteam decât să privesc. Moartea încerca să-l înhațe cu furie. Iar în clipa următoare se năpustea spre mine, în timp ce bătrânul o apuca de mantie și o răsucea prin aer.

Apoi, dintr-odată, Secerătorul Întunecat dispărea. Bărbatul cu părul alb strălucitor mă privea cu blândețe, deschizându-și brațele într-un gest de bun venit. Mergeam către el, îl îmbrățișam, intrând cu totul în el, dizolvându-mă în ființa lui. Uitându-mă în jos la mine, vedeam că port o robă neagră. Îmi ridicam mâinile și le vedeam albite, cu oasele noduroase, împreunate ca pentru rugăciune.

Mă trezeam cu un țipăt ușor.

Într-o noapte, pe la începutul lui decembrie, eram întins în pat, ascultând cum șuieră vântul printr-o crăpătură mică din fereastra apartamentului. Nu-mi era somn, așa că m-am ridicat și m-am îmbrăcat cu blugii spălăciți, cu un tricou, adidași și o geacă de puf și am ieșit afară în noapte. Era ora 3:05 dimineața.

Mergeam fără vreun scop anume, inspirând adânc aerul rece și umed, privind cerul înstelat, ciulind urechea la vreun zgomot rătăcit, pe străzile tăcute. Mi se făcuse foame, din cauza frigului, așa că m-am îndreptat spre o benzinărie non-stop, ca să cumpăr niște fursecuri și un suc. Cu mâinile în buzunare, am grăbit pasul prin campus, trecând pe lângă casele adormite, apoi am

zărit luminile din stația de benzină. Acolo era o adevărată oază de lumină fluorescentă, strălucind într-o sălbăticie întunecată de chioșcuri, magazine și cinema-uri, toate închise la ora aceea.

Tocmai trecusem de colțul garajului folosit pentru service, când aproape că am căzut peste un om așezat în umbră, pe un scaun sprijinit de peretele de faianță roșie al benzinăriei. Speriat, am făcut un pas înapoi. Bărbatul purta o șapcă roșie de lână, pantaloni gri raiți, șosete albe și sandale japoneze. Părea destul de confortabil într-un fâș subțirel, deși termometrul aflat pe perete, deasupra capului său, arăta 8 grade Celsius.

Fără să-și ridice privirea, mi-a spus, cu o voce puternică, aproape muzicală: "Iartă-mă dacă te-am speriat."

"Oh, uh, nu-i nimic. N-ai niște soda pop (băutură răcoritoare carbo-gazoasă)?"

"N-avem decât suc de fructe pe-aici. Și nu-mi spune mie "pop"(tăticule)!" S-a întors către mine și, pe jumătate zâmbind, și-a scos șapca, descoperindu-și părul de un alb strălucitor. Apoi a râs.

Râsul acela! Înmărmurit, l-am privit fix o clipă. Era chiar bătrânul din visul meu! Cu părul alb, cu fața luminoasă, netedă, un bărbat suplu, înalt, de vreo cincizeci sau șazeci de ani. A râs din nou. În tulburarea mea, nu știu cum am ajuns la o ușă pe care era scris "Birou" și pe care am deschis-o. În clipa aceea, odată cu ușa biroului, am simțit parcă o alta ușă deschizându-se, într-o alta dimensiune. Am intrat, prăbușindu-mă pe o canapea veche, și, înfiorat, mă întrebam ce grozavie ar putea să mai pătrundă urlând prin ușa aceea, în lumea mea obișnuită. Spaima îmi era amestecată cu o fascinație ciudată, dincolo de puterea mea de înțelegere. Am rămas așa, abia respirând, căutând să-mi recapăt priza pe care o aveam asupra lumii obișnuite.

Priveam în jur prin biroul acela. Era atât de diferit de atmosfera sterilă și de dezordinea dintr-o benzinărie obișnuită. Canapeaua pe care mă aflam era acoperită cu o pătură mexicană ponosită, dar în culori vii. La stânga mea, lângă intrare, se găsea o ladă în care erau aranjate cu grijă obiecte de călătorie: hărți, fitile, ochelari de soare, etc. În spatele unui mic birou maroniu, de nuc, era un scaun pământiu la culoare, tapițat cu catifea raiată. Un distribuitor de apă de izvor străjuia o ușă pe care era scris 'Privat'. Lângă mine era o a doua ușă, care dădea în garaj.

Ceea ce m-a frapat cel mai mult era ambianța plăcută, familiară, a camerei. Un covor galben auriu lăptos era întins pe toată lungimea lui, până aproape de preșul de la intrare. Pereții fuseseră recent zugrăviți în alb, iar câteva tablouri cu peisaje le dădeau culoare. Incandescența blândă a luminii din cameră mă calma. Era un contrast relaxant cu fluorescența stridentă de afară. Dincolo de toate, se simțea că acea cameră era caldă, ordonată și protectoare.

De unde să știu că încăperea aceea avea să devină locul unor aventuri surprinzătoare, al magiei, groazei și romantismului? Însă în clipele acelea eu mă gândeam doar că: "Aici s-ar potrivi de minune un șemineu arzând."

Curând respirația mi s-a liniștit, iar mintea, deși nu satisfăcută pe deplin, s-a oprit cel puțin din hoinăreala ei obișnuită. Asemănarea dintre bărbatul acesta cu părul alb și acela din visul meu mi se părea cu certitudine o coincidență. Cu un oftat, m-am ridicat, mi-am încheiat geaca și am ieșit afară, în aerul rece.

Bătrânul încă ședea acolo. Când am trecut pe lângă el, m-am mai uitat o dată, pe furiș, la chipul lui - ochii aveau un licăr care mi-a surprins o clipă privirea. Nu văzusem până atunci asemenea ochi. La prima vedere, păreau să aibă lacrimi în ei, gata să răbufnească, apoi lacrimile se transformau într-o licărire, ca scânteierea unei stele. Eram atras din ce în ce mai adânc de privirea lui, până când stelele au devenit ele însele doar o reflexie a ochilor lui. Am rămas pierdut așa o vreme, nemaivăzând altceva decât ochii aceia, inflexibili și curioși, precum ochii unui copil.

Nu știu cât timp am stat acolo; poate secunde, poate minute - sau mai mult. Am tresărit și, dezmeticindu-mă, mi-am dat seama de locul în care mă aflam. Nu mă simțeam în apele mele, așa că, mormăind un "Noapte bună", m-am grăbit să plec spre casă.

Când am ajuns la trotuar, m-am oprit. Aveam o furnicătură în ceafă; simțeam că încă mă privea. M-am uitat înapoi. Nu trecuseră mai mult de cincisprezece secunde. Și iată că el era sus, cocoțat pe acoperiș, cu brațele încrucișate, privind cerul cu stele! Am rămas cu gura căscată, uitându-mă când la scaunul gol, încă rezemat de perete, când sus, pe acoperiș. Era imposibil! Nici dacă l-aș fi găsit schimbând roata unei trăsurii făcute dintr-un dovleac cât casa, tras de niște șoareci uriași, efectul n-ar fi fost atât de uluitor.

În tăcerea nopții, am rămas cu gura căscată, privind lung la înfățișarea lui suplă, o prezență impozantă, chiar și de la distanță. În clipele acelea puteam să aud stelele răsunând ca niște clopoței în bătaia vântului. Apoi, brusc, Socrate și-a întors capul și s-a uitat direct în ochii mei. Era cam la cincisprezece metri față de mine, însă aproape că puteam să-i simt răsuflarea pe față. Am început să tremur, dar nu din cauza frigului. Acea poartă, acolo unde realitatea se dizolva în lumea viselor, se întredeschidea din nou.

M-am uitat în sus la el. "Da?" a spus. "Pot să te ajut cu ceva?" Profetice vorbe!

"Scuză-mă, dar..."

Ești scuzat," a zâmbit el. Mi-am simțit fața înroșindu-se; chestia asta începea să mă irite. Mă prinsese într-un joc căruia nu-i cunoșteam regulile.

"Bine, dar cum ai ajuns pe acoperiș?"

"Ajuns pe acoperiș?" a îngânat el cu un aer nevinovat și încurcat.

"Da. Cum ai ajuns de pe scaunul acela," și am arătat spre scaunul gol, "sus, pe acoperiș, în mai puțin de douăzeci de secunde? Erăi sprijinit de peretele ăsta, chiar aici. M-am întors, m-am îndreptat spre colț, iar tu..."

"Știi exact ce făceam eu," a răsunit vocea lui. "Nu trebuie să-mi descrii tu asta.

Întrebarea este: "Tu știi ce făceai?"

"Bineînțeles că știu ce făceam!" Începea să mă scoată din sărite; doar nu eram un copil ca să fiu luat la rost! Și totuși îmi doream cu disperare să aflu șiretlicul bătrânului, așa că mi-am păstrat cumpătul și l-am întrebat, în mod politicos: "Domnule, vă rog să-mi spuneți și mie, cum ați ajuns pe acoperiș?"

M-a fixat cu privirea îndelung, în tăcere, până când am început să simt furnicături în ceafă. În cele din urmă, mi-a răspuns: "Am folosit o scară. E chiar aici, în spate." Apoi, neluându-mă în seamă, și-a ridicat privirea din nou spre cer.

M-am dus repede în spate. Și, într-adevăr, era acolo o scară veche, sprijinită strâmb de zid. Însă capătul scării era cel puțin cu vreun metru și jumătate mai scurt decât marginea acoperișului; chiar dacă, să presupunem, o folosise - ceea ce era foarte îndoielnic - asta nu putea să explice cum ajunsese acolo doar în câteva secunde.

Dintr-o dată, am simțit că mă atinge ceva pe umăr, în întuneric. Am tresărit și m-am răsucit, ca să văd că era mâna lui. Nu știu cum făcuse, dar a coborât de pe acoperiș și s-a furișat lângă mine. Apoi am ghicit care era singura explicație posibilă. Avea un frate geamăn! Era clar că amândoi se distrau pe seama trecătorilor nevinovați, băgând spaima în sufletele lor. L-am acuzat imediat.

"Foarte bine, domnule, unde este geamănul dumitale? Eu nu sunt prostul nimănu!"

S-a încruntat ușor și apoi a început să râdă în hohote. Aha! Asta era deci! Avusesem dreptate; l-am prins cu mâța-n sac. Însă răspunsul său m-a făcut să-mi piară tot entuziasmul.

"Dacă aş fi avut un geamăn, crezi că mi-aş fi pierdut timpul stând aici de vorbă cu 'prostul nimănu'?" A râs din nou şi a făcut cale-ntoarsă spre garaj, lasându-mă cu gura căscată. Nu-mi venea să cred ce tupeu avea tipul ăsta.

M-am grăbit să-l ajung din urmă. A intrat în garaj şi a început să meşterească la un carburator, sub capota unei vechi camionete Ford, de culoare verde. "Deci sunt un prost, ha?" Am rostit eu, chiar mai aspru decât aş fi vrut.

"Proşti suntem cu toţii," a venit răspunsul lui. "Atât doar că nu sunt decât câţiva cei care ştiu asta; ceilalţi nu ştiu. Tu pari să faci parte din cea de-a doua categorie. Vrei să-mi dai cheia aia franceză, te rog?"

I-am dat afurisita de cheie şi m-am pregătit să plec. Totuşi, înainte să plec, trebuia neapărat să aflu. "Te rog, spune-mi, cum ai ajuns atât de repede pe acoperiş? Misterul ăsta nu-mi dă pace."

Mi-a dat cheia înapoi, spunând: "Lumea întreagă este un mister; nu-i nevoie să-l dezlegi tu." Şi a arătat înspre raftul din spatele meu. "Acum îmi trebuie ciocanul şi şurubelniţa de colo."

Frustrat, l-am mai privit un minut, încercând să găsesc o soluţie să-l fac să-mi spună ce vroiam să aflu, însă el părea că uitase complet de prezenţa mea. Aşa că am renunţat şi m-am îndreptat spre uşă, când l-am auzit spunând: "Nu pleca!" Nu era nici rugămintă, nici poruncă. Era o afirmaţie oarecare. M-am uitat la el; ochii îi erau blânzi.

"Şi de ce n-aş pleca?"

"Fiindcă ţi-aş putea fi de folos," a spus, scoţând carburatorul cu îndemânarea unui chirurg, în mijlocul unui transplant de inimă. L-a aşezat jos cu grijă şi s-a întors cu faţa către mine.

Îl priveam cu gura căscată.

"Ține," mi-a spus, dându-mi în mână carburatorul. "Demonteză-l şi pune piesele în vasul ăsta să se înmoaie. Asta o să-ţi mai alunge din minte întrebările."

Frustrarea mea s-a transformat dintr-odată în râs. Bătrânul ăsta putea să fie arogant, ce-i drept, dar era totodată interesant. Aşa că am hotărât să fiu sociabil.

"Numele meu este Dan," am zis, întinzând mâna, zâmbind formal. "Şi al tău?"

Mi-a pus în mâna întinsă o şurubelniţă, zicând: "Numele meu nu contează; şi nici al tău. Ceea ce este important se află dincolo de nume şi dincolo de întrebări. Acum o să ai nevoie de şurubelniţa asta ca să demontezi carburatorul," mi-a arătat el.

"Nu-i nimic dincolo de întrebări," am ripostat eu. "De exemplu, cum ai zburat pe acoperişul acela?"

"N-am zburat, ci am sărit," a răspuns el sec. "Nu-i nici o magie, aşa că nu te amăgi. În cazul tău, totuşi, chiar că ar trebui să execut un exerciţiu dificil de magie. Fiindcă se pare că va trebui să transform o paiată într-o fiinţă umană."

"Cine te crezi, mă rog, să-mi spui mie una ca asta?"

"Sunt un luptător!" mi-a retezat-o el. "Dincolo de asta, cine sunt eu depinde de cine vrei tu să fiu."

"Chiar nu poţi să-mi răspunzi la o întrebare directă?" Am spus cu ciudă, luând cu asalt carburatorul, ca şi cum aş fi vrut să-mi vărs tot focul asupra lui.

"Întreabă-mă şi am să văd ce pot să fac," a spus, zâmbind nevinovat. Şurubelniţa mi-a alunecat şi m-am zgâriat la deget. "Fir-ar să fie!" am ţipat, alergând la chiuvetă să-mi spăl rana. Socrate mi-a dat un leucoplast.

"Bine atunci, uite o întrebare cât se poate de directă." Eram hotărât să-mi păstrez vocea calmă. "Cum poţi tu să-mi fii mie de folos?"

"Păi deja ţi-am fost de folos," mi-a răspuns, arătându-mi bandajul pe care-l aveam pe deget.

Asta punea capac la toate. "Uite, știi ce, nu mai pot să-mi pierd vremea pe-aici. Trebuie să mă duc să mai și dorm." Am pus jos carburatorul și eram gata să plec.

"De unde știi că n-ai dormit toată viața? De unde știi că nu dormi chiar în momentul ăsta?" a spus el răspicat, cu o sclipire ghidușă în ochi.

"Mă rog, cum zici tu." Eram prea obosit ca să-l mai contrazic. "Încă ceva, totuși. Înainte să plec, nu vrei să-mi spui și mie cum ai reușit cascadoria de pe acoperiș?"

A venit la mine și mi-a strâns mâna. "Mâine, Dan, mâine." A zâmbit cu căldură și toată frica și frustrarea mea de mai devreme s-au spulberat ca prin farmec. Mâna, brațul și apoi întregul corp începuseră să mă furnice. Apoi a adăugat: "Îmi pare bine să te văd din nou!"

"Cum adică 'din nou'?" am început eu, apoi m-am întrerupt; "Da, știu, mâine, mâine." Și am râs amândoi. M-am îndreptat spre ușă, m-am oprit și, întorcându-mă, m-am uitat în ochii lui și i-am spus: "La revedere, Socrate."

Părea cam nedumerit, însă a ridicat din umeri binevoitor. Cred că i-a plăcut numele. Am plecat fără să mai spun nimic.

A doua zi, la cursul de la ora 8 am dormit. Dar până să înceapă antrenamentul de după-amiază, eram treaz și gata de acțiune.

După ce am alergat în sus și în jos pe scările de la tribune, Rick, Sid și cu mine, împreună cu ceilalți colegi de echipă, ne-am așezat pe podea, transpirați și gâfâind, întinzându-ne picioarele, umerii și spatele. De obicei eram tăcut în timpul acestui ritual, dar astăzi simțeam că aș fi vrut să le povestesc și lor despre noaptea trecută. Însă tot ce am reușit să spun a fost: "L-am întâlnit pe acest tip neobișnuit la o benzinărie, noaptea trecută."

Dar prietenii mei erau mult mai preocupați de durerea pricinuită de întinderea picioarelor decât de povestioarele mele.

Ne-am încălzit cu ușurință, făcând de câteva ori roata, apoi câteva genoflexiuni și ridicări ale picioarelor, apoi am început seria de sărituri. În timp ce zburam prin aer, iar și iar - în timp ce mă roteam la bara fixă, sau făceam foarfeci la calul cu mânere și mă străduiam cu noile exerciții de încordare a mușchilor la inele - mă tot gândeam la performanțele misterioase ale bărbatului pe care-l numisem "Socrate". Sentimentele mele contradictorii mă îndemneau să-l evit, însă trebuia să mă lămuresc odată ce era cu personajul acesta misterios.

După cină mi-am răsfoit rapid temeile la istorie și la psihologie, am făcut un rezumat pentru o lucrare la limba engleză, apoi am ieșit val-vârtej din casă. Era ora 11 noaptea. Îndoilele începeau să mă încolțească, pe măsură ce mă apropiam de benzinărie. Oare chiar vroia să mă vadă din nou? Ce-aș fi putut să-i spun ca să-l conving de faptul că eram totuși o persoană foarte inteligentă?

Era acolo, stând în prag. S-a aplecat în semn de salut și, făcând un gest larg cu mâna, m-a poftit în birou. "Scoate-ți pantofii, te rog - un obicei de-al meu."

M-am așezat pe canapea și mi-am pus pantofii în apropiere, în caz că aș fi vrut să plec în grabă. Încă nu aveam încredere în acest străin misterios.

Începuse să plouă. Ambianța și căldura biroului erau confortabile, în contrast cu noaptea întunecată și norii amenințători de afară. Am început să mă simt mai în largul meu. Rezemându-mă de spate, am spus: "Știi, Socrate, simt că totuși ne-am mai întâlnit cândva."

"Așa este," a răspuns el, deschizând din nou poarta aceea din mintea mea, acolo unde visele și realitatea deveneau una. Am tăcut.

"Huh, Socrate, am avut de multe ori acest vis - în care ești și tu." L-am privit cu atenție, însă fața lui nu trăda nimic.

"Am fost în visele multor oameni; și tu ai fost. Spune-mi despre visul tău," a zâmbit el.

I-am povestit, cu toate amănuntele pe care mi le aduceam aminte. Pe măsură ce acele scene teribile deveneau vii în mintea mea, camera părea că se întunecă, iar lumea obișnuită începea să se estompeze.

După ce am terminat, a spus: "Da, un vis foarte bun." Până să-l întreb eu ce vroia să spună cu asta, clopoțelul benzinăriei a sunat o dată, apoi încă o dată. Și-a luat un poncho și a ieșit afară, în noaptea ploioasă. M-am dus la fereastră, să-l pot urmări cu privirea.

Era aglomerație în seara aceea: mai precis, ora de vârf de vineri noaptea. Lucrurile începuseră să se precipite, clienții veneau unul după altul. M-am simțit stânjenit, stând acolo cu mâinile-n sân, așa că am ieșit să-l ajut, dar el nu părea să mă observe.

Un șir nesfârșit de mașini mă aștepta: furgonete, mașini roșii, verzi, negre, mașini de teren și mașini sport străine. Stările de spirit ale clienților erau la fel de variate ca și mașinile lor. Doar unul sau doi clienți păreau să-l cunoască pe Socrate, dar cei mai mulți se uitau de două ori la el, ca și cum ar fi observat ceva ieșit din comun, dar nedeslușit.

Unii aveau chef de petrecere, râzând tare și dându-și radio-urile la maxim, cât îi așteptam noi. Socrate râdea și el împreună cu ei. Doar unii, cei mai puțini, erau mai țâfnoși, făcând parcă un efort special să pară nesuferiți. Însă Socrate îi trata pe toți cu aceeași amabilitate - ca și cum fiecare dintre ei ar fi fost oaspetele său de onoare.

După miezul nopții mașinile și clienții s-au mai rărit. Aerul rece părea nefiresc de liniștit, chiar dacă fusese umplut de toată hărmălaia de mai înainte. Când ne-am întors în birou, Socrate mi-a mulțumit pentru ajutor. Am dat din umeri a indiferență, dar în sufletul meu eram mulțumit că remarcase ceea ce făcusem. Oricum, trecuse cam multă vreme de când nu mai ajutasem pe cineva.

Odată ajuns în biroul călduț, mi-am amintit de treaba noastră neterminată. Așa că am început să vorbesc de îndată ce m-am trântit pe canapea. "Socrate, așa avea niște întrebări."

El și-a împreunat mâinile, într-un gest de rugăciune și și-a ridicat privirea înspre tavan, ca și cum ar fi cerut ghidare divină - sau poate răbdare divină.

"Care," și a oftat, "sunt întrebările tale?"

"Ei bine, încă mai vreau să aflu despre acoperiș și de ce ai spus 'mi pare bine să te văd din nou' și vreau să știu ce pot face eu pentru tine și cum poți tu să-mi fii mie de folos. Și mai vreau să știu câți ani ai."

"Hai să-ncepem cu cea mai ușoară, deocamdată. Am nouăzecișisase de ani, după timpul tău." Nu, nu avea cum să aibă nouăzecișisase de ani. Cincizecișisase poate; șazecișisase cu indulgență; șaptezecișisase, posibil, dar greu de crezut. Dar nouăzecișisase? Cred că mințea - dar de ce-ar fi mințit? Și mai trebuia să aflu și despre cealaltă chestie pe care o lăsase să-i scape.

"Socrate, ce vrei să spui cu 'după timpul tău'? Adică tu trăiești după ora standard de est sau ești cumva venit," și încercând o glumă cam răsuflată, "din cosmos?"

"Păi nu este fiecare?" a venit replica lui. De fapt, mă gândisem și eu la asta înainte, ca la o posibilitate foarte probabilă.

"Și mai vreau să știu ce putem face noi unul pentru celălalt."

"Doar atât: pe mine nu m-ar deranja să am un ultim student, iar tu, în mod evident, ai nevoie de un profesor."

"Am destui profesori," i-am rețezat-o eu.

"Da, chiar așa?" A făcut o pauză, după care a continuat: "Dacă ai sau nu un profesor potrivit, asta depinde numai de ce anume vrei să înveți." S-a ridicat sprinten de pe scaun și s-a îndreptat spre ușă. "Vino cu mine. Vreau să-ți arăt ceva."

Am mers până la colț, de unde puteam să privim în jos bulevardul, care se întindea până la cartierul de afaceri și, dincolo de el, luminile orașului San Francisco.

"Lumea de acolo," a spus el fluturându-și brațul pe deasupra orizontului, "este o școală, Dan. Viața este singurul profesor adevărat. Îți oferă multe experiențe, iar dacă experiența ar fi fost singura care ar fi adus înțelepciune și împlinire, atunci ar însemna că oamenii în vârstă ar trebui să fie cu toții niște fericiți, niște maeștri iluminați. Însă lecțiile pe care le oferă experiența sunt ascunse. Eu pot să te ajut să înveți din experiență, ca să vezi lumea limpede, iar limpezimea este ceva de care tu ai nevoie cu disperare, chiar acum. Intuiția ta știe că asta este adevărat, dar mintea ta se revoltă; ai experimentat destul de mult, însă ai învățat puțin."

"Nu știu despre ce vorbești, Socrate. Vreau să spun că n-aș merge atât de departe."

"Nu, Dan, încă nu știi despre ce vorbesc, dar o să știi. Și o să mergi atât de departe, ba chiar mai departe, pot să te asigur."

Ne-am întors spre birou, când tocmai intrase o Toyota de un roșu aprins. Socrate a continuat să vorbească în timp ce deschidea rezervorul. "La fel ca majoritatea oamenilor, ai fost învățat să culegi informații din afara ta; din cărți, din reviste, de la experți." Apoi a fixat furtunul de benzină în rezervor. "Ca și această mașină, te deschizi și lași faptele să curgă înăuntru. Uneori informația este premium, alteori este cu plumb. Îți cumperi cunoașterea la prețul pieței, la fel cum cumperi și benzina."

"A, chiar, îți mulțumesc că mi-ai amintit. În două zile trebuie să-mi plătesc taxa de școală!"

Socrate a încuviințat din cap doar, preocupat să umple rezervorul clientului. După ce acesta s-a umplut, Socrate a continuat să pompeze benzină, până când a început să se reverse din rezervor și să curgă pe jos. O baltă de benzină se întindea pe asfalt.

"Socrate, rezervorul e plin - ai grijă ce faci!"

Neluându-mă în seamă, a lăsat benzina să curgă în continuare, spunând: "Dan, ca și rezervorul acesta, tu ești umplut până la refuz cu idei preconcepute; plin de cunoștințe inutile. Ai acumulat multe fapte și idei, dar încă nu știi mare lucru despre tine însuși. Ca să poți învăța, mai întâi trebuie să-ți golești rezervorul." Mi-a zâmbit complice, făcându-mi cu ochiul, și, închizând pompa cu un clic, a adăugat: "Vrei să cureți mizeria asta, te rog?"

Aveam sentimentul că nu se referea numai la benzina risipită pe jos. M-am grăbit să spăl asfaltul. Soc a luat banii de la șofer și i-a dat înapoi restul și un zâmbet. Ne-am întors în birou și ne-am așezat.

"Ce ai de gând să faci, să mă umpli cu faptele tale? m-am burzului eu."

"Nu, n-am de gând să te împovărez cu și mai multe fapte; am de gând să-ți arăt 'înțelepciunea corpului'. Tot ce vei avea vreodată nevoie să știi este înăuntrul tău; secretele universului sunt înscrise în celulele corpului tău. Dar tu n-ai învățat încă ce înseamnă viziunea interioară; adică nu știi cum să-ți citești corpul. Singura ta resursă a fost să citești cărți, să-i asculți pe experți și să speri că au dreptate. Dar când o să înveți înțelepciunea corpului vei fi un Profesor între profesori."

M-am abținut cu greu să nu pufnesc în răs. Acest lucrător la stația de benzină îmi acuza profesorii de ignoranță și insinua faptul că educația mea universitară ar fi fost lipsită de sens! "O, sigur, Socrate, înțeleg ce vrei să spui cu această idee de 'înțelepciune a corpului', dar nu dau doi bani pe ea."

A dat încet din cap. "Înțelegi multe lucruri, dar practic n-ai realizat nimic."

"Ce vrei să spui cu asta?"

"Înțelegerea este unidimensională. Ea reprezintă capacitatea de pătrundere a intelectului. Duce la acumularea de cunoștințe, pe care tu o ai. Realizarea, pe de alta parte, este tridimensională. Ea este înțelegerea simultană a "corpului-întreg" - capul, inima și instinctele fizice. Și asta provine numai din experiență directă."

"Tot nu pricep."

"Îți amintești când ai învățat prima dată să conduci? Înainte de asta erai doar un pasager; doar înțelegeai ce era. Dar ai realizat cum era numai atunci când ai făcut asta pentru prima oară."

"Așa e!" am spus. "Îmi amintesc sentimentul acela de: "Asta era deci!"

"Exact! Această propoziție descrie perfect experiența realizării. Într-o zi ai să spui la fel și despre viață."

Am tăcut o vreme, apoi am spus: "Tot nu mi-ai explicat cum e cu 'înțelepciunea corpului'."

"Vino cu mine," mi-a făcut semn Socrate și m-a condus spre ușa pe care scria 'Privat'. Când am intrat acolo, era întuneric beznă. Începusem să mă neliniștesc, dar frica a făcut loc deîndată unei bănuieli fulgerătoare. Eram pe cale să învăț primul meu secret adevărat: înțelepciunea corpului.

Lumina s-a aprins brusc. Eram în baie, iar Socrate urina zgomotos în closet. "Aceasta," a spus el cu emfază, "este înțelepciunea corpului." Râsul său a început să răsună între pereții de faianță, în timp ce eu am ieșit și m-am așezat pe canapea, cu privirea ațintită la covor.

Când a ieșit din baie, i-am spus: "Socrate, eu totuși vreau să aflu..."

"Dacă tot ai de gând să-mi spui Socrate," m-a întrerupt el, "ai fi putut măcar să onorezi acest nume, dacă mi-ai fi îngăduit și mie să pun niște întrebări din când în când, iar tu să poți răspunde la ele. Cum îți sună asta?"

"Foarte bine!" am răspuns. "Tu tocmai ai pus o întrebare, iar eu ți-am răspuns deja la ea. Acum e rândul meu. Despre cascadoria aceea cu zburatul pe acoperiș din noaptea trecută..."

"Ești un tânăr perseverent, nu-i așa?"

"Da, sunt. N-aș fi ajuns unde sunt astăzi fără perseverență. Și asta e altă întrebare la care ai primit un răspuns clar. Acum am putea să ne ocupăm și de niște întrebări de-ale mele?" Fără să mă bage în seamă, m-a întrebat: "Unde ești tu astăzi, chiar acum?"

Entuziasat, am început să-i vorbesc despre mine. În orice caz, am observat că ocoala răspunsurile la întrebările mele. Totuși, i-am vorbit despre trecutul meu îndepărtat, apoi despre cel recent și despre depresiile mele inexplicabile. M-a ascultat cu răbdare și interes, ca și cum ar fi avut tot timpul din lume la dispoziție, până când am terminat, după câteva ore.

"Foarte bine," a spus. "Dar tot nu mi-ai răspuns la întrebarea în ceea ce privește unde ești tu."

"Ba da, nu-ți amintești? Ți-am spus cum am ajuns unde sunt astăzi: prin muncă susținută."

"Unde ești tu?"

"Cum adică, unde sunt eu?"

"Unde ești tu?" a repetat el cu blândețe.

"Sunt aici."

"Unde e aici?"

"În acest birou, în această stație de benzină!" Îmi pierdeam răbdarea cu jocul ăsta.

"Unde este această stație de benzină?"

"În Berkeley."

"Unde este Berkeley?"

"În California."

"Unde este California?"

"În Statele Unite."

"Unde sunt Statele Unite?"

"Pe o masă continentală, unul dintre continentele emisferei vestice. Socrate, eu..."

"Unde sunt continentele?"

Am oftat. "Pe Pământ. Tot n-am terminat?"

"Unde e Pământul?"

"În Sistemul Solar, a treia planetă de la Soare. Soarele este o stea mică în Galaxia Calea Lactee, bine?"

"Unde este Calea Lactee?"

"Măi frate," am oftat nerăbdător, dându-mi ochii peste cap. "În Univers." M-am lăsat pe spate și mi-am încrucișat mâinile a lehamite.

"Și unde," a zâmbit Socrate, "este Universul?"

"Universul este... ei bine, sunt tot felul de teorii despre cum a fost creat..."

"Nu asta am întrebat. Unde este?"

"Habar n-am - cum aș putea răspunde la asta?"

"Aici e poanta. Nu poți să răspunzi și n-o să poți vreodată. Nu se cunoaște nimic despre asta. Ești un ignorant în ceea ce privește unde se află Universul și, drept urmare, în ceea ce privește unde ești tu. De fapt, nu ai cunoștință despre nimic anume unde se află; și nici nu știi despre nimic ce este anume sau cum a ajuns să fie. Acesta este un mister."

"Ignoranța mea, Dan, este bazată pe această înțelegere. Înțelegerea ta este bazată pe ignoranță. Eu sunt un prost cu simțul umorului; tu ești un tembel serios."

"Ascultă," i-am spus, "sunt niște lucruri pe care ar trebui să le știi despre mine. În primul rând să știi că sunt deja un fel de luptător. Sunt un gimnast din calea-afară de bun." Ca să punctez ceea ce i-am spus și să-i arăt că pot fi și eu spontan, m-am ridicat de pe canapea și am făcut un salt pe spate, de pe loc, aterizând cu grație pe covor.

"Hei," a spus, "a fost grozav. Mai fă o dată!"

"Ei, nu e chiar așa de extraordinar, Soc. De fapt e destul de ușor pentru mine." Am făcut un efort uriaș să evit o undă de superioritate din glas, dar n-am reușit să-mi rețin totuși un zâmbet mândru. Eram obișnuit să le arăt astfel de lucruri copiilor, pe plajă sau în parc. Și ei, ca și Soc, vroiau să vadă asta încă o dată.

"Foarte bine, Soc, acum privește cu atenție." Am sărit în sus și chiar când eram pe punctul să mă întorc, cineva sau ceva m-a răsucit prin aer. Am aterizat grămadă pe canapea. Pătura mexicană de pe ea s-a înfășurat singură în jurul meu, acoperindu-mă. Mi-am scos repede capul de sub învelitoare, uitându-mă după Socrate. Era așezat tot acolo, în partea cealaltă a camerei, la vreo trei metri jumătate depărtare, ghemuit pe scaunul sau, zâmbind ștregărește.

"Cum ai făcut asta?" Confuzia mea era totală, în timp ce el se uita la mine cu o privire nevinovată.

"Ți-a plăcut cursa?" m-a întrebat. "Vrei s-o mai vezi o dată?" a adăugat. "Dan, nu trebuie să-ți faci griji în legătură cu mica ta alunecare; chiar și un mare luptător ca tine mai face câte-o boroboață din când în când."

M-am ridicat buimac și am îndreptat canapeaua, aranjând pătura la loc. Trebuia să fac ceva cu mâinile; aveam nevoie de timp să mă gândesc. Cum o făcuse? Altă întrebare care va rămâne fără răspuns.

Socrate a ieșit încetișor din birou, ca să umple rezervorul unei furgonete pline cu obiecte casnice. "Gata oricând să mai înveselească vreun călător în drumul său," mă gândeam. Apoi am închis ochii și am început să reflectez la modul în care sfida el, în aparență, legile naturii, sau cel puțin pe cele ale bunului simț fizic.

"N-ai vrea să afli niște secrete?" Nici măcar nu-l auzisem când a intrat. Era așezat pe scaunul lui, picior peste picior.

Mi-am pus și eu picior peste picior și m-am aplecat mai în față nerăbdător. Apreciind greșit moliciunea canapelei, m-am aplecat puțin cam mult și m-am răsturnat. Nici n-am apucat să-mi despletesc picioarele, că m-am trezit împrăștiat cu fața-n jos, pe covor.

Socrate râdea în hohote. M-am ridicat într-o clipă, drept ca un stâlp. Soc se distra copios, văzându-mi expresia năucă. Mult mai obișnuit cu aplauzele decât cu ridicolul, am sărit în picioare rușinat și furios. Soc s-a oprit brusc; fața și vocea lui erau încărcate de autoritate.

"Stai jos!", a poruncit el, arătând spre canapea. M-am așezat. "Te-am întrebat dacă vrei să afli un secret."

"Da, vreau - despre acoperișuri."

"Ai de ales dacă vrei sau nu să afli un secret. Eu aleg despre ce anume."

"De ce trebuie să jucăm întotdeauna după regulile tale?"

"Pentru că e benzinăria mea, de aceea!" Soc a vorbit cu un aer exagerat de arogant, probabil luându-mă peste picior în continuare. "Acum fii foarte atent. A propos, ești așezat confortabil și, uh, stabil?" a făcut el cu ochiul. Eu doar scrâșneam din dinți.

"Dan, am niște locuri să-ți arăt și niște povești să-ți spun. Am secrete să-ți destăinui. Dar, înainte să începem împreună această călătorie, trebuie să iei aminte că valoarea unui secret nu stă în ceea ce afli, ci în ceea ce faci după aceea cu el."

Soc a scos un dicționar vechi din sertar și a început să-l fluture prin aer. "Folosește ce cunoaștere vrei, dar ține seama de limitele ei. Cunoașterea singură nu este suficientă, ea nu are inimă. Oricât de multă cunoaștere ai avea, ea nu-ți va hrăni și nici nu-ți va susține spiritul; nu va putea niciodată să-ți aducă fericirea ultimă sau pacea deplină. Viața necesită mai mult decât cunoaștere; necesită simțire intensă și energie constantă. Viața cere acțiune dreaptă, pentru ca această cunoaștere să devină vie."

"Știi asta, Soc."

"Vezi, asta e problema ta - știi, dar nu acționezi. Nu ești un luptător adevărat."

"Socrate, nu pot să cred una ca asta. Eu știu că uneori am acționat ca un luptător, în anumite situații dificile - ar trebui să mă vezi la sala de gimnastică!"

"Sunt de acord că, de fapt, poți avea experiența minții unui luptător, în unele ocazii: hotărâtă, flexibilă, limpede și liberă de orice îndoială. Poți să-ți dezvolti corpul unui luptător, elastic, suplu, sensibil și plin de energie. În unele momente, rare, poți chiar să simți cu inima unui luptător, iubind orice și pe oricine îți apare în cale. Dar aceste calități sunt fragmentate în tine. Îți lipsește integrarea. Misiunea mea este să te aranjez la loc, Pinocchio."

"Ia stai așa, Socrate, m-am burzului eu. Deși nu mă îndoiesc că ai niște înzestrări neobișnuite și că-ți place să te învălui într-o aură de mister, nu-nțeleg cum poți să pretinzi să mă aranjezi pe mine la loc. Hai să vedem cum stau lucrurile de fapt: eu sunt student la Universitate, tu faci service la mașini. Eu sunt campion mondial, iar tu meșterești în garaj, faci ceai și aștepti să între vreun trecător amărât ca să-l bagi în sperieți. Poate aș putea eu să te aranjez pe tine la loc." Nu prea îmi dădeam seama ce spun, dar mă făcea să mă simt bine.

Socrate a răs doar, clătinând din cap, ca și cum nu prea-i venea să creadă ce spuneam. Apoi a venit la mine, s-a așezat în genunchi în fața mea, spunând: "Tu, să mă aranjezi pe mine la loc? Poate că vei avea șansa asta într-o zi. Dar deocamdată ar trebui să înțelegi care este diferența dintre noi." M-a pocnit între coaste, apoi m-a pocnit iar și iar, spunând: "Luptătorul acționează..."

"Oprește-te odată!" am țipat. "Mă calci pe nervi!"

"...iar prostul doar reacționează."

"Păi la ce te aștepti?"

"Eu te pocnesc și tu te enervezi; te insult, iar tu reacționezi cu îngâmfare și cu furie; alunec pe-o coajă de banană și..." A făcut doi pași înapoi și a alunecat, aterizând cu o bufnitură pe covor. N-am putut să mă abțin și am pufnit în râs.

S-a ridicat și s-a întors cu fața la mine, făcând o ultimă observație. "Dan, sentimentele și reacțiile tale sunt automate și previzibile; ale mele nu. Eu îmi creez viața în mod spontan; a ta este determinată de trecutul tău."

"Cum poți să afirmi toate astea despre mine, despre trecutul meu?"

"Pentru că te urmăresc de ani și ani."

"Sigur că da...", am spus eu, așteptând poanta. Dar n-a venit niciuna.

Se făcuse târziu și aveam o mulțime de lucruri la care să reflectez. Mă simțeam împovărat de o nouă datorie, una pe care nu eram sigur că o pot îndeplini. Socrate a intrat, și-a șters mâinile și și-a umplut cana cu apă de izvor. În timp ce sorbea încet i-am spus: "Trebuie să plec acum, Soc. E târziu și am multe treburi importante de făcut pentru școală."

Socrate a rămas liniștit pe scaun, în timp ce m-am ridicat și mi-am luat haina. Apoi, când să ies pe ușă, a vorbit încet și apăsător. Fiecare cuvânt era ca o palmă blândă peste obrazul meu.

"Ar trebui să-ți revizuiești "importanțele", dacă vrei să ai măcar o șansă de a deveni un luptător. Deocamdată ai inteligența unui tăntălău; iar spiritul tău este o mămăligă. Ai multe treburi importante de făcut, într-adevăr, dar într-o altă clasă decât aceea pe care ți-o imaginezi tu."

Am rămas cu privirea ațintită la podea. Mi-am ridicat capul, dar nu puteam să-l privesc în ochi, așa că m-am uitat în altă parte.

"Pentru a supraviețui lecțiilor care te așteaptă," a continuat el, "vei avea nevoie de mult mai multă energie decât ai avut vreodată. Va trebui să-ți cureți corpul de tensiuni, să-ți eliberezi mintea de cunoștințe deșarte și să-ți deschizi inima energiilor emoției adevărate."

"Soc, cred că ar fi mai bine să-ți explic orarul meu. Vreau să te fac să înțelegi cât de ocupat sunt. Mi-ar place să te vizitez mai des, dar am atât de puțin timp la dispoziție."

S-a uitat la mine cu o privire gravă. "Ai chiar mai puțin timp decât îți poți închipui."

"Ce vrei să spui?" am oftat eu.

"Nu contează asta acum," a spus. "Hai, continuă!"

"Ei bine, am aceste idealuri. Vreau să ajung campion la gimnastică. Vreau ca echipa noastră să câștige Campionatele Naționale. Vreau să absolv facultatea cu note bune, și asta înseamnă cărți de citit și lucrări de scris. Ceea ce pari să-mi oferi tu în schimb este să stau treaz câte-o jumătate de noapte într-o benzinărie și să-l ascult pe - și sper să nu iei asta drept o insultă - un om foarte ciudat, care vrea să mă atragă în lumea lui fantastică. E o nebunie!"

"Da," a zâmbit el cu tristețe. "E o nebunie." Socrate s-a întors pe scaunul lui și și-a lăsat privirea în jos. Mintea mea se revolta împotriva tacticii lui de moșulică-neajutorat, însă inima mea se simțea atrasă de acest bătrân excentric, voinic, care pretindea că era un fel de "luptător". Mi-am scos haina, m-am descălțat și m-am așezat din nou. Apoi mi-a venit în minte o povestioară pe care mi-a spus-o bunicul:

A fost odată un rege preaiubit, al cărui castel se afla pe o colină înaltă, de unde putea cuprinde cu privirea ținutul său. Era atât de îndrăgit, încât orașenii din apropiere îi trimiteau zilnic daruri, iar ziua lui de naștere era sărbătorită în tot regatul. Poporul îl iubea pentru înțelepciunea lui renumită și pentru judecata dreaptă.

Într-o zi nenorocirea s-a abătut asupra orașului. Sursa de apă a fost contaminată și fiecare bărbat, femeie și copil și-au pierdut mințile. Numai regele, care avea un izvor propriu, a scăpat.

Curând după această tragedie, orașenii nebuni au început să vorbească despre regele lor că acționa "ciudat" și că judecățile sale erau strâmbe, iar înțelepciunea lui o prefăcătorie. Mulți dintre ei chiar au ajuns să spună că regele ar fi înnebunit. Popularitatea lui s-a spulberat nu după multă vreme. Oamenii nu-i mai aduceau daruri și nici nu-i mai sărbătoreau ziua de naștere.

Și regele a rămas singur cuc, pe vârful colinei sale. Într-o zi s-a hotărât să-și lase castelul și să meargă să viziteze orașul. Era o zi caldă, așa încât a băut din fântâna publică.

În noaptea aceea a fost un prilej de mare sărbătoare. Toată lumea se bucura pentru că regele lor preaiubit "își recăpătase mințile".

Atunci am înțeles că această lume nebună la care se referea Socrate nu era deloc lumea lui, ci a mea.

M-am ridicat, gata de plecare. "Socrate, mi-ai spus să-mi ascult intuiția interioară și să nu depind de ceea ce citesc sau de ceea ce-mi spun oamenii. Atunci de ce-ar trebui să stau aici cuminte și să ascult tot ce-mi spui tu?"

"O întrebare foarte bună," a răspuns el. "Și iată și un răspuns, la fel de bun. În primul rând, eu îți vorbesc din proprie experiență; nu-ți expun teorii abstracte pe care să le fi citit în vreo carte sau pe care să le fi auzit din vorbă-n vorbă de la vreun expert. Eu îmi cunosc cu-adevărat corpul și mintea, și deci le cunosc și pe ale celorlalți. Și apoi," a spus zâmbind, "de unde știi că nu sunt eu intuiția ta interioară, vorbindu-ți chiar în clipa asta?" S-a întors la biroul său și a început să caute printre niște hârtii. Cu asta vizita mea se încheiase în seara aceea. Gândurile mele învălmășite m-au purtat spre casă, prin noapte.

Am fost abătut zile la rând după aceea. Mă simțeam neputincios și stingher în preajma acestui om și eram supărat din cauza felului în care mă trata. Părea că mă subestimează fără încetare; doar nu eram un copil! "Și apoi, de ce-aș alege să fiu luat drept un papă-lapte într-o benzinărie," mă gândeam, "când aici, în lumea mea, sunt admirat și respectat?"

Mă antrenam din greu la gimnastică, cum n-o făcusem niciodată până atunci - corpul meu era o torță arzătoare, în timp ce zburam, croindu-mi calea cu sânge, antrenament după antrenament. Și cu toate acestea, era, într-un fel, mai puțin satisfăcător decât înainte. De fiecare dată când învățam o mișcare nouă sau primeam un compliment, îmi aminteam cum fusesem azvârlit prin aer, apoi trântit pe canapea, de către bătrânul acela.

Hal, antrenorul meu, devenise îngrijorat în privința mea și ar fi vrut să știe dacă era vreo problemă. L-am asigurat că totul era în regulă. Dar nu era. Nu mai aveam chef nici să mai glumesc cu băieții din echipă. Eram de-a dreptul confuz.

În noaptea care a urmat am avut din nou visul acela cu Secerătorul Întunecat, însă oarecum diferit. Un Socrate ghiduş, chicotind, costumat cu veșmintele sumbre ale secerătorului, avea un pistol îndreptat spre mine, apoi apăsa pe trăgaci, iar de pe țeavă ieșea un steguleț pe care era scris: "Bum!" De data asta m-am trezit râzând, în loc să gem.

A doua zi am găsit un bilețel în cutia poștală. Nu scria decât: "Secrete despre acoperiș". Când a ajuns Socrate în noaptea aceea, eu îl așteptam deja, așezat pe treptele benzinăriei. Venisem mai devreme, ca să-i întreb pe cei din schimbul de zi despre el - să aflu care era numele lui adevărat și poate chiar unde locuia - dar ei nu știau nimic. "Cui îi pasă, de fapt? A căscat unul. "E doar un bătrânel care preferă să lucreze în schimbul de noapte."

Soc și-a scos fășul. "Ei bine?" m-am repezit eu. "Ai de gând să-mi spui, în sfârșit, cum ai ajuns pe acoperiș?"

"Da, am să-ți spun; cred că ești pregătit să aflu."

"În Japonia antică exista un grup de elită de luptători asasini."

Și a rostit ultimul cuvânt cu un sunet șuierat, făcându-mă și mai conștient de tăcerea întunecată, care pândea afară. Începeam să simt iar senzația aceea de furnicătură în ceafă.

"Acești luptători," a continuat el, "se numeau ninja. Legende și reputația care-i înconjurau erau înfricoșătoare. Se spunea că se pot transforma în animale; se spunea chiar că puteau să zboare - doar pe distanțe scurte, bineînțeles."

"Bineînțeles," am aprobat eu, simțind ușa spre lumea viselor deschizându-se cu o rafală rece. Tocmai mă întrebam unde vrea să ajungă cu asta, când mi-a făcut semn să mergem în garaj, unde lucra la o mașină sport japoneză.

"Trebuie să-i schimb bujiile," a spus Socrate, băgându-și capul sub capota lucioasă.

"Da, bine, și despre acoperiș?" am insistat eu.

"O să ajung și la asta imediat, după ce schimb bujiile astea. Ai răbdare. Ceea ce am să-ți spun merită toată așteptarea, crede-mă."

M-am așezat și mă jucam cu un ciocanel de lemn de pe masa de lucru.

Din colțul său, l-am auzit pe Socrate spunând: "Știi, asta e o treabă foarte distractivă, dacă îi acorzi cu adevărat atenție." Pentru el probabil că așa era.

Deodată a pus bujiile jos, a alergat la întrerupător și a stins lumina. Într-o astfel de beznă, încât nu puteam să-mi văd nici mâinile, am început să mă neliniștesc. Niciodată nu știam ce-ar fi fost în stare să facă Socrate, și după toată povestea aceea despre ninja...

"Soc ? Soc?"

"Unde ești?" A strigat chiar din spatele meu.

M-am întors și am căzut peste capota unui Chevrolet. "Nu - nu știu!" m-am bâlbâit.

"Absolut corect," a spus el, aprinzând lumina. "Bănuiesc că ai început să te mai deștepți," a spus cu un rânjel ca al lui Tom motanul.

Am clătinat din cap, văzându-i sminteala, apoi m-am aplecat peste aripa Chevroletului, uitându-mă pe sub capota deschisă, chipurile să văd dacă-i lipsește ceva. "Socrate, nu vrei să încetezi cu giumbușlucurile și să ne-ntoarcem la oile noastre?"

În timp ce înșuruba cu îndemânare bujiile noi, scoțând capacul de la distribuitor și examinând rotoarele, a continuat:

"Acești ninja nu practicau nici o magie. Secretul lor era cel mai intens antrenament fizic și mental cunoscut până atunci de către om."

"Socrate, unde vrei să ajungi cu toate astea?"

"Dacă vrei să afli unde ajunge ceva, cel mai bine-ar fi să aștepți până se termină," a răspuns el și a continuat povestea.

"Acești ninja puteau să înoate purtând armuri grele; puteau să urce pe pereți netezi, ca niște șopârle, folosindu-și numai degetele de la mâini și de la picioare, în niște crăpături foarte mici. Au născocit niște scări ingenioase, din funie, închise la culoare și aproape invizibile și foloseau metode iscusite de a se ascunde; trucuri de distragere, iluzie și evadare. Acești ninja," a adăugat el în final, "erau niște săritori extraordinari."

"În sfârșit, ajungem undeva," aproape că îmi frecam mâinile de bucurie, bănuind cam ce urmează.

"Tânărul luptător era antrenat încă de copil la sărituri, în felul următor: i se dădea un grăunte de porumb și i se spunea să-l planteze. De îndată ce tulpina începea să crească tânărul luptător trebuia să sară peste ea de cât mai multe ori. În fiecare zi tulpina creștea; în fiecare zi copilul sărea. În curând tulpina devenea mai înaltă decât copilul, dar asta nu-l împiedica să sară în continuare. Dacă începea să dea greș, din cauza tulpinii prea înalte, i se dădea un alt grăunte și lua totul de la capăt. În cele din urmă nu mai era nici o tulpină peste care tânărul ninja să nu poată sări."

"Așa, și? Care-i secretul?" am întrebat, în așteptarea revelației finale.

Socrate a făcut o pauză și apoi a tras aer adânc în piept. "Vezi tu, tânărul ninja se antrena cu tulpini de porumb. Eu mă antrenez cu benzinării."

S-a așternut o tăcere adâncă în încăpere. Apoi, dintr-odată, râsul muzical al lui Soc a început să răsună prin toată benzinăria; râdea atât de tare, încât a trebuit să se sprijine de mașina Datsun la care lucra.

"Deci asta e, huh? Asta-i tot ce vroiai să-mi spui despre acoperișuri?"

"Dan, asta-i tot ce poți să afli până când poți să faci," a răspuns el.

"Vrei să spui că ai să mă înveți cum să sar pe acoperiș?" l-am întrebat, înveselindu-mă brusc.

"Poate că da, poate că nu. Fiecare dintre noi are talentele sale unice. S-ar putea să înveți să sari pe acoperișuri," a zâmbit el larg. "Dar deocamdată, aruncă-mi și mie șurubelnița aia, te rog!"

I-am aruncat-o. Și jur c-a prins-o din aer, în timp ce se uita în altă direcție! A terminat repede cu ea și mi-a aruncat-o înapoi, strigând: "Capu` sus!" Am scăpat-o și a căzut pe podea zăngănind. Deja era exasperant; nu știam cât ridicol puteam să mai înghit.

Săptămânile treceau repede, iar nopțile mele de nesomn au devenit ceva obișnuit. M-am adaptat oarecum. Și mai era o schimbare: am descoperit că vizitele pe care i le făceam lui Socrate deveniseră mai interesante chiar decât antrenamentul de gimnastică.

În fiecare noapte, în timp ce ne ocupam pe mașini - el pune benzina, eu ștergeam parbrizele și amândoi glumeam cu clienții - mă încuraja să-i povestesc despre viața mea. Însă el, în mod ciudat, păstra tăcerea în ceea ce privea viața lui, răspunzându-mi la întrebări cu un lapidar "Mai târziu", sau înșirându-mi ceva fără nici o noimă.

Când l-am întrebat de ce era atât de interesat de detaliile vieții mele, mi-a spus: "Trebuie să-ți înțeleg propriile iluzii, ca să-mi pot da seama de natura bolii tale. Trebuie să-ți curățăm mintea înainte ca poarta care duce pe calea luptătorului să poată fi deschisă."

"Nu te lega de mintea mea. Îmi place exact așa cum e."

"Dacă ți-ar place cu-adevărat așa cum e, n-ai fi acum aici. Ți-ai transformat mintea de multe ori în trecut. În curând o vei face într-un mod și mai profund." Auzind acestea, am decis că va trebui să am mare grijă cu omul ăsta. Nu-l cunoșteam foarte bine și încă nu eram sigur cât este de aiurit.

Așa cum era el, stilul lui Soc părea într-o continuă schimbare, neortodox, plin de umor și chiar bizar. Odată a început să alerge țipând după un cățel alb, care tocmai făcuse pipi pe trepte - chiar în mijlocul unei prelegeri pe care mi-o ținea despre "supremele beneficii ale stării de calm profund, neclintit."

Altădată, cam după o săptămâna, după ce fuseserăm treji toată noaptea, ne-am plimbat până la Strawberry Creek și ne-am oprit pe un pod, uitându-ne în jos, la râul care se umflase din cauza ploilor de iarnă.

"Mă întreb cât o fi de adânc râul ăsta?" am spus într-o doară, uitându-mă absent, cu mintea absorbită de apele repezi. Nici n-am terminat bine, că, bândâbâc, m-am trezit în apa învolburată, plină de noroi.

Culmea, mă împinsese de pe pod!

"Ei, cât e de adânc?"

"Destul de adânc!" m-am burzului eu, târându-mă pe mine și hainele mele ude la mal. Cam mult pentru o speculație fără rost. Mi-am făcut o notiță mentală, să-mi țin gura-nchisă de altă dată.

Pe măsură ce treceau zilele, am început să observ din ce în ce mai multe diferențe între noi. În birou eu devoram batoane de ciocolată când mi-era foame. Soc ronțăia câte-un măr sau

câte-o pară proaspătă sau își făcea un ceai de plante. Eu mă tot foiam pe canapea, în timp ce el stătea neclintit și senin pe scaunul lui, ca un Buddha. Mișcările mele erau stângace și zgomotoase, în comparație cu felul în care el luneca ușor, plutind parcă, pe deasupra podelei. Și era om bătrân, nu glumă!

Erau multe micile lecții care mă așteptau în fiecare seară, chiar din primele zile. Într-o noapte am făcut greșeala să mă plâng de faptul că la școală colegii păreau că nu se purtau foarte prietenos cu mine.

El mi-a spus, cu blândețe: "Este mai bine pentru tine să-ți asumi responsabilitatea vieții tale, așa cum este ea, în loc să dai vina pe alții sau pe împrejurări pentru necazurile tale. Pe măsură ce ochii ți se deschid, ai să vezi că starea ta de sănătate, de fericire, precum și fiecare situație din viață, au fost, în mare parte, determinate de tine - în mod conștient sau inconștient."

"Nu știi ce vrei să spui cu asta, dar nu cred că sunt de acord."

"Ei bine, iată o poveste despre un tip ca tine, Dan:

Pe un șantier de construcții din Midwest, când sirena anunța ora prânzului, toți muncitorii se așezau și mâncau împreună. Cu o regularitate ieșită din comun, Sam își deschidea sufertașul și începea să se plângă.

"Aoleu!" se văicărea el, "iar sandvișuri cu unt de arahide și marmeladă. Urâsc untul de arahide și marmamelada!"

Și uite-așa se văita Sam, că nu-i plac sandvișurile lui cu unt de arahide și marmeladă, zi după zi. Săptămânile treceau, iar ceilalți muncitori au început să se simtă deranjați de comportamentul său. Până la urmă cineva din echipa i-a spus: "Pentru numele lui Dumnezeu, Sam, dacă urăști atât de mult untul de arahide și marmelada, de ce nu-i spui femeii tale să-ți facă altceva de mâncare?"

"Cum adică, femeia mea?" a răspuns Sam. "Nu sunt însurat. Îmi fac singur sandvișurile."

Socrate a făcut o pauză, apoi a adăugat: "Așa că, vezi tu, toți ne facem singuri sandvișurile în viață." Și mi-a pus în mână o pungă de hârtie maro cu două sandvișuri în ea. "Vrei cu brânză și roșii sau cu roșii și brânză?" m-a întrebat, zâmbind cu gura până la urechi.

"Oh, dă-mi de care-o fi," i-am ținut eu isonul.

În timp ce mestecam, Socrate a spus: "Atunci când devii pe deplin responsabil de viața ta, poți să devii pe deplin om; odată ce devii om, poți descoperi ce înseamnă să fii un luptător."

"Soc, îți mulțumesc pentru hrana spiritului și pentru cea a stomacului." Am făcut o plecăciune adâncă, apoi mi-am luat geaca și m-am pregătit să plec. "N-am să mai trec vreo câteva săptămâni pe-aici. Se apropie sesiunea. Și, de asemenea, o să am mult de reflectat." Înainte să apuce el să comenteze ceva, mi-am luat la revedere și am plecat spre casă.

M-am cufundat în cursurile sfârșitului de semestru. Orele în sala de gimnastică le petreceam în cele mai intense antrenamente pe care le făcusem vreodată. De fiecare dată când încetam să mă sforțez în felul acesta, gândurile și sentimentele mele începeau să se învâlmășească. Simțeam primele semne a ceea ce avea să devină un sentiment crescut de înstrăinare față de lumea mea de fiecare zi. Pentru prima dată în viață aveam de ales între două realități distincte. Una era nebună, iar cealaltă sănătoasă - dar nu știam care era una și care era cealaltă, așa că urmăream să nu mă implic în nici una dintre ele.

Nu puteam să-mi stăpânesc un sentiment din ce în ce mai pregnant, că poate, totuși, Socrate nu era chiar atât de excentric. Se prea poate că descrierea pe care-o făcea el vieții mele să fi fost mai exactă decât îmi imaginam eu. Am început să percep cu adevărat cum acționez față de

ceilalți oameni și ceea ce am observat începea să mă tulbure. În exterior eram destul de sociabil, dar de fapt nu-mi păsa decât de mine însumi.

Bill, unul dintre prietenii mei cei mai buni, a căzut de pe cal și și-a rupt încheietura mâinii; Rick a învățat o nouă săritură pe spate cu răsucire completă, la care lucra de un an întreg. Am simțit aceeași reacție emoțională în ambele cazuri, adică nimic.

Sub povara cunoașterii de sine pe care o dobândeam, considerația pe care o aveam față de mine însumi se prăbușea cu repeziciune.

Într-o seară, chiar înainte de examene, am auzit un ciocănit la ușă. Am fost surprins și bucuros să văd că era Susie-pastă-de-dinți, majoreta blondă, pe care n-o mai văzusem de săptămâni întregi. Mi-am dat seama cât de singur fusesem.

"Nu mă inviți înăuntru, Danny?"

"Oh! Da, sigur. Ce fericit sunt că te văd! A, ia loc, dă-mi voie să-ți iau haina. Vrei ceva să mănânci? Ceva de băut?" Ea doar se uita lung la mine.

"Ce este, Susie?"

"Arăți cam obosit, Danny, dar..." s-a întins spre mine și m-a atins pe față. "E ceva... ochii tăi arată altfel, cumva. Ce este?"

Am mângâiat-o pe obraz. "Rămâi la mine în seara asta, Susie!"

"Credeam că n-o să mi-o ceri niciodată. Mi-am adus periuța de dinți."

În dimineața următoare mă întorceam pe partea cealaltă, în mirosul părului ei răvășit, dulce ca fânul de vară, simțindu-i respirația ușoară pe perna mea.

"Ar trebui să mă simt bine," mă gândeam, dar starea mea era cenușie ca și ceața de afară.

În zilele care au urmat am petrecut multă vreme împreună cu Susie. Nu cred că eram o companie prea placută, însă voioșia ei era de ajuns pentru amândoi.

Ceva mă împiedica să-i povestesc despre Socrate. El aparținea unei alte lumi, o lume din care ea nu făcea parte. Cum ar fi putut ea să înțeleagă, când nici măcar eu nu înțelegeam pe deplin ce se petrece cu mine?

Examenele au venit și au trecut. Am avut rezultate bune, dar nu-mi păsa. Susie a plecat acasă în vacanța de primăvară, iar eu eram încântat că rămân singur.

Vacanța de primăvară s-a sfârșit curând și vânturile călduțe începeau să sufle pe străzile pline de gunoaie din Berkeley. Știam că venise timpul să mă întorc în lumea aceluiași luptător, în acea mică benzinărie ciudată - de data asta poate mai deschis și mai umil decât înainte. Însă acum eram mai sigur de un lucru. Dacă Socrate m-ar fi înțepat iar cu inteligența lui ascuțită, aveam de gând să i-o retez imediat!

CARTEA ÎNTÂI

VÂNTUL SCHIMBĂRII

1

Rafale de magie

Era seara târziu. După antrenament și cină am tras un pui de somn. Când m-am trezit era aproape miezul nopții. Am pornit încet, prin aerul aspru al nopții de primăvară timpurie, spre stația de benzină. O briză puternică sufla din spate, împingându-mă parcă pe aleile campusului.

Apropiindu-mă de intersecția binecunoscută, am încetinit. A început să burnițeze încet, răcind noaptea. În lumina care venea din biroul călduț, prin geamul aburit, îi puteam zări

înfațișarea lui Soc, bând din cană, și un amestec de anticipare și spaimă mă apăsa în plămâni și îmi accelera bătăile inimii.

Am traversat strada, uitându-mă în jos, în timp ce mă apropiam de ușa biroului. O rafală de vânt mi-a suflat în ceafă. Înfrigorat brusc, mi-am ridicat capul și l-am văzut pe Socrate stând în prag, cu privirea ațintită asupra mea și adulmecând aerul ca un lup. Părea că se uită de-a dreptul prin mine. Amintirea Secerătorului Întunecat mi-a revenit în minte. Știam că acest om avea în el o mare căldură și compasiune, dar simțeam că în spatele ochilor săi întunecați se afla un mare pericol necunoscut.

Însă frica mea s-a risipit de îndată ce l-am auzit spunând cu blândețe: "Ce bine că te-ai întors!" M-a poftit în birou, făcând un gest larg cu mâna. Imediat ce mi-am scos pantofii și m-am așezat, a sunat clopoțelul. Am șters geamul de abur și m-am uitat afară - era un Plymouth vechi, care abia se târa, cu un cauciuc dezumflat. Socrate ieșise deja pe ușă, purtând un poncho vechi de armată. Privindu-l, m-am întrebat o clipă cum ar fi putut acest om să mă înfricoșeze.

Apoi norii de ploaie au întunecat și mai mult noaptea, aducând cu ei frânturi de imagini ale morții cu glugă neagră din visul meu, schimbând răpăiala ușoară a ploii în niște degete scheletice, care băteau nebunește pe acoperiș. Mă foiam pe canapea, extenuat de antrenamentele intense de gimnastică. Campionatele aveau să înceapă săptămâna următoare, iar astăzi fusese ultimul antrenament greu de dinaintea acestei competiții.

Socrate a deschis ușa biroului. Rămânând în prag, cu ușa deschisă, a spus: "Vino afară - acum!" Apoi a plecat. În timp ce m-am ridicat să mă încălz, am aruncat o privire prin ceața de afară. Socrate era dincolo de pompele de benzină, chiar în afara haloului pe care-l formau luminile benzinăriei. Pe jumătate învăluit de întuneric, părea că poartă o glugă neagră.

Nu aveam de gând să mă duc acolo. Biroul era ca o fortăreață împotriva nopții - și împotriva unei lumi de afară, care începea să mă calce pe nervi, la fel ca traficul zgomotos din centru. Nu. Hm. Nici gând. Socrate mă chema din nou și din nou de acolo, din întuneric. În cele din urmă, lăsându-mă în voia sorții, am ieșit.

În timp ce mă apropiam, cu prudență, mi-a spus: "Ascultă, simți ceva?"

"Ce anume?"

"Simte!"

Tocmai atunci ploaia încetase, iar vântul părea că-și schimbă direcția. Ciudat - un vânt cald. "Vântul, Soc?"

"Da, vântul. Se schimbă. Asta înseamnă un punct de răscruce pentru tine - acum. Poate că nu ți-ai dat seama; nici eu, de altfel - însă noaptea asta înseamnă un moment critic pentru tine. Ai plecat, dar te-ai întors. Iar acum vântul se schimbă." M-a privit o clipă, apoi s-a întors înăuntru, cu pași mari.

L-am urmat și m-am așezat pe canapeaua de-acum familiară. Socrate stătea neclintit pe scaunul lui moale, maroniu, cu ochii ațintiți asupra mea. Cu o voce destul de puternică să străpungă pereții, dar destul de blândă ca să fie purtată de vântul de martie, a declarat: "Am ceva de făcut acum. Nu-ți fie teamă."

S-a ridicat. "Socrate, să știi că mă bagi în sperieți!" m-am bâlbâit supărat, alunecând pe spătarul canapelei, în timp ce el se îndrepta încet spre mine, ca un tigru gata să se năpustească asupra prăzii.

A aruncat o privire scurtă afară, să verifice dacă nu apare vreo întrerupere, apoi s-a așezat în genunchi în fața mea, spunând încet: "Dan, îți mai amintești când ți-am spus că avem de lucru pentru a-ți transforma mintea, ca să poți înțelege ce înseamnă calea luptătorului?"

"Da, dar zău, nu cred că..."

"Nu-ți fie teamă!" a repetat. "Consolează-te cu următoarea zicală a lui Confucius," a zâmbit el. 'Doar supremul înțelept și ignorantul rămân neschimbați'." Spunând asta, și-a întins mâinile spre mine și le-a apăsător ușor, dar ferm, pe tâmplele mele.

Nu s-a petrecut nimic pe moment - apoi, brusc, am simțit o presiune crescândă în mijlocul capului. Era un bâzâit puternic, apoi un sunet ca valurile mării, spărgându-se de țărnam. Am auzit dangăte de clopote, apoi mi-am simțit capul gata să plesnească. În clipa aceea am văzut lumina, iar mintea mi-a explodat odată cu strălucirea ei. Ceva în mine murea - știam asta cu certitudine - iar altceva se năștea! Apoi lumina a înghițit totul.

Când mi-am revenit, eram întins pe spate, pe canapea. Socrate îmi oferea o ceașcă de ceai, scuturându-mă cu blândețe.

"Ce-am pațit?"

"Hai să spunem doar că ți-am dirijat un pic energiile și-am deschis câteva circuite noi. Focurile de artificii nu erau decât delectarea creierului tău în baia de energie. Rezultatul este că ai scăpat de iluzia de o viață a cunoașterii. De-acum înainte cunoașterea obișnuită nu te va mai satisface, după părerea mea."

"Nu înțeleg."

"O să înțelegi," a spus el, fără să zâmbească.

Eram foarte obosit. Ne-am sorbit ceaiul în tăcere. Apoi, scuzându-mă, m-am ridicat, mi-am pus pulovărul și am plecat acasă, având impresia că visez.

A doua zi avea să fie plină de profesori care bolboroseau cuvinte care nu mai aveau nici înțeles, nici relevanță pentru mine. La cursul de istorie 101, Watson preda despre cum a fost influențat războiul de către instinctele politice ale lui Churchill. Am încetat să mai iau notițe. Eram mult prea ocupat să observ cu atenție culorile și modelele din încăperea, să simt energiile oamenilor din jurul meu. Sunetele vocilor profesorilor mei erau de departe mai interesante decât toate conceptele pe care le exprimau. Socrate, ce mi-ai făcut? N-am să rezist până în sesiune.

Tocmai ieșisem de la ore, fascinat de arabescurile desenate pe covor, când am auzit o voce familiară:

"Bună, Danny! Nu te-am văzut demult. Te-am sunat în fiecare seară, dar nu te găseam niciodată acasă. Unde te-ai ascuns?"

"Oh, bună, Susie! Ce bine-mi pare că te văd! Am....avut de învățat." Cuvintele ei dansau prin aer, de-abia le înțelegeam, însă puteam să simt ce simțea ea - rănită și puțin geloasă. Și totuși chipul ei era zâmbitor, ca de obicei.

"Mi-ar place să mai vorbim, Susie, dar mă duc la antrenament."

"Oh, am uitat." I-am simțit dezamăgirea. "Bine," a spus ea, "Pe curând atunci, da?"

"Sigur."

"Hei!" a spus ea. "Nu-i așa că a fost grozav cursul lui Watson? Îmi place atât de mult să aflu despre viața lui Churchill. Nu-i așa că-i interesant?"

"Hm, aha - un curs grozav."

"Bine, la revedere, Danny."

"La revedere!" Îndepărtându-mă, mi-am amintit ce-mi spunea Soc despre "șabloanele mele de timiditate și frică". Poate că avea dreptate. Nu mă simțeam chiar în largul meu cu ceilalți oameni; niciodată nu eram sigur ce anume trebuie să spun.

În orice caz, în după-amiaza aceea, în sala de gimnastică, știam cu siguranță ce am de făcut. Înviasem, deschizându-mi la maxim robinetul de energie. Mă jucam, mă legănam, saream; eram un clown, un magician, un cimpanzeu. A fost una dintre zilele cele mai bune din viața mea. Mintea îmi era atât de limpede, încât simțeam cu exactitate cum trebuia să fac orice îmi doream. Corpul îmi era relaxat, suplu, sprinten și ușor. La tumbe am inventat o săritură pe spate de două

ori și jumătate cu o răsucire întârziată la rostogolire; la bara fixă m-am aruncat într-un zbor cu răsucire dublă - ambele mișcări erau realizate pentru prima dată în Statele Unite.

După câteva zile, am zburat cu avionul spre Oregon, împreună cu echipa, pentru Campionate. Am câștigat competiția și am zburat înapoi spre casă. A fost ca un vis cu fanfare, acțiune și glorie - însă nu puteam scăpa de grijile care mă frământau.

Am reflectat asupra tuturor evenimentelor care se petrecuseră începând din noaptea în care am avut experiența aceea cu explozia de lumină. Cu certitudine se petrecuse ceva, așa cum prezisese Soc, însă fusese ceva înfricoșător și nu cred că mi-a plăcut deloc. Poate că Socrate nu era ceea ce părea; poate că era ceva mai inteligent sau mai diabolic decât bănuisem eu.

Însă astfel de gânduri s-au spulberat de îndată ce am pășit pragul biroului luminat și i-am zărit zâmbetul nerăbdător. De îndată ce m-am așezat pe canapea, Socrate m-a întrebat: "Ești gata să mergi într-o călătorie?"

"Călătorie ?" am repetat.

"Da - călătorie, voiaj, excursie, vacanță - aventură."

"Nu, mulțumesc, nu sunt îmbrăcat potrivit."

"Prostii!" a strigat el, atât de tare încât amândoi ne-am uitat în jur să vedem dacă n-a auzit vreun trecător. "Shhh!" a șoptit el cu voce tare. "Nu așa de tare, să nu trezești pe cineva."

Profitând de bunăvoința lui, am izbucnit: "Socrate, viața mea nu mai are rost. Nimic nu mi mai merge cum trebuie, în afară de gimnastică. Parcă era vorba că o să-ndreptăm lucrurile în ceea ce mă privește. Credeam că asta face un profesor."

A început să vorbească, dar l-am întrerupt.

"Și încă ceva. Întotdeauna am crezut că trebuie să ne găsim singuri calea în viață. Nimeni nu poate să-i spună cuiva cum să trăiască."

Socrate s-a plesnit cu palma peste frunte, apoi s-a uitat în sus a resemnare. "Eu fac parte din calea ta, năăfleață. Doar nu te-am furat din leagăn și te-am încuiat aici, știi și tu. N-ai decât să renunți când vrei." S-a îndreptat spre ușă și o ținea deschisă.

Chiar atunci intrase o limuzină neagră, iar Soc a rostit afectat, cu un accent englezesc: "Mașina dumneavoastră este gata, sir." Nedumerit, am crezut că vom pleca în călătorie cu limuzina aceea. Adică, de ce nu? Așa că, năuc, m-am dus direct spre portieră și am dat să urc pe bancheta din spate. M-am trezit că dau nas în nas cu un bărbat mititel, cu fața zbârcită, care ținea de după mijloc o fată de vreo șaisprezece ani, probabil culeasă de pe străzile din Berkeley. Se uita lung la mine, ca o șopârlă călcată pe coadă.

Mâna lui Soc m-a înșfăcat de pulovăr și m-a tras afară din mașină. Închizând ușa, și-a cerut scuze: "Vă rog să-l iertați pe tânărul meu prieten. N-a fost niciodată într-o mașină atât de frumoasă ca asta și s-a pierdut cu firea - nu-i așa, Jack?"

Am încuviințat orbește. "Ce se petrece?" am bombănit eu țâfnos, printre dinți. Dar el era preocupat deja cu spălatul geamurilor. După ce mașina a plecat, m-am înroșit de rușine. "De ce nu m-ai oprit, Socrate?"

"Sincer, a fost foarte haios. N-am crezut că poți fi atât de naiv."

Stăteam acolo pironiți, în miez de noapte, uitându-ne fiecare în jos. Socrate zâmbea, în timp ce eu scrâșneam din dinți, începând să mă înfurii. "M-am săturat să fac pe prostul în preajma ta!" m-am răstit eu.

"Ei bine, trebuie să recunoști că îți joci rolul cu atâta dibăcie, încât aproape că l-ai dus la perfecțiune." M-am răsucit pe călcâie, am tras un șut în pubela de gunoi, și am vrut s-o șterg în birou cât mai repede. Dar mi-am adus aminte de ceva: "De ce mi-ai spus Jack, mai înainte?"

"Prescurtarea de la Jackass(tâmpit)," a spus, trecând pe lângă mine.

"Ei bine, fir-ar să fie," am răbufnit eu, țâșnind pe lângă el și intrând în birou. "Hai să mergem în călătoria aia a ta. N-ai decât să-mi faci ce vrei, sunt pregătit să accept orice."

"Ei, bravo. Iată o noua fațetă de-a ta - Danny cel înflăcărat."

"Înflăcărat sau nu, dar nu sunt un papă-lapte. Și acum te rog să-mi spui încotro ne îndreptăm? Încotro mă îndrept? Eu ar trebui să am controlul, nu tu!"

Socrate a tras aer adânc în piept. "Dan, nu pot să-ți spun nimic. O mare parte din calea luptătorului este subtilă, invizibilă pentru un neinițiat. Deocamdată, ți-am arătat ceea ce nu este un luptător, arătându-ți propria ta minte. Ai să înțelegi asta destul de curând - așa că trebuie să te iau în această călătorie. Vino cu mine!"

M-a condus într-o cămăruță pe care nu o mai observasem până atunci, ascunsă în spatele rafturilor cu scule din garaj, mobilată cu un scaun solid cu spătarul drept și cu un covoraș. Culoarea predominantă a pereților era cenușiu. Mi se făcea rău de la stomac.

"Îa loc," mi-a spus cu blândețe.

"Nu, până nu-mi explici despre ce este vorba." Mi-am încrucișat brațele pe piept.

Acum era rândul lui să explodeze. "Eu sunt un luptător; iar tu ești un pământău. N-am să-ți explic absolut nimic. Acum taci odată și așază-te sau du-te înapoi la gloria gimnasticii tale și uită că m-ai cunoscut vreodată."

"Nu glumești, nu-i așa?"

"Nu, nu glumesc." Am ezitat o clipă, apoi m-am așezat.

Socrate a scos dintr-un sertar niște fâșii de pânză de bumbac și a început să mă lege cu ele de scaun.

"Ce-ai de gând, să mă torturezi?" am îngăimat eu în glumă.

"Nu, acum te rog să fii cuminte," a spus, legând ultima fâșie în jurul mijlocului meu, prin spatele scaunului, ca o centură de siguranță din avion.

"O să zburăm, Soc?" am întrebat nervos.

"Da, e un fel de a spune," a răspuns, așezându-se în genunchi în fața mea, luându-mi capul între mâini și plasându-și degetele mari pe orbitele mele, în partea de sus. Dinții îmi clănțăneau; simțeam o nevoie stringentă de a urina. Dar în clipa următoare, am uitat de toate astea. Au izbucnit niște lumini colorate. Credeam că îi aud vocea, dar nu prea puteam s-o deslușesc; era prea îndepărtată.

Treceam printr-un culoar căptușit cu o ceață albastră. Picioarele mele se mișcau, dar fără să simt pământul. Copaci uriași ne înconjurau; aceștia au devenit clădiri; clădirile au devenit stânci, iar noi începeam să urcăm printr-un defileu foarte abrupt, care a devenit marginea unei prăpăstii adânci.

Ceața s-a risipit, aerul era înghețat. Nori verzi se întindeau dedesubtul nostru cât vedeam cu ochii, pe fondul unui cer portocaliu la orizont.

Tremuram. Am încercat să-i spun ceva lui Socrate, dar vocea îmi era stinsă. Am început să tremur din ce în ce mai tare. Soc și-a pus mâna pe abdomenul meu. Era foarte caldă și a avut un efect miraculos de calmare. M-am destins și el m-a prins ferm de braț și, ținându-mă strâns, s-a aruncat în gol, de pe marginea lumii, trăgându-mă și pe mine cu el.

Norii s-au spulberat ca prin farmec, iar noi eram agățați de grinzile unui stadion acoperit, atârând precar, ca doi păienjeni beți, la o înălțime considerabilă.

"Hopa!" a spus Soc. "O mică eroare de calcul!"

"Of, Doamne!" am urlat, zbatându-mă ca să mă prind mai bine. M-am balansat și m-am opintit, cățărându-mă cu chiu cu vai pe o bârnă, de care m-am încolăcit cu mâinile și cu

picioarele. Socrate se cocoșase deja sprinten pe bârna din fața mea. Am observat că se descurca destul de bine pentru un om de vârsta lui.

"Hei, uite!" am arătat. "E un concurs de gimnastică! Socrate, ești nebun."

"Eu sunt nebun?" a râs el încet. "Ia uite cine stă pe bârnă lângă mine."

"Cum ne dăm jos de-aici?"

"În același fel în care ne-am urcat, bine-nțeles."

"Cum am ajuns aici?"

S-a scărpinat în creștet. "Nu sunt foarte sigur; am sperat să găsim un loc la tribună. Dar se pare că s-au vândut toate."

Am început să râd în hohote. Toată chestia asta era prea caraghioasă. Soc mi-a astupat gura cu mâna. "Shhhh!" Și-a retras mâna, dar a făcut o greșală.

"HaHaHaHaHa!" am râs tare, până ce mi-a închis gura din nou. M-am mai calmat, dar simțeam o amețală plăcută și am început să chicotesc.

Mi-a șoptit cu voce gravă: "Această călătorie este reală - mai reală chiar decât visele cu ochii deschiși pe care le numești tu realitate. Fii atent!"

Între timp scena care se desfășura dedesubt mi-a captat într-adevăr atenția. De la înălțimea asta, publicul părea un mozaic multicolor de puncte, un tablou de mărgele, care licăreau și se unduiau. Am văzut o platformă ridicată în mijlocul arenei, cu suprafața pătrată binecunoscută, de un albastru intens, pentru exercițiile de la sol. În jurul ei erau celelalte aparate de gimnastică. Simțeam cum îmi bubuie stomacul, drept reacție; experimentam emoția mea obișnuită de dinaintea competițiilor.

Socrate a scos un binoclu dintr-o raniță mică(asta de unde mai apăruse?) și mi l-a întins, chiar în clipa în care o gimnastă intrase în arenă și se pregătea să-și înceapă exercițiul.

Mi-am focalizat binoclul asupra ei și am observat că era din Uniunea Sovietică. Așadar asistam la o competiție internațională, cine știe de unde. În timp ce se îndrepta spre barele paralele, mi-am dat seama că puteam s-o aud cum vorbește în sinea ei! "Ce acustică fantastică," mă gândeam, "trebuie să aibă sala asta." Am văzut însă că buzele nu i se mișcau deloc.

Mi-am îndreptat repede binoclul spre mulțime și am auzit zumzetul multor voci; și totuși spectatorii priveau în tăcere. Apoi m-am prins. Puteam, nu știu cum, să le ascult mințile!

Mi-am mutat iar privirea asupra gimnastei. În ciuda limbajului diferit, puteam să-i înțeleg gândurile: "Fii tare... gata..." Aveam viziunea antrenamentului ei, așa cum îl trăia ea în minte în clipele acelea.

Apoi am focalizat lentilele asupra unui bărbat din public, un tip într-un tricou alb sport, care era în toiul unei fantezii sexuale, având drept subiect o concurentă din Germania de Est. Un alt bărbat, parcă un antrenor, era preocupat de o gimnastă gata să-și înceapă exercițiul. O femeie din mulțime se uita și ea la aceasta, gândind: "Frumoasă fată... a avut o cădere cam neplăcută anul trecut... să speram că acum face treabă bună."

Îmi dădeam seama că nu percepeam cuvinte, ci sentimente-concepte - câteodată tăcute sau înăbușite, altădată puternice și clare. De aceea puteam "să înțeleg" rusa, germana sau nu contează ce limbă.

Am observat și altceva. În timp ce gimnasta sovietică își realiza exercițiul, mintea ei era tăcută. Când a terminat și s-a întors pe scaunul ei, mintea i-a luat-o iar din loc. La fel a fost și pentru gimnastul din Germania de Est, la inele, sau pentru americanul de la bara fixă. Mai mult, cei mai buni gimnaști aveau mințile cele mai liniștite în tot acel răstimp, care se cheamă "momentul adevărului".

Un tip din Germania de Est a fost distras de un zgomot în timp ce pendula, dintr-un stând în mâini în altul, la barele paralele. I-am simțit mintea atrasă de zgomot; își spunea "Ce?... " în timp ce "o dădea-n bară" la stândul în mâini din răsucirea finală.

Eram un voyeur telepatic, care răscolea în mințile publicului. "Mi-e foame... Tre` să prind avionul de 11, dacă nu, planurile pentru Dusseldorf s-au dus.... Mi-e foame!" Dar de îndată ce un concurent realiza vreun salt în zbor, mințile audienței se linișteau și ele.

Pentru prima dată am realizat de ce iubeam atât de mult gimnastica. Îmi oferea un răgaz binecuvântat, care mă scutea de gălăgia minții mele. Când mă balansam, pluteam sau săream prin aer, nimic altceva nu mai conta. Când corpul meu era activ, mintea se odihnea în momente de tăcere.

Zarva mentală a mulțimii devenea supărătoare, ca un casetofon care se auzea prea tare. Mi-am luat binoclul de la ochi și l-am lăsat să atârne. Dar uitasem că nu-i pusesem șnurul în jurul gâtului, așa că aproape am căzut de pe bârnă, încercând să-l apuc, în timp ce se îndrepta vertiginos spre concurenta care era dedesubt, realizându-și exercițiul la sol.

"Soc!" am șoptit alarmat. A rămas impasibil. M-am uitat în jos să văd dezastrul, dar binoclul dispăruse.

Socrate mi-a zâmbit pe sub mustață. "Treburile merg după altfel de legi când călătorești cu mine."

Spunând acestea, a dispărut, iar eu m-am rostogolit prin spațiu, dar nu în jos, ci în sus. Aveam o vagă senzație că mă deplasez în sens invers, de la marginea prăpastiei, în jos prin defileu și apoi prin ceață, ca un personaj dintr-un film fantastic, derulat înapoi.

Socrate îmi ștergea fața cu o pânză umedă. Legat încă de scaun, m-am lăsat moale.

"Ei", a spus, "nu-i așa că o călătorie îți lărgeste orizontul?"

"Poți s-o mai spui o dată. Uh, ce-ai zice să mă dezlegi?"

"Nu încă," a răspuns, apropiindu-se iar de fruntea mea.

Nici n-am apucat bine să rostesc "Nu, așteaptă!", că lumina s-a stins și un vânt șuierător a și început să bată, purtându-mă prin spațiu și timp.

Am devenit una cu vântul, dar cu ochi și urechi. Vedeam și auzeam până departe, în lung și în lat. Am suflat de-a lungul coastei de răsărit a Indiei, până la golful Bengal, am trecut pe lângă o spălătoreasă care muncea de zor. În Honk Kong, am suflat un vârtej în jurul un negustor de țesături fine, care se tocmea în gura mare cu un client. Am gonit pe străzile din Sao Paolo, zvântând sudoarea de pe trupurile turiștilor germani, care jucau volei în arșița soarelui tropical.

N-am lăsat nici o țară neatinsă. M-am dezlănțuit prin China și Mongolia și apoi dintr-o parte în alta a bogatului ținut al Uniunii Sovietice. Am stârnit rafale prin văi și pajiști alpine în Austria, am vâjâit tăios și rece prin fiordurile Norvegiei. Am răvășit gunoaietele de pe strada Pigalle din Paris. La un moment dat eram un uragan care distrugea totul în cale, în Texas; iar în clipa următoare eram doar o briză ușoară, mângâind părul unei tinere fete în culmea disperării, în orașul Canton, Ohio.

Am experimentat fiecare emoție, am auzit fiecare plâns de suferință și fiecare hohot de râs. Fiecare trăire umană îmi fusese dezvăluită. Le-am simțit pe toate și atunci am înțeles.

Lumea era populată cu minți, care se învârteau mai rapid decât orice vânt, împrăștiate în toate direcțiile, mereu în goană după de distracție sau zbatându-se să scape de necazurile provocate de schimbare, să iasă din dilema vieții și morții - căutând un scop, siguranță, plăcere, încercând să pătrundă sensul acestui mister. Oricine, oriunde, trăia această confuză și amară

căutare. Realitatea nu se potrivea niciodată cu visele lor; iar fericirea era la doi pași de ei - pași pe care nu-i făceau însă niciodată.

Iar mintea umană era sursa de la care porneau toate acestea.

Socrate îmi desfăcea fâșiile de pânză cu care mă legase. Razele de soare se strecurau prin ferestrele garajului, pătrunzând în ochii mei - ochi care văzuseră atât de multe - umplându-i de lacrimi.

Socrate m-a ajutat să mă întorc în birou. Pe când mă așezam tremurând pe canapea, mi-am dat seama că nu mai eram tânărul naiv și îngâmfat, care stătea ca pe ghimpi pe scaunul cenușiu cu câteva minute sau ore sau zile în urmă. Mă simțeam foarte bătrân. Văzusem suferința lumii, condiția minții umane și aproape am plâns cu suspine, cufundat într-o tristețe adâncă, de neconsolat. Nu vedeam nici o scăpare.

Pe de altă parte, Socrate era binedispus. "Ei, acum nu mai avem timp de jocuri. Tura mea e pe sfârșite. De ce n-o ștergi acasă, puștiule, să tragi un pui de somn?"

M-am ridicat anevoie, trosnind din încheieturi, și mi-am băgat mâna greșit în mâneca de la jachetă. Am scos-o la capăt până la urma cu îmbrăcatul, apoi am îngăimat: "Socrate, de ce a trebuit să mă legi?"

"Niciodată prea slăbit să pui întrebări, după cum văd. Te-am legat ca să nu cazi de pe scaun, în timp ce te dădeai huța, jucându-te de-a Peter Pan."

"Chiar am zburat? Eu așa am simțit." M-am lăsat iar pe canapea, ca un bolovan.

"Hai să zicem deocamdată că a fost un zbor al imaginației."

"M-ai hipnotizat, sau ce?"

"Nu în felul în care crezi tu - oricum nu în aceeași manieră în care ai fost hipnotizat de către propriile tale procese mentale confuze." A râs, și-a luat ranița (unde o mai văzusem oare?) și s-a pregătit să plece. "Ceea ce am făcut a fost să te introduc într-una dintre multele realități paralele - pentru amuzamentul și pentru instruirea ta."

"Cum?"

"E puțin cam complicat pentru tine. Hai să lăsăm asta pentru altă dată." Socrate a căscat și s-a întins ca o pisică. În timp ce ieșeam, împleticindu-mă, i-am auzit vocea în spatele meu. "Somn ușor. Poți să te aștești la o mică surpriză când ai să te trezești."

"Te rog, fără surprize," am mormăit, îndreptându-mă spre casă buimac. Nu-mi aduc decât vag aminte cum m-am prăbușit pe pat. Apoi mi s-a rupt filmul.

M-a trezit zgomotul ceasului deșteptător, care ticăia tare pe dulapul albastru. Dar eu nu aveam astfel de ceas deșteptător; și nici dulap albastru. Nu aveam nici plapuma asta groasă, răvășită acum la picioarele mele. Apoi am observat că nici picioarele nu erau ale mele. "Mult prea mici," m-am gândit. Soarele strălucea prin fereastra de la care se vedea un peisaj străin.

"Cine și unde eram?" Mi-a venit în minte, ca o amintire ștersă, care a dispărut într-o clipă.

Am împins cuvertura cu picioarele mele cele mici și am sărit din pat, chiar când mă striga mama: "Danneey - e timpul să te trezești, puiule." Era 22 Februarie 1952 - ziua în care împlineam șase ani. Mi-am lăsat pijamalele pe jos și le-am dat un șut sub pat, apoi am alergat jos pe scări, îmbrăcat cu maieul și chiloții cu cawboy. În câteva ore prietenii mei aveau să sosească cu cadouri și aveam să ne bucurăm de tort, înghețată și de o mulțime de distracții!

După ce toate decorațiunile de petrecere au fost date jos și au plecat toți, m-am jucat fără chef cu noile mele jucării. Eram plictisit, eram obosit și mă durea stomacul. Am închis ochii și m-am lăsat în voia somnului.

Am văzut fiecare zi trecând, una după alta; o săptămână de școală, apoi week-end, iar școală, iar week-end, vară, toamnă, iarnă și primăvară.

Apoi anii treceau și nu după mult timp eram unul dintre cei mai buni gimnaști de liceu din Los Angeles. În sala de gimnastică viața era palpitantă; în afara ei, era o dezamăgire generală. Singurele momente de încântare le trăiam atunci când mă avântam de la trambulină sau când mă giugiuleam cu prima mea iubită nurlie, Phyllis, pe bancheta din spate a mașinii mele Valiant.

Într-o zi antrenorul Harold Frey m-a sunat din Berkeley, California și mi-a oferit o bursă la Universitate! Eram nerăbdător să ajung pe coastă, unde mă aștepta o viață nouă. Phyllis nu-mi împărtășea, totuși, entuziasmul. Am început să ne certăm în legătură cu plecarea mea și în final ne-am despărțit. Am suferit, însă mă consolau planurile legate de universitate. În curând viața avea să înceapă cu-adevărat, eram sigur!

Anii de universitate au trecut repede, încărcăți de victoriile la gimnastică, dar cu puține alte realizări de excepție. În ultimul an, chiar înainte de selecțiile pentru Olimpiadă, m-am căsătorit cu Susie. Am rămas să locuim în Berkeley, ca să mă pot antrena împreună cu echipa; eram atât de ocupat, încât nu prea mai aveam timp, nici energie, pentru noua mea soție.

Selecțiile au avut loc la UCLA. După ce au fost adunate notele, eram în culmea fericirii - făceam parte din echipă! Dar performanțele de la Olimpiadă n-au fost conform așteptărilor mele. M-am întors acasă și m-am cufundat într-un oarecare anonim.

A venit pe lume primul meu fiu și am început să simt o responsabilitate și o presiune crescândă. Mi-am găsit o slujbă, să vând asigurări pe viață, care însă îmi răpea în mare parte zilele și nopțile. Se părea că nu aveam niciodată timp pentru familia mea. Într-un an eu și Susie ne-am despărțit; apoi ea a divorțat. Un nou început, reflectam cu tristețe.

Într-o zi m-am uitat în oglindă și am realizat că trecuseră patruzeci de ani; eram bătrân. Unde s-a dus viața mea? Cu ajutorul unui psihiatru am reușit să rezolv problema pe care o aveam cu băutura; și avusesem bani, case și femei. Iar acum nu mai aveam nimic din toate acestea. Eram singur.

Într-o noapte, târziu, eram întins în pat și mă întrebam unde este fiul meu - trecuseră ani de când nu-l mai văzusem. Mă întrebam oare ce mai face Susie, ce mai fac prietenii mei din vremurile bune.

Acum îmi petreceam zilele în șezlongul meu preferat, sorbind vin, uitându-mă la televizor și gândindu-mă la vremurile trecute. Mă uitam la copiii care se jucau în fața casei. Fusesse o viață bună, după părerea mea. Am avut tot ce îmi dorisem cândva, și totuși de ce nu eram fericit?

Într-o zi, unul dintre copiii care se jucau pe iarbă a venit până la veranda mea. Era un băiețel prietenos, care zâmbea, întrebându-mă câți ani am:

"Am doua sute de ani," i-am răspuns.

A chicotit, spunând: "Ba nu, n-ai!" și și-a pus mâinile în șolduri. Am râs și eu, ceea ce mi-a stârnit unul dintre accesele mele de tuse, iar Mary, îngrijitoarea mea tânără, drăguță și pricepută, a trebuit să-l roage să plece.

După ce m-a ajutat să-mi recapăt respirația, am rugat-o, gâfâind: "Mary, vrei să mă lași puțin singur?"

"Bine-nțeles, domnu` Millman." Nu m-am mai uitat după ea cum se depărtează - asta era una dintre plăcerile vieții mele, care se stinsese cu mult timp în urmă.

Am rămas singur. Mi se părea că fusesem singur toată viața. M-am întins pe spate, în șezlongul meu și am respirat. Ultima mea plăcere. Și în curând se va duce și asta. Am plâns cu sughituri, amarnic. "Fir-ar să fie!" mă gândeam. "De ce a trebuit să eșueze căsnicia mea? Cum de mi-au ieșit toate pe dos? Oare cum am putut să trăiesc de fapt?"

Deodată am simțit o frică teribilă, apăsătoare, cea mai intensă din viața mea. Oare era posibil să-mi fi scăpat ceva foarte important - ceva care ar fi făcut ca lucrurile să fie acum cu totul altfel? "Nu, imposibil," m-am asigurat eu. Mi-am înșirat cu voce tare toate realizările vieții. Dar frica a persistat.

M-am ridicat încet, am privit pe deasupra orașului, de la veranda casei mele, din vârful colinei, și m-am întrebat: Unde s-a dus viața asta? Ce rost a avut? A fost fiecare... "Oh, inima mea, este - ahhh, brațul, ce durere!" Am încercat să strig, dar nu mai puteam să respir.

Încheieturile degetelor mi se albeau pe măsură ce mă agățam de grilaj, tremurând. Apoi trupul mi s-a făcut ca de gheață, iar inima de piatră. M-am prăbușit înapoi pe scaun, cu bărbia căzută în piept.

Durerea s-a spulberat și au apărut niște lumini pe care nu le mai văzusem niciodată și niște sunete pe care nu le mai auzisem. Aveam tot felul de viziuni.

"Tu ești, Susie?" spunea o voce îndepărtată în mintea mea. În cele din urmă, toate imaginile și sunetele au devenit un punct luminos, apoi s-au risipit.

Aflasem singura pace pe care o cunoscusem vreodată.

Apoi am auzit un râs de luptător. Am tresărit. M-am ridicat în capul oaselor, cutremurat; timpul revenise în albia lui. Eram în patul meu, în apartamentul meu, în Berkeley, California. Eram încă student la facultate, iar ceasul meu electronic arăta 6:25 p.m. Asta însemna că am dormit în timpul cursurilor și al antrenamentului!

Am sărit din pat și m-am uitat în oglindă, pipăindu-mi fața încă tânără, răsufând ușurat. Totul nu fusese decât un vis - o viață întreagă într-un singur vis, "mica surpriză" a lui Soc.

Stăteam în fața ferestrei, privind afară îngândurat. Visul meu fusese extraordinar de viu. De fapt trecutul din vis fusese întocmai cum se petrecuse în realitate, până în cele mai mici detalii, pe care chiar și eu le uitasem demult. Socrate îmi spusese că aceste călătorii sunt reale. Oare aceasta îmi prevăzuse viitorul?

M-am grăbit spre benzinărie, la ora 9:50 seara, și m-am întâlnit cu Socrate, chiar când sosea la lucru. De îndată ce am pășit înăuntru, iar cel din schimbul de zi a plecat, l-am întrebat: "Bine, Soc. Ce s-a întâmplat?"

"Știi tu mai bine decât mine. A fost viața ta, nu a mea, slavă Domnului!"

"Socrate, te implor" - mi-am împreunat mâinile către el. "Așa va fi viața mea în continuare? Pentru că, dacă e așa, nu văd nici un rost s-o mai trăiesc."

A vorbit foarte încet și blând, cum făcea atunci când dorea să fiu foarte atent la ceea ce urma să spună. "Așa cum există diferite interpretări ale trecutului și multe moduri de a opera schimbări în prezent, tot așa există și un număr indefinit de variante ale viitorului. Ceea ce ai visat tu a fost un viitor foarte probabil - acela care te-ar fi așteptat dacă nu m-ai fi întâlnit pe mine."

"Vrei să spui că, dacă aș fi ales să ocolesc benzinăria în noaptea aceea, viitorul meu ar fi fost ca-n visul acela?"

"Foarte posibil. Și încă mai este posibil. Dar poți să faci anumite alegeri și să-ți schimbi circumstanțele prezente. Poți să-ți modifice singur viitorul."

Socrate a făcut niște ceai și mi-a pus ceașca încet lângă mine. Mișcărilor îi erau grațioase, precise.

"Soc," am spus, "nu știu ce să mai cred. Viața mea în ultimele luni a fost ca un roman incredibil, înțelegi ce vreau să spun? Câteodată îmi doresc să pot să mă întorc la o viață normală. Această viață secretă de aici, împreună cu tine, toate aceste vise și călătorii - mi-e foarte greu."

Socrate a răsuflat adânc; adică urma să spună ceva foarte important. "Dan, de îndată ce vei fi pregătit, cerințele mele în privința ta vor crește. Îți garantez că îți vei dori să renunți la viața pe care o cunoști și că vei alege alternative care par mai atrăgătoare, mai plăcute, mai 'normale'. Totuși, pentru moment, asta ar fi o greșală mai mare decât poți să-ți imaginezi."

"Să știi că-mi dau seama cât de prețios este ceea ce mă înveți."

"Se prea poate, dar ai încă o capacitate uimitoare de a te amăgi. De aceea ai avut nevoie să-ți vezi viața în vis. Adu-ți aminte de asta când vei fi tentat să alergi după iluzii."

"Nu-ți fă griji pentru mine, Socrate, mă descurc eu."

Dacă aș fi știut ce mă aștepta, mi-aș fi ținut gura închisă.

2

Hățișul iluziei

Vântul de martie era blând. Copacii înfloriți în culorile vii, de primăvară, înmiresmau aerul - parfumul lor ajungea chiar și în sala de duș, unde mă spălam de transpirația și de durerile trupului, după un antrenament intens.

M-am îmbrăcat repede și am fugit pe scările din spate ale sălii de gimnastică Harmon, ca să privesc cerul de deasupra câmpiei Edwards, colorându-se în portocaliu, odată cu ultimele raze de soare. Aerul rece mă înviora. Relaxat și împăcat cu lumea, am luat-o agale spre centru, ca să-mi cumpar un burger cu brânză, în drum spre cinematograful U.C.. În seara aceea rula "Marea Evadare", un film interesant despre o evadare îndrăzneată a unor prizonieri de război americani și britanici.

După ce s-a terminat filmul, am alergat în sus pe University Avenue, spre campus, am luat-o la stânga spre Shattuck și am ajuns la benzinărie, imediat după ce Socrate intrase în schimb. Era o seară aglomerată, așa că l-am ajutat la treabă până după miezul nopții. Apoi am intrat în birou și ne-am spălat pe mâini, după care mi-a făcut o surpriză, pregătind o cină chinezească - și cu asta a început o noua fază a învățaturii sale.

Totul a pornit din momentul în care i-am povestit despre Marea Evadare.

"Pare un film interesant," a spus, desfăcând o pungă cu legume proaspete, pe care o adusese cu el, "și tocmai potrivit, de asemenea."

"Oh? Cum adică?"

"Și tu, Dan, ai nevoie să evadezi. Ești prizonierul propriilor iluzii - despre tine și despre lume. Ca să-ți rupi lanțurile, vei avea nevoie de mai mult curaj și de mai multă forță decât orice erou de film."

Mă simțeam atât de bine în noaptea aceea, încât nu puteam deloc să-l iau în serios pe Socrate. "Nu mă simt ca și cum aș fi în închisoare - poate doar când m-ai legat tu de scaun."

A început să spele legumele. Pe fondul zgomotului pe care-l făcea apa curgând, el comenta: "Nu-ți vezi închisoarea, pentru că grațiile ei sunt invizibile. O parte din misiunea mea este să-ți arăt încurcătura în care ești și sper că asta va fi experiența cea mai dezamăgitoare din viața ta."

"Mulțumesc mult, prietene," am spus, consternat de reaua lui voință.

"Nu cred că m-ai înțeles," mi-a răspuns, arătând cu o gulie spre mine, după care a tăiat-o felii într-un castron. "Dezamăgirea este darul cel mai de preț pe care pot să ți-l ofer. În orice caz, din cauză că ești sclavul amăgirii, tu consideri că acest termen este negativ. Îl consolezi pe un prieten, spunând: "Oh, ce experiență dezamăgitoare trebuie să fi fost," apoi crezi de cuviință că ar

trebuie să sărbătorim împreună. Cuvântul dez-amăgire înseamnă exact 'eliberarea de amăgire'. Însă deocamdată tu ești înlănțuit de amăgirile tale."

"Fapte, nu vorbe," l-am provocat eu.

"Fapte," a spus, răsucind pe o parte tofu-l pe care-l tăia. "Dan, tu trăiești în suferință; nu te bucuri de viață cu-adevărat. Distracțiile tale, aventurile tale jucăușe și chiar gimnastica pe care o practici, nu sunt decât niște capcane trecătoare, care îți ascund sentimentul tău primordial de frică."

"Ia stai puțin, Soc," am răbufnit eu. "Vrei să spui că gimnastica și sexul și filmele sunt rele?"

"Nu prin ele însele. Dar pentru tine reprezintă dependențe, nu plăceri. Te folosești de ele ca să te abstragi de la ceea ce știi că trebuie să faci: să te eliberezi."

"O clipă, Socrate. Astea nu sunt fapte."

"Ba da, sunt și se pot dovedi într-un tot, chiar dacă tu încă nu-ți dai seama de asta. Dan, în goana ta condiționată după realizări și distracții, tu cauți să eviți cauza fundamentală a propriei suferințe."

"Deci așa crezi tu, huh?" am ripostat eu tăios, neputând să-mi păstrez cumpătul vocii.

"N-a fost chiar ceea ce ai fi vrut să auzi, nu-i așa?"

"Nu, nu tocmai. E o teorie interesantă, ce-i drept, dar nu cred că se poate aplica în cazul meu, asta-i tot. Ce-ar fi să-mi oferi ceva mai optimist?"

"Sigur," a spus, întorcându-se la legumele lui. "Dan, adevărul este că viața ta își urmează cursul minunat și tu de fapt nu suferi deloc. N-ai nevoie de mine și ești deja un luptător. Cum îți sună asta?"

"Mai bine!" Am început să râd, însenindu-mă brusc. Dar știam că nu era adevărat. "Adevărul se află probabil undeva la mijloc, nu crezi?"

Fără să-și ia ochii de la legume, Socrate a spus: "Cred că acest 'la mijloc' al tău este iad, din perspectiva mea."

Ca să mă apăr, am întrebat: "Or sunt eu un încuiat, or tu ești specializat să lucrezi cu handicapării spirituale, nu?"

"Poți să spui și așa," a zâmbit el, turnând ulei de susan într-o tigaie pe care a așezat-o pe plită la încălzit. "Însă aproape o întregă omenire se află în aceeași încurcătură ca și tine."

"Și ce încurcătură e asta?"

"Credeam că ți-am explicat deja," a spus cu răbdare. "Dacă nu obții ceea ce-ți dorești, suferi; dacă obții ceea ce nu-ți dorești, suferi; chiar și atunci când obții exact ceea ce îți dorești, tot suferi, pentru că nu poți să păstrezi lucrul acela pe vecie. Minte ta este încurcătură. Vrea să scape de schimbare, să scape de durere, să scape de obligațiile vieții și ale morții. Dar schimbarea este o lege și, oricât de multă prefăcătorie nu poate perturba această realitate."

"Socrate, tu chiar poți să fii deprimant, știi asta? Cred că nici nu mai mi-e foame. Dacă viața nu-i nimic altceva decât suferință, atunci pentru ce atâta bătaie de cap?"

"Viața nu înseamnă suferință; doar că vei avea de suferit, în loc să te bucuri de ea, până când te vei debarasa de atașamentele minții și vei porni în călătorie liber, indiferent de ce se petrece."

Socrate a pus legumele în tigaia care sfârâia, amestecându-le. O aromă delicioasă a umplut biroul. Dintr-odată mi-a pierit orice supărare. "Cred că tocmai mi-a revenit pofta de mâncare." Socrate a râs în timp ce a împărțit legumele crocante în două farfurii, apoi le-a așezat frumos pe biroul său vechi, care ținea loc de masă pentru cină.

El mânca în liniște, luând bucățele mici cu bețișoarele. Eu am înfulecat legumele cam în treizeci de secunde; cred că-mi fusese într-adevar foame. În timp ce Socrate termina de mâncat, l-am întrebat: "Așadar, care sunt întrebunțările pozitive ale minții?"

Și-a ridicat privirea din farfurie. "Nici una." Și cu asta s-a întors calm la mâncarea lui.

"Auzi, nici una! Socrate, asta-i chiar culmea. Atunci cum rămâne cu creațiile minții? Cărțile, bibliotecile, artele? Cum rămâne cu toate progresele societății, care au fost rodul atâtor minți strălucite?"

A zâmbit larg, și-a pus bețișoarele deoparte și a spus: "Nu există nici o minte strălucită." Apoi a dus farfuriile la chiuvetă.

"Socrate, încetează să mai faci astfel de afirmații iresponsabile și explică-te odată!"

A ieșit din baie, ducând pe sus două farfurii sclipitoare. "Cred că ar fi cazul să redefinesc niște termeni pentru tine. 'Mintea' este unul dintre acei termeni alunecoși, cum e 'iubire'. Definiția corectă depinde de starea ta de conștiință. Privește astfel lucrurile: ai un creier care comandă corpul, acumulează informație și se joacă cu această informație. Când ne referim la aceste procese abstracte ale creierului, le numim "intelectul". N-am menționat nicăieri cuvântul 'minte'. Creierul și mintea nu sunt una și aceeași. Creierul este real, dar mintea nu este.

"'Mintea' este o excrescență iluzorie a proceselor cerebrale de bază. E ca o tumoare. Constă din toate gândurile împrăștiate, necontrolate, care se ridică bolborosind din subconștient până la conștiință. Conștiința nu este minte; conștienta nu este minte; atenția nu este minte. Mintea este un obstacol, o cicăleală. E un fel de greșală evolutivă în ființa umană, o slăbiciune primară în experimentul uman. Eu, unul, nu-i văd nici o întrebunțare."

Am rămas tăcut, respirând încet. Nu prea știam ce să spun. Totuși, cuvintele au început să se ivească destul de repede.

"Fără îndoială că tu ai o perspectivă unică, Soc. Nu știu sigur despre ce vorbești, dar cu-adevărat îmi pari sincer."

A zâmbit doar și a ridicat din umeri.

"Soc," am continuat, "ca să scap de minte, trebuie să-mi tai capul?"

Zâmbind, a spus: "Asta ar fi o soluție, însă are niște efecte secundare cam neplăcute. Creierul poate fi folosit ca o unealtă. Poate să-și amintească numere de telefon, să rezolve probleme grele de matematică sau să compună poezii. În felul acesta, el lucrează pentru restul corpului, ca un tractor. Dar când începi să te gândești fără încetare la acea problemă de matematică sau la acel număr de telefon, sau când gândurile supărătoare sau amintirile apar fără voia ta, atunci nu creierul tău este cel care lucrează, ci mintea ta, care hoinărește. În acele momente tu ești controlat de către minte; iar tractorul a luat-o razna."

"Înțeleg."

"Ca să înțelegi cu adevărat, trebuie să te observi pe tine însuși, ca să-ți dai seama de ceea ce vreau să spun. Ai un gând de furie, care se ridică precum o bulă la suprafață și atunci devii furios. La fel se petrece cu toate emoțiile tale. Ele nu sunt decât niște răspunsuri reflexe la gândurile pe care nu le poți controla. Gândurile tale sunt ca niște maimuțe sălbatice, înțepate de un scorpion."

"Socrate, mă gândesc că..."

"Te gândești prea mult!"

"Tocmai vroiam să-ți spun că eu chiar îmi doresc să mă schimb. Un lucru știu sigur - dintotdeauna am fost deschis către schimbare."

"Asta," a spus Socrate, "este una dintre cele mai mari iluzii ale tale. Ți-ai dorit să-ți schimbi hainele, tunsorile, femeile, apartamentele și slujbele. Îți dorești prea mult să schimbi orice, în afara ta - iar tu nu de schimbare ai nevoie, ci de transformare. Fie am să te ajut eu să-ți

deschizi ochii, fie o va face timpul, dar timpul nu se arată prea blând întotdeauna," a spus el răsplat. "Ai de ales. Dar mai întâi trebuie să-ți dai seama că te afli în închisoare - apoi putem să-ți punem la cale evadarea."

Și cu asta, s-a dus la birou, a luat un creion și a început să verifice niște chitanțe, arătând ca un director ocupat. Îmi era foarte clar că eram liber să plec. Mă bucuram că ora se terminase.

În zilele următoare, care în curând s-au făcut săptămâni, am fost prea ocupat, după cum îmi spuneam, ca să mai trec să-l vizitez pe Socrate. Însă cuvintele lui îmi răsuna stăruitor în minte; și așa am devenit preocupat de conținutul lor.

Am început să-mi notez într-un carnetel gândurile de peste zi - cu excepția antrenamentelor, când gândurile mele făceau loc acțiunii. În două zile a trebuit să-mi cumpăr un carnet mai mare; într-o săptămâna s-a umplut și acela. Eram uluit, văzând cât de mare era balastul, precum și negativitatea generală, a proceselor mele de gândire.

Această practică m-a ajutat să devin mai conștient de gălăgia minții mele; apoi am dat volumul tare la gândurile care mai înainte se auzeau doar în surdina, pe fundalul subconștient. Am încetat să mai scriu, dar gândurile continuau să mă asurzească. Poate că Soc ar fi putut să mă ajute să controlez volumul. Așa că m-am hotărât să-l vizitez chiar în noaptea aceea.

L-am găsit în garaj, curățând cu abur fierbinte motorul unul vechi Chevrolet. Tocmai vroiam să-ncep să vorbesc, când în prag a apărut silueta unei tinere brunete. Nici măcar Soc n-o auzise intrând, ceea ce era foarte neobișnuit. A văzut-o puțin înaintea mea și s-a dus spre ea cu brațele deschise. Ea s-a îndreptat spre el în pași de dans și s-au îmbrățișat, învărtindu-se prin încăperea. În următoarele minute s-au privit doar, ochi în ochi. Socrate o întreba: "Da?", iar ea răspundea: "Da." Mi se părea cam ciudat.

Neavând altceva de făcut, mă uitam la ea în timp ce se învărtea. Avea cam 1,6 m înălțime, cu o înfățișare robustă, totuși cu o aureolă de o delicată fragilitate. Părul ei lung, negru, era legat într-un coc, strâns la spate, lăsând să se vadă tenul neted, luminos. Trăsătura care ieșea cel mai mult în evidență de pe chipul ei erau ochii - mari și negri.

Rămăsesem cu gura căscată, așa încât, până la urmă, le-am atras atenția.

Socrate a spus: "Dan, ți-o prezint pe Joy (bucurie)."

M-am simțit atras de ea instantaneu. Ochii ei străluceau, iar un zâmbet dulce, ușor poznaș, îi lumina fața.

"Joy este numele tău sau e o descriere a stării tale de spirit?" am întrebat-o, încercând să par isteț.

"Amândouă," mi-a răspuns ea. S-a uitat la Socrate; el a încuviințat din cap. Apoi ea m-a îmbrățișat. Brațele ei m-au încolăcit ușor pe după mijloc, într-o îmbrățișare foarte tandră. Dintr-odată m-am simțit de vreo zece ori mai energizat decât fusesem vreodată; m-am simțit destins, vindecat, odihnit și complet îndrăgostit.

Joy m-a privit cu ochii ei mari, luminoși, iar ochii mei s-au cufundat în ei. "Bătrânul Buddha a cam scos untul din tine, nu-i așa?" a spus ea moale.

"Aha, așa cred." Trezește-te, Dan!

"Ei, strânsoarea asta merită. Știu cum e, am trecut și eu prin asta înaintea ta."

Vocea îmi era prea stinsă ca să mai întreb amănunte. Și, oricum, ea s-a întors spre Socrate și a spus: "Acum plec. Ce-ar fi să ne întâlnim cu toții aici, sâmbătă dimineață la 10, ca să mergem în Tilden Park, la un picnic? Am să pregătesc eu prânzul. Se pare că va fi vreme frumoasă. OK?" S-a uitat la Soc, apoi la mine. Am încuviințat mut, în timp ce ea se îndrepta încet spre ușă, parcă plutind.

În seara aceea n-am mai fost bun de nimic, în preajma lui Socrate. De fapt, tot restul săptămânii s-a dus pe apa sâmbetei. Și în sfârșit, când s-a făcut sâmbătă, am plecat voios de-

acasă, dezbrăcat până la brâu, spre stația de autobuz. Eram dornic să prind ceva bronz de primăvară și, de asemenea, speram s-o impresionez pe Joy cu bustul meu musculos.

Am mers cu autobuzul spre parc, apoi am luat-o de-a dreptul, prin frunzele uscate, adunate în grămezi mari, pe sub pini, mesteceni și ulmi. Ne-am oprit pe un tăpșan înverzit și am despachetat mâncarea, în bătaia caldă a soarelui. M-am întins repede pe pătură, nerăbdător să mă prăjesc la soare și speram că va veni și Joy lângă mine. Dar vântul s-a întezit fără veste și norii s-au adunat deasupra noastră. Nu-mi venea să cred. A început să plouă - mai întâi a fost doar o burniță, care s-a transformat apoi într-o ploaie torențială. Mi-am luat cămașa pe mine, boscorodind. Socrate râdea doar.

"Nu văd ce găsești de râs în asta!" l-am certat eu. "Suntem uzi learcă, autobuzul vine abia peste o oră, iar mâncarea e compromisă. Joy a pregătit-o; și sunt sigur că ea nu e de părere..." Însă Joy râdea și ea.

"Nu de ploaie râdeam," a spus Soc, "ci de tine". Râdea în hohote, tăvălindu-se prin frunzele ude. Iar Joy a început să danseze pe melodia "Cântând în ploaie". Ginger Rogers și Buddha - asta era prea de tot.

Ploaia a încetat la fel de repede precum începuse. Soarele s-a ivit din nou de după nori și curând mâncarea și hainele noastre erau uscate.

"Se pare că dansul ploii mi-a mers." Joy a făcut o plecăciune.

În timp ce Joy se afla în spatele figurii mele pleoștite, masându-mi umerii, Socrate a spus: "A venit vremea să începi să înveți din experiențele tale de viață, în loc să te plângi de ele sau să te lași cocoloșit de ele, Dan. Tocmai ți s-au oferit pe tavă două lecții foarte importante; amândouă au picat din cer, ca să spun așa." Mi-am făcut de lucru, căutând în pungile cu mâncare, încercând să nu-i dau ascultare.

"În primul rand," a spus, mestecând niște salată, "nici dezamăgirea și nici supărarea ta n-au fost cauzate de ploaie."

Gura îmi era prea plină cu salată de cartofi, ca să pot protesta. Socrate a continuat, fluturând regal o felie de morcov în direcția mea.

"Ploaia a fost o manifestare perfect legitimă a naturii. 'Supărarea' ta din cauza picnicului distrus și 'fericirea' ta, în momentul când soarele a apărut iar, sunt rezultatul gândurilor tale. Ele n-au avut nimic de-a face cu evenimentele petrecute. Nu cumva ai fost și 'nefericit' în vreme de sărbătoare, de exemplu? Atunci este evident că mintea ta, și nu ceilalți oameni sau împrejurările în care te afli, este sursa stărilor tale. Aceasta este prima lecție."

După ce a înghițit niște salată de cartofi, Soc a spus: "A doua lecție reiese din faptul că te-ai înfuriat și mai tare când ai observat că eu nu eram cătuși de puțin supărat. Ai început să te vezi comparat cu un luptător - cu doi luptători, dacă vrei." Și a zâmbit larg către Joy. "Asta nu prea ți-a plăcut, Dan, nu-i așa? Pentru că ar fi sugerat, ce-i drept, necesitatea unei transformări."

Am rămas așa, bosumflat, reflectând la ceea ce spusese. Eram convins că el și Joy își atinseseră ținta. Apoi a început să burnițeze din nou.

Socrate și Joy s-au întors pe pătură. Socrate a început să țopăie-ncolo și-ncoace, imitând comportamentul meu de mai înainte. "Fir-ar să fie de ploaie!" striga. "S-a dus picnicul nostru!". Făcea salturi înainte și înapoi și, oprindu-se la jumătatea unuia dintre ele, mi-a făcut cu ochiul, zâmbind ghiduș. Apoi s-a aruncat pe burtă într-o băltoacă plină de frunze, prefăcându-se că înoată. Joy a început să cânte, sau să râdă - nu-mi dădeam seama ce anume.

Atunci, nemaținând cont de nimic, am început să mă tăvălesc și eu cu ei prin frunzele ude, luându-mă la trântă cu Joy. Partea asta mi-a plăcut cel mai mult și cred că și ei i-a plăcut. Am alergat și am dansat dezlănțuiți, până când a venit momentul să plecăm. Joy era ca un cațeluș

jucăuș - dar cu toate calitățile unei femei, demne și puternice. Simțeam cum îmi fuge pământul de sub picioare din cauza ei.

În timp ce autobuzul cobora, hurducându-se, printre dealurile arcuite, de pe care se vedea golful, apusul colora cerul în roz și auriu. Socrate a avut o tentativă nereușită de a-mi face rezumatul lecțiilor abia primite, în timp ce eu faceam tot posibilul să-l ignor, preferând să mă gîngulesc cu Joy pe bancheta din spate.

"Hmm - puțină atenție, vă rog" a spus. S-a aplecat spre mine, peste spătar, mi-a prins nasul între degete și mi-a întors fața către el.

"Șe frei?" am întrebat. Joy îmi șușotea ceva la ureche, în timp ce Socrate mă ținea în continuare de nas. "Mai bine-aj azcultă de ea degât de tine," am spus.

"Ea te va conduce doar pe calea plăcerilor," a zâmbit el, eliberându-mi nasul din strânsoare. "Chiar și un tânăr nătâng, prins în mrejele dragostei, poate să-și dea seama că mintea este cea care-i crează atât dezamăgirile, cât și bucuriile(joys)."

"O combinație de cuvinte excelentă," am spus, pierzându-mă în ochii lui Joy.

În timp ce autobuzul străbătea drumul șerpuitor, ne uitam cu toții, tăcuți, la luminile din San Francisco, care începeau să se aprindă. Autobuzul a oprit la poalele dealului. Joy s-a ridicat repede și a coborât din autobuz, urmată de Socrate. Am dat să cobor și eu, dar Socrate s-a întors spre mine, spunându-mi: "Nu." Asta a fost tot. Joy se uita la mine prin fereastra deschisă.

"Joy, când ne mai vedem?"

"Poate curând, depinde," a spus ea.

"Depinde de ce?" am spus. "Joy, așteaptă, nu pleca. Domnule șofer, lasă-mă să cobor!" Dar autobuzul o luase din loc, îndepărtându-se de ei. Joy și Soc dispăruseră deja în întuneric.

Duminică m-am cufundat într-o deprimare adâncă, pe care nu o puteam controla deloc. Luni, la cursuri, abia dacă auzeam câte un cuvânt din ce spuneau profesorii. În timpul antrenamentului eram foarte absorbit și mă simțeam golit de energie. Nu mai mâncasem nimic de la picnic. M-am pregătit pentru vizita de luni seara, la benzinărie. Dacă aș fi găsit-o pe Joy acolo, aș fi făcut-o să plece cu mine - sau aș fi plecat eu cu ea.

Când am ajuns la birou, ea era acolo, bine mersi, rîzând împreună cu Socrate. Simțindu-mă ca un străin, mă întrebam dacă nu cumva de mine râdeau. Am intrat, m-am descălțat și m-am așezat.

"Ei, Dan, ai devenit mai isteț decât erai sâmbătă?" a întrebat Socrate. Joy a zâmbit doar, dar zâmbetul ei m-a durut. "Nu eram sigur că apari în seara asta, Dan, credeam că ți-e frică să nu cumva să spun ceva ce nu vrei să auzi." Vorbele lui erau ca niște ciocănele. Am scrâșnit din dinți.

"Încearcă să te relaxezi, Dan," a spus Joy. Știam că dorea să mă ajute, dar mă simțeam copleșit, criticat de amândoi.

"Dan," a continuat Socrate, "dacă rămâi orb față de slăbiciunile tale, n-ai să le poți corecta - și nici n-ai să-ți poți scoate în evidență calitățile. Este exact ca la gimnastică. Uite-te la tine!"

Abia puteam să vorbesc. Când am reușit totuși să spun ceva, vocea îmi tremura de încordare, furie și autocompătămire. "Mă u-uit..." N-aș fi vrut să mă port astfel în fața ei! Socrate a continuat, vesel: "Ți-am spus deja că atenția ta, robită de stările și impulsurile minții, este principala eroare. Dacă persisti, vei rămâne același mereu - și nu-mi pot imagina o soartă mai rea!" Socrate a rîs din toată inima, spunând asta, iar Joy a dat din cap aprobator.

"E cam scorțos, nu-i așa?" a zâmbit ea către Socrate.

Am rămas nemișcat, strângând din pumni. În cele din urmă am reușit să vorbesc. "Cred că nici unul dintre voi nu e amuzant." Mi-am păstrat controlul vocii.

Socrate s-a lăsat pe spate în scaunul lui și mi-a spus cu asprime: "Ești furios, dar nu prea reușești s-o ascunzi, găgăuță." ("O, nu, nu în fața lui Joy!" mă gîndeam.) "Furia ta," a continuat

el, "este dovada iluziilor tale încăpățanate. De ce aperi o individualitate în care nici măcar tu nu crezi? Când ai de gând să te maturizezi?"

"Ascultă, bătrân afurisit și nebun!" am scrâșnit. "N-am nimic! Am venit aici doar în căutare de senzații tari. Și am văzut ce aveam nevoie să văd. Lumea ta pare să fie cea plină de suferință, nu a mea. Da, așa e, sunt deprimat, dar numai când sunt aici cu tine!"

Nici unul dintre ei n-a scos nici o vorbă. Dădeau numai din cap, arătând înduioșați și plini de compasiune. Fir-ar să fie cu compasiunea lor cu tot! "Amândoi credeți că totul e atât de limpede și de simplu și de amuzant. Nu vă înțeleg pe nici unul dintre voi și nici nu sunt sigur că vreau să vă înțeleg."

Copleșit de rușine, confuzie și durere, am ieșit împleticindu-mă, jurându-mi să-l uit și pe el, și pe ea, să uit că intrasem vreodată în benzinăria aceea, târziu, în acea noapte înstelată.

Indignarea mea era o prefăcătorie, și știam asta. Ce era cel mai rău era că știam că și ei știau. Dădusem cu bâta-n baltă. Mă simțeam slab și nătâng, ca un băiețel. Puteam să îndur să fiu pus în inferioritate față de Socrate, dar nu de față cu ea. Și acum eram sigur că o pierdusem pentru totdeauna.

Alergând pe străzi, m-am pomenit că mă îndrept în direcția opusă casei mele. M-am oprit într-un bar, pe University Avenue, lângă Grove Street. M-am îmbătat cât am putut și, după ce am nimerit într-un târziu în apartamentul meu, m-am simțit recunoscător pentru inconștiență.

N-aș fi putut să mă întorc vreodată acolo. M-am hotărât să mă întorc la viața mea obișnuită, la care renunțasem cu câteva luni în urmă. În primul rând trebuia să recuperez cursurile, dacă aveam de gând să devin absolvent. Susie mi-a împrumutat notițele ei la istorie și un coleg de echipă mi-a dat cursurile de psihologie. Rămâneam până noaptea târziu, scriind lucrări; mă cufundam cu totul în cărți. Trebuia să-mi amintesc multe - și să uit multe.

La gimastică mă antrenam până la extenuare. La început, antrenorul și colegii de echipă au fost încântați la vederea aceastei noi energii. Rick și Sid, cei mai apropiați dintre colegii de antrenament, erau uimiți de îndrăzneala mea și glumeau pe seama "dorinței de moarte a lui Dan"; încercam orice mișcare, fie că eram sau nu pregătit. Ei credeau că plesnesc de curaj. Dar eu nu știam decât că vreau să mă rănesc - îmi doream un pretext fizic pentru durerea ascuțită care mă ardea pe dinăuntru.

După o vreme, glumele lui Rick și Sid s-au transformat în îngrijorare. "Dan, ai observat că ai început să ai cearcăne? Când te-ai bărbierit ultima oară?" mă întreba Rick.

Sid credea că începeam să slăbesc. "E vreo problemă, Dan?"

"Treaba mea," i-am retezat-o eu. "Nu, adică, mulțumesc, Sid, dar sunt bine. Toate bune și frumoase, știi?"

"Bine, dar mai dormi și tu din când în când, altfel n-o să mai rămână nimic din tine până la vară."

"Da, da, sigur." Nu i-am mai spus că nu m-ar fi deranjat dacă aș fi dispărut într-o bună zi.

Mi-am transformat cele câteva sute de grame de grăsime care îmi mai rămăseseră în tendoane și mușchi. Arătam vânjos, cum sunt unele statui ale lui Michelangelo. Pielea îmi lucea mată, translucidă, ca marmura.

Mă duceam la filme aproape în fiecare seară, însă nu puteam să-mi scot din minte imaginea lui Socrate, șezând în biroul lui, poate împreună cu Joy. Câteodată aveam o viziune sumbră, în care erau amândoi acolo, în birou, râzând de mine; poate că eu eram prada lor de război.

Nu-mi mai petreceam vremea nici cu Susie, nici cu vreo altă femeie pe care o cunoșteam. Energia mea sexuală era cheltuită la antrenament, purificată odată cu transpirația. Și, pe de altă parte, cum aș fi fost în stare să mai privesc vreo altă femeie în ochi, după ce fusesem atât de

fermecat de ochii lui Joy? Într-o noapte am fost trezit de un ciocănit la ușă și am auzit afară vocea timidă a lui Susie. "Danny, ești acasă? Dan?" A strecurat un bilet pe sub ușă. Nici măcar nu m-am ridicat să văd ce scria.

Viața mea devenise un calvar. Râsul altor oameni mă zgâria pe urechi. Mi-i imaginam pe Socrate și pe Joy, boscorodind ca niște vrăjitori, complotând împotriva mea. Filmele pe care le vedeam își pierduseră culorile; iar mâncarea avea gust de lipici. Și într-o zi, la ore, în timp ce Watkins analiza influențele sociale asupra nu știu ce, m-am ridicat și m-am trezit urlând, din toți rărunchii: "Prostii!" Watkins a încercat să nu mă bage în seamă, însă toți ochii din clasă, cam cinci sute de perechi, erau ațintiți asupra mea. O întreagă audiență. Le-arăt eu lor! "Prostii!" am urlat din nou. Câteva palme anonime au aplaudat și s-a făcut o rumoare de râsete amestecate cu șoapte.

Watkins, care nu era deloc genul care să se piardă cu firea, a sugerat: "N-ai vrea să ne explici și nouă cum vine asta?"

Mi-am făcut loc ca să ajung la culoar și m-am dus glonț spre podium, dorindu-mi dintr-o dată să mă fi bărbierit dimineață sau să fi purtat o cămașă mai curată. M-am așezat în fața lui, gata să-l înfrunt. "Ce-au de-a face toate chestiile astea cu fericirea, cu viața?" Mai multe aplauze s-au auzit din clasă. Era clar că mă măsură din ochi, să vadă dacă nu cumva eram periculos - și s-a convins că puteam să fiu. Exact la țintă! Deveneam din ce în ce mai încrezător.

"Nu înțeleg unde bați!" a aprobat el moale. Doamne, m-a făcut de râs în fața a cinci sute de oameni! Vroiam să le explic exact cum stau lucrurile - i-aș fi învățat, i-aș fi făcut pe toți să priceapă. M-am întors cu fața către clasă și am început să le povestesc cum l-am întâlnit pe acel om într-o benzinărie și cum mi-a arătat că viața nu este ceea ce pare să fie. Am început să le spun povestea regelui de pe munte, înconjurat de un oraș întreg de nebuni. La început s-a lăsat o tăcere ca de mormânt; apoi, câțiva au început să râdă. Era ceva greșit? Nu spusese nimic amuzant. Am continuat povestea, însă curând un val de râsete a cuprins toată sala. Erau ei nebuni sau eu eram?

Watkins mi-a șoptit ceva, dar nu l-am auzit. Am continuat, dar fără nici un rost. Mi-a șoptit din nou: "Fiule, cred că râd de tine pentru că ești descheiat la șliț." Consternat, am tras cu ochiul în jos și apoi m-am uitat la mulțime. O! Nu! Iar sunt luat drept un tăntălău! iar sunt luat drept un tâmpit! Am început să plâng și râsetele s-au stins.

Am năvălit afară și am început să alerg prin campus până când n-am mai putut. Două femei au trecut pe lângă mine - niște roboți de plastic, niște trântori sociali. Când au ajuns în dreptul meu m-au privit dezgustate, apoi mi-au întors spatele.

M-am uitat la hainele mele murdare, care probabil miroseau. Părul îmi era încâlcit și murdar; nu mai mă bărbierisem de zile întregi. Am ajuns în barul studentesc, fără să-mi amintesc cum anume, m-am prăbușit pe scaunul lipicios, de plastic, și am adormit. Am visat că eram călare pe un cal de lemn, străpuns de o sabie sclipitoare. Calul, care era fixat de un carusel înclinat, se învârtea din ce în ce mai repede, în timp ce eu mă întindeam cu disperare să prind hățul. Se auzea o muzică melancolică, sacadat, iar pe fundalul ei un râs teribil. M-am trezit, buimac, și m-am dus acasă, împleticindu-mă.

Am început să mă las în voia vieții de student, ca o fantomă. Lumea mea era întoarsă pe dos și cu fundu-n sus. Am încercat să-mi regăsesc felul meu obișnuit de a fi, ca să am un pretext să-mi continui studiile și antrenamentul, însă nimic nu mai avea sens.

Între timp, profesorii trăncăneau neîncetat despre Renaștere, despre instinctele șobolanului, despre perioada de maturitate a lui Milton. Mă plimbam în fiecare zi prin Sproul Piazza, în timpul demonstrațiilor studentești, și treceam printre participanți ca-ntr-un vis; nimic din toate astea nu mai însemna ceva pentru mine. Puterea studentească nu mă încălzea cu nimic,

iar drogurile nu mă atrăgeau cu nici un chip. Așa că m-am lăsat în voia sorții, ca un străin într-o țară străină, prins între două lumi și neputând să țin în frâu niciuna.

Într-o după-amiază târziu, mă aflam într-o pădurice roșie, aproape de marginea campusului, așteptând să se lase întunericul, gândindu-mă ce mijloc mai bun să găsesc ca să-mi pun capăt zilelor. Simțeam că nu mai aparțin acestei lumi. Nu știu cum, îmi pierdusem pantofii; aveam numai o șosetă, iar tălpile îmi erau maronii din cauza sângelui uscat. Nu simțeam nici o durere, nimic.

M-am hotărât să-i fac o vizită lui Socrate, pentru ultima oară. M-am târât spre benzinărie și m-am oprit peste drum. Tocmai terminase cu o mașină, când o doamnă, cu o fetiță cam de patru ani, au intrat în benzinărie. Nu cred că femeia îl cunoștea pe Socrate; probabil că se rătăcise și cerea lămuriri. Deodată fetița s-a dus spre el. El a ridicat-o în brațe, iar ea și-a încolăcit mâinile în jurul gâtului lui. Femeia a încercat să o ia pe fetiță, dar ea nu vroia să se dea jos. Socrate a început să râdă și să vorbească ceva cu ea, așezând-o jos cu delicatețe. El a îngenunchat și apoi s-au îmbrățișat.

Atunci am devenit nespus de întristat și am început să plâng. Trupul îmi era înfiorat de durere. M-am întors, am alergat câteva sute de metri, apoi m-am prăbușit în mijlocul drumului. Eram mult prea istovit să mai ajung acasă sau să fac orice altceva; și poate că asta mă salvase.

M-am trezit la infirmerie. Aveam un ac intravenos în braț. Cineva mă bărbierise și mă spălase. Măcar mă simțeam odihnit. M-au trimis acasă a doua zi după-amiază și apoi am sunat la Centrul de Sanatate Cowell.

"Alo, aici cabinetul doctorului Baker." Era secretara.

"Numele meu este Dan Millman, aș dori să-mi faceți o programare la dr. Baker, cât mai curând posibil."

"Desigur, domnul Millman," a spus ea, cu acea voce clară, profesional prietenoasă, de secretară a unui psihiatru. "Doctorul vă poate primi marțea viitoare, la ora 1 după amiază; vă convine?"

"Nu se poate mai repede?"

"Din păcate, nu..."

"Doamnă, până marțea viitoare am de gând să-mi pun capăt zilelor."

"Puteți veni azi după-amiază?" Vocea ei era liniștitoare. "E bine la ora două?"

"Da."

"Bine, domnule Millman, pe curând!"

Doctorul Baker era un bărbat înalt, corpulent, cu un ușor tic nervos la ochiul stâng. Brusc, îmi pierise tot cheful să mai vorbesc cu el. Cum aș fi putut să încep? "Ei bine, domnule doctor. Am un profesor pe nume Socrate, care sare pe acoperișuri - nu, nu de pe acoperișuri, să fie clar, și asta mi-am pus și eu în gând să fac. Și, oh da - mă ia cu el în niște călătorii prin alte locuri și alte timpuri și eu devin una cu vântul și sunt puțin deprimat și, da, cu școala e bine și sunt vedetă de gimnastică și vreau să mă sinucid."

M-am ridicat. "Mulțumesc pentru timpul dumneavoastră, domnule doctor. Mă simt dintr-odată mult mai bine. Am vrut doar să văd care e partea cea bună a lucrurilor. Oricum, a fost strașnic."

A vrut să spună ceva, căutându-și cuvintele "potrivite", dar eu am ieșit repede, m-am dus acasă și m-am culcat. Pentru moment, somnul părea alternativa cea mai ușoară.

În noaptea aceea, m-am dus, cu chiu cu vai, la benzinărie. Joy nu era acolo. O parte din mine suferea o dezamăgire cruntă - vroiam atât de mult să o privesc din nou în ochi, să o îmbrățișez și să mă îmbrățișeze - dar cealaltă parte din mine se simțea ușurată. Eram din nou doar noi doi - Soc și eu.

Când m-am așezat, el n-a pomenit nimic despre absența mea, ci a spus doar: "Arăți obosit și deprimat." A spus asta fără nici un pic de milă. Ochii mi s-au umplut de lacrimi.

"Da, sunt deprimat. Am venit să-mi iau rămas bun. Îți sunt dator cu asta. M-am împotmolit la jumătatea drumului și nu pot să mai rezist. Nu vreau să mai trăiesc."

"Greșești de două ori, Dan". A venit și s-a așezat lângă mine, pe canapea. "În primul rând că nu ești încă la jumătatea drumului, nici măcar pe departe. Însă ești foarte aproape de capătul tunelului. Și, în al doilea rând," a spus, cu mâinile pe tâmplele mele, "n-ai să te sinucizi."

L-am privit pe sub sprâncene: "Nu mai spune!" Apoi mi-am dat seama că nu mai eram în birou, ne aflam într-o cameră ieftină de hotel. Nu aveam cum să mă înșel, mirosul de umezeală, mocheta gri, tocită, cele două paturi micuțe și oglinjoara veche, crăpată, erau inconfundabile.

"Ce se petrece?" Pentru o clipă, am simțit că vocea îmi revenea plină de viață. Aceste călătorii erau întotdeauna un șoc pentru structura mea; simțeam un șuvoi de energie străbătându-mi corpul.

"Cineva tocmai încearcă să se sinucidă. Numai tu poți să-l oprești."

"Eu nu încerc încă să mă sinucid," am spus.

"Nu tu, nătăflețule. Tânărul de afară, de pe streășina de sub fereastră. E student la Universitatea din California de Sud. Îl cheamă Donald; joacă fotbal și urmează filosofia. Este în ultimul an și nu mai vrea să trăiască. Hai, du-te." Socrate îmi făcea semn înspre fereastră.

"Socrate, nu pot."

"Atunci o să moară."

M-am uitat pe fereastră și am văzut, cincisprezece etaje mai jos, grupuri de oameni, care se vedeau ca niște furnici, privind în sus de pe străzile din centrul orașului Los Angeles. Tragând cu coada ochiului de la fereastră, am văzut un tânăr blond, îmbrăcat cu niște blugi maro, în tricou, la vreo trei metri de mine, pe streășina îngustă, uitându-se în jos. Se pregătea să sară.

Nevrând să-l sperii, l-am strigat încet pe nume. Nu m-a auzit; l-am strigat din nou: "Donald!"

Și-a ridicat capul brusc și era cât pe ce să cadă. "Să nu vii lângă mine!" m-a avertizat el. Apoi, "De unde știi cum mă cheamă?"

"Un prieten de-al meu te cunoaște, Donald. Îmi dai voie să rămân aici, pe marginea asta, să vorbesc cu tine? Nu mă apropii mai mult."

"Gata, gata cu vorba." Avea chipul inert, iar vocea sa monotonă era aproape stinsă.

"Don - prietenii îți spun Don, nu-i așa?"

"Mda," a răspuns mecanic.

"Ok, Don, e viața ta până la urmă. Oricum 99 la sută din omenire se sinucide."

"Ei și, ce vrei să spui cu asta?" a spus, cu o fărâmă de viață revenindu-i în glas. Începea să se agațe mai bine cu mâinile de perete.

"Uite, am să-ți explic. Modul în care trăiesc cei mai mulți oameni îi omoară - înțelegi, Don? Le trebuie cam treizeci, patruzeci de ani să se sinucidă dacă fumează, sau dacă beau, dacă mănâncă prea mult, sau se lasă pradă stress-ului, dar tot sinucidere se cheamă."

M-am apropiat de el aproape un metru. Trebuia să-mi aleg cuvintele cu mare grijă. "Don, pe mine mă cheama Dan. Aș fi vrut să stam mai mult de vorbă; s-ar putea să avem câte ceva în comun. Și eu sunt sportiv, la Universitatea din Berkeley."

"Bine..." s-a oprit și a început să tremure.

"Știi, Don, mie mi-e cam frică să stau aici, pe marginea asta. Am să mă ridic, ca să mă pot prinde de ceva." M-am ridicat încetșor. Tremuram și eu un pic. "Isuse," mă gândeam. Ce caut eu aici, pe marginea asta?"

I-am vorbit încet, căutând să-i întind mana, să-l prind. "Don, am auzit că va fi un apus de soare foarte frumos diseară; vânturile Santa Ana suflă nori de furtună la asfințit. Ești sigur că nu vrei să mai vezi niciodată apusul, sau răsăritul? Ești sigur că nu vrei să mai hoinărești niciodată prin munți?"

"N-am fost niciodată în munți."

"N-o să-ți vină să crezi, Don. Totul acolo sus este pur - apa, aerul. Poți să simți peste tot mirosul acelor de brad. Poate mergem împreună în drumeție. Ce părere ai? Fir-ar să fie, dacă tot vrei să te sinucizi, măcar du-te și vezi munții mai întâi."

Mai mult de-atât nu puteam să-i spun. Acum depindea numai de el. Pe măsură ce-i vorbeam, îmi doream din ce în ce mai mult să trăiască. Eram doar la un pas de el.

"Gata!" a spus. "Vreau să mor....chiar acum."

Am renunțat. "Bine," am spus. "Atunci vin și eu cu tine. Oricum eu am văzut deja munții așa afurișiți."

S-a uitat la mine pentru prima dată. "Vorbești serios, nu-i așa?"

"Da, vorbesc foarte serios. Te duci tu primul sau eu?"

"Dar," a spus el, "tu de ce vrei să mori? E o nebunie. Arăți atât de sănătos - cred că ai destule motive pentru care să trăiești."

"Uite," am zis eu, "nu știi ce probleme ai tu, dar sunt nimic față de ale mele; nici măcar n-ai ști de unde să începi. Ți-o spun deschis."

M-am uitat în jos. Ar fi fost atât de ușor; doar să te apleci puțin și să lași forța gravitației să se ocupe de rest. Și, măcar o dată, puteam să-i dovedesc și eu bătrânului și venerabilului Socrate că greșise. Aș fi putut să mă arunc în gol, râzând și urlând până jos: "Uite că n-ai avut dreptate, ticălos bătrân!", până când îmi sfărâmam oasele și îmi zdrobeam organele, lipsindu-mă astfel, pentru totdeauna, de privilegiul de a mai vedea vreodată apusul de soare.

"Așteaptă!" Era Don, care venea spre mine. Am ezitat, apoi l-am prins de mână. În timp ce mă uitam în ochii lui, chipul începea să i se schimbe. Fața i s-a îngustat, părul i s-a închis la culoare, iar trupul i s-a micșorat. Stăteam acolo în picioare, uitându-mă la mine. Apoi, imaginea-oglindă a dispărut și am rămas singur.

Am tresărit, am făcut un pas înapoi și am alunecat. Am căzut, rostogolindu-mă în gol. L-am văzut, cu ochii minții, pe spectrul acela teribil, acoperit cu glugă, așteptându-mă jos, nerăbdător. I-am auzit vocea lui Soc, care striga de undeva de deasupra mea: "La etajul zece, lenjerie, cuverturi - la etajul opt, magazii și aparate de fotografiat."

Când am deschis ochii, eram întins pe canapeaua din birou, iar Soc îmi zâmbea blând.

"Ei?" a spus. "Mai vrei să te sinucizi?"

"Nu." Dar odată luată acea decizie, începeau din nou să-mi apese pe umeri greutatea și responsabilitatea vieții mele. I-am spus cum mă simțeam. El m-a prins de umeri și mi-a spus doar: "Păstrează starea asta."

Înainte să plec în seara aceea, l-am întrebat: "Unde este Joy? Vreau s-o mai văd!"

"La momentul potrivit. Va veni ea la tine, poate mai târziu."

"Măcar de-aș putea să vorbesc cu ea, mi-ar fi mult mai ușor."

"Cine ți-a spus că ți-ar fi mai ușor?"

"Socrate," i-am zis, "Trebuie s-o văd!"

"Tu nu trebuie să faci nimic altceva, decât să încetezi să vezi lumea din punctul de vedere al propriilor ambiții mărunte. Las-o mai moale! Când îți vei descătușa mintea de chingile prejudecăților, atunci îți vei recăpăta adevăratele simțuri. Dar până atunci, în orice caz, aș vrea să continui să-ți observi, cât mai mult cu putință, balastul minții tale."

"De-aș putea măcar s-o sun..."

"Las-o baltă!" a spus.

În următoarele săptămâni, vacarmul din mintea mea a atins culmea. Gânduri sălbatice, împrăștiate, prostești; sentimente de vinovăție, neliniști, poftă nestăvilite - un întreg tărăboi. Chiar și în somn, fundalul asurzitor al viselor mele îmi asalta urechile. Socrate a avut dreptate tot timpul. Eram într-o închisoare.

Era marți seara când am alergat la benzinărie, pe la ora zece. Dând buzna în birou, am început să mă văicăresc: "Socrate! Am să înnebunesc dacă nu pot să dau mai încet zgomotul asta! Mintea mea o ia razna - exact așa cum îmi spuneai tu!"

"Foarte bine!" a spus. "Asta e prima realizare a unui luptător."

"Dacă acesta înseamnă progres, atunci eu vreau să regrez."

"Dan, ia spune-mi, ce pățești dacă te urci pe șaua unui cal năvăș, despre care crezi că e îmblânzit?"

"Te trântește la pământ - sau îți dă dinții jos."

"Viața, în felul ei nostim, ți-a dat dinții jos de multe ori."

Nu puteam să-l contrazic.

"Dar atunci când știi că acest cal este năvăș, trebuie să găsești o cale ca să-i vii de hac."

"Eu gândesc că am priceput, Socrate."

"Adică vrei să spui că ai priceput că gândești?" a zâmbit el.

Am plecat cu instrucțiunile de a lăsa ca "realizarea mea să se stabilizeze", pentru vreo câteva zile. Mi-am dat silința. Conștiența mea crescuse în ultimele luni, dar în birou reveneam cu aceleași întrebări: "Socrate, am realizat în sfârșit cât de mare este zgomotul minții mele; calul meu este năvăș - cum să-l îmblânzesc? Cum să reduc zgomotul ăsta? Ce pot să fac?"

S-a scărpinat în creștet. "Păi, cred că nu prea ai de ales, așa că va trebui să-ți dezvolți într-o măsură cât mai mare simțul umorului." A început să râdă în hohote, apoi a căscat și s-a întins - dar nu așa cum fac oamenii de obicei, cu brațele întinse în lateral, ci întocmai ca o pisică. Și-a arcuit spatele și se auzea cum coloana îi trosnește crac-crac-crac-crac.

"Socrate, știai că arăți exact ca o pisică atunci când te întinzi?"

"Cred și eu," a răspuns cu nonșalanță. "E o practică bună să copiezi trăsăturile pozitive ale diverselor animale, așa cum putem de asemenea să imităm calitățile anumitor oameni. Eu, unul, admir pisica, fiindcă se mișcă la fel ca un luptător."

"Iar tu, după cum se vede, ai ales drept model tăntălăul. A venit vremea să-ți mai lărgești repertoriul, nu crezi?"

"Da, cam așa ceva," am răspuns calm. Dar eram furios. M-am scuzat și am plecat acasă mai devreme, chiar după miezul nopții; am dormit vreo cinci ore, până când m-a trezit ceasul deșteptător, apoi am făcut cale-ntoarsă la benzinărie.

În acel moment am luat o hotărâre secretă. N-am să mai joc rolul de victimă, sau pe cineva față de care el să se simtă superior. De-acum înainte eu aveam să fiu vânătorul și aveam să-l hăituiesc.

Mai era o oră până în zori, când urma să iasă din tură. M-am ascuns în tufișurile de la marginea campusului, din apropierea benzinăriei. Aveam de gând să-l urmăresc, s-o găsec cumva pe Joy.

Pândind de după frunziș, îi urmăream fiecare mișcare. Gândurile mi se potoliseră, înlocuite de o vigilență intensă. Singura mea dorință era să aflu câte ceva despre viața lui în afara benzinăriei - un subiect despre care păstra tăcerea întotdeauna. Acum aveam să descopăr singur răspunsurile.

Îl fixam cu privirea ca o bufniță. Vedeam, mai bine ca niciodată, cât de șlefuit era și de grațios. Spăla parbrizele fără să facă nici o mișcare în plus, punea furtunul în rezervor ca un artist.

Socrate a intrat în garaj, probabil să lucreze la o mașină. Începeam să mă plictisesc. Cred că am ațipit câteva minute, fiindcă atunci când m-am trezit cerul se luminase deja. Oh, nu - îl pierdusem!

Apoi l-am văzut din nou, terminându-și treburile dinainte de plecare. Inima mi s-a făcut cât un purice, când l-am văzut ieșind din bezinărie, traversând strada și îndreptându-se direct spre locul în care eram eu - înțepenit, zgribulit, cu dureri de spate, dar bine ascuns. De data asta îmi doream ca Socrate "să ocolească subiectul", adică tufa în care eram.

M-am tupilat în frunziș și mi-am tras sufletul. I-am văzut sandalele trecând, parcă plutind, cam la un metru de vizuina mea provizorie. Abia puteam să-i aud pașii ușori. A luat-o pe o cărare care se bifurca în dreapta.

Am țâșnit din ascunzătoare, cu grijă, și am început să țopăi în urma lui, ca o veveriță. Socrate și-a iuțit pasul pe neașteptate. Abia reușeam să țin pasul cu el și aproape că-l pierdusem, când i-am zărit departe părul alb - intra în biblioteca "Doe". "Ce căuta el tocmai acolo?" mă gândeam. Țâțâind de curiozitate, m-am apropiat.

După ce am intrat pe ușa mare de stejar, am trecut în grabă pe lângă un grup de studenți matinali, care se uitau după mine râzând. Nu i-am băgat în seama, fiindcă tocmai dădusem de urma prăzii, la capătul coridorului. L-am văzut cum o ia în dreapta și dispăre. Am alergat la locul unde dispăruse. Nu era nici o greșală. Intrase pe ușa aceea. Era toaleta pentru bărbați și nu exista nici o altă ieșire.

N-am îndrăznit să intru. M-am oprit alături, lângă o cabină de telefon. Au trecut zece minute; douăzeci de minute. Oare îmi scăpase printre degete? Vezica îmi trimtea semnale de urgență. Acum chiar trebuia să intru - nu numai să dau de Socrate, dar să fac uz de facilități. Și de ce nu? Până la urmă asta era domeniul meu, nu al lui. Am să-l fac să-mi explice tot. Și totuși ar fi fost caraghios.

Când am intrat în baie, n-am văzut pe nimeni. După ce mi-am terminat treaba, am început să cercetez mai cu atenție. Altă ușă nu mai era, așa că ar fi trebuit să fie încă acolo. Un tip a ieșit dintr-o cabină și m-a văzut cum mă aplecam să mă uit pe sub uși. S-a grăbit spre ieșire, ridicând din sprâncene și clătinând din cap a nedumerire.

"Și acum să ne-ntoarcem la oile noastre," îmi ziceam. Mi-am aplecat capul, ca s-arunc o privire pe sub ultima ușă. Mai întâi am văzut partea din spate a unor picioare încălțate cu sandale, apoi în cadru a apărut figura lui Soc, cu capul în jos, zâmbind larg în colțul gurii. Era evident că stătea cu spatele la ușă, aplecat în față, cu capul între genunchi.

Am sărit ca ars, complet dezorientat. Nu aveam nici un motiv întemeiat pentru purtarea mea ciudată din baie.

Socrate a deschis ușa și a ieșit afară cu fruntea sus, răsuflând ușurat: "Eheee, cum poate omul să se mai constipe când e vânat de un luptător ucenic!" Eu mă făcusem stacojiu, în timp ce râsul lui răsuna între pereții de faianță. Mi-o făcuse din nou! Simțeam cum mi se lungesc urechile de necaz - aceeași poveste în care eu eram în pielea prostului. Clocoteam de rușine și de indignare.

Eram roșu la față de mânie. M-am uitat în oglindă și am văzut că în păr aveam, prinsă dichisit, o fundă fistichie cu buline. Lucrurile începeau să capete sens: zâmbetele și râsetele studenților pe lângă care treceam prin campus, privirea ciudată pe care mi-a aruncat-o tipul de la baie... Foarte probabil că Socrate mi-o prinsese în păr în timp ce eu eram ațipit în tufișuri. Foarte obosit dintr-odată, m-am întors și m-am îndreptat către ușă.

Înainte să închid ușa, l-am auzit pe Socrate spunând: "Asta a fost doar ca să-ți amintesc cine este profesorul și cine este studentul."

În după-amiaza aceea m-am antrenat mai abitir, ca o furtună dezlănțuită. N-am vorbit cu nimeni și, culmea, nici mie nu mi-a adresat cineva vreun cuvânt. M-am frământat în tăcere și am jurat că voi face orice va fi nevoie ca să-l conving pe Socrate că sunt un luptător.

Un coleg de echipă m-a oprit din drum și mi-a dat un plic. "Cineva a lăsat asta în biroul antrenorului. Este pentru tine, Dan. Vreun fan de-al tău?"

"Nu știu. Mulțumesc, Herb."

Am ieșit afară și am desfăcut plicul. Pe o bucată de hârtie albă era scris: "Furia este mai puternică decât frica, mai puternică decât supărarea. Spiritul tău crește. Ești pregătit pentru sabie - Socrate."

3

Descătușarea

În dimineața următoare, ceața a învăluit Golful, acoperind soarele verii și răcind aerul. M-am trezit târziu, mi-am făcut niște ceai și am mâncat un măr.

Am hotărât să mă relaxez înainte să-mi încep activitățile zilnice, așa că mi-am tras mai aproape televizorul portabil și mi-am luat niște fursecuri într-un castronaș. Deschizând la un recital de operă, m-am cufundat dintr-odată în problemele altcuiva. Pe măsură ce priveam, furat de acea dramă, m-am întins să iau un fursec și-am descoperit că nu mai era nici unul. Când le mâncasem oare pe toate?

Înainte de ora prânzului, am alergat în jurul terenului Edwards. Acolo l-am întâlnit pe Dwight, care lucra la Salonul de Știință Lawrence din Berkeley Hills. A trebuit să-l întreb de două ori cum îl cheamă, pentru că "nu i-am reținut numele" de prima dată; un alt semn care îmi arăta cât de slabă îmi era atenția și cât de împrăștiată mintea. După câteva ture, Dwight făcea remarci asupra cerului senin și albastru. Eu eram atât de pierdut în gânduri, că nici măcar nu oservasem cerul. Apoi el s-a îndreptat spre dealuri - era alergător de maraton - iar eu m-am întors acasă, gândindu-mă la mintea mea - o activitate de auto-înfrângere, dacă asta se poate numi activitate.

Am observat că la gimnastică îmi păstram atenția focalizată cu mare precizie asupra fiecărei acțiuni, dar când încetam să mă avânt prin aer, în timpul exercițiilor, gândurile începeau din nou să-mi sufoce percepția.

În noaptea aceea m-am dus la benzinărie devreme, sperând să-i ies în întâmpinare lui Soc la începutul turei. Până atunci făcusem tot ce mi-a stat în putință ca să uit de incidentul petrecut cu o zi înainte la bibliotecă și eram gata să ascult orice ar fi crezut Soc de cuviință să-mi sugereze drept leac împotriva minții mele hiperactive.

Am așteptat. A sosit miezul nopții. Imediat după aceea a apărut și Socrate.

Tocmai se așezase la birou, când eu am început să strănut și a trebuit să-mi suflu nasul. Aveam o răceală ușoară. Soc a pus ceainicul pe foc, iar eu am început cu o întrebare, după cum îmi era obiceiul.

"Socrate, cum să fac să-mi opresc gândurile, mintea - altfel decât să-mi dezvolt simțul umorului?"

"Mai întâi trebuie să înțelegi de unde îți vin gândurile, cum se ivesc și în ce loc apar mai întâi. De exemplu, acum ești răcit; simptomele sale fizice îți spun că organismul tău are nevoie

să-și recapete echilibrul, să-și refacă legătura cu lumina soarelui, cu aerul curat, cu mâncarea simplă; să se relaxeze în mediul său ambiant."

"Ce au de-a face toate astea cu mintea mea?"

"Totul. Gândurile împrăștiate care te tulbură și te distrag sunt, de asemenea, niște simptome, de 'dis-funcție' în raport cu mediul înconjurător. Când mintea se împotrivesc vieții, atunci încep să-și facă apariția gândurile. Și, dacă ceva intră cumva în conflict cu vreuna dintre convingerile tale, atunci se iscă mare harababură. Gândul este o reacție inconștientă față de viață."

O mașină a tras în stație, cu un cuplu de bătrânei înăuntru, îmbrăcați cuminte, înfipti pe scaunele lor, ca doi stânjeni. "Vino cu mine," mi-a poruncit Soc. Și-a scos fâșul și tricoul sport de bumbac, dezvelindu-și pieptul și umerii cu mușchii tari, bine conturați, sub o piele netedă, translucidă.

Ne-am dus în partea unde era șoferul și le-am zâmbit celor doi, care făcuseră ochii mari. "Cu ce vă pot ajuta, dragilor? Niște benzină ca să vă încărcăți spiritele? Poate niște ulei ca să vă ungeți treburile care încă mai scârțâie? Ce-ați zice de o baterie nouă, ca să vi se mai deschidă puțin pofta de viață?" Apoi le-a făcut cu ochiul prietenește, rămânând pe loc, zâmbind, în timp ce mașina demarase și se îndepărta în viteză. S-a scărpinat după ureche, zicând: "Poate că tocmai și-au adus aminte că au uitat robinetul deschis acasă."

În timp ce ne relaxam în birou, sorbindu-ne ceaiul, Socrate mi-a explicat lecția. "Ai văzut că bărbatul și femeia de mai înainte au rămas refractari unei situații care li se părea anormală. Condiționați de concepțiile și de fricile lor, n-au învățat să acționeze cu spontaneitate. Aș fi putut să le fac ziua mai frumoasă!"

"Vezi tu, Dan, când opui rezistență față de ceea ce se petrece, mintea ta începe să o ia la goană; aceleași gânduri care te influențează pe tine sunt de fapt gânduri create tot de tine."

"Și mintea ta funcționează altfel?"

"Mintea mea este ca un eleșteu fără vălurele. Pe de altă parte, mintea ta este plină de valuri, deoarece tu te simți separat, și adesea amenințat, de ceea ce-ți apare în cale, neprevăzut, ca un musafir nepoftit. Mintea ta este precum un eleșteu în care cineva tocmai a aruncat un bolovan!"

Ascultându-l, cu privirea fixată în străfundurile cunii, am simțit o atingere ușoară după urechi. Dintr-odată, atenția mi s-a intensificat; mi-am cufundat privirea din ce în ce mai adânc în cană, tot mai adânc...

Eram sub apă, uitând-mă în sus. Era de-a dreptul ridicol! Doar nu căzusem în cana de ceai! Aveam aripioare și branhii; ceva chiar era tulpure - intrasem cu-adevărat la apă. Am dat din coadă și am înotat repede la fund, unde era liniște și pace.

Deodată o piatră uriașă s-a prăbușit în apă. Valurile provocate de șoc m-au împins înapoi. Am dat iar din aripioare și am fugit de-acolo, să-mi caut adăpost. M-am ascuns din nou, după tot ce găseam mai liniștit, acolo jos. Pe măsură ce trecea timpul, m-am obișnuit cu pietricelele care cădeau din când în când în apă, făcând vălurele. Oricum, pietroaiile mai mari mă făceau încă să tresar.

M-am trezit întins pe canapea, într-o lume plină din nou de sunete și de uscăciune, uitându-mă în sus, cu ochii larg deschiși, la Socrate, care zâmbea.

"Socrate, a fost nemaipomenit!"

"Te rog, fără povești cu pești. Îmi pare bine că ai avut un înot plăcut. Și acum, îmi dai voie să continui?" Dar n-a așteptat nici un răspuns.

"Ai fost un peștișor foarte nervos, care se ferea de fiecare val mai mare. Mai târziu, te-ai obișnuit cu vălurelele, dar fără să ai încă vreo idee de unde provin. După cum vezi," a continuat el, "peștișorului îi este necesar acest salt considerabil al conștienței, pentru ca să-și poată extinde viziunea dincolo de apa în care este scufundat - viziune care să-i dezvăluie sursa de unde provin vălurelele."

"Un astfel de salt al conștienței ți se va cere și ție. Când vei înțelege clar care este această sursă, vei vedea că vălurele minții tale n-au nimic de-a face cu tine; tu le vei privi doar, fără atașament, nemaifiind constrâns să reacționezi în pripă, de fiecare dată când cade câte-o pietricică. De îndată ce-ți vei potoli gândurile, vei fi eliberat de agitația lumii. Aminteste-ți mereu - când ești tulburat, lasă-ți gândurile în pace și ocupă-te de minte!"

"Cum, Socrate?"

"O întrebare destul-de-bunicică!" a exclamat el. "Așa cum ai învățat din antrenamentul tău fizic, salturile de gimnastică - sau de conștiență - nu se pot realiza cât ai zice pește; necesită timp și practică. Iar practica de a pătrunde cu înțelegerea sursa propriilor vălurele este meditația."

Cu acest anunț important, s-a scuzat și s-a dus la baie. Acum venise momentul să-i fac și eu lui o surpriză. Așa că am început să zbir de pe canapea, ca să mă poată auzi din baie. "Sunt cu un pas înaintea ta, Socrate. M-am înscris la un grup de meditație, acum o săptămână. M-am gândit că trebuie să fac ceva cu mintea asta demodată a mea," i-am explicat. "În fiecare seară am fost acolo câte o jumătate de oră. Am început să mă relaxez mai bine deja și să-mi controlez gândurile cât de cât. N-ai observat că am devenit mai calm? Soc, ia spune-mi, tu practici meditația? Dacă nu, aș putea să-ți arăt ce-am învățat."

Ușa de la baie s-a deschis brusc și Socrate s-a repezit la mine, scoțând un strigăt de luptă, din acela care-ți îngheață sângele-n vine, mânuind o sabie scânteietoare de samurai pe deasupra capului! N-am apucat să fac vreo mișcare, că sabia s-a îndreptat iute spre mine, spintecând aerul în tăcere, apoi s-a oprit la câțiva centimetri deasupra capului meu. M-am uitat în sus la sabia care atârna, apoi la Socrate. El îmi zâmbea, ca de obicei.

"Da' știi cum să-ți faci intrarea, nu glumă. Ai băgat spaima-n mine," am găfâit eu.

Lama s-a ridicat încet. Suspendată deasupra capului meu, părea că reflectă și intensifică toată lumina din cameră. Strălucea în ochii mei, făcându-mă să clilesc. Am decis să nu scot o vorbă.

Dar Socrate a îngenuncheat doar, în fața mea, a așezat sabia delicat între noi și, închizând ochii, a tras aer adânc în piept, rămânând complet nemișcat. L-am privit o vreme, întrebându-mă dacă nu cumva acest "tigru adormit" n-o să se trezească și n-o să sară la mine, dacă aș fi mișcat. Au trecut zece minute, apoi douăzeci. Mi-am închipuit că poate vroia să meditez și eu, așa că am închis ochii și am rămas așa, jumătate de oră. Apoi am deschis ochii și l-am văzut în aceeași poziție, ca un Buddha. Am început să-mi pierd răbdarea și m-am ridicat încet ca să-mi iau niște apă. În timp ce-mi umpleam cana, el a venit încet și și-a pus mâna pe umărul meu. Mâna mi-a tremurat și am vărsat apă pe pantofi.

"Socrate, tare-aș vrea să nu te mai furișezi așa pe lângă mine. N-ai putea să faci și tu puțin zgomot?"

A zâmbit și apoi mi-a spus: "Tăcerea este arta luptătorului - iar meditația este sabia sa. Este principala armă pe care o vei folosi ca să-ți faci loc prin hățișul iluziilor. Dar trebuie să înțelegi următorul lucru: tot ce poate face sabia depinde numai de dibăcia celui care-o mănuieste. Tu încă nu știi cum să folosești această armă, așa că ea poate deveni o unealtă periculoasă, înșelătoare, sau inutilă, în mâinile tale."

"Pentru început, meditația te poate ajuta să te relaxezi. Îți prezinți 'sabia'; le-o arăți prietenilor cu mândrie. Strălucirea acestei săbii îi atrage pe mulți dintre cei care meditează într-o

iluzie și mai adâncă, până când ei ajung să o abandoneze, pentru a porni în căutarea unei alte 'alternative de realizare interioară'."

"Pe de alta parte, luptătorul folosește sabia cu îndemânare și cu o profundă înțelegere. Cu ea el taie mintea fâșii, spintecând gândurile pentru a le dezvălui lipsa lor de substanță. Ascultă și ia aminte:

Alexandru cel Mare, mărșăluind împreună cu armata lui prin deșert, a întâlnit în cale două funii groase împletite într-un nod gordian foarte complicat. Nimeni nu reușise să-l desfacă până când nu-i fusese adresată această provocare lui Alexandru. Fără să ezite nici o clipă, a scos sabia, și, cu o lovitură puternică, a tăiat nodul în două. Un adevărat luptător!"

"Așa trebuie să înveți tu să iei cu asalt nodurile minții tale - cu sabia meditației. Până într-o zi, când îți vei fi transcens cu totul nevoia de a folosi vreo armă."

Chiar atunci, un minibuz VW vechi, vopsit proaspăt în alb, cu un curcubeu pictat pe lateral, a intrat hodorogind în stație. Înăuntru erau șase persoane. Pe măsură ce ne-am apropiat, am observat că erau două femei și patru bărbați, toți îmbrăcați din cap până-n picioare cu uniforme albastre. I-am recunoscut ca fiind membrii unuia dintre numeroasele noi grupuri spirituale din zona golfului. Acești oameni, părând foarte afectați, făceau abstracție de prezența noastră, ca și cum lumea noastră i-ar fi contaminat în vreun fel.

Socrate, bineînțeles, a acceptat provocarea, prefăcându-se imediat șchiop și sâsâit. Schimonosindu-se de mama focului, era un Quasimodo perfect. "Hei, Jack," s-a adresat el șoferului, care avea cea mai lungă barbă pe care o văzusem vreodată, "Vrei benzină sau se?"

"Da, am vrea niște benzină," a spus bărbatul, cu o voce moale ca uleiul de salată.

"Socrate s-a uitat lung la cele două femei aflate în spate și, lipindu-și capul de geam, a șușotit tare: "Hei, voi meditați?" A rostit asta ca și cum s-ar fi referit la vreo metodă neobișnuită de descătușare sexuală.

"Da, medităm," a spus șoferul, cu o superioritate cosmică emanându-i din glas. "Acum ne pui și nouă niște benzină?"

Soc mi-a făcut semn să umplu rezervorul, în timp ce el a găsit cu cale să apese pe fiecare buton de la bordul mașinii. "Ei, da` știi că arăți ca o fetișcană în rochia aia, măi băiatule - nu mă-nțelege greșit, chiar că-i faină. Și de ce nu te bărbierești? Ce-ai de ascuns după smocu` ăla?"

În timp ce eu nu știam cum să mă fac mai mic, el îngroșa gluma și mai mult. "Hei," i-a spus uneia dintre femei, "Ia spune-mi și mie, băiatu' ăsta e iubitul tău?" și apoi, către celălalt bărbat de pe scaunul din față: "Ai făcut-o vreodată, sau o economisești, cum am citit eu în National Enquirer?"

Si cu asta a pus capacul. În timp ce Socrate le număra restul - cu o încetineală de melc (pierdea șirul și o lua de la capăt) - pe mine era gata să mă pufnească râsul, iar cei din mașină erau verzi de mânie. Șoferul și-a înșfăcat restul și a demarat într-o manieră nu tocmai sfântă. În timp ce mașina se îndepărta, Socrate a strigat după ei: "Meditația e bună pentru voi. Continuați să practicați!"

Nici nu ne-am întors bine în birou, că un Chevy mare a tras în stație. Clinchetul clopoțelului de afară a fost urmat de un claxon "uga uga", ca de trompetă. Am ieșit afară cu Socrate să-l ajut.

La volan era genul de "adolescent" de patruzeci de ani, îmbrăcat cu niște haine țipătoare de satin, cu o pălărie mare safari, cu pene. Era extrem de agitat și bătea în continuu cu degetele în volan. Lângă el, clipind fadosit din genele false, în timp ce-și pudra nasul în oglinda retrovizoare, se afla o femeie de vârstă incertă.

Nu știu din ce motiv oamenii ăștia mă scoteau din sărite. Arătau ca niște papiței. Aș fi vrut să-i întreb: "De ce nu vă purtați după vârsta voastră?" dar m-am uitat doar și am așteptat.

"Ei, omule, e vreun automat de țigări pe-aici?" a întrebat șoferul hiperactiv.

Socrate s-a întrerupt din ce avea de făcut și, cu un zâmbet cald, i-a răspuns: "Nu, domnule, dar puteți găsi mai încolo un magazin non-stop." Apoi s-a întors să verifice uleiul, acordându-i toată atenția. Și i-a înmânat restul, ca și cum i-ar fi servit ceai împăratului.

Dupa ce mașina a plecat în viteză, am rămas amândoi lângă pompa de benzină, adulmecând aerul nopții. "Cu oamenii aceștia te-ai purtat cu mânuși, dar pe căutătorii noștri spirituali, în uniforme albastre, i-ai făcut cu ou și cu oțet, deși, în mod evident, aveau un nivel mai ridicat de evoluție. Care-i explicația?"

Mi-a răspuns imediat, simplu și direct: "Singurele nivele care ar trebui luate în considerare sunt al meu și al tău," a spus zâmbind generos. "Acești oameni au nevoie de blândețe. Căutătorii spirituali au nevoie de altceva la care să reflecteze."

"Eu de ce am nevoie?" m-am repezit.

"De mai multă practică," a răspuns el scurt. "Practica ta săptămânală de meditație n-a fost de ajuns ca să te ajute să-ți păstrezi calmul când m-am năpustit asupra ta cu sabia; și nici pe prietenii noștri în albastru nu i-a ajutat când i-am luat peste picior mai devreme."

"Hai să-ți formulez altfel, ca să înțelegi: O tumbă nu înseamnă totul în gimnastică. Iar tehnica meditației nu este totul pe calea luptătorului. Dacă nu izbutești să înțelegi în ansamblu acest lucru, ai putea să te înșeli, practicând doar tumbe - sau doar meditație - toată viața, lipsindu-te de toate beneficiile antrenamentului."

"Ca să știi exact în ce punct te afli, ai nevoie de o hartă specială, care să cuprindă tot terenul pe care-l ai de explorat. Apoi îți vei da singur seama care sunt atât foloasele - cât și limitele - practicării meditației. Și, te-ntreb eu, de unde poți face rost de o hartă bună?"

"De la stația de benzină, bine-nțeles!"

"Prea bine, stimat domn, poftiți în birou și am să vă ofer exact harta de care aveți nevoie." Am intrat râzând amândoi, pe ușa dinspre garaj. Eu m-am trântit pe canapea, Socrate s-a așezat foarte silențios pe scaunul său masiv de pluș.

M-a scrutat cu privirea un minut întreg. "Uh-oh", murmuram printre dinți. "Cred că pune ceva la cale," ma gândeam.

"Problema este," a oftat el în cele din urmă, "că nu prea pot să-ți descriu terenul acesta, cel puțin nu în atât de multe... cuvinte." S-a ridicat și s-a îndreptat spre mine cu o sclipire în ochi, care mă anunța că era cazul să-mi fac bagajele - plecam în excursie.

Pentru o clipă, am simțit că, de undeva de sus, din spațiu, mă expansionam cu viteza luminii, umflându-mă ca un balon, explodând până la marginile cele mai îndepărtate ale existenței, până când am devenit universul întreg. Nu rămăsesem separat de nimic. Devenisem totul. Eram Conștiința, recunoscându-se pe sine; eram pură lumină, din care era constituită întreaga materie, după cum descoperiseră fizicienii, și pe care poeții o defineau drept iubire. Eram unul și eram totul, dând strălucire tuturor lumilor. În acel moment, eternul, necunoscutul cel greu de pătruns, mi s-au revelat cu o certitudine indescriptibilă.

Într-o fracțiune de secundă am revenit în forma mea muritoare, plutind printre stele. Am văzut o prismă uriașă, în formă de inimă, față de care orice galaxie părea pitică. Aceasta răsfrângea lumina conștiinței pure într-o explozie de culori radiante, scânteind frânturi din fiecare nuanță a curcubeului, care se revărsau în cosmos.

Corpul meu a devenit o prismă radiantă, emanând raze de lumină multicoloră pretutindeni. Și dintr-odată am avut revelația faptului că menirea cea mai importantă a corpului

uman este să devină un canal pur pentru această lumină - pentru ca strălucirea ei să dizolve toate obstacolele, toate nodurile, toata împotrivirea.

Am simțit lumina difractându-se prin toate sistemele corpului meu. Apoi am realizat că, de fapt, conștiința - trezirea spirituală - este modul în care ființa umana experimentează lumina conștiinței.

Am învățat astfel ce înseamnă atenția - este procesul de canalizare, la voință, a conștiinței. Mi-am simțit corpul din nou, ca pe un vas gol. M-am uitat la picioarele mele; erau umplute cu o lumină caldă, radiantă, topindu-se în strălucirea ei. M-am uitat la mâinile mele, cu același rezultat. Mi-am focalizat atenția asupra fiecărei părți a corpului, până când am devenit din nou întreaga lumină. În final, am realizat procesul autentic de meditație - expansionarea conștiinței, direcționarea atenției, până la abandonarea ultimă în Lumina Conștiinței.

O lumină a scăpărat în întuneric. M-am trezit și l-am văzut pe Socrate fluturându-mi o lanternă prin fața ochilor. "Pană de curent," a spus, dezvelindu-și dinții în lumina lanternei, arătând ca un bostan scobit, luminat pe dinăuntru. "Ei, acum ți-e mai clar?" a întrebat, ca și cum tocmai așa fi învățat cum funcționează becul, și nu ca și cum tocmai așa fi văzut sufletul universului. Abia puteam să vorbesc.

"Socrate, îți datorez mai mult decât așa putea plăti vreodată. Acum înțeleg totul și știu ce am de făcut. Nu cred c-o să mai fie nevoie să te vizitez." Eram întristat că absolvisem. Simțeam că-mi va lipsi.

S-a uitat la mine cu o expresie uluită, apoi a început să râdă în hohote, mai tare decât îl auzisem vreodată. Râdea din toți răunchii, zguduindu-se; îi curgeau și lacrimile. După ce s-a mai potolit, mi-a explicat de ce a râs așa. "Nu prea ai absolvit încă, băiete; munca ta abia a început. Uită-te la tine. Fundamental, ești la fel ca atunci când ai nimerit pe aici, cu luni în urmă. Ceea ce ai văzut n-a fost decât o viziune, nu o experiență concludentă. Va păli și ea într-un ungher de memorie, dar chiar și așa, îți va servi drept bază pentru practica ta. Acum relaxează-te și nu te mai purta așa de serios!"

S-a așezat, la fel de pișicher și de înțelept ca-ntotdeauna. "Vezi tu," a spus el vesel, "aceste mici călătorii mă scutesc de niște explicații dificile pe care ar trebui să ți le dau, ca să te luminez." Și chiar atunci lumina s-a aprins din nou și am râs amândoi.

A scos din frigider niște portocale, pe care a început să le stoarcă, să facă un suc, în timp ce a continuat: "Dacă chiar vrei să știi, și tu îmi faci mie un serviciu. Și eu sunt 'înțepenit' într-un loc din timp și spațiu și am de plătit și eu un fel de datorie. O mare parte din mine este legată de progresul tău. Pentru a te învăța," a spus el, aruncând cojile de portocală peste umăr, fără să se uite, în coșul de gunoi (nimerind de fiecare dată), "a trebuit să pun, literalmente, o parte din mine în tine. O investiție bunicică, te asigur. Așa că e vorba de efort de echipă până la capăt."

A terminat de făcut sucul și mi-a dat un pahar. "Un toast atunci," am spus eu, "pentru un parteneriat de succes."

"S-a făcut," a zâmbit.

"Spune-mi mai multe despre această datorie. Față de cine o ai?"

"Hai să spunem că asta face parte din Regulile Casei."

"Aiurea, asta nu-i un răspuns."

"Aiurea sau nu, trebuie totuși să țin cont de un set special de reguli în afacerile mele."

Apoi a scos o carte de vizită micuță. Arăta destul de obișnuit, până când am observat că avea o oarecare strălucire. Pe ea era scris, cu litere reliefate:

Luptător, S.A.

Socrate, Propietar.
Specializat în:
Paradox, Umor
și Schimbare

"Păstrează-o în siguranță, s-ar putea să-ți fie de folos. Când ai nevoie de mine - când ai cu adevărat nevoie de mine - doar ține-o în mâini și cheamă-mă. Am să fiu acolo, într-un fel sau altul."

Am pus cartea de vizită cu grijă în portofel. "Am s-o păstrez în siguranță, Socrate. Poți să contezi pe asta. Uh, dacă tot veni vorba, n-ai cumva vreo carte de vizită din asta cu adresa lui Joy pe ea?"

Nu m-a băgat în seamă.

Am tăcut amândoi, între timp Socrate a început să pregătească o salată din acelea crocante, cum știa el. Atunci mi-a venit să-l întreb ceva.

"Socrate, cum să fac? Cum să mă deschid către aceasta lumină a conștiinței?"

"Păi," m-a întrebat el, răspunzând la întrebare cu o întrebare, "ce faci atunci când vrei să vezi ceva?"

Am râs. "Mă uit! Aha, vrei să spui meditație, nu-i așa?"

"Mda!" a răspuns. "Și asta este tot miezul," a spus, terminând de tăiat legumele. "Sunt două procese simultane: Unul este pătrunderea mentală (introspecția) - atenția controlată la voință, canalizarea conștiinței pentru a focaliza cu exactitate ceea ce vrei să privești. Celălalt proces este abandonarea - renunțarea la toate gândurile care apar. Aceasta este meditația autentică; în acest mod te descotorosești de povara minții."

"Și uite, s-a nimerit să am o poveste care îți ilustrează toate acestea:

Un învățăcel într-ale meditației era așezat, în tăcere adâncă, împreună cu un mic grup de practicanți. Îngrozit de o viziune cumplită pe care o avea, cu sânge, moarte și demoni, s-a ridicat, s-a dus la învățător și i-a șoptit: 'Roshi, tocmai am avut niște viziuni groaznice!'

'Lasă-le,' a spus învățătorul său.

Dupa câteva zile, învățăcelul savura niște fantezii erotice, apoi a avut niște revelații despre sensul vieții, cu îngeri și decorații cosmice - tot tacâmul.

'Lasă-le,' i-a spus învățătorul, din spatele său, pocnindu-l cu un băț."

Am râs de poveste și i-am spus: "Știi, Soc, mă gândeam că..." Socrate m-a pocnit în cap cu un morcov, spunând "Lasă-le!"

Am început să mâncăm. Eu am tăbărât cu furculița în farfurie; el lua câte-o bucățică, cu bețișoarele lui de lemn, respirând încet în timp ce mesteca. Nu lua niciodată altă bucată, până când nu termina complet cu prima, ca și cum fiecare îmbucătură era o mică porție în sine. Îi admiram oarecum felul în care mânca, în timp ce eu înfulecam de zor. Am terminat primul, bineînțeles, apoi m-am rezemat de spătar și am declarat: "Acum cred că sunt gata să fac o încercare de meditație adevărată."

"A, da," și și-a pus bețișoarele deoparte. "Cucerirea minții! Măcar de-ai fi interesat."

"Sunt interesat! Vreau să obțin conștiință de sine. De asta sunt aici."

"Tu vrei imagine de sine, nu conștiință de sine. Ești aici pentru că nu ai alte variante mai bune."

"Dar vreau să scap de mintea asta zgomotoasă," am protestat.

"Asta e cea mai mare iluzie a ta dintre toate, Dan. Ești ca un om care refuză să poarte ochelari, încăpățânându-se să afirme ca 'ziarele nu se mai tipăresc la fel de clar ca înainte."

"Greșit," am spus, clătînând din cap.

"Nu mă aștept să vezi încă adevărul în toate astea, dar ai nevoie să-l auzi."

"Ce vrei să insinuezi?" Am întrebat nerăbdător, cu atenția împrăștiată.

"Uite care-i concluzia," a spus Socrate, cu o voce fermă, care mi-a captat atenția. "Tu te identifici cu credințele și cu gândurile tale mărunte, săcâitoare, care te tulbură până în străfunduri; tu crezi că ești gândurile tale."

"Aiurea!"

"Iluziile tale încăpățânate sunt ca o corabie care se scufundă, băiete. Ți recomand să renunți la ele, cât încă mai este timp."

Mi-am înăbușit furia, care creștea. "De unde știi tu cum mă 'identific' eu cu mintea?"

"O.K.," a oftat el. "Am să-ți dovedesc: ce vrei să spui atunci când afirmi că: 'Mă duc acasă'? Nu presupui, în mod logic, că ești separat de casa la care te duci?"

"Da, bine-nțeles! Și ce dacă?"

Neluând în seama spusele mele, a întrebat iar: "Ce vrei să spui când afirmi că: 'Mă doare corpul azi'? Cine este acel 'Eu', care este separat de corp, și vorbește despre el ca despre o posesiune?"

Am râs, desigur. "Semantica, Socrate. Trebuie să spui ceva."

"Foarte adevărat, dar convențiile limbajului ne revelează felul în care noi vedem lumea. Tu de fapt acționezi ca și cum ai fi 'mintea' sau ceva subtil din interiorul corpului."

"De ce-aș vrea să fac asta?"

"Pentru că frica ta cea mai mare este frica de moarte și cea mai profundă dorință este supraviețuirea. Îl vrei pe Totdeauna, îți dorești Eternitatea. În contractul pe care-l ai cu mortalitatea, tu îți găsești drept clauză salvatoare credința ta înșelătoare că tu ești această 'minte' sau 'spirit' sau 'suflet'. Poate că, fiind 'minte', ai putea să te desprinzi de corp, atunci când moare, hmm?"

"E o idee," am zâmbit.

"Chiar așa și este, Dan, o idee, un gând, care nu e mai real decât umbra unei umbre. Iată care este adevărul: conștiința nu se află în corp; mai bine spus, corpul se află în conștiință. Și aceea conștiință ești tu, nu mintea care te bântuie ca o fantomă. Ești corpul, dar ești de asemenea și orice altceva. Aceasta este ceea ce ți-a revelat acea viziune. Numai mintea este înșelătoare, amenințată de schimbare. Așa încât, dacă te relaxezi doar în corpul tău, făcând abstracție de minte, ai putea fi fericit, mulțumit și liber, fără să simți nici o separare. Nemurirea îți aparține deja, dar nu în felul în care îți imaginezi sau în care speri tu. Ai fost nemuritor chiar dinainte să te naști și vei rămâne așa multă vreme după ce acest corp se va dizolva. Corpul este conștiința; el este nemuritor. Se schimbă doar. Mintea - adică toate credințele, trecutul și identitatea ta - este singura muritoare; așa că, cine are nevoie de ea?"

Socrate a încheiat, relaxându-se pe scaunul său.

"Socrate," am spus. "Nu sunt sigur că am asimilat chiar totul."

"Bine-nțeles că nu!" a râs el. "În orice caz, cuvintele nu contează mare lucru, dacă nu realizezi adevărul prin tine însuși. Doar atunci vei fi în sfârșit liber și te vei lăsa în voie în brațele eternității."

"Sună destul de bine."

A râs. "Da, așa zice că 'destul de bine'. Însă asta n-a fost decât piatra de temelie pentru ceea urmează."

"Socrate, dacă eu nu sunt gândurile mele, atunci ce sunt eu?"

S-a uitat la mine ca și cum tocmai mi-ar fi explicat că unu și cu unu fac doi, apoi l-am întrebat: "Da, dar ce este unu și cu unu?". Atunci s-a dus și a luat o ceapă din frigider și mi-a îndesat-o în palmă. "Decojește-o, foaie cu foaie," mi-a poruncit. Am început s-o decojesc. "Ce găsești?"

"Încă o foaie."

"Continuă."

Am mai decojit câteva foi. "Sunt doar foi, Soc."

"Continuă să decojești până când nu mai sunt foi. Ce rămâne?"

"Nu mai rămâne nimic."

"Mai rămâne ceva, totuși."

"Ce anume?"

"Universul. Gândește-te la asta în drum spre casă."

M-am uitat pe fereastră; aproape că se lumina de ziuă.

Am revenit în noaptea următoare, după o ședință mediocră de meditație, cu mintea încă ticsită de întrebări. Nu era prea multă treabă de făcut în acea seară devreme, așa că ne-am așezat confortabil, sorbind ceai de mentă, iar eu i-am povestit despre meditația mea cam șleampătă.

"Da, atenția ta este încă împrăștiată. Hai să-ți spun o poveste:

Un discipol Zen l-a întrebat odată pe roshi-ul său care este cel mai important element în Zen.

Roshi i-a răspuns: "Atenția."

"Da, îți mulțumesc", a replicat discipolul. "Dar poți să-mi spui care este al doilea element important?" Iar roshi a răspuns: "Atenția."

Nedumerit, m-am uitat la Soc, așteptând continuarea. "Și-am încălecat pe-o șa," a spus el.

M-am ridicat să iau niște apă și Socrate m-a întrebat: "Ești foarte atent la felul în care te ridici?"

"Uh, da," am răspuns, deloc sigur că eram într-adevăr atent. M-am îndreptat către distribuitorul de apă.

"Ești foarte atent la felul în care mergi?" a întrebat.

"Da, sunt," am răspuns, începând să mă prind în joc.

"Ești foarte atent la felul în care vorbești?"

"Păi, cred că da," am spus, ascultându-mi vocea. Începeam să-mi pierd răbdarea.

"Ești atent la felul în care gândești?" a întrebat el.

"Socrate, mai scutește-mă - fac tot ce pot!"

S-a aplecat înspre mine: "'Tot ce pot' ăsta al tău nu e de-ajuns! Intensitatea atenției tale trebuie să ardă. Dacă te învârtești aiurea în jurul saltelei de gimnastică, n-o să ajungi niciodată campion; la fel, dacă stai cu ochii închiși și îți lași atenția să zburde, n-o să-ți trezești astfel conștiința. Beneficiile pe care le obții sunt pe măsura intensității practicii tale. Iată o poveste:

Eram într-o mănăstire, unde mă frământam zi după zi, căutând răspunsul la un koan, o ghicitoare pe care maestrul meu mi-o dăduse, pentru a-mi impulsiona mintea să-și vadă adevărata natură. Nu izbuteam s-o dezleg. De fiecare dată când mă duceam la roshi, n-aveam nici un răspuns să-i ofer. Eram un discipol greoi și începeam să mă descurajez. El mi-a spus să continui să lucrez la koan-ul meu încă o lună. "Până atunci cu siguranță," mă încuraja el, "ai s-o dezlegi".

A trecut o lună, iar eu am făcut tot ce mi-a stat în putință. Însă koan-ul rămânea un mister.

"Mai acordă-i o săptămână, mai cu foc în inimă!" mi-a spus. Zi și noapte am simțit koan-ul arzând, dar tot nu puteam să-i pătrund tâlcul.

Atunci roshi-ul mi-a spus: "Încă o zi, cu tot spiritul tău." Dar la sfârșitul zilei eram extenuat. I-am spus: "Maestre, n-are rost - o lună, o săptămână, o zi - nu pot să dezleg ghicitoarea." Maestrul m-a privit îndelung. "Mai meditează încă o oră," a spus. "Dacă n-ai să afli răspunsul până atunci, va trebui să te sinucizi."

"De ce trebuie luptătorul să se-așeze într-un colț și să mediteze? Am crezut că asta e o cale a acțiunii."

"Meditația este acțiunea inacțiunii; într-un fel, ai dreptate când afirmi despre calea luptătorului că este mai dinamică. În esență, vei învăța să meditezi fiecare acțiune pe care o îndeplinești. Chiar de la început, a te așeza în poziție de meditație ține de o întreagă ceremonie, un interval de timp special acordat pentru a mări intensitatea practicii. Trebuie să stăpânești acest ritual înainte de a-l introduce în mod corect în viața de zi cu zi."

"Ca profesor, am să utilizez orice metodă sau artificiu pe care le cunosc pentru a-ți stimula interesul și pentru a te ajuta să perseverezi în practica ta de-acum înainte. Dacă aș fi venit la tine hodoronc-tronc și ți-aș fi spus care este secretul fericirii, nici măcar nu m-ai fi auzit. Tu ai nevoie de cineva care să te fascineze, care să te ia cu binișorul, sau să sară pe acoperișuri, ca să devii cât de cât interesat."

"Ei bine, sunt gata să mă joc, pentru puțin timp, dar vine o vreme când fiecare luptător trebuie să pașească singur pe cale. Deocamdată voi face ceea ce este necesar ca să te mențin aici, ca să înveți această cale."

Mă simțeam manipulat și furios. "Carevasăzică pot să îmbătrânesc așteptând aici, în benzinăria asta, ca tine, doar doar o să dea buzna vreun amărât de student?" Dar mi-a părut rău de remarca mea, de îndată ce mi-a scăpat.

Socrate, deloc tulburat, a zâmbit și mi-a vorbit cu blândețe: "Nu confunda locul acesta, nici pe profesorul tău, Dan. Lucrurile și oamenii nu sunt întotdeauna ceea ce par. Eu sunt definit de univers, nu de stația asta. În ceea ce privește felul în care vezi tu lucrurile - de ce-ai rămâne, ce-ai avea de câștigat? - oare nu este evident? Eu, unul, sunt complet fericit, după cum vezi. Tu ești?"

O mașină a tras în stație, cu radiatorul pufăind nori de abur. "Vino," a spus Soc. "Această mașină suferă și noi am putea să ne ocupăm de ea și s-o scoatem din bucluc." Am mers amândoi la mașina hodorogită, al cărei radiator fierbea și al cărei stăpân clocotea și el de furie.

"Ce v-a luat așa de mult? N-am timp să aștept aici toată noaptea, fir-ar să fie!"

Socrate l-a privit doar, cu compasiune plină de iubire. "Hai să vedem dacă vă putem ajuta, domnule, să sperăm că nu-i decât un fleac." L-a rugat pe șofer să ducă mașina în garaj, apoi a acoperit radiatorul și a descoperit crăpătura. În câteva minute a sudat gaura, dar i-a spus șoferului că tot va avea nevoie de un radiator nou, cât mai curând. "Totul moare și trebuie să fie schimbat, chiar și radiatoarele," mi-a făcut el cu ochiul.

De îndată ce bărbatul a plecat, am înțeles adevărul spuselor lui Soc. El era într-adevăr complet fericit! Nimic nu părea să-i afecteze dispoziția fericită. De când îl cunosc, el s-a comportat ca un om supărat, trist, amabil, aspru, hazliu și chiar îngrijorat. Dar întotdeauna, în ochii lui licărea fericirea, chiar și atunci când îl podideau lacrimile.

M-am gândit la Socrate în drum spre casă, urmărindu-mi umbra crescând și micșorându-se, pe măsură ce treceam pe sub fiecare stâlp de iluminat. Am dat cu piciorul într-o piatră, pe întuneric, în timp ce mă apropiam de casă, mergând încet pe aleea din spate, spre micul meu garaj improvizat sub crengile unui nuc. Mai erau doar câteva ore până la răsărit.

M-am întins în pat, dar nu puteam să adorm. Mă întrebam dacă aș putea să-i descopăr secretul fericirii. În momentul acela mi se părea chiar mai important decât săritul pe acoperișuri.

Atunci mi-am amintit de cartea de vizită pe care mi-o dăduse. Am sărit din pat și am aprins lumina. Mi-am luat portofelul și am scos cardul. Inima începea să-mi bată cu putere. Socrate mi-a spus că dacă vreodată voi avea cu-adevărat nevoie de el să țin cardul în mâini și să-l chem. Ei bine, acum aveam de gând să-l testez.

Am rămas în picioare pentru o clipă, înfiorat; începeau să-mi tremure genunchii. Am luat cardul sclipitor în mâini și l-am chemat: "Socrate, vino, Socrate. Dan te cheamă." Mă simțeam ca un nebun de legat, stând acolo, în picioare, la ora 4:55 dimineață, ținând în mână un card sclipitor, vorbind la pereți. Nu s-a petrecut nimic. Am aruncat-o cât colo, pe dulap, a lehamite. Și chiar atunci lumina s-a stins.

"Ce!?" am zbierat, în timp ce mă învârteam prin casă, ca să-mi dau seama dacă era cumva acolo. Și, exact ca în filmele clasice, am făcut un pas înapoi, m-am împiedicat de scaun, m-am răsturnat peste marginea patului, apoi am căzut împrăștiat pe podea.

Apoi s-a aprins lumina. Dacă cineva ar fi putut să mă audă, acea persoană ar fi presupus că eram vreun student care avea probleme cu studiul limbii grece antice. Altfel, de ce aș fi zbierat la ora 5:02 dimineața: "Fir-ar să fie, Socrate!"

N-am aflat niciodată dacă pana de curent fusese o coincidență sau nu. Socrate nu mi-a spus decât că va veni; nu mi-a spus cum. Când am luat cardul, cu mare sfială, ca să-l pun înapoi în portofel, am constatat că se schimbuse. Dedesubtul ultimelor rânduri: "Paradox, Umor și Scimbare," apăruseră două cuvinte cu litere îngroșate: "Doar urgențe!"

Râzând, am adormit într-o clipită.

Au început antrenamentele de vară. Era plăcut să văd din nou fețe cunoscute. Herb își lăsase barbă; Rick și Sid aveau grijă să prindă bronzul arămiu de vară și arătau mai supli și mai puternici ca niciodată.

Îmi doream atât de mult să le împărtășesc viața mea și lecțiile pe care le învățam și colegilor mei, dar tot nu știam de unde să încep. Apoi mi-am amintit de cartea de vizită pe care mi-o dăduse Soc. Înainte să încep încălzirea l-am chemat pe Rick la mine.

"Hei, Rick, hai să-ți arăt ceva." De îndată ce a văzut cardul strălucitor și 'specializările' lui Soc, mi-am închipuit că ar fi vrut să știe mai multe; poate că toți ar fi vrut.

După o pauză dramatică, am tras cardul și i l-am vârat sub nas. "Uite-te la asta; vezi, cam ciudat, nu? Tipul ăsta e un profesor de-al meu."

Rick s-a uitat la card, l-a întors pe partea cealaltă, apoi și-a ridicat privirea din nou spre mine, cu fața albă ca și acesta. "E o glumă? Nu m-am prins, Dan."

M-am uitat și eu la card, l-am întors pe partea cealaltă. "Uh," am mormăit eu, înghesuind bucata de hârtie înapoi în portofel, "a fost doar o greșeală, Rick. Hai să ne facem încălzirea." Am oftat în sinea mea. Și cu asta reputația mea de excentric al echipei era asigurată.

"Auzi, Socrate," mă gândeam eu, "ce truc ieftin - cerneală simpatică!"

În noaptea aceea am intrat în birou ținând cardul în mână. I l-am aruncat pe masă. "Tare-aș vrea să încetezi să mai joci astfel de feste pe pielea mea. M-am săturat să par un idiot."

M-a privit cu compasiune. "Oh? Iar ai părut un idiot?"

"Haide, Socrate. Te rog - vrei să încetezi odată cu asta?"

"Să încetez cu ce?"

"Cu șiretlicul cu cerneala simpatică." Dar n-am terminat bine de vorbit, că, de pe birou, am zărit cu coada ochiului o strălucire ușoară:

Luptător, S.A.

Socrate, Proprietar.

Specializat în:

Paradox, Umor
și Schimbare.
Doar urgențe!

"Nu înțeleg," am murmurat eu. "Cardul ăsta se schimbă?"
"Totul se schimbă," a venit replica lui.
"Da, știu, dar scrisul poate să dispară și să apară din nou?"
"Totul dispare și apare din nou."
"Socrate, când i-am arătat-o lui Rick, nu era scris nimic pe ea."
"Regulile Casei, mai ții minte?" a ridicat el din umeri, zâmbind.
"Nu m-ajută câtuși de puțin să-nțeleg; aș vrea să știu cum..."
"Lasă să treacă," a spus, "Lasă să treacă."

Vara a trecut repede, cu antrenamente intensive și cu nopți petrecute până târziu în compania lui Socrate. Jumătate din timp îl petreceam practicând meditația, iar jumătatea cealaltă lucram în garaj sau ne relaxam la un ceai. În astfel de momente îl întrebam despre Joy; tânjeam s-o mai văd. Dar Socrate nu-mi spunea nimic.

Pe măsură ce vacanța se apropia de sfârșit, mintea îmi zbura la cursurile care urmau să înceapă. Am hotărât să iau avionul până în Los Angeles, ca să-mi vizitez părinții, o săptămână. Mi-aș fi lăsat Valiant-ul aici, în garaj și mi-aș fi cumpărat o motocicletă din L.A., apoi m-aș fi întors cu ea pe coastă.

Treceam într-o zi pe Bulevardul Telegraph, să fac niște cumpărături, și tocmai ieșisem dintr-o farmacie, cu pasta de dinți în mână, când un tânăr deșirat a venit la mine, atât de aproape, încât puteam să-i simt mirosul îmbâcsit de alcool și de transpirație. "N-ai cumva niște mărunt?" m-a întrebat, fără să se uite la mine.

"Nu, îmi pare rău," am spus, nepărându-mi rău deloc. Îndepărtându-mă, mă gândeam: "Ia-ți o slujbă." Apoi au început să mă năpădească remușcărilor; îl refuzasem pe un biet cerșetor fără nici un șfanț. Apoi s-au ivit gândurile de furie. "N-ar trebui să se lege așa de oameni!"

Eram pe la jumătatea drumului spre casă, când mi-am dat seama de tot zgomotul mental, pe frecvența căruia mă acordasem, și de toată tensiunea pe care o producea - doar pentru că un amărât îmi ceruse niște bani, iar eu l-am refuzat. Dar într-o clipă am renunțat la toate gândurile. Răsuflând ușurat, am tras adânc aer în piept, m-am scuturat de toata tensiunea și mi-am îndreptat atenția către acea zi frumoasă.

În noaptea aceea, la benzinărie, i-am spus noutățile lui Socrate.

"Soc, în câteva zile am să iau avionul spre L.A., ca să-i vizitez pe ai mei. Am de gând să-mi cumpăr o motocicletă cât voi fi acolo. Iar în după amiaza asta tocmai am aflat că Federația de Gimnastică a Statelor Unite ne va trimite pe mine și pe Sid în Lubiana, Iugoslavia, ca să urmărim Campionatele Mondiale de Gimnastică. Amândoi suntem considerați niște potențiali olimpici, așa că vor să ne pună în temă. Ce zici de asta?"

Spre surprinderea mea, Socrate s-a încruntat doar, spunând: "Ce-o fi, o fi."

Am decis să nu iau în seama asta și m-am îndreptat spre ușă. "Bine, Soc. La revedere! Ne vedem peste câteva săptămâni."

"Ne vedem peste câteva ore," a răspuns el. "Vino să ne întâlnim la fântâna Ludwig, la amiază."

"O.K.!" i-am răspuns, întrebându-mă ce poate fi. Apoi i-am zis noapte bună.

Am dormit șase ore, apoi am alergat la fântână, care era chiar în fața Uniunii Studentești. Fântâna lui Ludwig fusese denumită astfel după numele unui câine care obișnuia să se aciuzeze

pe-acolo. Câțiva câini se zbenguiau, stropindu-se, ca să se răcoreasca pe căldura aceluiași august fierbinte; câțiva copii se bălăceau în apa mică.

Exact în clipa în care faimosul orologiu din turnul Berkley a început să bată orele douăsprezece, i-am văzut umbra lui Soc, la picioarele mele.

Eram încă puțin somnoros.

"Hai să mergem," a spus. Ne-am plimbat prin campus, pe lângă Sproul Hall, prin spatele Școlii de Optometrie și al Spitalului Cowell, apoi în sus, spre stadionul de fotbal, până la dealurile Canionului Strawberry.

În sfârșit, a vorbit.

"Pentru tine, Dan, a început un proces conștient de transformare. Nu mai poate fi dat înapoi; așadar, nu există cale de întoarcere. A încerca să faci asta ar duce la o adevărată nebunie. Acum nu poți decât să mergi înainte; ești angajat."

"Vrei să spui ca într-o instituție?" am glumit eu.

A schițat un zâmbet. "Probabil că sunt niște asemănări."

Ne-am plimbat tăcuți după aceea, pe sub umbrele tufișurilor înalte, de-a lungul potecii șerpuitoare.

"Nimeni nu te mai poate ajuta dincolo de un anumit punct, Dan. Am să te ghidez o vreme, dar apoi chiar și eu va trebui să rămân deoparte, iar tu vei fi singur. Vei fi testat cu severitate până ai să ajungi la liman. Va trebui să-ți dezvolti o mare forță interioară. Eu sper doar că asta se va petrece la timp."

Briza ușoară din Golf încetase și aerul era fierbinte; totuși, mă simțeam înfrigorat. Tremurând pe o așa căldură, mă uitam la o șopârlă micuță, care se furișa pe sub tufișuri. Ultimele cuvinte ale lui Soc tocmai mi se întipăriseră în minte. Mi-am întors privirea către el.

Însă dispăruse.

Înfricoșat, neștiind de ce, m-am grăbit înapoi pe potecă. Atunci nu știam, însă pregătirile mele se încheiaseră. Antrenamentul meu era pe cale să înceapă. Și a început cu un calvar, căruia abia i-am supraviețuit.

CARTEA A DOUA

ANTRENAMENTUL LUPTĂTORULUI

Sabia este ascuțită

După ce mi-am depozitat Valiant-ul într-un garaj de închiriat, am luat autobuzul "F" spre San Francisco, care făcea legătura cu Punctul de Tranzit spre aeroport, care autobuz a fost prins în traficul aglomerat; se părea că am să întârzii la avion. Au început să-mi răsară în minte gânduri de frică; îmi simțeam plexul solar încordat - apoi, de îndată ce am conștientizat asta, am lăsat totul să treacă, așa cum fusesem antrenat. M-am relaxat și m-am bucurat de peisajul ce se desfășura de-a lungul autostrăzii Bayshore, reflectând la stăpânirea mea sporită asupra gândurilor de stress, care obișnuiau să-mi dea de furcă în trecut. Și, în felul acesta, nelăsându-mă pradă îngrijorării, am reușit să prind avionul, chiar în ultima clipă.

Tata, o versiune mai bătrână a mea, cu părul rar, purtând un tricou albastru strălucitor peste pieptul musculos, m-a întâmpinat la aeroport cu o strângere de mână puternică și cu un zâmbet cald. Iar mama, cu fața încrețindu-se dulce, m-a primit în pragul casei cu îmbrățișări și sărutări și cu vești despre sora mea și despre nepoți și nepoate.

În seara aceea am fost tratat cu una dintre ultimele piese de pian învățate de mama - cred că era ceva de Bach. A doua zi, dis-de-diminează, am mers cu tata pe terenul de golf. Mai tot timpul eram tentat să le povestesc despre aventurile trăite împreună cu Socrate, dar m-am gândit că era mai bine să păstrez tăcerea. Poate că, într-o bună zi, aveam să le explic totul. Era plăcut să vin acasă în vizită, însă acasă însemna parcă atât de demult și atât de departe.

Când eram cu tata la saună, la Jack LaLanne's Helath Spa, după partida noastră de golf, mi-a spus: "Danny, cred că viața de student îți prinde bine. Ești altfel - mai relaxat, mai încântat să fii pe-aici - nu vreau să spun că n-ai fi fost încântat și înainte, dar..." Își căuta cuvintele potrivite, dar am înțeles.

Am zâmbit. Dacă ar fi știut măcar.

Mi-am petrecut cea mai mare a timpului în Los Angeles căutând să cumpăr o motocicletă și, în sfârșit, am găsit una de 500 cc, marca Triumph. Mi-au trebuit câteva zile să mă obișnuiesc cu ea și era să cad de vreo două ori, de fiecare dată părându-mi-se că o văd pe Joy ieșind din vreun magazin sau dispărând după vreun colț.

Ultima mea zi în L.A. a sosit curând. În dimineața următoare, devreme, ar fi trebuit să o iau din loc spre Berkeley, iar seara să mă întâlnesc cu Sid, pentru ca apoi să decolăm spre Iugoslavia, pentru Campionatele Mondiale de Gimnastică. Mi-am petrecut aproape toată ziua în casă, relaxandu-mă. După cină, mi-am luat casca într-o mână și am ieșit să-mi cumpăr o geantă de voiaj. Când am ieșit din casă, l-am auzit pe tata spunând: "Fii cu băgare de seamă, Dan, motocicletele sunt greu de observat noaptea." Prudența lui obișnuită.

"Da, tată, o să am grijă," i-am strigat în urmă. Apoi am încălecat pe motocicletă și am plonjat în trafic, simțindu-mă foarte macho în tricoul de gimnastică, cu blugii Levis spălăciți și cu bocancii de șantier. Învigorat de aerul răcoros al serii, am luat-o spre sud, spre Wilshire. Viitorul meu era pe cale să se schimbe, pentru că, în acel moment, trei case mai încolo, George Wilson se pregătea să o ia la stânga, pe Western Avenue.

Goneam în lumina amurgului; stâlpii de iluminat de pe străzi se succedau ca niște fulgere pe lângă mine, pe măsură ce mă apropiam de Seventh și Western. Eram pe punctul de a intra în intersecție, când am observat un Buick roșu cu alb venind spre mine, semnalizând la stânga. Am încetinit - o mică precauție, care probabil mi-a salvat viața.

Imediat ce motocicleta mea a intrat în intersecție, Buick-ul a accelerat brusc, întorcând chiar în fața mea. Pentru câteva secunde prețioase, corpul cu care mă născusem a mai rămas întreg.

Aveam destul timp să gândesc, dar nu să și acționez. "Ia-o la stânga!" îmi auzeam mintea urlând. Dar acolo era traficul din sens opus. "Cotește la dreapta!" Dar n-aveam cum să mă feresc de aripa lui. "Lasă-te-n jos!" Aș fi alunecat chiar sub roți. Alte opțiuni nu prea mai aveam. Am apăsat pe frâne și am așteptat. Totul părea ireal, ca-ntr-un vis, până când, într-o fracțiune de secundă, mi-a apărut în fața ochilor imaginea chipului îngrozit al șoferului. Cu o bubuitură teribilă și în sunet de geamuri sparte, motocicleta mea s-a izbit de aripa din față a mașinii - iar piciorul meu drept era zdrobit. Apoi totul a revenit cu o viteză teribilă, la normalitate, în timp ce mie mi s-a rupt filmul.

Cred că mi-am pierdut și mi-am recăpătat cunoștința imediat după ce corpul meu s-a rostogolit peste mașină și s-a prăbușit pe asfalt. Mai întâi a fost un moment de amorțeală binecuvântată, apoi a început durerea, ca o menghină, arzând ca fierul roșu, strângându-mi și sfredelindu-mi piciorul din ce în ce mai tare, până când a devenit mult mai ascuțită decât puteam suporta și am început să urlu. Îmi doream ca durerea să înceteze; mă rugam să-mi pierd cunoștința. Voci îndepărtate se auzeau în jurul meu: "... pur și simplu nu l-am văzut...", "...numărul de telefon al părinților...", "...ușurel, o s-ajungă aici în curând."

Apoi am auzit de departe sunetul unei sirene și niște mâini îmi scoteau casca și mă așezau pe o targă. M-am uitat în jos și am văzut un os alb ieșind prin pielea sfâșiată a bocancului. Când s-a trântit ușa ambulanței, mi-am amintit brusc de cuvintele lui Soc: "...și vei fi testat cu severitate până să ajungi la liman."

După câteva clipe doar, așa mi s-a părut, mă aflam deja pe masa de radiografie din sala de urgențe a Spitalului Ortopedic din L.A.. Doctorul se plângea de oboseală. Părinții mei au năvălit în sală, arătând foarte îmbătrâniți și palizi. Atunci m-am trezit și eu la realitate. Amorțit și în stare de șoc, am început să plâng.

Doctorul lucrase eficient, anesteziindu-mă, aranjându-mi degetele dizlocate la loc și cosându-mi piciorul drept. Mai târziu, în sala de operație, bisturiul său tăia adânc în pielea mea o linie roșie, lungă, spintecându-mi mușchii care își făcuseră datoria atât de bine. Mi-a scos o parte de os din pelvis și mi-a grefat-o pe fragmentele de os ale coapsei. În final mi-a introdus o tijă îngustă de metal, de la șold în jos, prin centrul osului, un fel de matriță internă.

Am fost în stare de semiconștiență trei zile, într-un somn provocat de medicamente, care abia mă separa de durerea cruntă, agonizantă. În seara celei de a treia zile, m-am trezit în întuneric, când am simțit pe cineva, tăcut ca o umbră, șezând în apropierea mea.

Era Joy, care s-a ridicat și a îngenuncheat lângă patul meu, mângâindu-mă pe frunte, în timp ce eu mi-am întors fața, de rușine. Mi-a șoptit: "Am venit de îndată ce am aflat." Aș fi vrut ca ea să-mi împărtășească victoriile; dar întotdeauna mă vedea înfrânt. Mi-am mușcat buza de jos și m-au podidit lacrimile. Joy mi-a întors fața către ea cu delicatete și m-a privit în ochi. "Socrate are un mesaj pentru tine, Danny; m-a rugat să-ți spun următoarea poveste."

Am închis ochii și am ascultat cu atenție.

Un bătrân împreună cu fiul său își lucrau singuri peticulul de pământ, având doar un cal care să tragă plugul. Într-o zi calul a fugit.

"Ce groaznic," se înduioșau vecinii. "Ce ghinion!"

"Cine știe dacă e ghinion sau noroc," răspundea bătrânul.

După o săptămână, calul său s-a întors din munți, aducând cu el, în grajd, cinci iepe sălbatice.

"Ce noroc minunat!" se mirau iar vecinii.

"Noroc? Ghinion? Cine știe?" răspundea bătrânul.

În ziua următoare, fiul său, încercând să îmblânzească unul dintre cai, a căzut și și-a rupt piciorul.

"Ce îngrozitor. Ce ghinion!"

"Ghinion? Noroc?"

Cei de la armată au venit pe la toate gospodăriile ca să-i ia pe toți tinerii la război. Fiul fermierului nu le era de nici un folos, așa că a fost scutit.

"Bine? Rău?"

Am zâmbit cu amărăciune, apoi mi-am mușcat iar buza, fiind copleșit de un val de durere.

Joy mă alina cu vocea ei. "Totul are un rost, Danny; depinde de tine să te folosești cât mai bine de el."

"Cum aș putea oare să mă folosesc vreodată de acest accident?"

"Nu există accidente, Danny. Totul este o lecție. Totul are un scop, un scop, un scop," repeta ea, șoptindu-mi în ureche.

"Dar gimnastica, antrenamentul meu - s-au sfârșit."

"Acesta este antrenamentul tău. Durerea poate purifica mintea și corpul; ea arde multe obstacole." Mi-a văzut privirea nedumerită și a adăugat: "un luptător nu caută durerea, dar dacă ea apare, el se folosește de ea. Acum odihnește-te, Danny, odihnește-te." S-a strecurat prin spatele asistentei, care tocmai intra.

"Nu pleca Joy," am murmurat eu și am căzut într-un somn adânc, nemaiamintindu-mi nimic.

M-au vizitat prietenii, iar părinții mei veneau în fiecare zi; dar în cea mai mare parte a celor douăzecișu de zile fără sfârșit eram singur, întins pe spate în pat. Priveam tavanul alb și meditam ore în șir, măcinat de gânduri de melancolie, de autocompătămire, mistuit de speranțe deșarte.

Într-o marți dimineată, sprijinindu-mă în noile mele cârje, am pășit afară, în lumina strălucitoare a soarelui de septembrie și m-am îndreptat șchiopătând spre mașina părinților mei. Slăbisem aproape 15 kilograme, iar pantalonii îmi atârnav largi pe oasele ieșite în afară ale șoldurilor; piciorul meu drept arăta ca un băț, cu o cicatrice lungă și vânăță pe o parte.

O adiere proaspătă mă mângâia pe față în acea rară zi fără poluare. Vântul purta miresme de flori pe care le uitasem; ciripitul păsărelor, dintr-un copac din apropiere, amestecat cu zgomotele traficului, alcătuiau o adevărată simfonie pentru simțurile mele abia trezite.

Am rămas câteva zile acasă, cu părinții, odihnindu-mă în lumina soarelui fierbinte și înotând încet pe porțiunea mai puțin adâncă a piscinei, forțându-mi până la durere mușchii suturați ai piciorului să lucreze. Mâncam cumpătat - iaurt, nuci, brânză și legume proaspete. Începeam să-mi recâștig vitalitatea.

Niște prieteni m-au invitat să locuiesc cu ei câteva săptămâni, în casa lor din Santa Monica, la câteva minute de plajă. Am acceptat, primind cu bucurie șansa de a petrece mai mult timp în aer liber.

În fiecare dimineată mă plimbam încet de-a lungul țărmului și apoi, punându-mi cârjele deoparte, mă așezam pe nisipul cald, cu privirea contemplând orizontul. Ascultam pescărușii și vuietul valurilor, apoi închideam ochii și meditam ore în șir, făcând abstracție de lumea din jur. Berkeley, Socrate, chiar și trecutul meu, păreau pierdute parcă, într-o altă dimensiune.

Curând după aceea am început să fac exerciții, mai ușurel la început, apoi din ce în ce mai intens, până când am ajuns să petrec ore întregi în fiecare zi, transpirând în soarele fierbinte, făcând aplecări, genoflexiuni, pendulări. Am trecut cu grijă la stândul în mâini, apoi flotări, iar și iar, gâfâind extenuat, până când fiecare mușchi își atingea limita, iar corpul îmi lucea de transpirație. Apoi țopăiam într-un picior prin apa mică și, întins pe nisip, visam la sărituri îndrăznețe, până când valurile sărate îmi spălau transpirația lucioasă și visurile mele dureroase în mare.

M-am antrenat cu îndârjire, până când mușchii îmi deveniseră la fel de tari și de reliefați ca ai unei statui de marmură. Devenisem unul dintre obișnuiții plajei, unul dintre aceia pentru care nisipul și marea erau un mod de viață. Malcom, maseurul meu, stătea pe cearșaf și îmi spunea bancuri; Doc, expertul de la Rand Corporation, trecea în fiecare zi pe acolo și discutam despre politică și despre femei; mai mult despre femei.

Aveam timp destul - timp să reflectez la tot ce mi se petrecuse de când l-am întâlnit pe Socrate. Mă gândeam la viață și la scopul ei, la moarte și la misterul ei. Și mi-am amintit de misteriosul meu profesor - de vorbele lui, de expresia lui vioaie - totuși, cel mai mult îmi aduceam aminte de râsul lui.

Căldura soarelui de octombrie se stingea încet odată cu venirea norilor de noiembrie. Din ce în ce mai puțini oameni veneau pe plajă, iar în timpul acestor momente de singurătate, mă

bucuram de o pace pe care nu o mai simțisem de mulți ani. Îmi imaginam cum ar fi fost să rămân acolo pe plajă, toată viața, însă știam că am să mă întorc la școală după Crăciun.

Doctorul mi-a arătat rezultatele radiografiilor. "Piciorul se vindecă bine, domnule Millman - neobișnuit de bine, după părerea mea. Dar vă previn, nu vă faceți speranțe prea mari. Judecând după natura accidentului dumneavoastră, nu prea există șanse să mai faceți gimnastică vreodată." Eu n-am zis nimic.

Curând după aceea mi-am luat rămas bun de la părinții mei și m-am îmbarcat în avion; venise timpul să mă întorc în Berkeley.

Rick m-a luat de la aeroport; am locuit cu el și cu Sid pentru câteva zile, până când mi-am găsit o garsonieră într-un bloc vechi, lângă campus.

În fiecare dimineață îmi înșfăcam strâns cârjele și mă duceam la sala de gimnastică, unde mă antrenam la aparatele cu greutate, apoi mă prăbușeam epuizat în bazinul de înot. Acolo, profitând de ușurința mai mare de mișcare în apă, îmi forțam piciorul până la limita durerii, încercând să merg - întotdeauna, întotdeauna, până la limita durerii.

După toate astea, mă întindeam pe gazonul din spatele sălii de gimnastică, unde îmi încordam mușchii pentru a le menține suplețea de care aveam nevoie pentru antrenamentele viitoare. În final, mă odihneam citind la bibliotecă, până când ațipeam.

L-am sunat pe Socrate să-i spun că m-am întors. Nu era prea vorbăreț la telefon și mi-a spus să vin în vizită când am să pot merge fără cârje. Asta îmi convenea de minune, fiindcă nu eram încă pregătit să dau ochii cu el.

De Crăciun se părea că voi fi singur anul acela, până când Pat și Dennis, doi dintre colegii mei de echipă, mi-au bătut la ușă și m-au luat pe sus, mi-au înșfăcat haina, cărându-mă practic până la mașină. Am luat-o în sus, spre Reno, prin zăpadă, și ne-am oprit în munți, pe Platoul Donner. În timp ce Pat și Dennis se zbenguiau prin zăpadă, luându-se la trântă, aruncând cu bulgări și dându-se de-a dura, eu m-am târât cu grijă prin zăpadă și gheață și m-am așezat pe o buturugă.

Dar gândurile îmi zburau la semestrul viitor și la sala de gimnastică. Mă întrebam dacă o să mi se vindece piciorul vreodată, dacă va fi ca înainte, drept și puternic. Deasupra mea s-a scuturat o creangă, iar zăpada a căzut cu o bufnitură pe pământul înghețat, trezindu-mă din reverie.

Nu după multă vreme ne-am întors acasă. Pat și Dennis cântau cântece deșucheate; eu priveam cristalele albe plutind în jos de jur împrejur, scânteind în lumina farurilor, în timp ce soarele asfințea. Mă gândeam la viitorul meu deviat și îmi doream să-mi pot lăsa în urmă mintea asta zburdalnică, s-o îngrop într-un mormânt alb, la marginea drumului, în munții înzăpeziți.

Imediat după Crăciun am făcut o scurtă vizită în L.A., ca să mă duc la doctor, iar acesta mi-a dat voie să-mi înlocuiesc cârjele cu un baston negru lucios. Apoi m-am întors la școală și la Socrate.

Era într-o miercuri noaptea, pe la ora 11:40, când am pășit, șchiopătând, peste pragul biroului, zărind chipul radios al lui Socrate. Eram din nou acasă. Aproape că uitasem cum era să șed acolo și să beau ceai împreună cu Socrate, în liniștea nopții. Era o plăcere mai subtilă și, în multe feluri, mai mare decât toate victoriile mele atletice la un loc. Îl priveam pe omul acesta, care devenise profesorul meu, și vedeam lucruri pe care nu le văzusem niciodată înainte.

În trecut observasem o lumină care părea să-l învăluie, dar îmi ziceam că numai ochii mei oboseți erau de vină. Dar acum nu eram deloc obosit și nu încăpea nici o îndoială, în jurul lui vedeam o aură, abia perceptibilă. "Socrate," i-am spus, "Corpul tău este înconjurat de o lumină sclipitoare. De unde provine?"

"Viață cumpătată," a zâmbit el. Apoi a sunat clopoțelul și a ieșit, doar doar o mai face pe cineva să râdă, sub pretextul că îi face service la mașină. Dar Socrate "servea" mai mult decât benzină. Poate că era acea aură, acea energie sau stare de spirit. Oricum, oamenii plecau aproape întotdeauna mai fericiți decât atunci când veneau.

În orice caz, nu era atât strălucirea aceea ce m-a impresionat cel mai mult la el, cât simplitatea lui, economia de mișcare și de acțiune. Înainte nu apreciasem toate acestea la adevărata lor valoare. Era ca și cum aș fi văzut mai profund în Socrate, cu fiecare nouă lecție pe care o învățam. Și, pe măsură ce deslușeam complexitățile minții mele, îmi dădeam seama cum, de bună seamă, el și-a transcens-o deja pe a lui.

Când s-a întors în birou l-am întrebat: "Socrate, unde este Joy acum? Am s-o revăd curând, nu?"

A zâmbit, parcă bucuros să-mi audă întrebările din nou. "Dan, nu știu unde este; fata asta este un mister pentru mine - întotdeauna a fost."

Apoi i-am povestit lui Socrate despre accident și despre urmările lui. M-a ascultat în tăcere, cu atenție, încuviințând din cap.

"Dan, nu mai ești tânărul prostănac, care a intrat în biroul ăsta acum mai bine de un an."

"A trecut un an? Parcă au trecut vreo zece," am glumit eu. "Vrei să spui că nu mai sunt un prostănac, nu-i așa?"

"Nu, vreau să spun doar că nu mai ești tânăr."

"Hei, asta chiar mă unge la suflet, Soc."

"Însă acum ești un prostănac cu spirit, Dan. Și asta e o foarte mare diferență. Încă se mai întrezărește o șansă să găsești poarta și să treci dincolo."

"Poarta?"

"Tărâmul luptătorului, Dan, este străjuit de o poartă. Ea este bine ascunsă, ca o mănăstire în creierul munților. Mulți bat, dar puțini intră."

"Păi, arată-mi poarta, Socrate. Sunt gata, găsesc eu o cale să intru."

"Ei, nu-i așa simplu, țacă. Poarta se află înăuntrul tău și trebuie s-o găsești tu singur; eu pot doar să te ghidez. Și încă nu ești pregătit, nu ești destul de pregătit pentru asta. Dacă ai purcede să o treci acum, ar însemna moarte aproape sigură. Mai ai mult de lucru până când vei fi gata să bați la poartă."

Vorbele lui Socrate sunau ca o profeție. "Dan, am vorbit destul; ai avut viziuni și ai învățat lecții. Eu te învăț un mod de viață, o cale de acțiune. E timpul să devii pe deplin responsabil de comportamentul tău. Și, ca să găsești poarta, trebuie mai întâi să înveți să respecti..."

"Regulile Casei?" l-am întrerupt eu.

A râs, apoi clopoțelul a anunțat o altă mașină care a intrat în benzinărie, trecând încet printr-o băltoacă. M-am uitat prin fereastra aburită și l-am văzut pe Socrate ieșind grăbit în ploaie, îmbrăcat cu poncho-ul său. L-am văzut cum pune furtunul în rezervor, apoi s-a dus în față și i-a spus ceva șoferului, un bărbat blond cu barbă.

Fereastra s-a aburit din nou, așa că am șters-o cu mâneca, reușind să-i văd pe amândoi râzând. Apoi Socrate a deschis ușa biroului și un val de curent rece m-a izbit, înfiorându-mă, făcându-mă să conștientizez dintr-odată faptul că nu mă simțeam bine deloc.

Socrate se pregătea să facă niște ceai, când i-am spus, "Socrate, te rog să iei loc. Fac eu ceaiul." S-a așezat, dând din cap aprobator. M-am sprijinit de birou, simțind că ameteșc. Mă durea gâtul; da, cred că un ceai mi-ar fi prins bine.

În timp ce umpleam ceainicul și-l puneam pe aragaz, l-am întrebat: "Deci ar trebui să construiesc un fel de drum către această poartă?"

"Da - într-un fel, fiecare trebuie să facă asta. Și acest drum trebuie pavat cu eforturile proprii."

Anticipând următoarea mea întrebare, a spus: "Oricine - orice ființă umană, bărbat sau femeie, are înlăuntrul său capacitatea de a găsi poarta și de a trece dincolo, însă foarte puțini sunt predispuși să acționeze în direcția aceasta; doar câțiva sunt interesați. Asta este foarte important. Am luat hotărârea să te instruiesc pe tine nu pentru că ai fi avut vreo capacitate înnăscută - de fapt, ai niște slăbiciuni bătătoare la ochi, dar pe lângă acestea ai și anumite calități deosebite - ci pentru că tu ai și voința, nu numai dorința, de a realiza această călătorie."

Asta m-a atins pe coarda sensibilă. "Cred că ai putea compara asta cu gimnastica, Soc. Chiar și cineva care este obez, sau slab sau lipsit de elasticitate, poate să devină un gimnast pe cinste, atât doar că pregătirea este mai îndelungată, mai dificilă."

"Da, exact așa este. Și pot să-ți spun încă ceva: calea ta va fi foarte abruptă."

Îmi simțeam capul arzând și a început să mă doară tot corpul. M-am rezemat iar de birou și, cu coada ochiului, l-am zărit pe Socrate venind spre mine, punându-și mâna pe fruntea mea înfierbântată. "Oh nu, nu acum; nu mă simt în stare," mă gândeam. Însă el a vrut doar să vadă dacă n-am febră. Apoi mi-a palpat glandele gâtului, s-a uitat la fața și la ochii mei, apoi mi-a luat pulsul îndelung.

"Dan, energiile tale sunt cam dezechilibrate; probabil că splina îți este umflată. Eu te sfătuiesc să te duci la medic în seara asta - chiar acum."

Mă simțeam groaznic când am ajuns, șchiopătând, la Spitalul Cowell. Gâtul mă ardea și aveam dureri în tot corpul. Doctorul a confirmat diagnosticul lui Soc; splina îmi era foarte inflamată. Aveam o mononucleoză gravă și am fost dus la infirmerie.

În timpul acelei nopți zbuciumate, în care febra a persistat, am visat că aveam un picior uriaș și unul foarte slab și uscat. Când am încercat să mă balansez la bară sau să mă rostogolesc, totul era strâmb și am căzut, am căzut, am căzut până în după-amiaza următoare, târziu, când Socrate a intrat cu un buchet de flori uscate.

"Socrate," am spus cu glas stins, încântat de vizita sa neașteptată, "nu trebuia."

"Ba da, trebuia," a răspuns el.

"Am s-o rog pe asistentă să le pună în vază; am să mă gândesc la tine când am să mă uit la ele," i-am spus, abia reușind să zâmbesc.

"Nu ți le-am adus ca să te uiți la ele, ci ca să le mănânci," a spus, ieșind din cameră. După câteva minute, s-a întors cu un pahar cu apă fierbinte. A fărâmițat câteva flori, le-a înfășurat într-o bucată de tifon pe care o adusese cu el, apoi a scufundat pliculețul de ceai astfel confecționat în apa fierbinte. "Ceaiul ăsta o te înzdrăvenească și o să-ți curețe sângele. Hai, bea." Avea un gust amar - leac puternic, nu glumă.

Apoi a luat o sticlă cu un lichid galben, în care pluteau alte ierburi fărâmițate, și mi-a masat cu el piciorul drept, chiar pe cicatrice. Mă întrebam ce-ar fi spus asistenta, o tânără foarte drăguță, genul de femeie distinsă, dacă ar fi intrat în momentul acela.

"Ce-i chestia aia galbenă din sticlă, Soc?"

"Urină, amestecată cu niște plante."

"Urină!" am spus, trăgându-mi piciorul înapoi, dezgustat.

"Nu fi fraier," a spus, apucându-mă de picior înapoi. "Urina este un elixir foarte prețuit în tradițiile medicale din antichitate."

Am închis ochii oboșiți, dureroși; capul îmi bubuia ca niște tobe în junglă. Simțeam că febra îmi crește din nou. Socrate și-a pus mâna pe fruntea mea și apoi mi-a luat pulsul la încheietură.

"Foarte bine, înseamnă că plantele își fac efectul. La noapte ar trebui să urmeze criza; mâine o să te simți mai bine."

Am reușit cu chiu cu vai să îngaim un: "Mulțumesc, doctore Soc."

S-a aplecat și și-a pus mâna peste plexul meu solar. Aproape imediat, totul în corpul meu s-a intensificat. Am crezut c-o să-mi explodeze capul. Febra a început să mă ardă; glandele îmi zvâcneau. Cea mai rea dintre toate era o durere sfredelitoare, teribilă, în piciorul drept, la locul rănii.

"Încetează Socrate, încetează!" am urlat.

Și-a retras mâna și am simțit că mă prăbușesc. "N-am făcut decât să-ți introduc în corp ceva mai multă energie decât cea cu care ești obișnuit," mi-a explicat el. Îți va accelera procesul de vindecare. Te arde numai acolo unde ai noduri de impurități. Dacă ai fi fost liber de blocaje - dacă mintea ți-ar fi fost clară, inima deschisă și corpul lipsit de tensiuni, atunci ai fi experimentat această energie ca pe o plăcere indescriptibilă - mai mare chiar decât plăcerea sexuală. Te-ai fi crezut în rai și, într-un fel, ai fi avut dreptate."

"Câteodată mă sperii, Socrate."

"Oamenii superiori sunt priviți întotdeauna cu o teamă amestecată cu admirație," a zâmbit el.

"Într-un anumit fel și tu ești superior, Dan, cel puțin privit din exterior. Arăți ca un adevărat luptător: zvelt, armonios și puternic, ca urmare a pregătirii tale timpurii în cadrul gimnasticii. Însă mai ai mult de lucru până să dobândești acel gen de sănătate de care mă bucur eu." Eram prea neputincios ca să-l mai contrazic.

Atunci a intrat asistenta medicală. "E timpul să-ți verific temperatura, domnule Millman." Socrate s-a ridicat politicos când a intrat ea. Eu zăceam palid în pat, arătând jalnic. Contrastul dintre noi doi nu păruse niciodată mai mare ca în clipa aceea. Asistenta i-a zâmbit lui Socrate, care i-a răspuns și el cu un zâmbet. "Cred că fiul dvs. se va simți mult mai bine după un pic de odihnă," a spus ea.

"Exact asta îi spuneam și eu," a răspuns Soc, cu o sclipire ghidușă în ochi. Ea i-a zâmbit din nou - oare îl privise ca și cum ar fi vrut să flirteze cu el? Cu un foșnet, ca o străfulgerare albă, a ieșit din cameră, arătând provocatoare din cale-afară.

Socrate a oftat. "E ceva cu femeile astea în uniformă." Apoi și-a pus mâna pe fruntea mea. Am căzut într-un somn adanc.

A doua zi dimineață mă simțeam ca nou. Doctorul tot ridica din sprâncene, în timp ce-mi controla splina, apoi mi-a palpat glandele inflamate și mi-a verificat din nou fișa de observație. Rămăsese mut de uimire: "Domnule Millman, nu înțeleg, dar nu mai aveți nimic." Suna de parcă și-ar fi cerut scuze. "Puteți să vă duceți acasă după prânz - aah, și odihniți-vă cât mai mult." A ieșit, nedumerit, neputând să-și dezlipească privirea de pe fișa mea de observație.

Asistenta tocmai trecea pe acolo. "Ajutor!" am urlat.

"Poftim?" a spus ea, intrând în cameră.

"Nu pot să-nțeleg, soră. Cred că am probleme cu inima. De fiecare dată când treceți pe aici pulsul meu devine erotic."

"Vreți să spuneți haotic?" a răspuns ea.

"Da, mă rog."

Zâmbindu-mi, mi-a spus: "Se pare că într-adevar sunteți gata să plecați acasă."

"Asta îmi tot spune toată lumea, dar vă înșelați cu toții. Sunt sigur că am nevoie de îngrijire medicală în particular."

Zâmbind seducător, s-a întors și a plecat. "Soră! Nu mă părăsi!" am strigat.

În după-amiaza aceea, mergând spre casă, am rămas uluit de îmbunătățirea considerabilă a stării piciorului. Încă șchiopătam destul de rău, mișcând într-o parte din șold, la fiecare pas, dar aproape că puteam să merg fără baston. Poate că era din cauza tratamentului magic al lui Soc, cu urină, sau acea încărcare, ca de baterie, pe care mi-o aplicase.

A început școala și eu eram din nou înconjurat de alți studenți și de cărți și de teme, dar toate îmi erau atunci pe un plan secundar. Puteam să mă prind în joc fără nici o grijă. Aveam lucruri mult mai importante de făcut într-o benzinărie, la vest de campus.

După un somn lung, am plecat spre benzinărie. În clipa în care m-am așezat, Socrate mi-a spus: "Avem multă treabă de făcut."

"Ce anume?", am întrebat, întinzându-mă și căscând.

"O revizie completă."

"Oh, treabă laborioasă."

"În special laborioasă, pentru că îți vom face ție revizia."

"Ah, chiar?" am spus. Fir-ar să fie, m-am gândit.

"Ca și Phoenix, ai să te arunci în foc și ai să renaști din propria cenușă."

"Sunt gata!" am spus. "Cu ocazia Anului Nou îmi iau angajamentul să renunț la gogoși."

Socrate a zâmbit cu gura până la urechi și mi-a spus: "Aș fi vrut să fie atât de simplu. Dar în momentul ăsta ești un morman de circuite încălcite și de năravuri învechite. Va trebui să-ți schimbi obișnuințele de a acționa, de a gândi, de a visa și de a vedea lumea. Cea mai mare parte din ceea ce ești tu este o serie de obiceiuri rele."

Începea să mă enerveze. "Fir-ar să fie, Socrate, am trecut peste niște obstacole foarte dificile și încă fac tot ce-mi stă în putință. Chiar nu poți să-mi arăți un pic de respect?"

Socrate și-a dat capul pe spate și a început să râdă. Apoi a venit la mine și mi-a tras cămașa din pantaloni. În timp ce mi-o aranjam la loc, mi-a zburlit părul, spunându-mi: "Ascultă-mă, O! măscăriciule, toată lumea vrea respect. Dar nu-i doar chestiune de a spune: 'Vă rog, respectați-mă.' Trebuie să câștigi respectul celorlalți, acționând respectabil - iar respectul unui luptător nu-i atât de ușor de câștigat."

Am numărat până la zece, apoi am întrebat: "Cum atunci îți voi câștiga respectul, O Tu Mare și Vajnic Luptător?"

"Schimbându-ți comportamentul."

"Care comportament?"

"Comportamentul acesta de 'vai, bietul de mine', bine-nțeles. Încetează să te mai simți atât de mândru de mediocritatea ta; dă și tu dovadă de niscaiva spirit!" Zâmbind larg, Socrate a sărit și mi-a dat o palmă pe obraz, în joacă, apoi m-a pocnit în coaste.

"Încetează!" am urlat, neavând nici un chef de joaca lui. M-am întins să-l apuc de braț, dar a sărit sprinten pe birou. Apoi a sărit peste capul meu, s-a învârtit și m-a împins înapoi pe canapea. M-am proptit într-un picior cu furie și am încercat să-l înghiontesc și eu, dar nici nu l-am atins bine, că a sărit înapoi peste birou. Am căzut cu fața-n jos pe covor. "Fir-ar să fie!" am răcnit, văzând roșu în fața ochilor. S-a repezit la ușa ce dădea în garaj. Am pornit după el, șchiopătând.

Socrate se cocoțase pe o aripă de mașină și se scărpină în creștet. "Oho, ești cam furios, Dan."

"Uimitoare observație," am răbufnit eu, gâfâind din greu.

"Bine," a spus. Având în vedere încurcătura în care te afli, ai dreptate să fii furios - dar măcar asigură-te ca direcționezi această furie cu înțelepciune." Soc a început să schimbe cu îndemănare bujiile la un Volkswagen. "Furia este unul dintre principalele instrumente care te ajută să-ți transformi vechile obiceiuri" - și, spunând acestea, a scos o bujie veche cu cheia - "și

pentru a le înlocui cu unele noi". Apoi a înșurubat o bujie nouă în butuc, strângând-o dintr-o singură mișcare, fermă.

"Furia poate să-ți ardă vechile obiceiuri. Vezi tu, frica și suferința inhibă acțiunea; dar furia o generează. Când înveți să-ți folosești furia în mod corect, poți să transmuți frica și suferința în furie, iar furia în acțiune. În asta constă secretul alchimiei interne, care se află în corpul tău."

Întorcându-se în birou, Socrate a luat niște apă de izvor, ca să pregătească un ceai de măceșe, specialitatea casei, în timp ce a continuat. "Ai multe năravuri care te slăbesc. Secretul de a le schimba este să-ți focalizezi toată energia nu atât să lupți cu vechiul, ci cât să construiești noul."

"Cum aş putea să-mi controlez obiceiurile, dacă nici măcar nu pot să-mi controlez emoțiile, Soc?"

S-a așezat înapoi pe scaunul lui. "Cam așa: Atunci când mintea ta creează o problemă, când opune rezistență vieții prin desfășurarea ei în momentul prezent, corpul tău devine tensionat și resimte această tensiune ca pe o 'emoție', interpretată în mod variat prin cuvinte ca 'frică', 'suferință' sau 'furie'. Adevărata emoție, Dan, este energie pură, care curge liber prin corp."

"Asta înseamnă că un luptător nu simte acele emoții supărătoare obișnuite, nu-i așa?"

"Într-un fel, e adevărat. Și totuși emoțiile sunt o calitate umană naturală, o formă de exprimare. Câteodată este potrivit să-ți exprimi frica, suferința sau furia - dar atunci energia ar trebui să fie direcționată în întregime în exterior, nu ținută înăuntru. Exprimarea emoțiilor ar trebui să fie completă și puternică, apoi ar trebui să dispară fără urmă. Așadar, modalitatea prin care îți poți controla emoțiile este să le lași să curgă, apoi să treacă."

M-am ridicat, am luat ceainicul, care șuiera pe plită, și am turnat ceaiul aburind. "Poți să-mi dai un exemplu concret, Socrate?"

"Fără doar și poate," a spus. "Petrece câțva timp în preajma unui bebeluș."

Zâmbind, am suflat în ceai. "Ce caraghios, nicio dată nu m-am gândit la bebeluși ca la niște maștri ai controlului emoțional."

"Când un bebeluș este supărat, se varetă de mama focului - curat plâns. El nu-și pune problema dacă ar trebui să plângă sau nu. Ia-l în brațe sau hrănește-l și, în câteva clipe, gata cu lacrimile. Dacă bebelușul este furios, atunci în mod sigur îți va da de-nțeleș. Dar chiar și asta îi trece foarte repede; poți să-ți imaginezi un bebeluș care să se simtă vinovat de furia lui? Bebelușii răbufnesc într-o clipă, apoi lasă totul să treacă. Ei se exprimă pe deplin, apoi gata, au tăcut. Pruncii sunt profesori buni. Ei demonstrează clar folosirea corectă a energiei. Învață asta și poți să-ți transformi orice obicei."

Un Ford Ranchero Wagon a intrat în benzinărie. Socrate s-a dus la portiera șoferului, în timp ce eu, chicotind, am luat furtunul de benzină și i-am scos capacul. Inspirat de revelația sa iluminatoare despre controlul emoțiilor, am strigat peste capota mașinii: "Spune-mi doar ce să fac și elibereză-mă, Soc. Am să fac ferfeniță toate obiceiurile astea păcătoase!" Apoi am aruncat o privire asupra pasagerilor - trei călugărițe uluite. Mi-am înghițit vorba și, înroșindu-mă ca sfecla, mi-am făcut de lucru cu spălatul geamurilor. Socrate s-a rezemat de pompa de benzină și și-a îngropat fața în mâini.

După ce Ford-ul a plecat, spre ușurarea mea, a mai venit un client. Era din nou tipul acela blond - cu barbă cărlionțată. A sărit din mașină și l-a îmbrățișat pe Socrate frățeste.

"Îmi pare bine că te văd, Joseph, ca-ntotdeauna," a spus Socrate.

"Și mie,... Socrate, nu-i așa?" Și mi-a zâmbit pe sub mustață.

"Joseph, acest tânăr automat de întrebări se numește 'Dan'. Apeși pe buton și el îți formulează o întrebare. E minunat să-l ai prin preajmă, zău, când n-ai cu cine schimba o vorbă."

Joseph a dat mâna cu mine. "S-a mai înmuiat bătrânul, în anii lui de declin?" a întrebat el cu un zâmbet larg.

Înainte să-i pot răspunde că probabil Soc e mai arțăgos ca niciodată, 'bătrânul' m-a întrerupt: "Oh, chiar m-am lenevit; lui Dan îi este mult mai ușor decât ți-a fost ție."

"Aha, înțeleg," a spus Joseph, păstrând o expresie serioasă. "Hm, încă nu l-ai luat la alergări de 150 de km și nu l-ai pus să lucreze cu cărbuni încinși?"

"Nu, nimic de felul ăsta. Abia suntem pe cale să începem cu elementele de bază, de exemplu cum să mănânci, cum să mergi și cum să respiri."

Joseph a râs copios; m-am pomenit că râd și eu împreună cu el.

"Fiindcă veni vorba de mâncare," a spus, "Ce-ar fi să veniți voi doi la ceainăria mea în dimineața asta? Sunteți oaspeții mei de onoare și am să vă încropesc un mic dejun pe cinste."

Tocmai eram gata să spun ceva de genul: "Oh, mi-ar face plăcere, dar chiar nu pot," când Socrate mi-a luat-o înainte, spunând: "Am fi încântați. Schimbul de dimineață vine-ntr-o jumătate de oră, după aceea venim."

"Minunat, atunci pe curând." I-a dat lui Soc o bancnotă de 5 dolari pentru benzină, apoi a plecat.

Mă tot întrebam despre Joseph. "Și el este un luptător, ca tine, Soc?"

"Nici un luptător nu este ca mine," mi-a răspuns râzând. "Și nici n-ar vrea nimeni să fie. Fiecare bărbat sau femeie are calitățile sale înnăscute. De exemplu, în timp ce tu ai excelat în gimnastică, Joseph a devenit maestru în arta preparării hranei."

"Aha, vrei să spui arta gătitului?"

"Nu tocmai. Joseph nu prea încălzește alimentele; asta le-ar distruge enzimele naturale necesare pentru digestia completă a hranei. El pregătește mâncăruri naturale, într-un fel pe care o să-l vezi tu însuși în curând. După ce guști din magia culinară a lui Joseph, n-ai să mai poți suporta niciodată fast-food-urile."

"Ce este atât de special cu gătitul lui?"

"Doar două lucruri, cu-adevărat - amândouă subtile. În primul rând, el acordă o atenție maximă față de tot ceea ce face; în al doilea rând, iubirea este literalmente unul dintre ingredientele principale adăugat în orice face el. Poți să-i simți gustul mult timp după aceea."

Înlocuitorul lui Soc, un adolescent sfrijit, a sosit salutând mormăit, ca de obicei. Noi am plecat, luând-o pe jos, înspre sud. Mi-am întezit ritmul mersului meu șchiopătat, pentru a putea ține pasul cu mersul de uriaș al lui Soc, pe măsura ce treceam pe străzile mai lăturalnice, ca să evităm astfel aglomerația de dimineață.

Frunzele uscate ne foșneau sub picioare, în timp ce treceam pe lângă un conglomerat de case, specifice orașului Berkeley, un amestec de arhitectură victoriană, spaniol-colonială și neo-alpină extravagantă, cu blocuri ca niște cutii de chibrituri, în care locuiau o mare parte din cei 30 000 de studenți.

În timp ce mergeam așa, am mai vorbit de una, de alta. Socrate a început: "Dan, ca să poți străpunge ceața din mintea ta și ca să găsești poarta, ai nevoie de o cantitate colosală de energie. Așa că practicile purificatoare și regeneratoare sunt esențiale."

"Vrei să mai spui o dată?"

"Va trebui să te curățăm, să te desfacem în bucăți și să te aranjăm apoi la loc."

"Aha, păi de ce n-ai spus așa de prima dată?" l-am tachinat eu.

"Va trebui să-ți readaptezi fiecare funcție umană - mișcarea, somnul, respirația, gândirea, simțirea - și alimentația. Dintre toate activitățile umane, alimentația este una dintre cele mai importante, în concluzie ea trebuie stabilizată mai întâi."

"Așteaptă puțin, Socrate. Alimentația nu e chiar așa o problemă pentru mine. Sunt suplu, în general mă simt destul de bine, iar gimnastica mea dovedește că am destulă energie. Cum e posibil ca doar câteva schimbări în regimul meu alimentar să însemne mare diferență?"

"Regimul tău alimentar actual," a spus el, aruncând o privire spre ramurile însoțite ale unui copac frumos, "îți poate oferi o cantitate 'normală' de energie, însă o mare parte din ceea ce mănânci te face să te simți labil, îți afectează stările de dispoziție, îți reduce nivelul de conștiință și îți perturbă nivelul optim de vitalitate al corpului. Regimul tău alimentar impulsiv determină producerea de reziduuri toxice, care au un efect de lungă durată asupra longevității tale. Cele mai multe dintre problemele tale mentale și emoționale ar putea fi reduse, dacă ești pur și simplu atent să mănânci corect - adică pur și simplu."

"Cum poate o schimbare în regimul meu alimentar să-mi afecteze energia?" am insistat eu. "Vreau să spun că iau calorii, și ele reprezintă o cantitate de energie considerabilă."

"Aceasta este viziunea tradițională, dar este una superficială; luptătorul trebuie să recunoască influențe mult mai subtile. Sursa noastră primară de energie în acest sistem," a spus, făcând un gest larg cu mâna, pentru a arăta sistemul solar, "este soarele. Dar, în general, ființa umană obișnuită - și asta ești tu..."

"Mulțumesc pentru îngăduință."

"... în starea ei actuală de evoluție, nu și-a dezvoltat capacitatea de a utiliza în mod direct energia soarelui; nu poți să 'mănânci' lumină solară, cu câteva excepții, și ele limitate. Când umanitatea își va dezvolta această capacitate, organele digestive vor deveni niște relicve, niște atavisme, iar companiile producătoare de laxative vor da faliment. Dar deocamdată hrana este o formă de energie solară la pachet, de care ai nevoie."

"O dietă corectă îți permite să te folosești în modul cel mai direct de energia soarelui. Energia stocată astfel îți deschide simțurile, îți expansionează conștiința și îți ascute concentrarea ca briciul."

"Și toate astea numai dacă elimini fursecurile din alimentația mea?"

"Da - dacă elimini fursecurile și alte ciudățenii sau excese."

"Odată, un gimnast olimpic japonez mi-a spus că nu obiceiurile proaste contează, ci acelea bune."

"Asta înseamnă că obiceiurile tale bune trebuie să devină atât de puternice, încât să le estompeze pe cele inutile." Socrate mi-a arătat o ceainărie micuță pe Shattuck, lângă Ashby. Trecusem pe acolo de multe ori, dar fără s-o observ.

"Vasăzică, tu crezi în alimentația naturală, Soc?" l-am întrebat în timp ce traversam strada.

"Nu e doar o chestiune de credință, ci una de acțiune. Pot să-ți spun doar atât: mă hrănesc numai cu ce este natural, sănătos și mănânc numai atât cât am nevoie. Pentru a aprecia în mod corect ceea ce numești tu alimentație naturală, trebuie să-ți ascuți instinctele; trebuie să devii un om natural."

"Asta îmi sună clar a ascetism. Și tu chiar nu mai guști câte-o înghețată mică, din când în când?"

"La prima vedere, regimul meu alimentar ți se poate părea spartan, în comparație cu răsfățurile pe care tu le numești 'moderație', Dan, însă felul în care mă hrănesc eu este realmente o sursă de plăcere, pentru că mi-am dezvoltat capacitatea de a mă bucura de hrana cea mai simplă. Și așa ai să faci și tu."

Am bătut la ușă și Joseph ne-a deschis. "Intrați, intrați!" a spus el cu entuziasm, ca și cum ne-ar fi pofțit în casa lui. De fapt chiar era ca acasă. În micul salon de la intrare podeaua era acoperită cu covoare groase. Mesele masive, cioplite în lemn și lăcuite, erau așezate peste tot în

încăpere, iar scaunele moi, cu spătarele drepte, păreau niște antichități. Pe pereți erau atârnată tapiserii, cu excepția unuia, care era complet ascuns de un acvariu imens cu peștișori colorați. Lumina dimineții intra print-un luminator din tavan. Ne-am așezat chiar sub el, în razele calde ale soarelui, acoperit din când în când de nori bătuți de vânt.

Joseph s-a apropiat de noi, ducând două platouri pe deasupra capului. Cu o mișcare elegantă, le-a aranjat în fața noastră, servindu-l pe Socrate mai întâi, apoi pe mine. "Ah, ce apetisant arată!" a spus Socrate, îndesându-și șervetul peste gulerul cămășii. M-am uitat în jos. În fața mea, pe o farfurie albă, se afla un morcov tăiat felii și o frunză de salată. Am rămas cu gura căscată.

Văzându-mi expresia feței, Socrate a început să râdă, gata să cadă de pe scaun, iar Joseph a trebuit să se sprijine de masă. "Ah," am spus eu, răsufând ușurat. "Deci e o glumă."

Fără să mai spună ceva, Joseph a luat farfuriile și s-a întors cu două castroane frumoase din lemn. În fiecare castron era câte o replică perfectă, în miniatură, a unui munte. Muntele propriu-zis era o combinație de cantalup și de pepene galben. Bucățele de nuci și de migdale, sculptate fiecare în parte, erau bolovanii maronii. Stâncile ascuțite erau făcute din mere și felii subțiri de brânză. Copacii erau făcuți din rădăcini de pătrunjel, fiecare cioplit într-o formă perfectă, așa cum sunt arborii bonsai. Iar în vârf era picurat puțin iaurt, în chip de zăpadă. La poale erau boabe de struguri tăiate pe jumătate și căpșuni proaspete, aranjate în cerc.

Am rămas uluit privind peisajul din farfurie. "Joseph, e prea frumos. Nu pot să mănânc așa ceva; aș vrea să-i fac o poză." După cum am observat, Socrate începuse să mănânce deja, luând înghițituri mici și mestecând încet, după cum îi era obiceiul. Eu am luat muntele cu asalt, mâncând cu lăcomie și aproape că terminasem, când Socrate a început dintr-odată să înfulece și el. Mi-am dat seama că mă imita.

Îmi dădeam silința să iau bucăți mai mici, respirând adânc după fiecare, așa cum făcea el, însă mi se părea frustrant de încet.

"Plăcerea pe care o obții tu din actul de a mânca, Dan, se limitează la gustul mâncării și la nevoia de a-ți simți stomacul plin. Însă trebuie să înveți să savurezi întregul proces - foamea de dinainte, pregătirea cu grijă a hranei, aranjarea unei mese îmbietoare, mestecatul, respirația, mirositul, gustatul, înghițitul și, în final, senzația de ușură și de energizare de după masă. În final, te poți bucura de o eliminare completă și ușoară a hranei, după ce a fost digerată. Când vei acorda atenție tuturor acestor elemente, vei începe să apreciezi mâncărurile simple; și nu vei mai avea nevoie de atât de multă mâncare."

"Ironia deprinderilor tale actuale de a mânca este că, deși ți-e frică să nu pierzi cumva vreo masă, totuși nu ești pe deplin conștient de hrana pe care o mănânci."

"Nu mi-e frică să nu pierd vreo masă," l-am contrazis.

"Mă bucur să aud asta. Înseamnă că-ți va fi destul de ușor săptămâna viitoare. Fiindcă masa asta este ultima ta masă pentru următoarele șapte zile." Și astfel, Soc a început să-mi descrie amănunțit în ce constă postul purificator, pe care aveam să-l încep imediat. Suc de fructe diluat sau ceaiuri de plante erau tot meniul meu.

"Socrate, dar am nevoie de proteine și de fier, ca să mă ajute la vindecarea piciorului; am nevoie de energie pentru gimnastică." Zadarnic. De data asta Socrate nu mai era deloc rezonabil.

L-am ajutat pe Joseph la câteva treburi, am mai stat de vorbă, i-am mulțumit și am plecat. Îmi era foame deja. În timp ce ne întorceam spre campus, Socrate mi-a făcut un rezumat al regulilor pe care trebuia să le urmez până când corpul meu își va fi recâștigat instinctele naturale.

"În câțiva ani nu vei mai avea nevoie de reguli. Deocamdată, totuși, trebuie să elimini din dieta ta toate alimentele care conțin zahăr rafinat, făină rafinată, carne și ouă, de asemenea droguri cum ar fi cafeaua, alcoolul, tutunul și orice alt aliment inutil. Mănâncă numai alimente

proaspete, nerafinate, neprocesate, fără aditivi chimici. În general fă-ți micul dejun din fructe proaspete, eventual cu brânză de vaci sau iaurt. Prânzul, masa ta principală, ar trebui să fie o salată de crudități, cartofi copti sau înăbușiți, eventual niște brânză și pâine integrală sau cereale fierte. Cina ar trebui să constea dintr-o salată de crudități și câteodată legume înăbușite ușor. Aduagă la fiecare masă cât mai multe semințe crude, nesărate, și nuci de tot felul."

"Bănuiesc că ești expert și în n(ă)uci, Soc, am bombănit eu.

În drum spre casă, am trecut pe lângă băcănie. Eram cât pe ce să intru să cumpăr niște fursecuri, când mi-am amintit că nu mai aveam voie să mănânc fursecuri de la magazin pentru tot restul vieții! Iar în următoarele șase zile și douăzecișitri de ore urma să nu mai mănânc deloc.

"Socrate, mi-e foame."

"N-am zis niciodată că antrenamentul unui luptător este floare la ureche - dar nici nu înseamnă 'la plăcinte înainte, la război înapoi!'"

Treceam prin campus chiar în pauza dintre cursuri, așa încât Sproul Plaza era plină de lume. Mă uitam cu jind după studentele drăguțe. Socrate m-a prins de braț. "A, să nu uit, Dan. Dulciurile culinare nu sunt singura plăcere pe care va trebui s-o eviți o vreme."

"Oh-oh". M-am oprit, încrămenit. "Trebuie să fiu sigur că nu te-am înțeles greșit. Vrei să fii mai explicit, te rog?"

"Sigur că da. Chiar dacă ai voie să trăiești relații intime și bazate pe iubire, până când nu ești suficient de matur, va trebui să te abții complet de la preocuparea ta în ceea ce privește nevoile tale sexuale. Mai pe șleau: Ține-ți-o în pantaloni."

"Dar, Socrate" am ripostat, ca și cum viața mi-ar fi fost în joc, "asta este demodat, puritan, irațional și nesănătos. Renunțarea la mâncare este una, dar asta e cu totul altceva!" Am început să-i spicuiesc din "Filosofia Playboy", din Albert Ellis, Robert Rimmer, Jacqueline Susann și Marchizul de Sade. Am recurs chiar și la 'Reader's digest' și 'Dear Abby', dar nimic nu părea să-l înduplece.

A spus: "Nu are nici un rost să-ți mai explic motivele mele; va trebui pur și simplu să-ți găsești viitoarele distracții în aerul proaspăt, în mâncare proaspătă, apă proaspătă, conștiință proaspătă și soare."

"Cum e posibil să urmez toate restricțiile pe care mi le ceri?"

"Ține cont de ultimele sfaturi pe care Buddha le-a dat discipolilor săi."

"Ce le-a spus?" am întrebat, în așteptarea ideii salvatoare.

"Faceți tot ce puteți!" Și cu asta a dispărut în mulțime.

În săptămâna care a urmat, ritualurile mele de inițiere au început să-și intre în drepturi. În timp ce urechile mi se lungeau de foame, Soc îmi umplea nopțile cu exerciții 'de bază', învățându-mă cum să respir mai adânc și mai încet - cu gura întredeschisă ușor și cu limba lipită de cerul gurii. Eram cam îndărătnic, dar făceam tot ce puteam, simțindu-mă apatic, arzând de nerăbdare să-mi beau (îhh) sucul de fructe diluat și ceaiul de plante, visând la fripturi și rulade cu cremă. Și nici măcar nu-mi plăceau în mod deosebit fripturile și ruladele cu cremă!

Într-o bună zi mi-a spus să respir cu abdomenul, altădată să respir cu inima. A început să-mi critice felul în care mergeam, felul în care vorbeam, felul în care îmi umblau ochii prin cameră, în timp ce 'mintea îmi rătăcea prin univers'. Nimic din ce făceam nu părea să-l mulțumească.

Mă corecta iar și iar, uneori cu blândețe, alteori cu asprime. "Postura corectă este un mod de a te armoniza cu gravitația, Dan. Atitudinea corectă este un fel de a te armoniza cu viața." Și așa mai departe.

În ziua a treia de post mi-a fost cel mai greu. Eram șubred și amețeam; aveam dureri de cap și respirația îmi era rău mirositoare. "Toate fac parte din procesul de purificare, Dan.

Organismul tău se curăță, eliminând toxinele acumulate." La antrenament nu faceam decât să trag de timp și să mă întind.

De fapt începusem să mă simt bine - chiar un pic țănoș. Simțeam că aș fi putut să continui. Foamea îmi dispăruse; tot ce simțeam în locul ei era această sațietate plăcută și un sentiment de ușurare. Antrenamentele mi se îmbunătățiseră. Mă antrenam cu sârg, deși aveam piciorul slăbit, simțindu-mă relaxat și chiar mai sprinten ca niciodată.

Când am început să mănânc în a opta zi, cantități foarte mici de fructe, a trebuit să fac uz de toată voința mea pentru a nu mă năpusti să mă îmbuib cu orice aveam voie să mănânc.

Socrate nu tolera nici un fel de plângeri sau de comentarii. De fapt, nu vroia să vorbesc deloc, decât dacă era absolut necesar. "Gata cu flecăreala," mi-a spus; "Ceea ce iese din gura ta este la fel de important ca și ceea ce intră." Astfel am devenit capabil să-mi cenzurez comentariile prostești, care altădată mă făceau să par un neisprăvit. Am început să mă simt chiar bine, vorbind mai puțin, de îndată ce mi-a intrat în obișnuință. Mă simțeam mai calm într-un fel. Dar după câteva săptămâni mă cam săturasem.

"Socrate, pun pariu pe 1 dolar că te fac să spui mai mult de două cuvinte."

Și-a întins mâna, spunând: "Ai pierdut."

Datorită succeselor mele din trecut la gimnastică, am debordat de entuziasm și încredere cam o lună. Dar, curând după aceea, mi-am dat seama că, așa cum spusese Socrate, nu avea să fie deloc floare la ureche.

Principala mea problemă era integrarea socială cu prietenii. Rick, Sid și cu mine ne-am dus prietenele la o pizza. Toți, în afară de mine, au mâncat o pizza mare cu cârnați. Eu am comandat o pizza mică vegetariană specială, din făină integrală. Ei au băut milk-shake sau bere, eu mi-am sorbit sucul de mere. După aceea, ei au vrut să mergem la cofetăria Fenton Ice Cream Parlor. În timp ce ei își mâncau înghețatele speciale, cu tot felul de ingrediente, eu sugeam o bucată de gheață. Mă uitam la ei cu invidie; ei îmi răspundeau cu un resentiment vag. Probabil că îi făceam să se simtă vinovați într-un fel. Viața mea socială se prăbușea sub greutatea canoanelor pe care le urmam.

În drum spre casă o luam pe ocolite, ca să evit gogoșeriile, tarabele cu mâncăruri și terasele-restaurante din campus. Poftele și dorințele de tot felul începeau să mă asalteze din ce în ce mai mult, însă continuam să le țin piept. Dacă m-aș fi preschimbât într-un gogoman de dragul unei gogoși, n-aș mai fi fost în stare să dau ochii cu Socrate.

Totuși, pe măsură ce timpul trecea, începeam să simt o împotrivire crescândă. M-am plâns lui Socrate, în ciuda căutăturii sale severe. "Soc, nu mai ești deloc amuzant. Ai devenit un bătrân morocănos, ca oricare altul; nici măcar nu mai strălucești ca un licurici."

M-a scrutat cu privirea. "Gata cu scamatoriile." Asta era - fără scamatorii, fără sex, fără cipsuri, fără hamburgeri, fără acadele, fără gogoși, fără distracție, fără odihnă; disciplină cât încape.

Ianuarie abia s-a târât; dar februarie a zburat și acum martie era pe sfârșite. Echipa avea să încheie sezonul fără mine.

I-am mărturisit din nou lui Socrate despre frământările mele, dar el nu mi-a oferit nici o consolare, nici un sprijin. "Socrate, sunt chiar un cercetaș spiritual. Prietenii nu mai vor să iasă cu mine. Îmi ruinezi viața! Mi-e teamă că am să devin un bătrân uscat și..."

M-a întrerupt râsul lui. "Dan, dacă de deshidratare te temi, pot să te asigur că nevastă-mea mă consideră chiar zemos."

"Nevasta ta?"

A râs din nou, văzându-mi expresia șocată. Apoi s-a uitat la mine; am crezut că ar fi vrut să mai spună ceva. Dar s-a întors la treaba lui și mi-a spus doar: "Fă tot ce poți."

"Ei bine, mulțumesc pentru această discuție atât de efervescentă." Dar în adâncul sufletului, eram ofensat de faptul că o altă persoană - chiar dacă era vorba de Socrate - îmi dirija viața.

Cu toate acestea, urmăream să respect fiecare regulă cu o râvnă acerbă, scrâșnind din dinți, până când, într-o zi, în timpul antrenamentului, am dat cu ochii de acea asistentă medicală seducătoare, care mi-a stârnit fanteziile erotice încă de când o văzusem la spital, cât am fost internat. Urmărea tăcută exercițiile noastre acrobatică. Am observat că, aproape imediat, toți cei aflați în sala de gimnastică au devenit inspirați de o nouă energie, iar eu nu făceam excepție.

Pretinzând că eram absorbit de antrenament, trăgeam cu ochiul la ea din când în când. Pantalonii ei strâmți de mătase și bluza care-i lăsa spatele dezgolit, îmi dădeau concentrarea peste cap; mintea îmi rătăcea aiurea, în căutarea unor variante de gimnastică mai exotice. Pentru tot restul antrenamentului am fost pe deplin conștient de faptul că îi captasem atenția.

A dispărut chiar înainte de terminarea antrenamentului. Am făcut un duș, m-am îmbrăcat și am ieșit din vestiar. Ea era acolo, în capătul scărilor, rezemându-se provocator de balustradă. Nici nu-mi mai amintesc cum am urcat ultimele trepte, ca-n zbor.

"Bună, Dan Millman. Eu sunt Valerie. Știi, arăți mult mai bine decât atunci când te îngrijeam la spital."

"Sunt mai bine, soră Valerie," am zâmbit fâstâcit. "Și mă bucur atât de mult că ai avut grijă de mine." A râs și s-a întins îmbietor.

"Dan, îmi faci și mie o favoare, te rog? N-ai vrea să mă conduci până acasă? Se întunecă și un tip ciudat m-a tot urmărit."

Era cât pe ce să-i amintesc că eram deja la începutul lui aprilie și că soarele apune abia peste vreo oră, dar apoi m-am gândit: "Mare scofală - e doar un amănunt neînsemnat."

Ne-am plimbat, am vorbit și în cele din urmă am luat cina împreună, la ea acasă. A deschis "sticla ei specială de vin pentru ocazii speciale". Abia dacă mi-am înmuiat buzele, dar asta a însemnat începutul sfârșitului. Sfârșeam, eram înfierbântat mai ceva decât o friptură pe grătar. A fost chiar un moment în care o voce plâpândă mă întreba: "Ce ești, bărbat sau mămăligă?" Și o altă voce firavă îi răspundea: "Sunt o mămăligă în călduri." În acea noapte m-am lepădat de orice interdicție pe care o aveam. Am mâncat orice îmi dădea ea. Am început cu o supă de scoici, apoi salată și friptură. Iar la desert am servit câteva porții de Valerie.

În următoarele trei zile n-am dormit prea bine, preocupat fiind de cum am să-i înfățișez lui Socrate crudul adevăr. Mă pregăteam pentru tot ce putea fi mai rău.

În acea seară am intrat în birou și i-am mărturisit tot, fără să-i cer scuze, apoi am așteptat, cu răsuflarea tăiată. Socrate a tăcut îndelung. În cele din urmă a spus: "Am observat că încă n-ai învățat să respiri." Înainte să-i pot răspunde, și-a ridicat mâna. "Dan, eu pot să înțeleg de ce ai alege un cornet de înghețată sau o aventură de-o noapte cu o femeie drăguță, încălcând regulile Căii pe care ți-am arătat-o - dar tu poți să înțelegi asta?" A făcut o pauză. "Nu e vorba nici de laudă, nici de reproș. Acum îți înțelegi poftele nestăvilite care provin din stomac și dintre șale. Asta e bine. Însă ia aminte: Ți-am cerut să faci tot ce poți. Asta a fost chiar tot ce-ai putut?"

Socrate și-a comutat privirea pe "luminos"; și această strălucire pătrundea parcă prin mine. "Întoarce-te peste o lună, dar numai dacă ai respectat cu strictețe regulile. N-ai decât să te întâlnești cu această tânără, dacă vrei; poartă-te cu ea cu delicatețe și doar dacă ești animat de sentimente sincere, dar indiferent ce impulsuri ai simți, lasă-te călăuzit de o disciplină superioară!"

"Așa am să fac, Socrate; jur c-așa am să fac! Acum chiar înțeleg."

"Nici angajamentele, nici înțelegerea n-au să te facă vreodată puternic. Angajamentele presupun sinceritate, iar logica presupune claritate; dar niciuna dintre ele nu îți oferă energia de care ai nevoie. Lasă-ți furia să-ți fie și angajamentul și logica. Ne vedem luna viitoare."

Știam că dacă n-aș fi ținut cont de aceste discipline, din nou, aceasta ar fi însemnat sfârșitul prieteniei dintre mine și Socrate. Așadar, mi-am propus, cu mai multă ardoare: "De-acum înainte nici o femeie seducătoare, nici o gogoasă și nici o friptură n-au să mai îmi înmoaie genunchii. Sau îmi stăpânesc impulsurile sau am să mor."

Valerie m-a sunat în ziua următoare. Am simțit toate furnicăturile obișnuite la auzul vocii ei, care gemuse în urechea mea nu demult. "Danny, mi-ar place să ne vedem diseară. Ai timp? Oh, bine. Ies de la servicii la șapte. Vrei să ne întâlnim la sala de gimnastică? O.K., pe curând atunci - pa!"

În seara aceea am invitat-o la ceainăria lui Joseph, oferindu-i suprema salată-surpriză. Am băgat de seamă că Valerie flirta cu Joseph. El se purta, ca de obicei, cu căldură, însă n-a dat nici un semn că ar fi reacționat la flirturile ei.

Mai târziu ne-am întors la ea acasă. Am stat de vorbă un timp. M-a servit cu vin, dar i-am cerut niște suc. M-a mângâiat pe păr și m-a sărutat ușor, murmurându-mi șoapte dulci la ureche. Am sărutat-o și eu cu iubire. Apoi vocea mea interioară s-a auzit tare și clar: "Vino-ți în fire. Nu uita ce ți-ai promis."

M-am ridicat, răsuflând adânc. Nu avea să fie deloc ușor. S-a ridicat și ea, aranjându-și rochia și netezindu-și părul. "Valerie, știi că te consider foarte atrăgătoare și chiar incitantă - însă sunt implicat în niște, uh, discipline mai speciale, care nu îmi îngăduie să continui ceea ce tocmai am început. Îmi place compania ta și vreau să ne mai vedem. Dar de acum înainte te rog să te gândești la mine ca la un prieten intim, ca la un iubit care e p-p-preot." Aproape că nu puteam să rostesc ultimul cuvânt.

A răsuflat adânc și, aranjându-și părul din nou, a spus: "Dan, e chiar bine să fiu cu cineva care nu e interesat numai de sex."

"Excelent," am spus încurajat, "îmi pare bine să aud că te simți astfel, fiindcă știu că putem împărtăși multe alte lucruri în afară de pat."

"S-a uitat la ceas. "Oh, ia te uită cum trece timpul - și mâine plec la servicii dimineață devreme, așa că noapte bună, Dan. Mulțumesc pentru cină. A fost minunată."

Am sunat-o a doua zi, dar era ocupat. Am sunat-o și în ziua următoare și, în sfârșit, am găsit-o. "Am să fiu foarte ocupată săptămânile următoare cu examenele de asistență medicală."

Am văzut-o după o săptămână, când a apărut la sfârșitul antrenamentului, ca să se întâlnească cu Scott, un coleg de echipă. Amândoi au trecut pe lângă mine, în timp ce urcam scările - atât de aproape, încât puteam să-i simt parfumul. A dat din cap politicoș și m-a salutat.

Scott s-a întors către mine și mi-a făcut șmecherește cu ochiul. Nu credeam că o astfel de privire poate să doară atât de mult.

Cu o foame disperată, pe care cred că nici o salată de crudități n-ar fi putut să mi-o satisfacă, m-am pomenit că mă opresc în fața primului fast-food care mi-a apărut în cale. Adulmecam hamburgerii care sfârâiau, unși cu un sos special. Mi-am amintit de vremurile bune, când mâncam hamburgeri cu salată și roșii - împreună cu prietenii. Am intrat năucit, fără să mă gândesc, m-am dus direct la femeia de la tejghea și m-am auzit spunând: "Un cheeseburger dublu, vă rog."

L-am luat și m-am așezat, ținându-l în mână, apoi am mușcat o bucată uriașă. Brusc mi-am dat seama ce eram să fac; alegeam între Socrate și un cheeseburger. L-am scuipat, l-am aruncat furios la gunoi și am plecat. Gata, mă eliberasem de sclavia impulsurilor haotice.

În seara aceea a început să se întrezărească o undă de respect de sine și un sentiment de forță interioară. Știam că îmi va fi mai ușor după aceea.

Au început să apară mici schimbări în viața mea. Încă de când eram copil, suferisem de tot felul de simptome minore, de exemplu noaptea îmi curgea nasul, când era mai răcoare, aveam dureri de cap, dureri de stomac și schimbări bruște de dispoziție, pe care le consideram normale și inevitabile. Dar acum dispăruseră toate.

Resimțeam în mod constant o stare de lejeritate și o energie care radia în jurul meu. Poate că asta era cauza pentru care erau destule femei care flirtau cu mine, iar copiii și cățeii se gudurau pe lângă mine, căutând joacă. Câțiva dintre colegii mei de echipă au început să-mi ceară sfaturi în legătură cu probleme personale. Nu mai eram deloc o bărcuță pe o mare furtunoasă, ba chiar mă simțeam neclintit, precum Stânca Gibraltarului.

I-am spus lui Socrate despre experiențele trăite. El a încuviințat. "Nivelul energiei tale este în creștere. Oameni, animale, și chiar obiecte, sunt atrase și fermecate de prezența acestui câmp de energie. Cam așa se petrec lucrurile."

"Regulile Casei?" am întrebat.

"Regulile Casei." Apoi a adăugat: "Pe de altă parte, e cam devreme să te feliciți singur. Ca să-ți păstrezi simțul perspectivei, ar fi bine să te compari cu mine. Atunci îți va fi limpede că abia ai absolvit grădinița."

Școala se terminase anul acela aproape fără să-mi dau seama. Examenele au trecut fără bătaie de cap; studiile, care întotdeauna păreau să fie o piatră de încercare pentru mine, deveniseră precum o banală pietricică ce te săcăie în pantof. Echipa a plecat într-o scurtă vacanță, apoi s-a întors pentru antrenamentele de vară. Eu începeam să merg fără baston și chiar făceam încercări de alergare foarte ușoară, de câteva ori pe săptămână. Am continuat să-mi forțez corpul până la limita durerii, a disciplinei și a răbdării și, bine-nțeles, continuam să fac tot ce puteam să respect regulile de alimentație corectă, de mișcare corectă, de respirație corectă - dar tot ce puteam eu nu era încă destul.

Socrate a început să-și mărească pretențiile în privința mea. "Acum, fiindcă energia ta se acumulează, poți să începi să te antrenezi în adevăratul sens al cuvântului."

Ajunsesem, prin practică, să respir atât de încet, încât o singură respirație completă îmi lua un minut întreg. Combinat cu o concentrare intensă și cu controlul anumitor grupe de mușchi, acest exercițiu de respirație îmi încălzea corpul ca o saună și îmi permitea să mă simt confortabil, indiferent de temperatură.

Eram încântat să observ că îmi dezvoltasem aceeași putere pe care Soc o manifestase în noaptea în care ne-am întâlnit. Începeam să cred, pentru prima oară, că poate, doar poate, aș fi putut să mă ridic la înălțimea lui. Nu mă mai simțeam în plus, ci chiar superior față de prietenii mei. Când un amic mi se plângea de vreo boală sau de alte probleme despre care știam că pot fi remediate doar prin simpla alimentație corectă, îi spuneam ce învățasem despre responsabilitate și disciplină.

Entuziasmat de această nouă încredere în mine însumi, m-am dus într-o seară la benzinărie, fiind ferm convins că aveam să aflu niscaiva secrete vechi și ezoterice de prin India, Tibet sau China. Dar în loc de asta, imediat ce am pășit pe ușă, mi-a fost înmânat un mop și mi s-a spus să curăț baia. "Fă toaletele alea să strălucească." În săptămânile care au urmat am făcut atâtea munci de rutină prin benzinărie, încât n-am mai avut timp pentru exercițiile mele importante. Căram cauciucuri câte-o oră, duceam gunoiul. Apoi măturam garajul și strângeam sculele. Nu-mi închipuisem niciodată că aș fi putut să ajung să mă plictisesc vreodată pe lângă Socrate.

În tot acest timp el avea niște pretenții imposibile. Îmi acorda cinci minute să fac o treabă de o jumătate de oră, apoi mă certa cu asprime dacă nu terminam totul la timp. Era nedrept, irațional și chiar jignitor. Și, când mă cufundam mai adânc în această stare jalnică de lehamite, Socrate intra în garaj ca să-mi spună că am lăsat mizerie pe dușumeaua din baie.

"Dar a fost cineva la baie, după ce am terminat eu," i-am spus.

"Fără scuze," a spus, adăugând: "Du-te și aruncă gunoiul!"

Eram atât de furios, încât am apucat coada măturii ca pe mânerul unei săbii. Și am simțit un calm de gheață. "Abia am aruncat gunoiul, Socrate, acum cinci minute. Nu-ți aduci aminte, bătrâne, sau te-ai ramolit?"

A zâmbit larg. "Mă refer la gunoiul asta, nățfleată!" S-a bătut cu palma peste frunte, făcându-mi cu ochiul. Mătura a căzut zăngănind pe podea.

În altă seară, când măturam în garaj, Socrate m-a chemat în birou. M-am așezat îmbufnat, în așteptarea altor ordine. "Dan, tot n-ai învățat să respiri în mod natural. Ai fost indolent, așa încât trebuie să te concentrezi mai bine."

Asta era picătura care umplea paharul. Am țipat la el: "Tu ai fost cel indolent - eu ți-am făcut toată treaba!"

A tăcut și pot să spun că am zărit o umbră de durere în ochii lui. Mi-a spus cu blândețe: "Dan, nu se cuvine să ții așa la profesorul tău."

Mi-am amintit din nou că, de fapt, scopul insultelor sale a fost întotdeauna să-mi arate propria turbulență mentală și emoțională, să-mi transforme furia în acțiune și să mă ajute să perseverez. Înainte să-mi pot cere scuze, a spus: "Dan, cel mai bine-ar fi să pleci și să nu te întorci până când n-ai să înveți să te porți frumos - și până când n-ai să înveți să respiri cum trebuie. Poate că o absență îți va prinde bine."

Am ieșit posomorât, cu privirea în jos. Mergând spre casă, mă gândeam la cât de răbdător fusese cu toate ieșirile, smiorcăielile și întrebările mele. Toate cererile lui erau doar ca să-mi fie mie de folos. Am jurat să nu mai țin niciodată la el de supărare.

Singur, am urmărit din răspuțeri să-mi corectez obișnuințele de a respira tensionat, dar se părea că era din ce în ce mai greu. Dacă respiram adânc, uitam să-mi țin limba în cerul gurii; în caz că îmi aminteam de asta, mă cocoșam. Eram exasperat.

În culmea frustrării, m-am întors la benzinărie să-l văd pe Soc și să-i cer sfatul. L-am găsit meșterind în garaj. S-a uitat o clipă la mine și mi-a spus: "Pleacă!" Înfuriat și rănit, am plecat șchiopătând, fără să mai spun nimic. I-am auzit vocea în spatele meu: "Și după ce înveți să respiri, ocupă-te puțin și de simțul umorului." Râsul lui m-a urmărit aproape tot drumul.

Când am ajuns la treptele din fața casei, m-am așezat pe jos, cu privirea în gol, spre biserica de peste drum. Îmi spuneam: "Am să renunț la antrenamentul ăsta imposibil." Cu toate astea, nu credeam nici o iotă din ce spuneam. Așa că mi-am mâncat salatele în continuare, evitând orice tentație; și mi-am dat silința să-mi educ respirația.

Era aproape de mijlocul verii când mi-am amintit într-o bună zi de ceainăria lui Joseph. Înainte, ziua eram ocupat cu antremantele, iar noaptea eram la benzinărie, așa că nu aveam timp să-l vizitez. Acum mă gândeam cu amărăciune că nopțile eram complet liber. M-am dus la ceainărie chiar la ora închiderii. Înăuntru nu era nici un client; l-am găsit pe Joseph în bucătărie, lustruind cu drag niște vase fine de porțelan.

Eram atât de diferiți, eu și Joseph. Eu eram scund, musculos, athletic, tuns scurt și proaspăt bărbierit; Joseph era înalt, subțirel, cu o alură chiar fragilă, cu o barbă moale, blondă și cârlionțată. Eu mă mișcam și vorbeam repede; el era foarte meticolos în tot ceea făcea. În ciuda diferențelor dintre noi sau poate tocmai de aceea, îmi era simpatic.

Am vorbit până târziu, timp în care l-am ajutat să așeze scaunele unul peste altul și să măture podeaua. Chiar și în timp ce vorbeam, mă concentram cât puteam de bine asupra respirației, ceea ce m-a făcut să scap o farfurie și să mă împiedic de covor.

"Joseph" l-am întrebat, "Chiar te-a pus Socrate să alergi câte 150 de km?"

"Nu, Dan," a râs el. "Temperamentul meu nu e tocmai potrivit pentru performanțe atletice. Nu ți-a spus Soc? Am fost bucătarul și valetul său ani la rând."

"Nu, nu mi-a pomenit niciodată de asta. Dar ce vrei să spui cu faptul că ai fost valetul lui ani la rând? Nu cred că ai mai mult de 28-29 de ani."

Joseph a zâmbit larg. "Sunt ceva mai bătrân de-atât - am 52 de ani."

"Vorbești serios?"

A încuviințat din cap. Fără îndoială că era ceva cu toate disciplinile astea.

"Dar dacă nu ți-ai dezvoltat prea mult condiția fizică, atunci ce-ai făcut? Care era antrenamentul tău?"

"Dan, eu eram un tânăr foarte irascibil și egocentrist. Având pretenții extrem de riguroase de la mine în timpul serviciilor pe care i le făceam, mi-a arătat cum să mă dăruiesc cu fericire adevărată și cu iubire."

"Și ce alt loc mai bun unde să înveți cum să-i servești pe alții," am spus, "decât o stație de benzină!"

Zâmbind, Joseph a spus: "N-a lucrat întotdeauna la benzinărie, să știi. Viața lui a fost extraordinar de neobișnuită și variată."

"Povestește-mi și mie!" l-am rugat nerăbdător.

"Socrate nu ți-a spus nimic despre trecutul lui?"

"Nu, îi place să-l păstreze secret. Nici măcar nu știu unde locuiește."

"Nu mă surprinde. Atunci, mai bine am să-l păstrez și eu secret, până când va binevoi el ca tu să-l afli."

Ascunzându-mi dezamăgirea, l-am întrebat: "Și tu i-ai spus Socrate? Pare o coincidență puțin probabilă."

"Nu, dar noul său nume, ca și noul său discipol, are spirit," a zâmbit el.

"Ai spus că avea anumite cerințe riguroase în privința ta."

"Da, foarte aspre. Nimic din ce făceam nu era destul de bun - și dacă aveam un singur gând negativ, se părea că-și dădea seama întotdeauna și mă dădea afară săptămâni întregi."

"Fiindcă veni vorba, s-ar putea să nu-l mai pot vedea vreodată."

"Oh, de ce?"

"Mi-a spus să nu mai vin până când n-am să pot respira corect - relaxat și natural. Am încercat, dar pur și simplu nu pot."

"A, asta era," a spus, lăsându-și mătura deoparte. A venit la mine și și-a așezat o mână pe plexul meu solar și cealaltă pe pieptul meu. "Acum respiră," mi-a spus.

Am început să respir adânc, așa cum mă învățase Socrate. "Nu, nu te sforța așa." După câteva minute am început să am o senzație plăcută în abdomen și în piept. Acestea erau calde înăuntru, relaxate și deschise. Brusc am început să plâng ca un copil, din cale-afară de fericit, fără să știu de ce. În momentul acela respiram complet fără efort; mă simțeam ca și cum aș fi fost respirat. Ce încântare sublimă, mă gândeam. "Cine mai are nevoie să meargă la filme ca să se distreze?" Eram atât de emoționat, că abia puteam să mă stăpânesc! Dar după aceea am simțit că respirația începea să mi se încordeze din nou.

"Joseph, am pierdut-o!"

"Nu te îngrijora, Dan. Trebuie doar să te relaxezi un pic. Te-am ajutat cu asta. Acum știi ce înseamnă să respiri natural. Pentru a stabili această stare trebuie să te lași în voia respirației

naturale, din ce în ce mai mult, până când începi s-o simți ca pe ceva normal. Să-ți controlezi respirația înseamnă să desfăci toate acele noduri emoționale, iar când vei reuși asta, vei descoperi un nou tip de fericire corporală."

"Joseph," am spus îmbrățișându-l, "nu știu cum ai făcut ce-ai făcut, dar îți mulțumesc - îți mulțumesc atât de mult."

Pe buze i-a înflorit din nou acel zâmbet, care mă învăluia plin de căldură, și, punându-și mătura la loc, a spus: "Transmite-i salutările mele lui ... Socrate."

Respirația nu mi s-a îmbunătățit chiar peste noapte. Exersam în continuare, cu râvnă. Dar într-o după-amiază, după un antrenament matinal la sala de gimnastică, unde am împins greutăți cu piciorul - care mi se vindeca din ce în ce mai bine - mergând spre casă, am observat că, fără să depun nici un efort, respirația mea era complet naturală - aproape la fel cum am simțit-o atunci, în prezența lui Joseph.

În noaptea aceea, m-am năpustit în birou, gata să-l delectez pe Socrate cu succesul pe care-l obținusem și să-mi cer scuze pentru purtarea mea. Mă privea ca și cum m-ar fi așteptat. După ce m-am înfățișat în birou, făcând o alunecare ușoară, ca la patinaj, și aterizând cu o reverență, el mi-a spus calm: "Bine, hai să continuăm," - ca și cum abia m-aș fi întors de la baie, și nu după șase săptămâni de antrenament intens!

"N-ai nimic altceva să-mi spui, Soc? Nu tu 'Bravo, băiete,' nu tu 'Merge, merge?'"

"Nu există nici laudă, nici reproș pe calea pe care ai ales-o. Lauda și reproșul sunt forme de manipulare care nu se mai aplică în cazul tău."

Am dat din cap a exasperare, apoi am zâmbit cam forțat. Deși aveam de gând să-mi dau silința să fiu cât mai respectuos, m-am simțit rănit de indiferența lui. Dar cel puțin mă primise înapoi.

Când nu curățam toalete, învățam exerciții noi și din ce în ce mai frustrante, precum meditația asupra unui sunet interior, până când puteam să aud diferite sunete odată. Într-o noapte, în timp ce practicam acest exercițiu, m-am simțit cufundat într-o stare de pace și relaxare pe care n-o mai trăisem niciodată până atunci. Pentru o perioadă de timp - nu știu cât - m-am simțit ca și cum aș fi fost în afara corpului. Aceasta a fost prima dată când propriul meu efort și propria energie au generat o experiență paranormală; n-am mai avut nevoie să-și apese Soc degetele pe fruntea mea.

Entuziasmat, i-am povestit despre asta. În loc să mă felicite, mi-a spus: "Dan, nu te lăsa distras de aceste experiențe. Pătrunde dincolo de viziuni și de sunete și descoperă lecțiile care se ascund în spatele lor. Ele sunt niște semne de transformare, dar dacă nu treci dincolo de ele, nu vei ajunge niciodată nicăieri.

"Dacă dorești o experiență, du-te să vezi un film; e mai ușor decât yoga. Și, dacă vrei, n-ai decât să meditezi toată ziua; auzi sunete și vezi lumini, sau chiar vezi sunete și auzi lumini. Dar tot tembel ai să rămâi dacă te lași prins în capcana acestor experiențe. Lasă-le să treacă! Ți-am sugerat să devii vegetarian, nu să vegezezi."

Frustrat, i-am spus: "Nu fac decât să 'experimentez', după cum spui tu, pentru că așa mi-ai spus să fac!"

Socrate s-a uitat la mine oarecum surprins. "Ar trebui să-ți spun chiar tot?"

Eram gata să-mi ies din fire, însă m-am pomenit râzând. A râs și el, arătând spre mine. "Dan, tocmai ai experimentat o minunată transformare alchimică. Ai transmutat furia în râs. Asta înseamnă că nivelul energiei tale este mult mai înalt decât înainte. Barierele se năruie. Poate că până la urmă progresezi, câtuși de puțin." Încă mai chicoteam amândoi când mi-a pus mopul în mână.

În noaptea următoare, pentru prima dată, Socrate n-a scos nici un cuvânt despre purtarea mea. Am înțeles mesajul: din momentul acela îmi revenea răspunderea de a-mi supraveghea singur comportamentul. Atunci am realizat câtă blândețe era de fapt în toate criticile sale. Aproape că le simțeam lipsa.

Nu fusesem conștient de acest fapt și n-am realizat decât peste câteva luni, dar în seara aceea Socrate a încetat să-mi mai fie 'părinte' și a început să-mi fie doar prieten.

M-am hotărât să-i fac o vizită lui Joseph și să-i povestesc ce s-a petrecut. În timp ce mergeam pe Shattuck, câteva mașini de pompieri au trecut pe lângă mine cu sirenele urlând. Nu mi-am dat seama de nimic până când n-am ajuns în apropiere de ceainărie și am văzut cerul portocaliu. Am luat-o la fugă.

Când am ajuns, mulțimea se împrăstia deja. Joseph abia ajunsese și el și privea uluit la ceainăria lui pârjolită și distrusă. Nu eram decât la vreo douăzeci de metri de el, când i-am auzit strigătul de durere și l-am văzut căzând încet în genunchi și izbucnind în lacrimi. Apoi a sărit în picioare cu un urlat de furie; după aceea s-a relaxat. M-a văzut. "Dan! Ce bine-mi pare să te revăd." Fața îi era senină.

Pompierul șef a venit la el și i-a spus că focul începuse probabil de la curățătoria de alături. "Mulțumesc," i-a spus Joseph.

"Oh, Joseph, îmi pare atât de rău." Apoi n-am putut să-mi rețin curiozitatea: "Joseph, te-am văzut acum un minut. Erai foarte supărat."

A zâmbit. "Da, am fost foarte supărat, dar am lăsat supărarea să treacă." Mi-am amintit de cuvintele lui Soc: "Las-o să curgă și apoi las-o să treacă." Până acum era doar o idee draguță, dar aici, în fața ruinelor înnegrite și ude ale frumoasei sale ceainării, acest luptător firav a dat dovadă de o stăpânire completă a emoțiilor sale.

"Era un loc atât de frumos, Joseph," am oftat, dând din cap.

"Da," a răspuns el nostalgic, "nu-i așa?"

Dintr-un motiv sau altul, calmul lui începea să mă enerveze. "Nu mai ești supărat chiar deloc?"

S-a uitat la mine impasibil și mi-a spus: "Știi o poveste care s-ar putea să-ți placă, Dan. Vrei s-o auzi?"

"Da, bine."

Într-un sătuc de pescari din Japonia, trăia o femeie tânără, nemăritată, care a născut un copil. Părinții săi s-au simțit jigniți și au întrebat-o cine este tatăl. De teamă, ea a refuzat să le spună. Pescarul pe care îl iubea îi spusese, în taină, că va pleca să-și caute norocul și apoi se va întoarce să o ia de nevastă. Părinții ei au insistat. Disperată, femeia le-a spus că tatăl este Hakuin, un călugăr care trăia sus pe deal.

Ofensați, părinții au luat fetița și s-au dus și au bătut la ușa acestuia până când a deschis și i-au dat copilul, spunând: "Acest copil este al tău; trebuie să ai grijă de el!"

"Chiar așa?" a spus Hakuin, luând copilul în brațe, spunându-le la revedere părinților femeii.

A trecut un an și tatăl adevărat s-a întors să o ia pe femeie de nevastă. S-au dus deîndată la Hakuin să-l implore să le înapoieze fetița. "Trebuie să ne luam fetița înapoi," au spus ei.

"Chiar așa?" a răspuns Hakuin, dându-le copilul înapoi.

Joseph a zâmbit, în așteptarea reacției mele.

"E o poveste interesantă, Joseph, dar nu înțeleg de ce mi-o spui acum. Ceainăria ta tocmai a fost făcută scrum!"

"Chiar așa?" a spus el. Apoi am râs amândoi, iar eu am dat din cap a resemnare.

"Joesph, ești la fel de aiurit ca Socrate."

"Oh, îți mulțumesc, Dan - iar tu ești supărat cât pentru noi amândoi. Totuși, să nu-ți faci griji din cauza mea; eram pregătit pentru o schimbare. Probabil am să mă mut curând în sud - sau în nord. Nu contează."

"Bine, dar să nu pleci fără să-ți iei rămas bun."

"Rămas bun, atunci," mi-a spus și m-a îmbrățișat cu atâta căldură, că am fost răscolit de emoție. "Am să plec chiar mâine."

"Nu-ți iei rămas bun de la Socrate?"

A izbucnit în râs, spunând: "Socrate și eu ne spunem foarte rar salut sau la revedere. O să înțelegi tu mai târziu." Și cu asta ne-am despărțit. Era ultima dată când îl vedeam pe Joseph.

Era pe la 3 dimineața în acea vineri, când am trecut pe lângă orologiul din Shattock și apoi prin centru, în drum spre benzinărie. Eram mai conștient ca niciodată de cât de mult mai aveam încă de învățat.

Am intrat în birou vorbind. "Socrate, aseară ceainăria lui Joseph a ars din temelii."

"Ciudat," a spus el, "De la ce-a ars, de la ceai?" Îi ardea de glumă! "E careva rănit?" a întrebat, fără să pară prea afectat.

"Nu, din câte știu. M-ai auzit bine, nu ești necăjit nici măcar un pic?"

"Joseph era supărat când ai vorbit cu el?"

"Păi, ...nu."

"Foarte bine atunci." Și cu asta subiectul era încheiat.

Apoi, spre stupoarea mea, Socrate a scos un pachet de țigări și și-a aprins una. "Fiindcă veni vorba de fum," a spus, "Ți-am menționat vreodată că nimic nu se compară cu un obicei prost?"

Nu-mi venea să-mi cred ochilor și urechilor. Nu poate fi adevărat, îmi spuneam.

"Nu, nu mi-ai spus și m-am străduit din răputeri să-mi schimb proastele obiceiuri, așa cum mi-ai recomandat tu."

"Vezi, asta a fost ca să-ți întărești voința și ca să-ți reîmprospătezi instinctele. Și se poate spune că obiceiul în sine - orice ritual din acesta inconștient, care creează dependență - este negativ. Însă activitățile specifice - fumatul, băutul, consumul de droguri, de dulciuri sau formularea de întrebări prostesti - sunt rele și bune; fiecare acțiune își are prețul ei, precum și plăcerile ei. Dacă știi să recunoști ambele fațete ale medaliei, devii obiectiv și responsabil față de acțiunile tale. Și numai atunci poți să faci alegerea liberă a luptătorului - să acționezi sau să nu acționezi."

"Este o vorbă: 'Când te așezi, așază-te; când te ridici, ridică-te; indiferent ce faci, nu șovăi'. Odată ce ai făcut alegerea, urmează-o din tot sufletul. Nu fi ca evanghelistul care se gândea la rugăciune când făcea dragoste cu soția lui și se gândea la momentele când făcea dragoste cu soția lui când se ruga."

Am râs, imaginându-mi scena, în timp ce Socrate făcea rotocoale de fum perfecte.

"E mai bine să faci o greșală cu toată forța ființei tale, decât să eviți grijuliu greșelile, cu un spirit șovăitor. Responsabilitate înseamnă să recunoști atât plăcerea, cât și prețul ei, să faci o alegere bazată pe această recunoaștere, iar apoi să trăiești cu acea alegere, fără să-ți pese."

"Sună atât de 'sau totul sau nimic'. Ce-ai zice de puțină moderație?"

"Moderație?" A sărit pe birou și arăta ca un evanghelist predicând. "Moderație? Moderația înseamnă mediocritate, frică și confuzie deghizată. Este înșelătoria rezonabilă a diavolului. Este compromisul ezitant care nu face pe nimeni fericit. Moderația este pentru cei nătângi, pentru cei care se scuză mereu, pentru toți cei din lumea asta care stau ca vițeeii la poartă nouă, de frică să

intre. Este pentru cei cărora le e frică să râdă sau să plângă, pentru cei cărora le e frică să trăiască sau să moară. Moderația" - și a tras adânc aer în piept, gata pentru sentința finală - "nu este decât un ceai călduț, licoarea diavolului însuși!"

Râzând, i-am spus: "Predicile tale vin ca leul și se duc ca mielul, Soc. Trebuie să mai exersezi."

A dat din umeri, coborând de pe birou. "Totdeauna îmi spuneau asta la seminar." Nu știam dacă glumeau sau nu. "Soc, eu tot cred ca fumatul este dezgustător."

"Tot nu mi-ai prins mesajul? Fumatul nu este dezgustător; obiceiul este. Aș putea să fumez o țigară într-o zi, apoi să nu mai fumez șase luni; aș putea să mă mulțumesc cu o țigară pe zi sau pe săptămână, fără vreo nevoie stringentă de a mai lua una. Și atunci când fumez, nu pot să pretind că plămâni mei nu vor plăti un preț pentru asta; acționez în mod corespunzător după aceea, pentru a contracara efectele negative."

"Pur și simplu nu mi-am imaginat vreodată un luptător care să fumeze."

Sufla rotocoalele de fum chiar în nasul meu. "N-am afirmat niciodată că un luptător se comportă într-un fel pe care tu îl consideri perfect, nici că toți luptătorii acționează ca mine. Înșă, vezi tu, cu toții respectăm Regulile Casei."

"Așa că, indiferent dacă purtarea mea se conformează sau nu cu noile tale standarde, ar trebui să-ți fie foarte clar că eu am ajuns să-mi stăpânesc toate impulsurile, toate modurile de comportament. Eu nu am obiceiuri; acțiunile mele sunt conștiente, intenționate și complete."

Socrate și-a stins țigara, zâmbindu-mi. "Ai devenit prea sclifosit, cu toată mândria ta și cu toate disciplinele tale superioare. E timpul să sărbătorim un pic."

Atunci Socrate a scos o sticlă de gin de sub birou. Am rămas cu gura căscată, dând din cap. Mi-a pus de băut gin amestecat cu soda pop.

"Soda pop?" am întrebat.

"N-avem decât suc de fructe pe-aici, și nu-mi spune mie 'pop'", a răspuns, aducându-mi aminte de cuvintele pe care mi le adresase cu atât de mult timp în urmă. Și acum ia uite, îmi dă să beau bere de gin amestecat cu ghimbir, iar el bea doar gin.

"Așa că," a spus, dând ginul pe gât, "E timpul sa ne distrăm cât poftim."

"Îmi place entuziasmul tău, Soc, dar luni am un antrenament greu."

"Ia-ți geaca, băiete, și vino cu mine." Și m-am dus.

Singurul lucru pe care mi-l amintesc clar este că era într-o sâmbătă seară în San Francisco; am început devreme și nu ne-am oprit deloc. Seara aceea a fost o învălmășeală de lumini tulburi, ciocnit de pahare și râsete.

Îmi amintesc doar dimineața de duminică. Era în jur de cinci. Capul îmi bubuia. Mergeam pe Mission, traversând Fourth Street. Abia puteam să văd plăcuțele cu numele străzilor, prin ceața deasă de dimineață. Brusc, Soc s-a oprit și a început să adulmece parcă ceva în ceață. M-am ciocnit de el, împleticindu-mă și chicotind, apoi m-am trezit dintr-odată; ceva nu era în regulă. O formă mare și întunecată se ivea din ceață. Visul meu vechi, aproape uitat, mi-a trecut fulgerător prin minte, dar a dispărut de îndată ce am văzut făcându-și apariția încă o umbră, apoi a treia: erau trei bărbați. Doi dintre ei - înalți, vânjoși, încordați - ne-au blocat drumul. Al treilea s-a apropiat de noi și a scos un pumnal din haina de piele ponosită. Îmi simțeam pulsul zvâcnind în tâmpile.

"Dă-mi banii," mi-a poruncit.

Fără să gândesc limpede, am făcut un pas spre el, întinzând mâna spre portofel, apoi m-am împiedicat.

El a tresărit și a sărit la mine, mânuind cuțitul. Socrate, mișcându-se mai repede decât îl văzusem vreodată, l-a prins de încheietură, l-a răsucit și l-a aruncat în stradă, chiar în momentul

în care un alt bandit se arunca spre mine. N-a reușit să mă atingă; Socrate i-a pus piedică, cu o mișcare agilă, în spatele picioarelor. Nici n-a apucat bine cel de-al treilea atacator să facă vreo mișcare, că Soc a tăbărât asupra lui, l-a prins de încheietură și l-a răsucit, doborându-l dintr-o singură mișcare a brațului. S-a așezat deasupra lui și i-a spus: "Nu crezi că s-ar cuveni să respecti non-violența?"

Unul dintre bărbați a dat să se ridice, dar Socrate a scos un strigăt puternic și acesta a căzut înapoi. Între timp, șeful lor s-a ridicat din stradă, și-a recuperat cuțitul și s-a îndreptat șchiopătând furios spre Socrate. Socrate s-a ridicat, l-a apucat pe cel pe care se așezase și l-a aruncat spre cel cu cuțitul, strigând "Prinde!" S-au prăbușit amândoi pe asfalt; apoi, cu o furie sălbatică, s-au năpustit toți trei spre noi, urlând, într-un ultim asalt disperat.

În minutele care au urmat a fost o învălmășeală. Îmi amintesc că Socrate m-a împins și am căzut. Apoi s-a lăsat liniștea, cu excepția unui geamăt. Socrate s-a ridicat în picioare drept, apoi și-a scuturat brațele în voie și a răsuflat adânc. A aruncat cuțitele în canal. Apoi s-a întors către mine.

"Ai pățit ceva?"

"Nu, doar capul..."

"Te-a lovit?"

"Cred că e doar alcoolul. Ce s-a petrecut?"

S-a întors către cei trei bărbați, întinși pe caldarâm, s-a așezat în genunchi și le-a luat pulsul. I-a întors, aproape cu delicatețe, și le-a dat câteva palme ușoare, ca să vadă dacă erau cumva răniți. Abia atunci mi-am dat seama că făcea tot ce putea ca să-i vindece! "Cheamă ambulanța poliției," mi-a spus, întorcându-se către mine. Am alergat la o cabină și am dat telefon. Apoi am plecat, grăbindu-ne către stația de autobuz. M-am uitat la Socrate. Avea ochii înlăcrimați și, pentru prima dată de când îl cunoșteam, arăta palid și foarte obosit.

În drum spre casă, în autobuz, am vorbit foarte puțin. Asta îmi convenea, fiindcă vorbele ar fi durut prea tare. Când autobuzul s-a oprit la Shattuck, Socrate a coborât și mi-a spus: "Te invit la mine la birou miercuria viitoare, la un păhărel..." A zâmbit, văzându-mă cum mă strămb, apoi a continuat, "... de ceai de plante."

Am coborât la câteva case de blocul unde locuiam. Capul îmi era gata să explodeze. Mă simțeam ca și cum am fi pierdut lupta, iar ei încă se mai băteau în capul meu. Am urmărit să-mi țin ochii închiși cât mai mult posibil, în timp ce mă apropiam de casă. "Deci așa se simte un vampir," mă gândeam. "Lumina soarelui poate să-l ucidă."

Petrecerea noastră, înecată în abur de alcool, m-a învățat două lucruri: primul, am avut nevoie să mă simt mai liber și s-o las mai moale; al doilea, am luat o hotărâre responsabilă - gata cu băutura; nu merită prețul. Dincolo de asta, plăcerea băuturii nu însemna nimic față de starea de încântare de care începeam să mă bucur.

În luna care a urmat, antrenamentul de gimnastică, cel mai reușit după multe luni, m-a făcut să fiu chiar mai motivat să devin din nou întreg, atât fizic, cât și spiritual. Picioarul mi se vindeca mai repede decât aș fi avut dreptul să mă aștept; fusesem luat sub aripa unui om extraordinar.

În drum spre casă, eram atât de copleșit de recunoștință, încât, atunci când am ajuns, am îngenuncheat în fața blocului și am atins pământul cu fruntea. Luând o mână de pământ, m-am uitat cu drag la frunzele de smarald care fremătau în bătaia vântului. Pentru câteva clipe prețioase, am simțit că mă topesc încet în pământ, devenind una cu el. Apoi, pentru prima dată de când eram copilaș, am simțit o prezență nedeslușită, dătătoare de viață.

Apoi, mintea mea analitică a dat buzna, comentând: "Aha, deci aceasta este o experiență mistică spontană," și vraja s-a rupt. M-am întors la condiția mea pământescă - eram din nou un

om obișnuit, care stătea sub un ulm ținând în mână niște pământ. Am intrat în casă cuprins de o euforie relaxantă, am citit o vreme și am adormit.

Marti a fost o zi liniștită - era liniștea dinaintea furtunii.

Miercuri dimineată m-am cufundat în vârtoarea cursurilor. Sentimentele de seninătate, pe care le credeam permanente, au făcut loc curând unor griji ascunse și unor poftte mai vechi. După toată sânguința mea de a respecta disciplina, eram profund dezamăgit. Apoi s-a petrecut ceva nou: am simțit trezindu-se o înțelepciune intuitivă pătrunzătoare, care putea fi astfel exprimată în cuvinte: "Vechile poftte vor continua să apară, poate chiar ani la rând. Însă nu pofttele contează; doar acțiunile contează. Perseverează ca un adevărat luptător."

La început am crezut că mintea îmi juca feste. Dar nu era un gând, nu era o voce; era un sentiment-certitudine. Simțeam ca și cum Socrate ar fi fost înlăuntrul meu, precum un luptător lăuntric. Acest sentiment avea să rămână prezent în mine.

În acea seară, am plecat la benzinărie ca să-i povestesc lui Socrate despre recenta mea hiperactivitate mentală și despre Sentimentul acela. L-am găsit înlocuind un generator la un Mercury tamponat. Și-a ridicat privirea, m-a salutat și mi-a spus în treacăt: "Joseph a murit azi dimineată." La auzul acestei vești și văzând nepăsarea lui Soc, mi-a venit rău și am căzut peste un cărucior aflat în spatele meu.

Când am reușit să vorbesc, am întrebat: "Cum a murit?"

"Oh, foarte bine, bănuiesc," a zâmbit Socrate. "Știi, suferea de leucemie. Joseph era bolnav de mai mulți ani; s-a ținut tare multă vreme. Un luptător pe cinste." Vorbea cu afecțiune, dar aproape cu indiferență, fără nici o urmă de regret.

"Socrate, nu ești mâhnit, nici măcar un pic?" Și-a lăsat cheia deoparte.

"Asta îmi aduce aminte de o poveste pe care am auzit-o cu mult timp în urmă, despre o mamă copleșită de durere din cauza morții tânărului ei fiu."

"Nu mai pot îndura atâta durere și regret," i-a spus ea surorii ei.

"Surioară, ți-ai jelit cumva fiul înainte să se nască?"

"Nu, bine-nțeles că nu," a răspuns femeia disperată.

"Păi atunci nu trebuie să-l plângi nici acum. El s-a întors doar în același loc, în casa lui de origine, de dinainte de a se naște."

"Asta este o poveste care să te liniștească, Socrate?"

"Ei, cred că e o poveste bună. Poate că o vei aprecia și tu, cu timpul," a răspuns el vesel.

"Credeam că te cunosc destul de bine, Socrate, însă n-am bănuț niciodată că poți fi atât de lipsit de inimă."

"Nu există nici un motiv de amărăciune."

"Dar, Socrate, Joseph s-a dus!"

Soc a râs încet. "Poate că s-a dus, poate că nu. Poate că nici n-a fost vreodată aici!" Râsul lui răsuna în tot garajul.

"Vreau să te înțeleg, dar nu pot. Cum poți să fii atât de indiferent față de moarte? La fel ai simți și dacă aș muri eu?"

"Bine-nțeles!" a râs el din nou. "Dan, sunt lucruri pe care tu nu le înțelegi încă.

Deocamdată, pot să-ți spun doar că moartea este o transformare - poate puțin mai radicală decât pubertatea," a zâmbit el, "dar, în orice caz, nu e ceva care ar trebui neapărat să te întristeze. Este doar una dintre schimbările prin care trece corpul. Când se produce, se produce, asta e. Luptătorul nici nu caută moartea, dar nici nu fuge de ea."

Înainte să continue să vorbească, chipul i-a devenit sumbru. "Nu moartea este tristă; cel mai trist este că majoritatea oamenilor nu trăiesc niciodată cu adevărat." Apoi ochii i s-au umplut de lacrimi. Am rămas tăcuți o vreme, ca doi prieteni, înainte să plec acasă. Și abia trecusem de un

colț de stradă, când Sentimentul acela a apărut din nou. "Tragedia' este foarte diferită pentru un luptător și pentru un tăntălău." Socrate nu s-a întristat pentru că pur și simplu el nu considera moartea lui Joseph drept o tragedie. Nu aveam să-mi dau seama de ce decât după multe luni, într-o peșteră adâncă de munte.

Totuși nu puteam să mă împac deloc cu ideea că eu - prin urmare și Socrate - n-ar fi trebuit să mă simt îndurerat când moartea va lovi. Cu această dilemă stăruindu-mi în minte, într-un târziu am adormit.

A doua zi dimineață am primit răspunsul. Socrate pur și simplu nu reacționase conform așteptărilor mele. În schimb, mi-a demonstrat superioritatea fericirii. Eram însuflețit de un nou avânt; am văzut că nu e nici un rost în a trăi conform așteptărilor condiționate ale celorlalți sau ale minții mele. Așa că eu însumi, ca un adevărat luptător, voi alege când, unde și cum voi gândi și voi acționa. Cu această hotărâre fermă, simțeam că încep să înțeleg viața unui luptător.

În acea seară m-am dus la biroul benzinăriei și i-am mărturisit lui Socrate: "Sunt gata. Acum nimic nu mă mai poate opri."

Căutătura lui aspră mi-a făcut praf toate lunile de antrenament. Mi s-au înmuiat genunchii. Mi-a vorbit în șoaptă, și totuși vocea lui părea pătrunzătoare. "Nu fi atât de superficial! Poate că ești gata, poate că nu. Un lucru este sigur: nu ți-a mai rămas prea mult timp la dispoziție! Cu fiecare zi care trece te apropii tot mai mult de clipa morții. Asta nu-i de joacă, înțelegi?"

Am crezut că aud vântul începând să se tânuie afară. Fără să mă prevină în vreun fel, i-am simțit degetele calde atingându-mă pe tâmple.

Eram ghemuit într-un tufiș. La vreo trei metri de mine, cu fața către ascunzătoarea mea, se afla un spadasin, înalt de peste doi metri. Corpul său masiv, musculos, duhnea a sulf. Capul și chiar și fruntea îi erau acoperite de păr urât, încâlcit; sprâncenele erau niște dungi imense, pe o față schimonosită și plină de ură.

Îl scruta cu răutate pe tânărul spadasin cu care se confrunta. Dintr-odată s-au materializat cinci imagini identice ale uriașului, care l-au încercuit pe tânărul spadasin. Toți șase au început să râdă în același timp - un hohot mârâind și icnind adânc din burțile lor. Simțeam că-mi vine rău.

Tânărul luptător își ferea capul când în stânga, când în dreapta, mânuindu-și sabia cu îndârjire, învârtind, parând și spintecând aerul. Dar n-avea noroc.

Cu un răcnet, toate formele-imagini s-au năpustit asupra lui. În spatele lui sabia uriașului a lovit crunt, retezându-i brațul. A scos un urlat de durere, în timp ce sângele-i țâșnea și a început să taie orbește prin aer, cu un ultim efort disperat. Sabia uriașă a spintecat din nou, iar capul tânărului spadasin a căzut, desprins de pe umeri, și s-a rostogolit pe pământ, cu groaza întipărită pe chip.

"Ohhh," am gemut fără să vreau, simțind că mă apucă greața. Duhoarea de sulf mă îneca. O smucitură dureroasă de braț m-a smuls din tufișuri și m-a trântit la pământ. Când am deschis ochii, eram doar la câțiva centimetri de capul retezat al tânărului spadasin, iar ochii morți ai acestuia mă avertizau că osânda mea era iminentă. Apoi am auzit vocea guturală a uriașului.

"Ia-ți adio de la viață, tânăr fără minte ce ești!" a mormăit magicianul. Sarcasmul lui m-a înfuriat. Am înșfăcat sabia tânărului luptător și am sărit în picioare, gata să-l înfrunt.

"Mie nu-mi spune 'tânăr fără minte' decât cineva care e de departe mai bun decât tine, eunuc smiorcăit!" Cu un strigăt de luptă am pornit la atac, lovindu-l cu sabia.

Forța cu care mi-a parat atacul m-a țintuit locului. Dintr-odată erau din nou șase. Am urmărit să nu-l pierd din ochi pe cel adevărat, în timp ce am sărit într-o parte, dar nu mai eram sigur care dintre ei era.

Au început cu toții să facă o incantație, adânc din burtă; apoi aceasta s-a transformat într-o vibrație joasă, un horcăit îngrozitor ca de moarte, în timp ce ei se târau încet către mine.

Apoi am avut Sentimentul acela și știam ce am de făcut. "Uriașul reprezintă sursa tuturor suferințelor tale; el este mintea ta. Este însuși demonul pe care trebuie să-l ucizi. Nu te lăsa amăgit precum luptătorul înfrânt; rămâi focalizat!" În mod absurd mintea mea comenta: "Ai picat tocmai la țanc pentru o lecție." Apoi eram înapoi în încurcătura de dinainte, simțind un calm de gheață.

M-am așezat pe spate și am închis ochii, prefăcându-mă că mă las în voia sorții, cu sabia în mână, cu lama de-a lungul pieptului și al obrazului. Iluziile puteau să-mi păcălească ochii, nu însă și urechile. Numai un luptător real ar fi făcut zgomot în timp ce pășea. L-am auzit în spatele meu. Avea doar două opțiuni - să plece sau să ucidă. A ales să ucidă. Am ascultat cu atenție. Chiar în clipa când i-am simțit sabia gata să mă lovească, am împins sabia mea în sus, din răspuțeri, și am simțit cum pătrunde, spintecând haine, carne și mușchi. Un urlet teribil, apoi am auzit bufnitura corpului său prăbușindu-se. Demonul, cu fața în jos, era străpuns de sabia mea.

"Aproape că n-ai mai venit înapoi atunci," a spus Socrate, cu sprâncenele încruntate.

Am alergat la baie, unde am vărsat imediat. După ce am ieșit, mi-a făcut niște ceai de mușețel cu licorice, "pentru nervi și stomac."

Am început să-i povestesc lui Socrate despre aventură. "Eram ascuns într-o tufă, în spatele tău, așa că am văzut totul," m-a întrerupt el. "Odată era cât pe ce să strănut; ce fericit am fost că mi-a trecut. Cert este că n-aveam nici un chef să mă iau la hartă cu personajul acela. Pentru o clipă am crezut că va trebui s-o fac, însă te-ai descurcat destul de bine, Dan."

"O, mulțumesc, Soc." Am zâmbit satisfăcut. "Eu..."

"Pe de altă parte, se pare că ți-a scăpat ceva care aproape te-ar fi costat viața."

Acum era rândul meu să-l întrerup. "Da, Soc, știi ce mi-a scăpat? Vârful sabiei uriașului mi-a scăpat, și asta pentru că nu mi-a scăpat nici o clipă din ochi - și asta m-a scăpat cu viață," am glumit eu.

"Chiar așa?"

"Soc, toată viața m-am luptat cu iluziile, preocupat de orice problemă personală maruntă. Mi-am dedicat viața autoperfecționării, fără să deslușesc singura problemă care m-a împins să caut în primul loc. În timp ce încercam să fac ca totul pe lumea asta să fie pus în slujba mea, întotdeauna m-am lăsat înfrânt de propria minte; întotdeauna am fost preocupat numai de mine, de mine, de mine. Uriașul este singura mea problemă reală în viață - este mintea mea. Și, Socrate," i-am spus cu emoție crescândă, tocmai conștientizând ceea ce făcusem, "L-am spintecat!"

"Fără doar și poate," a spus el aprobator.

"Ce-ar fi fost dacă uriașul m-ar fi învins; cum ar fi fost?"

"Nu vorbi despre astfel de lucruri," a spus el grav.

"Vreau să știu. Chiar aș fi murit?"

"Foarte posibil," a spus. "Sau cel puțin ai fi înnebunit."

Ceainicul a început să șuiere.

Socrate a turnat ceai fierbinte în ceștile noastre gemene și a rostit primele vorbe încurajatoare după luni întregi. "Faptul că ai supraviețuit aceluiași duel este o dovadă clară că ești pregătit să progresezi mai departe către Scopul Ultim."

"Ce înseamnă asta?"

"Când vei descoperi ce înseamnă, vei fi deja acolo. Dar până atunci, antrenamentul tău se poate muta acum într-o arenă diferită."

O schimbare! Un semn de progres. Deveneam din ce în ce mai entuziasmat. "În sfârșit, o luăm iar din loc," mă gândeam. "Socrate," am întrebat, "la ce arenă te referi?"

"În primul rând, n-am să mai fiu mașina ta de răspuns la întrebări. De-acum înainte va trebui să-ți găsești singur răspunsurile, înăuntrul tău. Și vei începe chiar acum. Du-te în spatele benzinăriei, lângă gheana de gunoi. Acolo, în spate, chiar în colț, lângă perete, ai să găsești o piatră mare plată. Așază-te pe piatra aceea și ramâi acolo până când vei găsi ceva de valoare să-mi spui."

Am ascultat cu atenție, apoi l-am întrebat: "Asta-i tot?"

"Asta-i tot. Așază-te acolo și deschide-ți mintea către propria înțelepciune lăuntrică."

M-am dus afară, am găsit piatra și m-am așezat, în întuneric. La început gânduri răzlețe îmi rătăceau prin minte. Apoi m-am gândit la toate conceptele importante pe care le învățasem în anii de școală. A trecut o oră, apoi două, apoi trei. Peste câteva ore avea să răsară soarele și mi se făcea frig. Am început să-mi încetinesc respirația și să-mi imaginez cu ardoare că abdomenul îmi este cald. Nu peste multă vreme, mă simțeam din nou confortabil.

Se iveau zorile. Singurul lucru care-mi venea în minte să i-l spun era o revelație pe care am avut-o la un curs de psihologie. M-am ridicat, înțepenit, iar picioarele mă dureau; și m-am dus șchiopătând în birou. Socrate, arătând relaxat, așezat comod la birou, m-a întrebat: "Ah, așa de repede? Ei, ce-ai găsit?"

Aproape că mi-era jenă să-i spun ce aveam de spus, dar speram c-o să fie mulțumit. "Uite, Soc. Dincolo de toate diferențele aparente dintre noi, cu toții împărtășim aceleași nevoi omenești și aceleași temeri; cu toții suntem pe aceeași cale, ghidându-ne unul pe altul. Și această înțelegere ne poate conferi compasiune."

"Nu-i rău; înapoi la piatră."

"Dar se face ziuă - și tu pleci."

"Nu-i nici o problemă," a zâmbit el. "Sunt sigur că vei găsi tu ceva la care să chibzuiești până diseară."

"Diseară, eu..." Dar el îmi arăta ușa.

Șezând pe piatră, cu înțepături în tot corpul, m-am întors cu gândul la copilărie. Îmi răsfoiam trecutul, căutând sclipiri de înțelepciune. Am urmărit să comprim tot ceea ce ieșise la iveală mai bun în lunile petrecute alături de Socrate într-un aforism iscusit.

Mă gândeam la cursurile pe care aveam să le pierd și la antrenamentul de gimnastică la care trebuia să lipsesc - și la ce scuze aveam să-i prezint antrenorului; poate aveam să-i spun că am stat pe o piatră într-o stație de benzină. Ar fi fost o poveste destul de absurdă ca să-l facă să râdă.

Soarele se cățara pe cer cu o încetineală agonizantă. Eu continuam să șed acolo, înfometat, iritat, apoi din ce în ce mai deprimat, pe măsură ce se lăsa întunericul. Încă n-aveam nimic pentru Socrate. Apoi, chiar când se apropia momentul ca el să intre în schimb, mi-a venit o idee. Vroia ceva profund, ceva așa, mai cosmic! M-am concentrat cu un efort reînnoit. L-am văzut intrând în birou, făcându-mi cu mâna. Mi-am dublat eforturile. Apoi, pe la miezul nopții, gata, știam. Nici nu mai puteam să merg, așa că m-am întins îndelung, câteva minute, înainte să mă târăsc până la birou.

"Am văzut dincolo de măștile sociale ale oamenilor, după care se ascund fricile lor obișnuite și mințile tulburi, și asta m-a făcut să fiu cinic, pentru că n-am fost încă în stare să trec dincolo de ele, pentru a putea vedea lumina dinăuntru lor." Credeam că asta era o revelație de proporții uriașe.

"Excelent," s-a pronunțat Soc. Nici n-am răsuflat bine, că a adăugat: "dar nu e chiar ce aveam eu în minte. N-ai putea să-mi găsești ceva mai impresionant?" Am urlat la pereți, de furie, apoi am luat-o cu pași mari din loc, înapoi la piatra mea filosofală.

"Ceva mai impresionant," a spus. Oare asta era un indiciu? În mod normal, mă gândeam la antrenamentele mele recente la sala de gimnastică. Colegii mei de echipă cârâiau în jurul meu ca niște cloști. De curând, eram la sală și făceam niște desprinderi înalte la bara fixă, și, ratând pirueta de trecere, a trebuit să sar direct din vârful barei. Știam că urma să aterizez cam forțat, însă nici n-am apucat să ating podeaua, că Sid și Herb m-au prins din zbor și m-au așezat jos cu grijă. "Fii atent, Dan," mă dojenea Sid. "Vrei să-ți rupi piciorul înainte să se vindece?"

Nimic din toate astea nu părea să fie foarte relevant în situația mea prezentă, dar îmi lăsam conștiința să se relaxeze, sperând că poate Sentimentul acela mă va sfătui cumva. Dar nimic. Eram atât de înțepenit și chinuit de durere, încât nu mă mai puteam concentra. M-am gândit că n-aș fi trișat dacă m-aș fi ridicat în picioare pe piatră și aș fi exersat câteva mișcări ample de t'ai chi, acea metoda chinezească de mișcare lentă, pe care mi-o arătase Soc.

În timp ce-mi îndoiam picioarele și mă mișcam grațios înainte și înapoi, răsucindu-mi soldurile și întinzându-mi brațele în aer, mi-am lăsat respirația să-mi controleze comutările de greutate. Mentea mi s-a golit, apoi s-a umplut dintr-odată cu următoarea scenă:

Cu câteva zile înainte, alergasem încet și cu grijă până la Provo Square, în mijlocul orașului Berkeley, dinspre Primărie spre Liceul Berkeley, pe lângă acesta. Ca să mă relaxez am început să mă balansez înainte și înapoi, făcând mișcări de t'ai chi. M-am concentrat asupra armoniei și echilibrului, simțindu-mă ca o algă plutind în ocean.

Câțiva băieți și fete de la liceu s-au oprit și se uitau la mine, dar nu le-am dat nici o atenție, lăsându-mi concentrarea să curgă împreună cu mișcările. Când am terminat și mi-am tras pantalonii de trening peste șort, conștiința mea obișnuită a început să-și spună cuvântul: "Oare arăt bine?" Atenția îmi era atrasă de două adolescente drăguțe care se uitau la mine și chichoteau. "Hm, cred că fetele alea sunt impresionate," mă gândeam, în timp ce intram cu amândouă picioarele într-un singur crac al pantalonilor; mi-am pierdut echilibrul și am căzut în fund.

Au început și alți elevi să râdă împreună cu fetele. O clipă m-am fâstâcit, dar după aceea m-am întins pe spate și am început să râd și eu cu ei.

Mă întrebam, șezand încă pe piatră, de ce incidentul acela ar putea fi important. Apoi m-am prins; știam că aveam ceva valoros să-i spun lui Socrate.

Am intrat în birou, m-am postat în fața mesei lui Socrate și i-am spus: "Nu există momente lipsite de importanță!"

Soc a zâmbit. "Bun venit înapoi." M-am prăbușit pe canapea, iar el a făcut un ceai.

Dupa aceea am tratat fiecare moment în sala de gimnastică - atat la sol, cât și în aer - ca pe ceva special, demn de toată atenția mea. Totuși aveau să fie necesare și alte lecții, și, așa cum îmi explicase Socrate de atâtea ori, abilitatea de a-ți extinde o atenție ascuțită ca briciul asupra fiecărui moment al vieții de zi cu zi necesita mult mai multă practică.

În ziua următoare, în după amiaza de dinainte de antrenament, am profitat de cerul albastru și de lumina caldă a soarelui ca să stau la soare, fără tricou, într-un crâng și să meditez.

Nu trecuseră nici zece minute, când cineva m-a apucat de umeri și a început să mă zgâlțâie înainte și înapoi. M-am rostogolit, gâfâind și m-am ghemuit. Apoi am văzut cine era.

"Socrate, câteodată ești chiar lipsit de maniere, să știi."

"Hai, trezește-te!" a spus. "Gata cu dormitul în timpul serviciului. Avem treabă."

"Am liber," l-am tachinat. "Pauză de prânz, încercați la ghișeul următor."

"A venit vremea să o luam din loc, Mare Șef de Trib. Du-te, ia-ți adidașii și vino să ne întâlnim aici peste zece minute."

M-am dus acasă, m-am încălțat cu adidașii mei vechi și m-am grăbit înapoi spre crâng. Socrate nu se vedea nicăieri. Apoi am văzut-o.

"Joy!" Purta un șort de satin albastru, adidași galbeni marca Tiger și un tricou înnodat pe talie. Am alergat la ea și am îmbrățișat-o. Am râs, am încercat s-o înghiontesc, să mă iau la trântă cu ea, ca pe vremuri, însă nu se mai lăsa așa de ușor. Vroiam să-i vorbesc, să-i mărturisesc sentimentele mele, planurile mele, dar ea mi-a pus degetele pe buze și mi-a spus: "Avem timp să vorbim mai târziu, Danny. Deocamdată vino după mine."

Mi-a arătat o încălzire mai complicată; era o combinație de mișcări de t'ai chi, vizualizări, exerciții pentru amplificarea forței și grației, exerciții de coordonare pentru "a încălzi atât mintea, cât și trupul". În câteva minute mă simțeam mai ușor, mai sprinten și plin de energie.

Fără să mă prevină, o aud pe Joy spunând: "Pe locuri, fiți gata, start!" A zbughit-o la fugă, alergând prin campus, spre dealurile din Strawberry Canyon. Am urmat-o, pufnind de năduf și suflând din greu. Nefiind încă în formă pentru astfel de alergări, am început să rămân mult în urmă. Am continuat cu îndârjire, simțindu-mi plămânii arzând. Sus, la capăt, Joy se oprise pe culmea de unde se vedea stadionul de fotbal. Abia mai puteam să respir când am ajuns la ea.

"Ce ți-a luat așa de mult, scumpete?" a spus ea, cu mâinile-n șolduri. Apoi a șters-o din nou, în sus, spre canion, îndreptându-se spre locul de unde începeau urmele de foc, poteci înguste care șerpuiiau printre dealuri. Am urmat-o fără să crâcnesc, deși mă durea tot corpul, cum nu mă mai duruse demult, însă eram hotărât s-o întrec.

Pe măsură ce ne apropiam de poteci, a încetinit și a început să alerge într-un ritm ceva mai uman. Apoi, spre uluirea mea, când a ajuns la baza potecilor aflate mai jos, în loc să se întoarcă, a luat-o și mai sus, departe, printre dealuri.

Am înălțat o rugăciune de mulțumire, în sinea mea, când am văzut-o că se întoarce la capătul potecilor de jos, în loc să o ia pe panta îngrozitor de abruptă, "conectorul" de vreo șapte sute de metri, care unea potecile de jos cu cele de sus. Fiindcă acum alergam mai ușor la vale, pe o porțiune de drum mai lungă, Joy a început să vorbească. "Danny, Socrate m-a rugat să-ți fac cunoștință cu o nouă fază a antrenamentului tău. Meditația este un exercițiu valoros. Dar, dincolo de aceasta, trebuie să deschizi ochii și să privești în jurul tău. Viața luptătorului," a spus ea, "nu este o practică statică, ci este o experiență dinamică. Așa cum ți-a spus Socrate," a continuat ea, "în timp ce treceam de o curbă și începeam să coborâm o pantă mai abruptă, "această cale este calea acțiunii - și acțiune ai să primești!"

În tot acest timp, am ascultat cu luare aminte, cu privirea-n pământ. I-am răspuns: "Da, înțeleg asta, Joy, de aceea mă antrenez la gimnastică..." Mi-am ridicat privirea la timp pentru a-i vedea silueta încântătoare depărtându-se.

Când m-am dus la antrenament, mai târziu în după amiaza aceea, eram complet vlăguit. M-am așezat pe saltea și m-am întins și m-am tot întins, până când antrenorul a venit la mine și m-a luat la rost: "Ai de gând să te întinzi toată ziua sau vrei să mai încerci și alte activități minunate pe care le avem pentru tine - și pe care în general le numim 'gimnastică'?"

"O.K., Hal," am zâmbit. Pentru început am încercat niște salturi simple, ca să-mi testez piciorul. Alergarea era una; dar salturile erau alta. Salturile mai complexe pot exercita o forță de

cinci sute de kilograme atunci când picioarele lovesc solul, pentru a împinge corpul în sus. De asemenea am început să-mi testez picioarele și la trambulină, prima dată după un an. Sărind ritmic în aer, mă dădeam peste cap iar și iar. "Iu huu!"

Pat și Dennis, colegii mei de trambulină, strigau la mine: "Millman, nu vrei s-o lași mai moale? Doar știi că piciorul nu ți s-a vindecat de tot!" Mă întrebam ce-ar fi spus oare dacă ar fi știut că tocmai alergasem nu știu câți kilometri pe dealuri.

Când m-am dus la benzinărie în noaptea aceea, eram atât de obosit, încât abia mai puteam să-mi țin ochii deschiși. Odată intrat în birou, din aerul rece de octombrie, eram gata pentru un ceai binefăcător și o conversație liniștitoare. Ar fi trebuit să-mi închipui că nu va fi neapărat chiar așa.

"Vino aici, în fața mea. Așază-te în poziția asta," îmi demonstra Socrate, cu picioarele îndoite pe jumătate, cu bazinul înainte și cu umerii dați puțin înapoi. Și-a întins mâinile în față, ca și cum ar fi ținut o minge de plajă invizibilă. "Rămâi în poziția asta, fără să te miști și respiră încet; între timp eu am să-ți spun câteva lucruri pe care trebuie să le știi despre un antrenament corect."

S-a așezat la biroul lui și m-a urmărit cu privirea. Chiar de la început picioarele au început să mă doară și să-mi tremure. "Cât trebuie să mai stau așa?" am gemut.

Neluându-mi în seamă întrebarea, a spus: "Te descurci bine, Dan, în comparație cu un om obișnuit, cu toate acestea corpul îți este plin de blocaje. Există prea multă tensiune în mușchii tăi, iar mușchii tensionați au nevoie de mai multă energie ca să se miște. Așa că, înainte de toate va trebui să înveți cum să elimini aceste acumulări de tensiune."

Picioarele începeau să mi se clatine de durere și de oboseală. "Mă doare!"

"Te doare numai fiindcă mușchii îți sunt ca niște pietre."

"Bine, bine, am priceput!"

Socrate a zâmbit doar și a ieșit brusc din birou, lăsându-mă așa, cu picioarele pe jumătate îndoite, transpirând și tremurând. S-a întors cu un cotoi gri, vânos, care după cum arăta, era evident că trecuse prin multe la viața lui.

"Trebuie să-ți dezvolți mușchii ca această pisică, dacă vrei să te miști la fel ca noi," a spus, scărpinând felina torcătoare între urechi.

Pe frunte îmi apăruseră broboane de sudoare. Durerea din umeri și din picioare era intensă. Într-un târziu, Socrate a spus: "Pe loc repaus." M-am ridicat imediat, ștergându-mi fruntea și scuturându-mă în voie. "Vino aici să faci cunoștință cu această pisică." Aceasta torcea fericită, în timp ce Socrate o scărpină între urechi. "De-acum înainte noi doi îți vom fi antrenori, nu-i așa, pisi?" Pisica a mieunat aprobator și eu am mângâiat-o. "Acum strânge-i mușchii de la picior, încet, până la os."

"Și dac-o doare?"

"Strânge!"

Am apăsat din ce în ce mai adânc în mușchiul pisicii, până când i-am simțit osul. Pisica mă privea curioasă, torcând în continuare.

"Acum apasă mușchiul gambei mele," a spus Soc.

"Oh, Soc, nu pot. Nu ne cunoaștem destul de bine."

"Fă-o, găgăuță." Am strâns și am fost surprins să-i simt mușchiul în același fel ca și pe cel al pisicii, maleabil, ca un jelu bine legat.

"E rândul tău," a spus, aplecându-se și strângându-mi mușchiul gambei.

"Au!" am scâncit. "Întotdeauna am crezut că mușchii tari sunt ceva normal," am spus frecționându-mi gambele.

"Da, sunt ceva normal, Dan, dar tu trebuie să treci cu mult dincolo de normal, dincolo de obișnuit, dincolo de comun și de rezonabil, pe tărâmul luptătorului. Întotdeauna ai căutat să devii superior într-un tărâm obișnuit. Acum ești pe cale să devii obișnuit într-un tărâm superior."

Socrate a mai alintat o dată motanul și l-a lăsat să iasă afară. S-a învârtit prin preajmă câteva clipe, apoi dus a fost. Apoi Soc a început să-mi prezinte elementele subtile ale antrenamentului fizic. "Până acum ai înțeles cum mintea induce tensiuni în corp. Ai acumulat tot felul de griji și preocupări, precum și alte reziduuri mentale, ani la rând. A venit timpul să te eliberezi de aceste vechi tensiuni, care ți-au rămas ferecate în mușchi."

Socrate mi-a dat un șort și mi-a spus să-l îmbrac. Când m-am întors, era și el în șort și întinsese un cearșaf alb peste covor. "Ce faci, dacă vine un client?" Și mi-a arătat salopeta agățată lângă ușă.

"Acum fă exact așa cum fac eu." A început să-și maseze piciorul stâng cu un ulei parfumat. L-am imitat, pas cu pas, în timp ce strângea, apăsa și frământa foarte adânc, de la un capăt la altul, pe lateral și între degete, apoi iar întinzând, presând și trăgând.

"Masează și oasele, nu doar carnea și mușchiul - mai adânc," a spus. După o jumătate de oră abia terminasem cu piciorul stâng. Am repetat procesul cu piciorul drept. Totul a durat ore în șir, acoperind fiecare parte a corpului. Am învățat lucruri despre mușchii mei, pe care nu le știusem înainte. Puteam să simt locul în care erau prinși; puteam să simt forma oaselor. Era uimitor faptul că eu, un atlet, eram atât de nefamiliarizat cu corpul meu.

Socrate și-a tras repede salopeta, de câteva ori, când a sunat clopoțelul, dar în rest n-am fost deranjați. Când m-am îmbrăcat, după cinci ore, m-am simțit ca și cum aș fi îmbrăcat un corp nou. Întorcându-se de afară, Soc mi-a spus: "Ți-ai curățat corpul de multe frici de demult. Fă-ți timp să repeți acest procedeu cel puțin o dată pe săptămână, în următoarele șase luni. Acordă o atenție deosebită picioarelor; masează-ți regiunea răniilor în fiecare zi timp de două săptămâni."

"Mai multe teme de făcut," mă gândeam. Cerul începea să se lumineze. Am căscat. Era timpul să plec acasă. Când am ieșit, Socrate mi-a spus să fiu la capătul potecilor la ora 1 fix, după amiază.

Am ajuns devreme acolo. M-am întins și m-am încălzit alene; îmi simțeam corpul foarte destins și ușor, după "masajul oaselor", dar mă simțeam încă obosit, după numai câteva ore de somn. A început o ploicică; toate ca toate, dar nu prea aveam chef de alergat nicăieri, cu nimeni. Apoi am auzit un foșnet în tufișurile din apropiere. Am rămas nemișcat, cu urechile ciulite, așteptându-mă să văd vreo căprioară ieșind din frunziș. Dar era Joy, arătând ca o prințesă elfă, purtând un șort verde închis și un tricou vernil, pe care era scris: "Fericirea are rezervorul plin". Un cadou de la Socrate, de bună seamă.

"Joy, înainte să alergăm, hai să ne așezăm puțin și să stăm de vorbă; am atâtea să-ți spun." A zâmbit și rupt-o la fugă.

În timp ce alergam după ea, la prima curbă, unde eram cât pe ce să alunec pe pământul umed argilos, îmi simțeam picioarele slăbite, după exercițiul de ieri. Nu după mult am început să respir din ce în ce mai greu, iar piciorul drept îmi zvâcnea, dar nu mă plângeam. Eram recunoscător că păstra un ritm ceva mai lejer decât ieri.

Ne-am apropiat de capătul potecii de jos, fără să vorbim. Respirația îmi era greoaie și nu mi mai rămăsese nici un pic de energie. Mă pregăteam să fac cale-ntoarsă, când ea a spus: "Hopa, sus!" și a luat-o în sus pe conector. "Asta nu!" îmi striga mintea. "Nici vorbă!" îmi spuneau mușchii istoviți. Apoi m-am uitat după Joy, care zburda pe deal, de parcă ar fi fost plat.

Cu un strigăt rebel, am luat dealul cu asalt. Arătam ca o gorilă beată, cocoșându-mă, mormăind, gâfâind, cățărându-mă orbește, cu mâinile și cu picioarele, doi pași înainte, unul înapoi, alunecat.

În vârf era neted. Joy se așezase acolo, mirosind acele umede de brad, arătând împăcată și mulțumită, precum Bambi. Plămâni îmi cereau cu disperare mai mult aer. "Am o idee," am spus gâfâind. "Hai să mergem la pas restul drumului - sau nu, mai bine hai să ne târâm - am avea mai mult timp să vorbim. Sună destul de bine, nu-i așa?"

"Haide," a spus ea sprintară.

Decepția mi s-a transformat în furie. Am s-o fugăresc până la capătul pământului! Am călcat într-o baltă, am alunecat prin noroi și m-am poticnit în crengile unui copăcel, cât pe ce să mă prăbușesc de pe deal.

"Fir-ar-să-fie-mama-ei-de-treabă!" Vorbele îmi sunau ca o șoaptă răgușită. Nu mai aveam energie să vorbesc.

Mi-a dat de furcă un delușor, care părea cât Stancile Colorado, apoi am văzut-o pe Joy ghemuindu-se, jucându-se cu niște iepuri sălbatici, care țopăiau pe cărare. Când am ajuns la ea, împleticindu-mă, iepurii au sărit în tufișuri. Joy și-a ridicat privirea spre mine, zâmbind, și mi-a spus: "Oh, iată-te, în sfârșit!" Cu un efort eroic, m-am opintit și am reușit să accelerez pe lângă ea, dar ea a țâșnit înainte, ca o zvârlugă, și a dispărut din nou.

Am urcat vreo trei sute de metri. Eram mult deasupra golfului și puteam să văd Universitatea acolo jos. În orice caz, nu aveam nici condiția fizică, nici dispoziția mentală, ca să admir priveliștea. Simțeam că-mi dau duhul. Îmi închipuiam că eram îngropat pe dealul acela, în pământul reavăn, și deasupra era o tăbliță pe care stătea scris: "Aici odihnește Dan. "Bun băiat, a încercat."

Ploaia s-a întetit, dar alergam ca și cum aș fi fost în transă, aplecându-mă, împiedicându-mă, târându-mă, pas cu pas. Parcă aveam niște ghete de fier în picioare. Apoi, întorcând la o curbă, am zărit ultimul deal, care părea aproape vertical. Mentea mea se încăpățâna din nou; corpul mi s-a oprit neputincios, dar acolo, în vârful dealului, era Joy, cu mâinile în șolduri, ca și cum m-ar fi provocat. Am reușit cumva să mă urnesc și să-ncep să-mi mișc picioarele din nou. M-am târât, m-am sforțat, m-am opintit și am gemut pe ultimii pași, care păreau că nu se mai termină, până când, ajungând sus, m-am ciocnit de ea.

"Oho, băiete, ușurel," a râs. "Gata, ai terminat."

M-am rezemat de ea și, printre gâfâieli, am îngăimat: "Poți - s-o - mai - spui - o dată."

Apoi am coborât dealul, încet, având astfel suficient răgaz să-mi revin și să vorbesc. "Joy, eu cred că nu e normal să mă forțez în halul ăsta. Nu eram tocmai pregătit să alerg atât de departe; nu cred că e foarte bine pentru corp."

"Ai dreptate," a spus ea. "Dar n-a fost un test pentru corpul tău, ci pentru spiritul tău - un test care să arate dacă poți trece mai departe - nu doar peste deal, ci la o nouă etapă a antrenamentului tău. Dacă te-ai fi oprit, asta ar fi însemnat sfârșitul. Dar ai trecut, Danny, și încă cu brio."

A început să bată vântul și ploaia în continuare, udându-ne learcă. După un timp Joy s-a oprit și mi-a prins fața în mâini. Apa ne picura din părul ud și ne șiroia pe obraji. Am cuprins-o de după mijloc și mi-am cufundat privirea în ochii ei luminoși, apoi ne-am sărutat.

Mă simțeam încărcat cu o nouă energie. Am râs de felul în care arătam amândoi, ca niște bureți tocmai buni de stors, și i-am spus: "Hai să facem întrecere până jos!" Am pornit în viteză și eram înaintea ei. "Ce mare scofală!" mă gândeam. "Pot să mă dau de-a berbeleacul pe potecile astea afurisite!" A câștigat ea, bine-nțeleș.

Mai târziu, în după amiaza aceea, uscat și încălzit, mă întindeam alene împreună cu Sid, Gary, Scott și Herb. Căldura sălii era un adăpost plăcut, având în vedere ploaia torențială de afară. În ciuda alergării istovitoare, mai aveam totuși o rezervă de energie.

Dar până când am ajuns în birou în seara aceea și m-am descălțat, rezervorul s-a golit de tot. Aș fi vrut să-mi trântesc corpul obosit pe canapea și să trag un pui de somn de vreo zece douăsprezece ore. Rezistând tentației, m-am așezat, cât am putut eu de grațios, în fața lui Socrate.

Eram amuzat de felul în care rearanjase decorul. Pe pereți erau, de sus până jos, fotografii cu jucători de golf, schiori, tenismeni și gimnaști; pe birou era o mănușă de baseball și o minge de fotbal. Chiar și Socrate purta un tricou pe care scria "Antrenorii din Statul Ohio". Se pare că începusem etapa sportivă a antrenamentului meu.

În timp ce Socrate pregătea ceaiul său special de înviorare, pe care-l numea "Vuiet de furtună", i-am povestit despre progresele mele la gimnastică. A ascultat, încuviințând din cap. Însă cuvintele care au urmat m-au intrigat.

"Gimnastica poate fi chiar mai mult decât ai înțelege tu până acum. Ca să te ajut să te lămurești de ce, ar trebui întâi ca tu să descoperi exact motivul pentru care îți place această artă acrobatică."

"Poți să fii mai explicit?"

A scos din birou trei pumnale mortale. "Știi, Soc, nu mai contează," am spus, "n-am neapărat nevoie de vreo explicație."

"Ridică-te," mi-a ordonat el. După ce m-am ridicat, a aruncat la întâmplare un cuțit, de sus, direct spre pieptul meu.

Am sărit în lături, căzând pe canapea, iar cuțitul a picat fără zgomot pe covor. Am rămas acolo, stupefiat, cu inima bătându-mi nebunește.

"Bine," a spus. "Ai reacționat un pic cam exagerat, dar e bine. Acum ridică-te și prinde-l pe următorul."

Chiar atunci, ceainicul a început să fluiera; eram grațiat. "Ei bine," am spus, răsuflând ușurat, frecându-mi palmele transpirate, "e ora ceaiului."

"Nu-i grabă," a spus. "Privește-mă cu atenție." Soc a azvârlit lama lucioasă în aer. Am urmărit-o cum se răsucesc și cade. În timp ce cădea, el și-a potrivit mișcarea încheieturii mâinii cu viteza lamei și a prins mânerul între degetul mare și celelalte degete, ca un clește, strângând puternic.

"Acum încearcă și tu. Ia aminte cum am prins-o, astfel încât, chiar dacă, din greșeală, aș fi apucat lama, nu m-ar fi tăiat." A aruncat alt cuțit spre mine. Mai relaxat, m-am dat la o parte din calea lui și am încercat să-l prind, dar fără succes.

"Dacă-l scapi și pe următorul, o să încep să arunc de jos," mi-a promis el.

De data asta, eram cu privirea lipită de mâner; când s-a apropiat, l-am prins. "Hei, am reușit!"

"Nu-i așa că sporturile sunt minunate?" a spus el. O vreme ne-am cufundat cu totul în acest joc de aruncare și prindere. Apoi el s-a oprit.

"Acum dă-mi voie să-ți povestesc despre satori, un concept Zen. Satori este starea de spirit a luptătorului; ea apare în momentul în care mintea este lipsită de gânduri, când este conștientă pură; corpul este activ, sensibil, relaxat; iar emoțiile sunt deschise și libere: satori este ceea ce ai experimentat atunci când cuțitul zbura spre tine."

"Știi Soc, am avut acest sentiment de multe ori, în special în timpul concursurilor. De multe ori mă concentram atât de intens, încât nici măcar nu auzeam aplauzele."

"Da, în asta constă o experiență de satori. Și acum, dacă ai să pricepi ce-am să-ți spun în continuare, ai să înțelegi care este utilizarea corectă a sporturilor - sau a picturii, sau a muzicii - sau orice altă poartă activă sau creativă către satori. Tu îți închipui că-ți place gimnastica, dar ea este doar hârtia poleită cu care este învelit cadoul dinăuntru: satori. Adevărata utilizare a gimnasticii este să-ți focalizezi toată atenția și simțirea în acțiune; atunci vei realiza satori."

Gimnastica te poartă către acel moment al adevărului, când viața îți este în joc, ca un samurai în timpul duelului. Îți solicită întreaga atenție: satori sau mori!"

"Ca în mijlocul unui dublu salt mortal."

"Da, de aceea gimnastica este o artă a luptătorului, o metodă de a-ți antrena mintea și emoțiile, la fel de bine ca și corpul; o poartă către satori. Ultima treaptă pentru luptător este să-și extindă această claritate în viața de zi cu zi. Atunci satori devine realitatea ta, cheia ta de la poartă; numai atunci vom fi egali."

Am oftat. "Mi se pare o posibilitate atât de îndepărtată, Socrate."

"Când alergai pe deal după Joy," a zâmbit el, "nu priveai cu nostalgie în vârf, ci te uitai chiar în fața ta și nu făceai decât câte un pas odată. Cam așa merge treaba."

"Regulile Casei, nu?" Și a zâmbit, în loc de răspuns.

Am căscat și m-am întins. Socrate m-a sfătuit: "Ar fi bine să dormi un pic. Mâine ai să începi un antrenament special, dimineață, la 7, pe pista de alergări de la Liceul Berkeley."

Când a sunat ceasul la 6:15, a trebuit să mă smulg din pat, să-mi bag capul sub apa rece de la robinet și să fac câteva respirații adânci în fața ferestrei deschise și apoi să urlu în pernă, ca să mă trezesc.

Până când am ajuns pe stradă mă trezisem de-a binelea. Am alergat ușor, traversând Shattuck-ul, și apoi am tăiat-o pe Allston Way, pe lângă YMCA-ul Berkeley, pe lângă poștă și apoi prin Milvia, pe terenul de sport al liceului, acolo unde mă aștepta Socrate.

Aveam să descopăr curând că îmi pregătise un program elaborat. A început cu o jumătate de oră în acea poziție semi-ghemuită insuportabilă, pe care mi-o arătase la benzinărie. Apoi am lucrat cu câteva principii de bază din artele marțiale. "Adevăratele arte marțiale te învață armonia și non-rezistența - calea copacilor care se îndoaie sub bătaia vântului, de exemplu. Această atitudine este mult mai importantă decât tehnica fizică."

Folosind principiile din aikido, Socrate era capabil să mă azvârle cât colo fără nici cel mai mic efort aparent, indiferent de cât de tare încercam să-l împing, să-l apuc, să-l lovesc, și chiar să-larez. "Nu te lupta niciodată opunând rezistență, cu nimeni și cu nimic. Când ești împins, trage; când ești tras, împinge. Descoperă cursul natural al luptei și mulează-te pe el; atunci te vei contopi cu puterea naturii." Acțiunile sale erau dovada clară a cuvintelor pe care le rostea.

A venit timpul să plec. "Ne vedem mâine, la aceeași oră, în același loc. Rămâi acasă în seara asta și practică-ți exercițiile. Nu uita, să-ți încetinești respirația atât de mult, încât nici până să nu fâlfâie sub nasul tău." A plecat, mișcându-se ca și cum ar fi mers pe patine cu rotile, iar eu am alergat spre casă, atât de relaxat, încât mă simțeam ca suflat de vânt.

În ziua aceea, la gimnastică, am făcut tot ce mi-a stat în putință ca să aplic ceea ce învățasem, "lăsând mișcările să curgă singure", în loc să fiu eu acela care le realizează. Salturile mele uriașe la bara fixă păreau că se desfășoară de la sine; m-am balansat, m-am răsucit, am sărit, dintr-un stând în mâini într-altul, la barele paralele; cercurile, foarfecele și exercițiile la calul cu mâner arătau de parcă aș fi fost susținut de niște funii invizibile, prinse de tavan, sfidând gravitația. Și, în sfârșit, picioarele mele erau aproape gata din nou pentru sărituri!

Mă întâlneam cu Soc în fiecare dimineață, imediat după răsăritul soarelui. Eu mergeam cu pași mari, în timp ce Soc alerga, săltând ca o gazelă. În fiecare zi deveneam tot mai relaxat, iar reflexele mi se ascuțeau.

Într-o zi, când eram în toiul alergării de încălzire, s-a oprit brusc, arătând mai palid decât îl văzusem vreodată.

"Mai bine mă așez," a spus.

"Socrate - pot să te ajut cu ceva?"

"Aha," părea că îi este greu să vorbească. "Continuă să alergi, Dan. Am să rămân aici liniștit." Am făcut așa cum mi-a cerut, dar nu l-am slăbit nici o clipă din ochi; chipul îi era rigid, cu ochii închiși, arătând dârș și liniștit, dar într-un fel mai bătrân.

Așa cum stabilisem cu câteva săptămâni în urmă, nu mai veneam seara în vizită la benzinărie, dar l-am sunat totuși ca să văd cum se mai simte. Am răsuflat ușurat când mi-a răspuns chiar el.

"Cum mai merge, domnu' antrenor?" am întrebat.

"Binișor," a spus, "dar am angajat un asistent să mă înlocuiască pentru câteva săptămâni."

"Ok, Soc, ai grijă de tine."

În ziua următoare, l-am văzut de departe pe antrenorul asistent, alergând pe pista de alergare și literalmente am sărit în sus de bucurie când am văzut că era Joy. Am îmbrățișat-o cu tandrețe, șoptindu-i la ureche; ea m-a trântit în iarbă, cu picioarele-n sus, la fel de tandru. Și, ca și cum asta nu era îndeajuns de umilitor, m-a întrecut și la șutul cu mingea, apoi lovea mingile pe care i le aruncam la 50 de metri deasupra capului. Indiferent ce făceam, nu contează ce joc jucam, ea juca ireproșabil, făcându-mă pe mine, campion mondial, să roșesc de rușine - și de furie.

Am dublat numărul de exerciții pe care mi le dăduse Socrate. Mă antrenam cu mai multă concentrare decât o făcusem vreodată. Mă trezeam la 4 dimineața, practicam t'ai chi până în zori, apoi alergam pe deal, înainte să mă întâlnesc cu Joy, în fiecare zi. Nu i-am spus nimic despre antrenamentul meu suplimentar.

Purtam imaginea ei cu mine la cursuri și la gimnastică. Vroiam s-o văd, s-o țin în brațe; dar mai întâi trebuia s-o ajung din urmă. Deocamdată tot ce puteam să sper era s-o întrec la propriile-i jocuri.

După câteva săptămâni, eram iar la alergat, la sărit coarda, la sărituri pe pista cu obstacole, împreună cu Socrate, care era înapoi la datorie. Îmi simțeam picioarele puternice și elastice.

"Socrate," am spus, sprintând înainte și apoi rămânând în urmă, jucându-mă de-a prinselea cu el, "Nu sufli nici o vorbă despre ce faci de obicei în timpul zilei. Habar n-am cum ești tu când nu suntem împreună. Ei, ce poți să-mi spui?"

Zâmbindu-mi pe sub mustață, a luat-o înainte vreo trei metri, apoi a sprintat în jurul terenului. L-am urmat, până când am ajuns suficient de aproape ca să putem vorbi.

"Ai de gând să-mi răspunzi?"

"Nu," a zis. Subiectul era închis.

După ce ne-am terminat exercițiile de flexiune și apoi de meditație pentru dimineața aceea, Socrate a venit la mine și, luându-mă de după umeri, mi-a spus: "Dan, ai fost un elev silitor și capabil. De acum înainte, ai să-ți aranjezi singur programul; fă exercițiile după cum simți tu că ai nevoie. Am să-ți predau ceva suplimentar, pentru că meriți. Am să te antrenez la gimnastică."

Nu puteam să nu râd. Nu mă puteam abține. "Tu, să mă antrenezi pe mine - la gimnastică? Cred că de data asta te cam întreci cu gluma, Soc." Am fugit pe gazon și m-am aruncat într-un un salt în mâini, pe spate, apoi am făcut roata și o săritură înaltă, întinsă, cu răsucire dublă.

Socrate a venit la mine și mi-a spus: "Doar știi că nu pot să fac așa ceva."

"Bingo!" am strigat. "În sfârșit, am găsit ceva ce eu pot să fac și tu nu."

"Am observat totuși," a adăugat el, "că trebuie să întinzi brațele mai mult când te pregătești pentru răsucire - oh, și capul îți este dat prea mult pe spate când pornești."

"Soc, șmecher bătrân ce ești... să știi că ai dreptate," am spus, recunoscând că am avut capul prea dat pe spate, iar brațele n-au fost destul de întinse.

"Dupa ce îți mai îndreptăm tehnica un pic, putem să ne ocupăm și de atitudinea ta," a adăugat, răsucindu-se pe călcâie, gata să plece. "Ne vedem la sala de gimnastică."

"Dar, Socrate, am deja un antrenor și nu știu dacă Hal sau ceilalți gimnaști vor fi de acord să te vadă preumblându-te prin sală."

"Oh, sunt sigur că o să găsești tu ceva să le spui." Eu, unul, știu cu siguranță.

În după amiaza aceea, în timpul ședinței echipei, de dinainte de antrenament, le-am spus antrenorului și colegilor că bunicul meu din Chicago, un tip cam excentric, care fusese membru în Clubul de Gimnastică Turners, venea la mine în vizită pentru câteva săptămâni și dorea să vină să mă vadă la sală. "E un bătrânel simpatic, foarte zglobiu pentru vârsta lui; se crede mare antrenor. Dacă nu vă deranjează și vreți să vă distrați puțin - nu-i merg chiar toate circuitele, înțelegeți ce vreau să spun - sunt sigur că n-o să încurce prea mult antrenamentul."

Cu toții au fost de acord. "Oh, a propos," am adăugat. "Îi place să i se spună Marilyn." Mă abțineam cu greu să nu izbucnesc în râs.

"Marilyn?" au repetat cu toții.

"Aha. Știi că pare cam bizar, dar o să-nțelegeți atunci când o să-l vedeți."

"Poate că, văzându-l pe 'Marilyn' în acțiune, o să ne ajute și pe noi să te-nțelegem pe tine, Millman. Se spune că e ceva ereditar." Au râs cu toții și am început încălzirea. Socrate intra pe terenul meu de data asta și aveam de gând să-i arăt eu lui. Mă întrebam dacă o să-i placă numele.

În ziua aceea pregătisem o mică surpriză pentru toată echipa. Reușisem să reiau cu bine gimnastica, însă ei habar n-aveau că mă vindecasem aproape de tot. Am ajuns în sală mai devreme și m-am dus la biroul antrenorului. Acesta răsfoia niște hârtii împrăștiate pe birou, când am început eu să-i vorbesc.

"Hal," am spus, "aș vrea să particip la competiția pe echipe."

Ridicându-și privirea pe deasupra ochelarilor, mi-a spus binevoitor: "Doar știi că nu ești încă vindecat complet. Am vorbit cu doctorul echipei și mi-a spus că piciorul tău mai are nevoie de cel puțin trei luni."

"Hal," l-am tras deoparte și i-am șoptit: "Pot să fac asta astăzi, acum! Am lucrat în afara programului. Dă-mi o șansă!"

A ezitat. "Bine, câte o proba odată, să vedem cum merge."

Am făcut încălzirea cu toții, de la aparat la aparat, în mica sală de gimnastică, pendulând, rostogolindu-ne, sărind, stând în mâini. Am început să efectuez mișcări pe care nu le mai făcusem de un an. Dar păstram adevăratele surprize pentru mai târziu.

Apoi a venit prima proba - exercițiul la sol. Fiecare aștepta, cu ochii ațintiți asupra mea, în timp ce m-am ridicat, gata să-mi încep exercițiul, întrebându-se parcă dacă piciorul îmi va rezista în urma solicitării.

Totul a mers la fix; săritura dublă pe spate, o aterizare ușoară în mâini, păstrând un ritm domol cu elemente de dans și întoarceri pe care eu le creasem, încă un zbor cu răsucire înaltă, apoi ultima secvență aeriană. Am aterizat lin, sub control perfect. Am devenit conștient de fluierături și de aplauze. Sid și Josh se uitau unul la altul plini de uimire. "De unde-a apărut tipul ăsta nou?" "Hei, trebuie să-l luam neapărat în echipă."

Proba următoare. Primul a fost Josh la inele, apoi Sid, Chuck și Gary. La sfârșit era rândul meu. Mi-am potrivit curelele, asigurându-mă că banda era prinsă bine în jurul încheieturii, apoi am sărit în sus la inele. Josh mi-a stabilit balansarea, apoi s-a dat înapoi. Mușchii îmi zvâcneau în anticipație. Inspirând, m-am ridicat sprijinindu-mă în mâini, cu capul în jos, apoi mi-am tras corpul și mi l-am poziționat ferm într-o cruce de oțel.

Am auzit exclamații șoptite de admirație, în timp ce mă balansam cu grație în jos, apoi din nou în sus, într-o ridicare pe orizontală. Apoi am trecut încet într-un stând în mâini, cu corpul și

cu brațele perfect drepte. "Măi să fie,....!" a spus Hal, folosind limbajul cel mai picant pe care îl auzisem vreodată la el. Revenind din stândul în mâini, am executat o pendulare uriașă rapidă, pe care am stabilizat-o apoi, fără nici o urmă de ezitare. M-am desprins cu un salt dublu și am aterizat cu un mic pas doar în afară. Destul de binișor.

Și la fel în continuare. După ce am executat seria completă de exerciții, aclamat din nou de șuierături și exclamații de uimire, l-am zărit pe Socrate, șezând liniștit într-un colț, zâmbind. Cred că văzuse totul. I-am făcut semn să se apropie.

"Băieți, vă prezint pe bunicul meu," am spus, "Iar ei sunt Sid, Tom, Herb, Gary, Joel, Josh. Băieți, el este..."

"Încântați de cunoștință, Marilyn," au spus ei în cor. Socrate s-a arătat cam nedumerit în prima clipă, dar apoi a spus: "Bună, și mie îmi pare bine să vă cunosc. Am vrut să văd cu ce fel de gașcă umblă Dan." Au zâmbit, probabil că deja îl considerau simpatic.

"Sper să nu vi să pară prea ciudat că persoanei mele i se spune Marilyn," a spus el în treacăt. "Numele meu real este Merrill, dar m-am procopsit cu porecla asta. Dan nu v-a spus nicodată cum i se spunea acasă?" a chicotit el.

"Nu," au răspuns ei nerăbdători. "Cum?"

"Ei, mai bine nu vă spun. Nu vreau să se simtă stânjenit. Poate să vă spună și el, dacă vrea." Socrate, vulpoiul, s-a uitat la mine și a spus solemn: "Nu trebuie să-ți fie rușine, Dan."

La plecare îmi spuneau: "Pa, Suzette!", "Pa, Josephine!", "Pe curând, Geraldine!"

"Of, Doamne, uite ce ai început, Marilyn!" și am fugit la duș.

În restul săptămânii, Socrate nu și-a luat ochii de pe mine. Din când în când se mai întorcea și către vreun alt gimnast și îi dădea câte un sfat măreț, care părea să funcționeze întotdeauna. Eram uluit de cunoștințele lui. Era plin de răbdare cu oricine altcineva, dar cu mine ba. Odată, după ce îmi încheiasem cea mai bună execuție pe care o făcusem vreodată la calul cu mâner, am pașit fericit să-mi scot banderolele de la încheieturi. Soc mi-a făcut semn să mă apropii și mi-a spus: "Exercițiul a fost satisfăcător, însă ai făcut treabă de mântuială când ți-ai scos banderolele. Amintește-ți mereu, în fiecare-moment satori."

După un exercițiu la bară, mi-a spus: "Dan, încă mai trebuie să înveți să îți meditezi acțiunile."

"Cum adică, să meditez o acțiune?"

"A medita o acțiune este diferit de a o face. Pentru a face, trebuie să existe cel care face, cineva conștient de sine care să acționeze. Însă când meditezi o acțiune, ai eliminat deja toate gândurile, chiar și gândul de "Eu". Nu mai există nici un 'tu' care să acționeze. Uitând de 'tine', devii ceea ce faci, astfel că acțiunea ta este liberă, spontană, fără ambiție, inhibiție sau frică."

Și a continuat astfel. Îmi urmărea fiecare expresie a feței, ascultând orice comentariu pe care îl făceam. Îmi spunea să acord în mod constant tot mai multă atenție la starea mea mentală și la cea emoțională.

Au început zvonurile că eram din nou în formă. Susie a venit să mă vadă, aducându-le cu ea pe Michelle și Linda, două noi prietene. Linda mi-a captat imediat atenția. Era o roșcată suplă cu un chip frumos, în spatele unor ochelari cu rame de baga, purtând o rochie simplă, care îi lăsa să se ghicească rotunjimile plăcute. Speram s-o mai văd din când în când.

În ziua următoare, după un antrenament dezamăgitor, când nimic nu părea să meargă cum trebuie, Socrate m-a chemat lângă el, pe o saltea de gimnastică, și mi-a spus: "Dan, ai atins un nivel înalt de talent. Ești un gimnast expert."

"Oh, mulțumesc, Socrate."

"N-a fost neapărat un compliment." S-a întors către mine și m-a privit în ochi. "Un expert își antrenează corpul fizic în scopul de a câștiga competiții. Într-o bună zi poate că vei deveni un

maestru gimnast. Un maestru își dedică viața antrenamentului; astfel, el pune în mod constant accentul pe minte și pe emoții."

"Înțeleg Soc. Mi-ai spus asta de nu știu câte ori..."

"Știi că înțelegi. Ceea ce vreau să-ți spun este că încă nu realizezi aceasta; nu o trăiești încă. Continui să te lași furat de câteva noi abilități fizice, apoi devii deprimat dacă antrenamentul fizic nu îți iese bine într-o zi. Însă atunci când recunoști și urmărești să tinzi către o anumită stare mentală sau emoțională - practica luptătorului - atunci sușurile și coborâșurile fizice nu mai contează. De exemplu, ce faci dacă într-o zi te doare glezna?"

"Lucrez altceva, asupra altei zone."

"La fel este și cu cei trei centri ai tăi. Dacă o parte nu funcționează bine, ai totuși o șansă să le antrenezi pe celelalte. Într-una din zilele tale mai slabe din punct de vedere fizic, poți să înveti cât mai mult despre mintea ta." Apoi a adăugat: "N-am să mai vin la sala de gimnastică. Ți-am spus destule. Vreau să simți că sunt înăuntrul tău, urmărind și corectând fiecare greșeală, oricât de mică."

Săptămânile care au urmat au fost foarte intense. Mă trezeam la ora 6.00 dimineța, mă întindeam, apoi meditam, înainte să merg la școală. Cea mai mare parte a timpului mergeam la cursuri și îmi terminam temele repede și ușor. Apoi mă așezam și nu făceam nimic, cam o jumătate de oră înainte de antrenament.

Între timp am început să mă întâlnesc cu prietena lui Susie, Linda. Mă simțeam foarte atras de ea, dar nu aveam nici timp, nici energie să fac mai mult decât să vorbesc cu ea câteva minute, înainte sau după antrenament. Chiar și așa, mă gândeam mult la ea - apoi la Joy - apoi la ea, între exercițiile zilnice.

Încrederea echipei și abilitățile mele se consolidau cu fiecare nouă victorie. Era clar pentru toată lumea că eram mai mult decât restabilit. Deși gimnastica nu mai era în centrul vieții mele, era totuși o parte importantă, așa încât urmăream să fac tot ce puteam.

Am ieșit împreună cu Linda de câteva ori și ne-am simțit foarte bine. Într-o seară a venit la mine să discutăm despre o problemă personală și, în cele din urmă, a rămas peste noapte, o noapte de intimitate, dar respectând condițiile impuse de antrenamentul meu. Mă apropiasem de ea atât de repede, încât m-am speriat. Ea nu făcea parte din planurile mele. Cu toate acestea, atracția mea față de ea creștea.

Mă simțeam "necredincios" față de Joy, însă nu știam niciodată când putea să mai apară iar acea tânără misterioasă, sau dacă va mai apare vreodată. Joy era idealul care intra și ieșea din viața mea. Linda era reală, caldă, iubitoare - și era lângă mine.

Antrenorul devenea din ce în ce mai emoționat, mai grijuliu și mai nervos, cu fiecare săptămână care ne apropia de Campionatele Naționale Studentești din Tucson, Arizona, din anul 1968. Dacă am fi câștigat anul acesta, ar fi fost prima dată în istoria Universității, iar Hal și-ar fi împlinit visul carierei sale de douăzeci de ani.

Nu după mult timp, eram gata să începem competiția de trei zile cu Universitatea Southern Illinois. Până în ultima seară a campionatului, întrecerea dintre California și SIU fusese foarte strânsă, în cea mai acerbă competiție din istoria gimnasticii. Înainte de ultimele trei probe, Southern conducea cu trei puncte.

Acesta era un punct critic. Dacă era să fim realiști, ne-am fi putut resemna cu un respectabil loc doi. Sau puteam să țintim imposibilul.

Eu, unul, ținteam imposibilul; aveam spiritul înflăcărat. Am vorbit cu Hal și cu echipa - prietenii mei. "Vă spun, o să învingem. De data asta nimic nu ne mai poate opri. Haideți s-o facem!"

Cuvintele mele erau obișnuite, dar, indiferent ce simțeam - un fel de electricitate - sau mai bine spus hotărâre absolută, aceasta inducea putere în fiecare om din echipă.

Ca un talaz uriaș, am început să luăm avânt, evoluând din ce în ce mai repede și mai cu forță, cu fiecare performer. Spectatorii, aproape apatici înainte, au început să se agite entuziasmați, aplecându-se în față pe scaune. Ceva plutea în aer, oricine putea să simtă asta.

Se pare că și Southern simțeau această forță a noastră, pentru că au început să tremure în stândurile în mâini și să se poticnească la aterizări. Dar, până la sfârșitul ultimei probe tot erau în avantaj, iar bara fixă fusese dintotdeauna punctul lor forte.

În final mai rămăseseră doar doi gimnaști de la Cal, Sid și eu. Mulțimea era amuțită. Sid s-a îndreptat spre bară, a sărit și a realizat un exercițiu care ne-a făcut să ne ținem răsuflarea. A încheiat cu cel mai înalt flyaway dublu care fusese văzut vreodată. Mulțimea era în delir. Rămăsesem ultimul om din echipă - poziția pârghie, punctul cheie.

Ultimul gimnast de la Southern a făcut treabă bună. Erau aproape de neîntrecut, fiind încă în avantaj cu un punct; dar acel 'aproape' era tot ce aveam eu nevoie. Trebuia să fac un exercițiu de cel puțin nota 9.8, doar ca să egalăm, iar eu nu luasem niciodată vreo notă nici măcar pe aproape.

Și iată, testul meu final. Minteța îmi era furată de amintiri: noaptea aceea plină de durere, când osul coapsei îmi fusese zdrobit; legământul pe care-l făcusem de a mă restabili; avertismentul doctorului de a-mi lua gândul de la gimnastică; Socrate și antrenamentul meu continuu; acea nesfârșită alergare prin ploaie, departe, printre dealuri. Și am simțit crescând în mine o putere, un val de furie cu gândul la toți cei care au fost de părere că n-am să mai practic gimnastica vreodată. Înverșunarea mea s-a transformat apoi într-un calm de gheață. Acolo, în momentul acela, păreau să atârne în balanță soarta și viitorul meu. Minteța mi s-a limpezit. Emoțiile îmi erau ca niște valuri spumegând. Sau reușeam sau muream.

Cu spiritul și cu fermitatea pe care le învățasem în acea mică benzinărie, în ultimele luni, m-am apropiat de bară. Nu se auzea nici un sunet în sală. Momentul tăcerii, momentul adevărului.

Mi-am dat cu calc, încet, mi-am ajustat handguard-ul și mi-am verificat banderolele. Am făcut un pas în față și am salutat juriul. În ochi îmi strălucea parcă un mesaj simplu, în clipa în care l-am zărit pe conducătorul juriului: "Iată, urmează cel mai strălucit exercițiu pe care l-ați văzut vreodată."

Am sărit la bară și mi-am aruncat picioarele în sus. Dintr-un stând în mâini am început să mă balansez. Singurul sunet care se auzea în sală era acela al mâinilor mele, rotindu-se în jurul barei, desprinzându-se, sărind, prinzând, desfăcându-se în lateral, răsucindu-se.

Doar mișcare, nimic altceva. Nici oceane, nici lume, nici stele. Numai bara fixă și un performer fără minte, la propriu vorbind - și curând, chiar și acestea s-au dizolvat în armonia mișcării.

Adăugând un element pe care nu-l mai făcusem niciodată într-o competiție, am continuat, depășindu-mi limita. Mă legănam iar și iar, din ce în ce mai repede, pregătindu-mă pentru desprindere, cu un dublu flyaway, în lance.

Am zvâcnit în jurul barei, pregătindu-mă să mă desprind și să-mi iau zborul în spațiu, plutind și zbârnâind în mâinile unei sorți pe care eu însumi mi-o alesesem. Mi-am depărtat și mi-am apropiat picioarele, plesnindu-le între ele, m-am mai învârtit o dată, și apoi de două ori, apoi m-am desprins brusc, întinzându-mi corpul pentru aterizare. Momentul adevărului sosise.

Am făcut o aterizare perfectă, care a răsunat în arenă. Liniște - apoi s-a dezlănțuit vacarmul. Nota 9.85: eram campioni!

Antrenorul a apărut ca din pământ, mi-a înșfăcat mâna și mi-a strâns-o furibund, refuzând să-i mai dea drumul de bucurie. Colegii mei de echipă, sărind și țipând, m-au înconjurat și m-au îmbrățișat; câțiva dintre ei aveau lacrimi în ochi. Apoi am auzit aplauzele tunând în depărtare, din ce în ce mai puternic. Abia puteam să ne stăpânim entuziasmul în timpul ceremoniei de premiere. Am sărbătorit toată noaptea, discutând despre competiție până dimineată.

Și cu asta s-a terminat. Un obiectiv îndelung așteptat fusese atins. Numai atunci mi-am dat seama că aplauzele, scorurile și victoriile nu mai erau aceleași. Mă transformasem atât de mult; goana mea după victorie luase sfârșit.

Era începutul primaverii, în 1968. Perioada studenției era pe terminate. Habar n-aveam ce avea să urmeze.

Mă simțeam buimăcit în timp ce-mi luam rămas bun de la echipă în Arizona și mă imbarcam în avion, întorcându-mă la Berkeley, la Socrate - și la Linda. Mă uitam în gol, la norii de dedesubt, golit de ambiție. În toți acești ani am fost susținut de o iluzie - fericirea pe care o aduce victoria - iar acum acea iluzie era doar cenușă. Nu eram mai fericit, și nici mai împlinit, cu toate realizările mele.

În final, am văzut dincolo de nori. Am văzut că nu învățasem niciodată cum să mă bucur de viață, ci numai cum să izbândesc. Toată viața umblasem în căutarea fericirii, dar n-o găsisem vreodată.

Mi-am pus capul înapoi pe pernă, în timp ce avionul începea să coboare. Ochii îmi erau încețoșați de lacrimi. Ajunsesem la un capăt de drum; nu știam încotro s-o iau mai departe.

6

Plăcerea de dincolo de minte

Cu valiza în mână m-am dus direct acasă la Linda. Printre sărutări, i-am spus despre campionat, dar nu i-am destăinuit nimic despre frământările mele recente.

Linda mi-a mărturisit apoi despre o hotărâre pe care o luase, care m-a îndepărtat, pentru moment, de propriile griji. "Danny, eu renunț la școală. M-am gândit mult la asta, bine-nțeles. Am să-mi iau un serviciu, dar nu vreau să mă întorc acasă să trăiesc. Ce părere ai?"

Imediat m-am gândit la prietenii la care am locuit după accidentul de motocicletă. "Linda, așa putea să-i sun pe Charlotte și pe Lou, în Santa Monica. Sunt minunați - îți aduci aminte, și-am povestit despre ei - și pun pariu că s-ar bucura să te primească."

"Oh, ar fi grozav! Aș putea să-i ajut la treburile casei și să-mi iau o slujbă ca să contribuie la cheltuieli."

După o convorbire la telefon de cinci minute, Linda avea viitorul asigurat. Nu-mi doream decât să fie la fel de simplu și pentru mine.

Aducându-mi aminte de Socrate, i-am spus brusc Lindei, care a părut foarte surprinsă, că trebuie să plec undeva.

"După miezul nopții?"

"Da. Am... niște prieteni neobișnuiți, care rămân treji aproape toată noaptea. Chiar trebuie să plec." Încă un sărut, și am plecat.

Cu valiza încă în mână, am pășit în birou.

"Te muți aici?" a glumit Soc.

"Nu știi ce fac, zău, Socrate."

"Păi se pare că la campionate ai știut ce faci. Am citit buletinul de știri. Felicitări. Trebuie să fii foarte fericit."

"Știi foarte bine ce simt, Soc."

"Sigur că știu," a spus el într-o doară, îndreptându-se spre garaj să repare transmisia de la un Volkswagen vechi. "Faci progrese - totul conform planului."

"Încântat să aud asta," am răspuns fără entuziasm. "Dar conform planului, încotro?"

"Spre poartă! Spre adevărata plăcere, spre libertate, spre încântare, spre fericirea fără obiect! Spre singurul și ultimul scop pe care l-ai avut vreodată. Și, pentru început, ar fi timpul să-ți trezești simțurile, o dată în plus."

Am tăcut, reflectând la ceea ce mi-a spus. "În plus?" am întrebat.

"Oh, da. Odată ai fost scăldat în lumină și ai descoperit plăcere în cele mai simple lucruri."

"Nu chiar de curând, aș îndrăzni eu."

"Nu, nu chiar de curând," a răspuns, prinzându-mi capul în mâini, trimițându-mă înapoi în copilărie.

Cu ochii larg deschiși, privesc cu nesaț formele și culorile care se desfășoară pe sub mâinile și picioarele mele, în timp ce merg de-a bușilea pe podeaua de faianță. Ating covorul și mă atinge și el. Totul este strălucitor și viu.

Apuc o lingură în mână și o lovesc de o ceașcă. Clinchetul cristalin îmi încântă urechile. Țip cu putere! Apoi mă uit în sus și văd o fustă năpustindu-se deasupra mea. Sunt luat în brațe și încep să gânguresc. Învăluit de parfumul mamei, corpul meu se relaxează într-al ei și sunt copleșit de o fericire paradisiacă.

După o vreme. Aerul rece îmi mângâie fața, în timp ce mă târăsc prin grădină. Flori multicolore se înalță în jurul meu și sunt înconjurat de mirosuri noi. Rup una și o mușc; gura mi se umple de un gust amar. O scuipe.

Vine mama. Întind mâna și îi arăt o gânganie neagră care mișună pe mâna mea, gâdilându-mă. Se apleacă și o dă la o parte. "Păianjen obraznic!" îl ceartă ea. Apoi îmi întinde în față o chestie moale, care vorbește cu nasul meu. "Trandafir," spune ea, apoi scoate același sunet din nou. "Trandafir." Mă uit în sus spre ea, apoi în jurul meu, și mă las furat din nou de lumea culorilor mirositoare.

Priveam biroul antic al lui Soc, apoi covorul galben. Am clătinat din cap. Totul mi se părea încețoșat, fără pic de strălucire. "Socrate, mă simt pe jumătate adormit, ca și cum ar trebui să-mi bag capul sub apă rece ca să mă trezesc. Ești sigur că această ultimă călătorie n-a stricat ceva pe undeva?"

"Nu, Dan, stricăciunea a fost făcută de-a lungul anilor, în moduri pe care ai să le vezi curând."

"Locul acela - cred era grădina bunicului. Îmi amintesc de ea, parcă era Grădina Raiului."

"Este într-un tot corect, Dan. Era Grădina Raiului. Fiecare bebeluș trăiește într-o grădină strălucitoare unde totul este simțit în mod direct, fără interferența vreunui gând."

"'Căderea în dizgrație' apare la fiecare dintre noi atunci când începem să gândim, când începem să dăm nume și să acumulăm cunoștințe. Vezi tu, nu este vorba doar despre Adam și Eva, este vorba despre noi toți. Nașterea minții înseamnă moartea simțurilor - nu pentru că gata, am mâncat un măr și ne-am despuiat, ca să părem o țără mai sexy!"

"Aș vrea să mă pot întoarce acolo," am oftat. "Era atât de luminos, de limpede, de încântător."

"Poți avea din nou tot ceea ce te-a încântat când erai copil. Iisus din Nazareth, unul dintre Marii Luptători, a spus o dată că trebuie să fii precum un copilaș ca să intri în Împărăția Cerurilor. Acum înțelegeți."

"Înainte să pleci, Dan," a spus, umplându-și cana cu apă de izvor, "n-ai vrea să mai bei niște ceai?"

"Nu, mulțumesc, Soc. Rezervorul meu e plin pentru seara asta."

"Bine atunci, ne vedem mâine dimineață la ora 8, în Grădina Botanică. A venit vremea să facem o incursiune în natură."

Am plecat, făcându-mi deja planuri pentru a doua zi. M-am trezit după câteva ore de somn, înprospătat și entuziasmat. Poate azi, poate mâine, aveam să descopăr secretul încântării.

Am alergat spre Strawberry Canyon și l-am așteptat pe Soc la intrarea în Grădină. Când a ajuns, ne-am plimbat pe hectare întregi înverzite, pline de tot felul de copaci, tufe, plante și flori.

Am intrat într-o seră imensă. Aerul era cald și umed, în contrast cu aerul rece al dimineții, de afară. Soc a arătat spre frunzișul tropical care se înălța deasupra noastră. "Dacă ai fi fost copil, toate acestea ți-ar fi apărut în fața ochilor și urechilor și a atingerii tale ca pentru prima oară. Dar acum ai învățat nume și categorii pentru orice. 'Asta e bine, asta e rău, asta e o masă, ăsta e un scaun, asta e o mașină, o casă, o floare, câine, pisică, găină, bărbat, femeie, apus, ocean, stea.' Te-ai plictisit de lucruri pentru că ele există doar ca nume pentru tine. Conceptele seci ale minții îți întunecă viziunea."

Socrate a făcut un gest larg cu mâna, arătând spre palmierii înalți de deasupra noastră, gata să atingă cupola de plexiglas a domului geodezic. "Acum vezi totul printr-un val de asociații despre lucruri, proiectat asupra conștiinței simple și directe. Tu simți că 'le-ai văzut deja pe toate'; e ca și cum ai vedea un film a douăzecea oară. Vezi numai amintiri de lucruri, așa că te plictisești. Plictiseala este, după cum vezi, inconștiența fundamentală a vieții; plictiseala este conștiința prinsă în capcana minții. Va trebui să-ți anulezi mintea, pentru ca să-ți poată reveni simțurile."

În noaptea următoare, când am intrat în birou, Socrate puneă deja ceainicul pe foc; mi-am scos pantofii cu grijă și i-am așezat pe preșul de lângă canapea. Cu spatele încă la mine, m-a întrebat: "Ce-ai zice de o mică întrecere? Tu faci o cascadorie, apoi fac și eu o cascadorie, și vedem cine câștigă."

"Bine, ok, dacă chiar vrei." Nu vroiam să-l pun în încurcătură, așa că am făcut doar un stând într-o mână pe birou, timp de câteva secunde, apoi m-am ridicat și am făcut un salt înapoi, aterizând sprinten pe covor.

Socrate a dat din cap, aparent demoralizat. "Credeam c-o să fie o întrecere strânsă, dar văd că n-o să fie deloc așa."

"Îmi pare rău, Soc, dar asta e, tu nu întinerești, iar eu sunt destul de bun la chestii dintr-astea."

"Ce am vrut să spun," a zâmbit el larg, "este că n-ai nici o șansă."

"Poftim?"

"Uite-așa," a spus. L-am privit cum se întoarce încet și se îndreaptă agale spre baie. M-am mutat și eu mai către ușa de la intrare, în caz că ar fi năvălit învârtind iar vreo sabie pe deasupra capului. Dar a ieșit înarmat doar cu ceașca. A umplut-o cu apă, mi-a zâmbit, a ridicat cana ca și cum ar fi fost în cinstea mea, apoi a băut-o încet.

"Ei bine?" am spus.

"Asta e."

"Asta e ce? N-ai făcut nici o brânză."

"Ah, ba da. Doar că tu n-ai ochi să apreciezi isprava mea. Am simțit o ușoară toxicitate în rinichi; în câteva zile ar fi putut să-mi afecteze tot corpul. Așa că, înainte să apară cel mai mic simptom, am localizat problema și am eliminat-o din rinichi."

Nu puteam să nu râd. "Soc, ești cel mai mare, cel mai palavragiu pezevenghi pe care l-am întâlnit vreodată. Recunoaște că ești învins - nu mă mai aburi atâta."

"Vorbesc foarte serios. Ceea ce tocmai ți-am descris a avut loc într-adevăr. E nevoie de o anumită receptivitate față de energiile interne și de un control voluntar asupra câtorva mecanisme subtile."

"Tu, pe de altă parte," a spus, punând parcă și mai multă sare pe rană, "ești numai vag conștient de ceea ce se petrece în interiorul acelei pungi de piele. Tu ești ca un gimnast care abia învață stândul în mâini, la bârnă, încă nu suficient de sensibil să sesizezi când ești pe punctul să-ți pierzi echilibrul, așa că poți oricând să 'cazi'... la pat."

"Cert este, Soc, că mi-am dezvoltat un simț al echilibrului foarte fin în gimnastică. Vezi tu, cineva trebuie să facă ceva avansat..."

"Prostii. Ți-ai dezvoltat doar un nivel grosier de conștiență; suficient cât să execuți niște mișcări elementare standard, dar nimic de luat în considerare."

"Soc, tu chiar spulberi toată poezia unui triplu salt."

"Nu e vorba de nici o poezie în asta; e doar o cascadorie, care necesită niște înzestrări obișnuite. Când poți să simți curgerea energiilor prin corpul tău și poți să operezi o mică reglare, la nevoie - asta da "poezie". Așa că, practică în continuare, Dan. Rafinează-ți simțurile câte puțin în fiecare zi; întinde-le așa cum ai face la gimnastică. În final, conștiența ta va pătrunde adânc în corpul tău și în lume. Atunci ai să gândești mai puțin despre viață și ai s-o simți mai mult. Atunci ai să fii încântat și de cele mai simple lucruri în viață - fără să mai fii dependent de realizări și de distracții costisitoare. Data viitoare," a râs, "poate-avem și noi parte de o competiție adevărată."

Am încălzit iar apa pentru ceai. Am tăcut o vreme, apoi ne-am dus în garaj, unde l-am ajutat pe Soc să scoată un motor de la un Volkswagen și să-i demonteze transmisia stricată.

Apoi am ieșit să facem service-ul la o limuzină neagră imensă. Când ne-am întors mai târziu în birou, l-am întrebat pe Soc ce părere are despre oamenii bogați, dacă sunt mai fericiți decât 'bieții sărântoci ca noi'.

Răspunsul lui, ca de obicei, m-a șocat. "Nu sunt sărac, Dan, sunt extrem de bogat. Și, ce-i drept, trebuie să devii bogat ca să fii fericit." A zâmbit văzându-mi expresia nedumerită, a luat un stilou de pe birou și a scris pe o coală albă de hârtie:

Satisfacție

Fericire= -----

Dorințe

"Dacă ai suficienți bani ca să-ți satisfaci dorințele, Dan, atunci ești bogat. Dar sunt două feluri de a fi bogat: poți să câștigi, să moștenești, să împrumuți, să cerșești sau să furi destui bani pentru a-ți îndeplini dorințele costisitoare; sau poți să-ți cultivi un stil de viață simplu, cu puține dorințe; în felul acesta întotdeauna poți să ai bani mai mult decât suficient."

"Numai un luptător are înțelepciunea și disciplina necesară de a folosi cea de-a doua modalitate. Atenția deplină în fiecare moment este dorința și plăcerea mea. Atenția nu costă bani; singura ta investiție este antrenamentul. Asta este un alt avantaj când ești luptător, Dan - e mai ieftin! Secretul fericirii, vezi tu, nu se află în a căuta mai mult, ci în dezvoltarea capacității de a te bucura cu mai puțin."

M-am simțit mulțumit, învăluit de vraja vorbelor sale. Nu erau complicații, nici căutări apăsătoare, sau planuri disperate ce trebuie îndeplinite. Socrate tocmai îmi arătase comoara ascunsă a bogăției interioare.

Cred că Socrate mi-a observat starea de visare, pentru că m-a înșfăcat brusc de subsuoară, m-a ridicat și m-a azvârlit drept în sus, cu atâta putere, că aproape am dat cu capul de tavan! M-a prins din nou, în cădere, așezându-mă înapoi pe picioare.

"Am vrut doar să mă asigur că mă bucur de toată atenția ta pentru partea care urmează. Cât e timpul?"

Zguduit de scurtul meu zbor, i-am răspuns: "Hm, ceasul e chiar aici, în garaj - 2:35."

"Greșit! Timpul a fost, este și va fi întotdeauna acum! Acum este timpul; timpul este acum. E clar?"

"Bine, bine, e clar."

"Unde suntem?"

"Suntem în biroul benzinăriei - ia spune, nu cumva am mai jucat noi jocul ăsta mai demult?"

"Da, l-am jucat, și ceea ce ai învățat este că singurul lucru pe care îl știi în mod absolut este că ești aici, oriunde ar fi acest aici. De acum înainte, oricând atenția începe să-ți zburde spre alte timpuri și locuri, vreau să te retragi imediat. Amintește-ți mereu că timpul este acum și locul este aici."

Chiar atunci un student a dat buzna în birou, trăgând un prieten după el. "Nu-mi vine să cred!" i-a spus el prietenului său, arătând spre Socrate. "Treceam pe stradă, când am aruncat o privire aici și te-am văzut cum l-ai aruncat pe tipul ăsta până în tavan. Cine ești tu de fapt?"

Se părea că Socrate fusese descoperit. S-a uitat la student cu o față placidă și apoi a început să râdă. "Oh," și Socrate a râs din nou, "Oh, asta-i bună! Nu, doar exersam, ca să mai treacă timpul. Dan, aici de față, este gimnast - nu-i așa, Dan?" Am încuviințat. Prietenul studentului a spus că-și aduce aminte de mine; mă văzuse la câteva concursuri de gimnastică. Povestea lui Soc începea să sune credibil.

"Avem o mică trambulină, acolo, în spatele biroului." Socrate s-a dus în spatele biroului, unde, spre stupefacția mea totală, a început să "demonstreze" o mini-trambulină inexistentă, atât de bine, încât începusem chiar să cred că era acolo. Sărea din ce în ce mai sus, până ajungea aproape de tavan, apoi a început să "țopăie" încet, săltând ca o bilă care ricoșează de podea, apoi s-a oprit, făcând o plecăciune. Am aplaudat.

Nedumeriți, dar satisfăcuți, studenții au plecat. Am alergat în spatele biroului. Bine-nțeles că nu era nici o trambulină acolo. Am început să râd isteric. "Socrate, ești incredibil!"

"Mda," a spus, ca-ntotdeauna, fără falsă modestie.

Când am fost gata de plecare, Socrate și eu, începeam să se ivească zorii. Mi-am încheiat fermoarul la geacă, simțind că de data asta zorile erau un fapt simbolic pentru mine.

Mergând spre casă, m-am gândit la transformările care se anunțau, nu atât de mult în exterior, cât în interior. Simțeam mult mai limpede pe unde anume trecea calea mea și care îmi erau prioritățile. Așa cum îmi ceruse Soc, mai demult, am renunțat în cele din urmă la toată așteptarea pe care o aveam eu de la lume; așa încât, odată cu asta, toate dezamăgirile mi-au fost și ele spulberate. Continuam, bineînțeles, să fac tot ce era necesar pentru a trăi în această lume obișnuită, dar în condițiile impuse de mine. Începeam să mă simt liber.

Prietenia mea cu Socrate a început să capete noi valențe, de asemenea. Un lucru era sigur, aveam mai puține iluzii de apărat. Dacă mi-ar fi spus iar "tântălău", n-aș fi putut decât să râd, pentru că știam că, după criteriile sale cel puțin, avea dreptate. Și foarte rar mă mai speria.

Trecând odată pe lângă Spitalul Herrick, în drum spre casă, am simțit că mă prinde o mână de umăr și am alunecat instinctiv sub ea, ca o pisică ce nu vroia să fie mângâiată. Întorcându-mă, am văzut un Socrate zâmbitor.

"Aha, nu mai ești peștișorul nervos, nu-i așa?"

"Ce faci aici, Soc?"

"Am ieșit la plimbare."

"Ce bine, e minunat să fiu în compania ta."

Am continuat să mergem tăcuți o vreme, apoi m-a întrebat, "Cât e ceasul?"

"Oh, e cam... " Apoi m-am prins. ".... cam acum."

"Și unde suntem?"

"Aici."

N-a mai spus nimic, dar eu aveam chef de vorbă, așa că i-am spus despre noile mele sentimente de libertate, despre planurile mele de viitor.

"Cât e ceasul?" a întrebat el.

"Acum," am oftat. "Nu trebuie să mă tot..."

"Unde suntem?" a întrebat el nevinovat.

"Aici, dar..."

"Ascultă-mă," m-a întrerupt, "Rămâi în prezent. Nu poți să faci nimic ca să schimbi trecutul, iar viitorul nu va veni niciodată exact așa cum plănuiești sau cum speră tu. Nu au fost niciodată luptători trecuți și nici nu vor fi luptători viitori. Luptătorul este aici și acum. Suferința, frica și furia, regretul și vinovăția, invidia și planurile și poftele tale trăiesc numai în trecut, sau în viitor."

"Stai puțin Socrate, îmi amintesc foarte clar că eram furios în prezent."

"Nu chiar," a spus. "Vrei să spui că ai acționat în mod furios în momentul prezent. Asta e ceva natural; acțiunea este mereu în prezent, pentru că este o expresie a corpului, care nu poate exista decât în prezent. Dar mintea, vezi tu, este ca o fantomă, și, de fapt, nu există niciodată în prezent. Singura putere care o are asupra ta este să-ți distragă atenția din momentul prezent."

M-am aplecat să-mi leg un șiret, când am simțit ceva atingându-mă pe tâmpile.

Mi-am terminat de legat șiretul și m-am ridicat, pomenindu-mă singur într-o mansardă veche, umedă, fără ferestre. În lumina slabă am distins, într-un colț al încăperii câteva cufere vechi, în formă de coșciuge verticale.

Dintr-odată m-am simțit foarte înspăimântat, mai ales când mi-am dat seama că, în încăperea aceea sumbră, nu puteam să aud nimic, ca și cum toate sunetele ar fi fost înghițite de aerul mort și rânced. Făcând un pas de probă, am observat că mă aflam în interiorul unui pentaclu, o stea cu cinci colțuri, pictată în roșu maroniu pe podea. M-am uitat mai îndeaproape. Culoarea maroniu-roșiatică, era de la sânge uscat - sau pe cale de a se usca.

În spatele meu am auzit un râs mârâit, atât de respingător, de oribil, încât a trebuit să înghit în sec gustul de metal care îmi apăruse în gură. Instinctiv, m-am întors și am dat cu ochii de un monstru hidos. Îmi răsufla în față, iar duhoarea lui dulceagă, grețoasă, de hoit, m-a izbit cu toată forța.

Pomeții săi grotești, erau trași înapoi, descoperindu-i colții negri. A început să vorbească: "Viinoooo-ncoaceeee." Simțeam că ceva mă împinge să mă supun, dar instinctele mele s-au împotrivit. Am rămas pe loc.

A scos un urlat de furie. "Copiii mei, luați-l!" Cuferele din colț au început să se miște încet spre mine și, deschizându-se, au scos la iveală niște cadavre umane oribile, putrezite, care au ieșit afară, apropiindu-se cu pas hotărât. Mă învârteam ca un leu în cușcă în interiorul

pentaclului, căutând un loc pe unde să fug, când ușa mansardei s-a deschis în spatele meu și o femeie tânără, cam de nouăsprezece ani, a pășit înăuntru, împleticindu-se și s-a prăbușit chiar lângă marginea pentaclului. Ușa a rămas întredeschisă și o străfulgerare de lumină a pătruns înăuntru.

Fata era frumoasă, îmbrăcată în alb. Gemea, ca și cum ar fi fost rănită, apoi a îngăimat cu o voce stinsă: "Ajută-mă, te rog ajută-mă." Ochii ei înlăcrimați implorau ajutor, în același timp exprimând parcă o promisiune de recunoștință, recompensă și dorință arzătoare.

M-am uitat la figurile care se apropiau. M-am uitat la femeie și apoi la ușă.

Și atunci am avut Sentimentul acela: "Rămâi unde ești. Pentaclul reprezintă momentul prezent. Acolo ești în siguranță. Demonul și servitorii săi sunt trecutul. Ușa este viitorul. Ferește-te."

Chiar atunci fata a început să geamă din nou, rostogolindu-se pe spate. Rochia i-a alunecat, dezvelindu-i piciorul până aproape de șolduri. S-a întins spre mine, implorând, ispitindu-mă: "Ajută-mă..."

Îmbătat de dorință, am țâșnit afară din pentaclu.

Femeia a mârâit la mine, arătându-și colții înroșiți de sânge. Demonul și alaiul său au început să schelălăie triumfători și s-au năpustit asupra mea. M-am aruncat înapoi în pentaclu.

Grămadă pe trotuar, tremurând, mi-am ridicat privirea spre Socrate.

"Acum, dacă ești destul de odihnit, n-ai vrea să continuăm?" m-a întrebat, în timp ce niște alergători matinali au trecut pe lângă noi, arătând foarte amuzați la vederea mea.

"Trebuie să mă bagi în sperieți de fiecare dată când vrei să-mi subliniezi ceva?" am scrâșnit eu.

"Ar trebui să-ți subliniez," a replicat el, "când e ceva foarte important."

După câteva momente de tăcere, l-am întrebat spășit: "Nu cumva ai numărul de telefon al fetei aceleia?" Socrate s-a plesnit peste frunte și și-a înălțat privirea spre ceruri.

"Bănuiesc că ai înțeles mesajul acestei mici melodrame, nu-i așa?"

"Pe scurt," am spus, "rămâi în prezent; e mai sigur. Și nu păși afară din pentaclu de dragul nimănui, mai ales dacă are colți."

"Câtă dreptate ai," a zâmbit el. "Nu lăsa pe nimeni și nimic, cu atât mai puțin toate gândurile tale, să te scoată din momentul prezent. Sunt sigur că ai auzit povestea celor doi călugări:

Doi călugări, unul bătrân și unul foarte tânăr, mergeau pe o potecă plină de noroi printr-o pădure tropicală, întorcându-se spre mănăstire, undeva în Japonia. Pe drum s-au întâlnit cu o femeie frumoasă, care stătea, neajutorată, pe marginea unui pârau mocirlos, foarte involburat.

Văzându-i necazul, călugărul bătrân a luat-o în brațele sale puternice și a traversat-o pe malul celălalt. Ea i-a zâmbit, cu mâinile încolăcite în jurul gâtului lui, până când el a așezat-o cu grijă jos. Mulțumindu-i, fata a făcut o plecăciune, iar călugarii și-au continuat drumul în tăcere.

Pe când se apropiau de porțile mănăstirii, călugărul cel tânăr n-a putut să se mai stăpânească. "Cum ai putut să o duci pe femeia aceea frumoasă în brațe? Nu se cuvine ca un călugăr să se poarte în felul ăsta."

Călugărul bătrân s-a uitat la tovarășul său de drum, răspunzând: "Eu am lăsat-o acolo. Tu încă o mai duci?"

"Se pare că mai e mult de lucru," am oftat, "chiar când credeam că am ajuns undeva."

"Treaba ta nu este să 'ajungi undeva' - treaba ta este să fii aici. Dan, abia dacă îți trăiești viața cu totul în prezent. Tu îți focalizezi mintea aici și acum doar atunci când faci vreun triplu salt sau dacă te cicălesc eu. Acum a venit vremea să-ți dai silința, mai mult decât oricând, dacă vrei să ai o șansă cât de mică de a găsi poarta. Ea este chiar aici, în fața ta; deschide-ți ochii, acum!"

"Dar cum?"

"Păstrează-ți atenția în momentul prezent, Dan și vei fi eliberat de gânduri. Atunci când gândurile iau contact cu prezentul, se dizolvă." Se pregătea de plecare.

"Așteaptă, Socrate. Înainte să pleci, spune-mi - tu erai călugărul bătrân din poveste - cel care a cărat-o pe femeie? Sună ca și cum tu ai fi făcut-o."

"Tu încă o mai duci?" a râs și a dispărut după un colț, parcă plutind.

Am alergat pe ultimele străzi în drum spre casă, am făcut un duș și am adormit buștean.

Când m-am trezit, am ieșit să mă plimb, continuând să meditez în felul în care îmi sugerase Socrate, focalizându-mi atenția din ce în ce mai mult în momentul prezent. Mă trezeam față de lume, iar simțurile îmi reveneau ca la început, când eram copil. Cerul părea mai strălucitor, chiar și în zilele cețoase de mai.

Nu i-am spus nimic lui Socrate despre Linda, probabil pentru același motiv pentru care nici ei nu i-am spus nimic despre profesorul meu. Erau două aspecte diferite ale vieții mele; și simțeam că Socrate era mai interesat de antrenamentul meu lăuntric decât de relațiile mele lumești.

Nu mai auzisem nimic despre Joy, dar oricând putea să răsară de nicăieri sau să-mi apară în vis. Linda îmi scria aproape în fiecare zi și uneori mă suna, de când lucra la Bell Telephone.

Cursurile treceau ușor, iar săptămânile curgeau una după alta. Adevărata mea sală de clasă era totuși Strawberry Canyon, unde alergam ca vântul printre coline, nemaiținând cont de distanță, luându-mă la întrecere cu iepurii sălbatici. Uneori mă opream să meditez sub vreun copac, sau doar ca să miros briza proaspătă, care venea din golful scânteietor de dedesubt. Ședeam câte o jumătate de oră, privind licărul apei sau norii rătăcind pe deasupra.

Scăpasem de "obiectivele importante" din trecut. Nu mai rămăsese decât unul: poarta. Câteodata uitam chiar și de asta, în timpul antrenamentelor, unde mă jucam în extaz, înălțându-mă sus de tot în aer de la trambulină, întorcându-mă și răsucindu-mă, plutind agale, apoi fășnind în salturi duble și înălțându-mă iar în zbor.

Eu și Linda am continuat să ne scriem, iar scrisorile noastre au devenit poezie. Însă imaginea lui Joy îmi stăruia în fața ochilor, zâmbindu-mi ștregărește, cu subînțeleș, până când nu mai eram sigur ce sau pe cine vroiam cu adevărat.

Apoi, fără să-mi dau seama, ultimul meu an de facultate s-a apropiat de sfârșit. Examenele finale erau acum doar o formalitate. În timp ce scriam răspunsuri în obișnuitele caiete albastre de amintiri, știam că viața mea se transformase, de vreme ce priveam cu atâta delectare urma netedă de cerneală albastră pe care o lăsa stiloul meu. Iar liniile de pe hârtie păreau o operă de artă. Ideile îmi curgeau pur și simplu din minte, fără să mai fie obstructionate de tensiuni sau de griji. Apoi s-a terminat și asta și am realizat că tocmai îmi încheiasem educația universitară.

Am adus suc de mere proaspăt la benzinărie, ca să sărbătoresc împreună cu Socrate. În timp ce ședeam și sorbeam, gândurile mi-au scăpat de sub atenție și au început să hoinărească în viitor.

"Unde ești?" a întrebat Socrate. "Cât e ceasul?"

"Aici, Soc, acum. Dar realitatea mea prezentă este că am nevoie de o carieră. Ce mă sfătuiești?"

"Sfatul meu este: fă ce dorești."

"Asta nu m-ajută prea mult. N-ai putea să mai adaugi ceva?"

"Ok, atunci fă ce trebuie."

"Dar ce?"

"Nu contează ce faci, ci doar cât de bine o faci. A propoz," a adăugat el, "Joy vine în vizită week-end-ul ăsta."

"Minunat! Ce-ar fi să mergem la un picnic sâmbăta asta? La 10 dimineața e bine?"

"Bine, ne întâlnim aici."

I-am spus noapte bună și am pășit în aerul rece al dimineții de iunie, pe sub stelele încă strălucind. Era cam pe la 1:30, când părăseam benzinăria și mă îndreptam spre colț. Ceva m-a făcut să mă întorc și să mă uit pe acoperiș. Și iată-l, în aceeași ipostază în care îl văzusem cu multe luni în urmă, stând nemișcat, cu o aureolă mijindu-i în jurul corpului, cu privirea ridicată spre cer. Cu toate că era la vreo douăzeci de metri depărtare și vorbea încet, l-am auzit ca și cum ar fi fost lângă mine. "Dan, vino aici."

M-am dus repede în spate, la timp ca să-l văd pe Socrate apărând din umbră.

"Înainte să pleci în seara asta, mai e un lucru pe care trebuie să-l vezi." Și-a îndreptat degetele arătătoare spre ochii mei și m-a atins chiar deasupra sprâncenelor. Apoi doar a făcut un pas înapoi și a sărit direct în sus, aterizând pe acoperiș. Am rămas cu gura căscată, neputând să cred ceea ce vedeam. Soc a sărit jos, aterizând abia auzit. "Secretul," a zâmbit el pe sub mustață, "constă în glezne foarte puternice."

M-am frecat la ochi. "Socrate, a fost adevărat? Vreau să spun, am văzut cu ochii mei; dar mi-ai atins fruntea înainte."

"Nu există limite bine definite ale realității, Dan. Pământul nu este solid. Este alcătuit din molecule și atomi, niște universuri minuscule, umplute cu spațiu. Este un loc de lumină și de magie, doar să-ți deschizi ochii și îl poți vedea."

Ne-am spus noapte bună.

În sfârșit a venit și ziua de sâmbătă. Am intrat în birou și Soc s-a ridicat de pe scaunul său. Apoi am simțit un braț delicat prinzându-mă de după mijloc și i-am văzut umbra lui Joy venind lângă mine.

"Sunt atât de fericit să te revăd," i-am spus, îmbrățișându-l.

Zâmbetul îi era radiant. "Ooh," a găngurit ea, "Ești din ce în ce mai puternic. Te antrenezi pentru Jocurile Olimpice?"

"Dacă chiar vrei să știi," am răspuns cu seriozitate, "am hotărât să mă retrag. Gimnastica m-a dus cât a putut de departe; e timpul să schimb macazul." A încuviințat fără să comenteze.

"Bine, haideți să plecăm," a spus Socrate, cărând pe penele pe care îl adusesese cu el. Avem sandvișuri în rucsac."

Și am pornit în sus, spre dealuri, într-o zi care nu putea fi mai frumoasă. După ce am luat prânzul, Soc s-a decis să ne lase singuri: "mă duc să mă cațăr în copac."

Mai târziu, a coborât ca să ne audă cum punem țara la cale.

"Joy, într-o bună zi am să scriu o carte, despre viața mea alături de Socrate."

"Poate că o să se facă și un film," a spus ea, în timp ce Soc asculta, rezemat de copac. Deveneam din ce în ce mai entuziaști. "Și o să se facă și tricouri cu luptător..."

"Și săpun cu luptător," a țipat Joy.

"Și abțipilduri cu luptător."

"Și gumă de mestecat!"

Socrate auzise destul. Clătinând din cap, s-a cățărât înapoi în copac.

Am râs amandoi, tăvălindu-ne prin iarbă și i-am spus cu o nonșalanță, îndelung practică: "Hei, ce-ar fi să ne luăm la întrecere până la carusel și înapoi?"

"Dan, cred că trebuie să fii ahtiat după pedepse," s-a fălit Joy. "Mama a fost antilopă, iar tata ghepard. Sora mea este vântul și..."

"Aha, și frații tăi sunt un Porsche și un Ferrari." A râs, încălțându-se cu tenișii.

"Cel care pierde strânge masa," am spus.

Imitându-l perfect pe W.C. Fields, Joy a spus: "În fiecare minut se mai naște câte-un fraier." Apoi, fără să mă prevină, a zbughit-o la fugă.

Am strigat după ea, în timp ce mă încălțam: "Și bănuiesc că unchiul tău era Rilă Iepurilă!" I-am spus lui Socrate: "Mă întorc în câteva minute," și am luat-o la goană după Joy, care era departe de-acum, alergând spre carusel, care era cam la o milă distanță.

Era rapidă, nimic de zis - dar eu eram mai rapid, și știam asta. Antrenamentul mă purtase pe o culme mult mai înaltă decât mi-aș fi imaginat vreodată.

Joy s-a uitat înapoi, în timp ce își mișca lejer mâinile și picioarele și a rămas surprinsă - aș putea spune șocată? - când m-a văzut că alergam chiar în spatele ei, respirând fără efort.

A început să tragă și mai tare și s-a uitat iar înapoi. Eram destul de aproape ca să-i văd broboanele de sudoare prelingându-i-se pe gâtul delicat. Și, când am început să alergăm umăr lângă umăr, a spus gâfâind: "Ei, ai făcut cumva autostopul pe spatele vreunui vultur?"

"Da," i-am zâmbit, "Era un văr de-al meu." Apoi i-am suflat o bezea și am luat-o din loc.

Făcusem deja cale-ntoarsă la carusel și eram la jumătatea drumului față de locul nostru de picnic, când am văzut-o pe Joy căzând în urmă, la vreo sută de metri. Părea că a tras din răspuțeri și era obosită. Mi-a fost milă de ea, așa că m-am oprit, m-am așezat și am cules o floare de muștar sălbatic de pe marginea drumului. Când s-a apropiat de mine, a încetinit ca să se uite la mine cum adulmecam floarea. I-am spus: "Ce zi frumoasă, nu-i așa?"

"Știi," a spus ea, "asta îmi aduce aminte de povestea cu broasca țestoasă - și cu iepurele sălbatic." Și, zicând acestea, a țâșnit cu o viteză incredibilă.

Luat prin surprindere, am sărit imediat în picioare și am pornit după ea. Încet, dar sigur, m-am apropiat de ea, însă acum eram la marginea poienii, iar ea avea un avans considerabil. M-am apropiat din ce în ce mai mult, până când puteam să-i aud gâfâitul dulce. Ne-am întrecut, umăr lângă umăr, gonind pe ultimii douăzeci de metri. Apoi ea s-a întins și m-a prins de mână; am încetinit, râzând și am aterizat chiar peste feliile de pepene pe care le pregătise Soc, din care au țâșnit semințe în toate direcțiile.

Socrate, coborând din copacul său, a început să aplaude, iar eu am alunecat cu fața într-o felie de pepene, mângându-mă pe obraji.

Joy s-a uitat la mine și m-a luat peste picior: "Vai dragă, da` nu trebuie să roșești așa. La urma urmei, aproape că m-ai întrecut, băbuța de mine."

Fața îmi șiroia; m-am șters, apoi mi-am lins zeama de pepene de pe degete. I-am răspuns: "Vai, drăguța de tine, chiar și un moșulică mai nătărău poate să vadă clar că eu am caștigat."

"Nu-i decât un nătărău pe-aici," a mormăit Soc, "și ăsta tocmai a dărâmat pepenele."

Am râs cu toții și apoi m-am întors către Joy cu ochii strălucind de iubire. Dar când am observat cum mă fixa ea, am încetat să mai râd. M-a luat de mână și m-a dus la marginea poienitei, de unde se vedeau dealurile verzi ale parcului Tilden.

"Danny, trebuie să-ți spun ceva. Tu ești foarte special pentru mine. Dar, după cum spune Socrate" - și s-a uitat înapoi spre el, care clătina încet din cap - "calea ta nu pare să fie suficient de largă ca să mă încapă și pe mine, - cel puțin așa pare. Și sunt încă foarte tânără, Danny - și mai am încă multe lucruri pe care trebuie să le fac."

Tremuram. "Dar, Joy, doar știi că vreau să fii cu mine pentru totdeauna. Vreau să avem copii împreună și să-ți țin de cald noaptea. Viața noastră ar putea fi atât de frumoasă împreună."

"Danny," a mai spus ea, "mai e ceva, ce ar fi trebuit să-ți spun mai demult. Știu că arăt și mă comport - ei bine, conform vârstei pe care te aștepti tu să o am. Dar n-am decât cincisprezece ani."

Mă uitam la ea cu gura căscată. "Asta înseamnă că luni întregi am avut o mulțime de fantezii ilegale."

Toți trei am început să râdem, dar râsul meu era sec. O bucată din viața mea tocmai căzuse și se spărsese. "Joy, am să te aștept. Mai e o șansă."

Ochii lui Joy s-au umplut de lacrimi. "Oh, Danny, întotdeauna mai este o șansă - pentru orice. Dar Socrate mi-a spus că e cel mai bine pentru tine să uiți."

Socrate s-a apropiat tăcut din spatele meu, în timp ce mă uitam în ochii luminoși ai lui Joy. Când mi-am întins brațele către ea, Soc m-a atins ușor pe ceafă, la baza craniului. Lumina s-a stins și într-o clipă am uitat că am cunoscut vreodată o femeie cu numele de Joy.

CARTEA A TREIA

FERICIREA FARA OBIECT

7

Căutarea finală

Când am deschis ochii, eram întins pe spate, cu privirea spre cer.

Probabil că ațipisem. Întinzându-mă, am spus: "Soc, nu crezi c-ar trebui să ieșim mai des la picnic, noi doi?"

"Da," a încuviințat el încet. "Doar noi doi."

Ne-am strâns lucrurile și am colindat aproape doi kilometri pe dealurile împădurite, înainte să luăm autobuzul. Tot drumul la vale, aveam un vag sentiment că uitasem să spun sau să fac ceva - sau poate că uitasem ceva acolo. Dar până când autobuzul a ajuns la poale, sentimentul acela s-a risipit.

Înainte să coboare din autobuz, l-am întrebat: "Hei, Soc, ce-ai zice să facem mâine o alergare?"

"De ce să mai așteptăm?" a răspuns el. "Ne întâlnim diseară la pod, pe la 11:30. Putem să facem o alergare faină de noapte pe deal."

În noaptea aceea, luna plină poleia cu raze argintii vârfulurile ierburilor și ale tufișurilor, pe drumul nostru pe poteci. Însă eu știam ca-n palmă fiecare centimetru al urcușului de șapte km și aș fi putut să alerg pe acolo chiar dacă era beznă.

Dupa un urcuș abrupt, pe potecile de jos, corpul mi se înfierbântase. Curând am ajuns la traseul de legătură și am pornit în sus pe el. Ceea ce mi se părea, cu multe luni în urmă, un munte greu de cucerit, acum era doar floare la ureche. Respirând adânc, am sprintat și l-am zorit pe Socrate, care rămăsese în urmă, respirând din greu, fățându-se-ncolo și-ncoace, ca un clovn, "Hai, moșule - prinde-mă dacă poți!"

După un timp, destul de lung, m-am uitat înapoi, așteptându-mă să-l vad pe Soc alergând întins în urma mea. Dar nu se vedea nicăieri. M-am oprit, chicotind, bănuind vreo capcană. Ei bine, am să-l las să mă aștepte la capăt și să se întrebe unde sunt eu. M-am așezat pe creasta dealului, de unde vedeam golful și luminile orașului San Francisco licărind în depărtare.

Apoi a început să adie vântul, și deodată am simțit că ceva nu era în regulă - nu era deloc. Am sărit ca ars și am luat-o la goană la vale.

L-am găsit pe Socrate, chiar după cotitură, zăcând cu fața în jos pe pământul rece. Am îngenuncheat repede și l-am întors cu grijă, ținându-l, și mi-am lipit urechea de pieptul lui. Inima nu i se auzea. "Oh, Doamne Dumnezeule," am spus, în timp ce o rafală răzleață a început să vuiască prin canion.

Așezând jos corpul lui Socrate, mi-am pus gura peste a lui și i-am suflat aer în plămâni; îi apăsam pieptul cu disperare, într-o panică crescândă.

După un timp nu mai puteam decât să-i șoptesc încetișor, legănându-i capul în mâini. "Socrate, nu muri - te rog, Socrate." Fusesse ideea mea să alergăm. Mi-am amintit cum se opintea în drum spre conector, respirând din greu. Of, dacă... Prea târziu. Am fost sfâșiat de supărare cu gândul la nedreptatea lumii; am simțit cea mai mare furie pe care o trăisem vreodată.

"NUUUUUUUUUUUU!" am urlat, iar tânguirea mea a răsunat cu ecou în hăul canionului, sperind păsările, care au zburat din cuiburi.

Nu, n-avea cum să moară - nu vroiam eu să-l las! Am simțit un val de energie care îmi urca prin brațe, picioare și piept. Vroiam să i-o dau lui pe toată. Dacă asta ar fi însemnat viața mea, era un preț pe care l-aș fi plătit cu bucurie. "Socrate, trăiește, trăiește!" I-am apucat pieptul cu amândouă mâinile, apăsându-mi degetele în coastele lui. Mă simțeam electrizat, îmi vedeam mâinile strălucind, în timp ce-l scuturam, în dorința ca inima lui să bată din nou. "Socrate!" am poruncit. "Trăiește!"

Dar zadarnic . . . zadarnic. Îndoiala a început să prindă contur în mintea mea și m-am pierdut. Se sfârșise. Am rămas împietrit, cu lacrimile șiroindu-mi pe obraji. "Te rog," mă uitam în sus, spre norii argintii care se perindau prin fața lunii. "Te rog," îi spuneam lui Dumnezeu, pe care nu-l văzusem niciodată. "Lasă-l să trăiască." Până la urmă am încetat să mă mai zbućium, am încetat să mă mai sper. Era dincolo de puterile mele. Îl pierdusem.

Doi iepurași au sărit dintr-un tufiș să se uite curioși la mine, apoi la corpul fără viață al unui bătrân, pe care îl țineam cu drag în brațe.

Și atunci am simțit-o - era aceeași Prezență pe care o cunoscusem cu multe luni în urmă. Îmi umplea corpul. O respiram; Ea mă respira. "Te rog," am zis pentru ultima oară, "ia-mă pe mine în loc." O spusese sincer, din suflet. Și în clipa aceea am simțit pulsul care începea să zvâcnească în gâtul lui Soc. Mi-am lipit repede urechea de pieptul lui. Bătaia puternică, ritmică, a inimii bătrânului luptător îmi bubuia în ureche. Apoi am suflat viață în el, până când pieptul a început să i se ridice și să coboare în voie.

Când Socrate a deschis ochii, eram cu fața aplecată deasupra lui, râzând, plângând încet, plin de recunoștință. Și amândoi eram scâldați în razele de argint viu ale lunii. Iepurașii, cu blănița strălucind, se uitau la noi. Apoi, auzindu-mi vocea, s-au retras în tufiș.

"Socrate, ești în viață."

"Văd că puterea ta de observație e ascuțită ca briciul, ca de obicei," a spus el slăbit.

A încercat să se ridice, dar se clătina, iar pieptul îl durea, așa că l-am luat pe umerii mei, așa cum fac pompierii, și am început să-l car, până la capătul potecilor, vreo trei km. De la Laboratorul de Știință Lawrence paznicul ar fi putut să cheme o ambulanță.

Cea mai mare parte a drumului s-a odihnit tăcut pe umerii mei, în timp ce eu mă luptam cu oboseala, asudând sub greutatea lui. Din când în când îmi spunea: "Cel mai bun mod de a călători - hai să facem asta mai des" sau "Hei rup!"

M-am întors acasă numai după ce a fost internat la terapie intensivă, la Spitalul Herrick. În noaptea aceea mi-a revenit visul. Moartea își întindea mâna să-l prindă pe Socrate; m-am trezit țipând.

În ziua următoare am rămas cu el. A dormit în cea mai mare parte a timpului, dar după amiază târziu a vrut să vorbească.

"Ok - ce s-a petrecut?"

"Te-am găsit întins acolo. Inima ți se oprise și nu mai respirai. Îmi-Îmi doream să trăiești."

"Amintește-mi să te trec în testamentul meu. Ce-ai simțit?"

"Asta a fost partea cea mai ciudată, Soc. La început am simțit acel flux de energie trecând prin mine. Am încercat să ți-l ofer ție. Aproape că renunșasem, când..."

"Să nu spui niciodată mori," a decretat el.

"Socrate, e ceva serios!"

"Continuă - sunt numai ochi și urechi. Abia aștept să văd cum s-a încheiat totul."

Am zâmbit: "Știi prea bine cum s-a încheiat. Inima a început să-ți bată din nou - dar numai după ce am încetat să mă mai zbat. Prezența A ceea pe care o simțisem odată - Ea ți-a pornit bătăile inimii."

A încuviințat din cap. "Ai simțit-O." Nu era o întrebare, era o afirmație.

"Da."

"Asta a fost o lecție bună," a spus, întinzându-se încet.

"O lecție! Tu ai avut infarct și asta a însemnat o mică lecție plăcută pentru mine? Așa vezi tu lucrurile?"

"Da," a spus, "și sper să te folosești din plin de ea. Nu contează cât de puternici arătăm, există întotdeauna o slăbiciune ascunsă, care poate să ne vină de hac la un moment dat. Regulile Casei: "Pentru fiecare punct forte există și o slăbiciune - și invers. Într-adevar, chiar de când eram copil, slăbiciunea mea a fost întotdeauna inima. Tu, tinere prieten, ai un alt fel de 'problemă cu inima'."

"Eu am?"

"Da. Tu nu ți-ai deschis inima într-un mod natural, ca să-ți trezești emoțiile în felul în care ai făcut-o aseară. Ai învățat să-ți controlezi corpul, ai și ceva control asupra minții, însă inima nu ți s-a deschis. Obiectivul tău nu este invulnerabilitatea, ci vulnerabilitatea - față de lume, viață, și, drept urmare, față de Prezența pe care ai simțit-O."

Am urmărit să-ți arăt, prin puterea exemplului, că viața luptătorului nu înseamnă perfecțiunea pe care ți-ai închipuit-o sau victoria; ea înseamnă iubire. Iubirea este sabia luptătorului; oriunde ar tăia, dăruiește viață, nu moarte."

"Socrate, vorbește-mi despre iubire. Vreau s-o înțeleg."

A râs încet. "Nu e ceva care să fie înțeles; poate să fie doar simțit."

"Bine atunci, și cum se simte?"

"Vezi?" a spus, "Tu vrei s-o transformi într-un concept mental. Uită de tine și simte!"

M-am uitat în jos la el, realizând măreția sacrificiului său - cum s-a antrenat împreună cu mine, fără să dea niciodată înapoi, chiar dacă știa că are probleme cu inima - totul, numai ca să-mi mențină mie interesul treaz. Ochii mi s-au umplut de lacrimi. "Acum simt, Soc..."

"Prostii! Regretele nu sunt destul de bune."

Rușinea mi s-a transformat în frustrare. "Uneori ești chiar enervant, vrăjitor bătrân! Ce vrei de la mine, sânge?"

"Enervarea nu e destul de bună," a intonat el dramatic, scrutându-mă cu ochii holbați, ca un tâlhar din filmele mute.

"Socrate, ești complet sărit," am râs.

"Asta e - râsul e destul de bun!"

Amândoi am râs cu încântare; apoi, chicotind încet, a adormit. Am plecat tiptil.

Când am venit să-l vizitez a doua zi dimineață, arăta mai înzdrăvenit. L-am luat repede la rost: "Socrate, de ce ai insistat să alergi cu mine și, ca și cum n-ar fi fost de-ajuns, ai făcut toate săriturile și țopăielile alea, când știai că puteau să te omoare în orice clipă?"

"De ce să-mi fac griji? Mai bine să trăiești până mori. Sunt un luptător; calea mea este acțiunea," a spus. "Sunt un învățător; învăț pe alții prin exemplu personal. Într-o bună zi s-ar putea să-i înveți și tu pe alții, după cum ți-am arătat - atunci vei înțelege că doar cuvintele nu sunt de-ajuns; trebuie să predai și tu prin puterea exemplului și numai ceea ce ai realizat prin proprie experiență."

Apoi mi-a spus o poveste:

O mamă și-a adus copilul în fața lui Mahatma Gandhi. L-a implorat: "Te rog, Mahatma. Spune-i fiului meu să nu mai mănânce zahăr."

Gandhi a tăcut, apoi i-a spus: "Adu-l pe fiul tău peste două săptămâni."

Nedumerită, femeia i-a mulțumit și i-a spus că va face după cum i-a zis.

După două săptămâni, s-a întors împreună cu fiul ei. Gandhi l-a privit pe copil în ochi și i-a spus: "Nu mai mânca zahăr."

Recunoscătoare, dar surprinsă, femeia l-a întrebat, "De ce mi-ai spus să-l aduc înapoi după două săptămâni? Ai fi putut să-i spui de prima dată."

Gandhi i-a răspuns: "Acum două săptămâni, mâncam și eu zahăr."

"Dan, însușește-ți ceea ce predai și predă numai ceea ce tu ți-ai însușit deja."

"Ce-aș putea să predau, altceva decât gimnastică?"

"Gimnastica este suficientă, atâta vreme cât o folosești drept un mijloc pentru a împărtăși lecții mai universale," a spus. "Respectă-i pe ceilalți. La început dă-le ce vor și poate, după aceea, câțiva dintre ei vor dori să primească ceea tu dorești să le oferi. Mulțumește-te să-i înveți mărunțșuri, până când va apare cineva care va cere mai mult."

"Cum voi ști dacă cer mai mult?"

"Vei ști."

"Dar, Socrate, ești sigur că sunt destinat să fiu profesor? Eu unul, nu mă simt ca și cum aș fi."

"Dai impresia că te îndrepti în această direcție."

"Asta mă face să-mi amintesc de ceva ce am vrut să te întreb mai demult - deseori pari să-mi citești gândurile sau să-mi cunoști viitorul. Am să dobândesc și eu într-o zi astfel de puteri?" Auzind acestea, Soc s-a întins, a deschis televizorul și a început să se uite la desene animate. I l-am închis imediat.

S-a întors către mine și a oftat. "Speram că ai să lași la o parte orice fascinație legată de astfel de puteri. Dar acum, fiindcă ai adus vorba, am putea s-o rezolvăm și pe asta. Foarte bine, ce vrei să știi?"

"Păi, pentru început, prezicerea viitorului. Se pare că uneori ești în stare să faci asta."

"Citirea viitorului se bazează pe o percepere realistă a prezentului. Să nu catadicsești să citești viitorul până când nu vei fi izbutit deja să vezi clar prezentul."

"Bine, și despre citirea gândurilor?" am întrebat.

Socrate a oftat. "Ce-i cu ea?"

"Se pare că ești în stare să-mi citești gândurile mai tot timpul."

"Da, la drept vorbind," a recunoscut el, "știu ce gândești mai tot timpul. 'Gândurile' tale sunt ușor de citit, pentru că îți sunt înscrise pe tot chipul."

Am roșit.

"Înțelegi ce vreau să spun?" a râs, arătând spre fața mea îmbujorată. "Și nu e nevoie să fii magician ca să citești pe chipurile oamenilor; jucătorii de poker fac asta tot timpul."

"Dar despre puterile adevărate?"

S-a ridicat în capul oaselor și a spus: "Puterile speciale chiar există. Însă pentru luptător aceste aspecte sunt complet irelevante. Nu te amăgi. Fericirea este singura putere care contează. Iar tu nu poți să ajungi la fericire; ea ajunge la tine - dar numai după ce ai renunțat la orice altceva."

Socrate începea să se simtă obosit. M-a fixat cu privirea o clipă, ca și cum ar fi luat o decizie. Apoi a vorbit cu o voce blândă, dar fermă, rostind cuvintele de care mi-era teamă cel mai mult. "Acum mi-e clar că ești prins în capcană, Dan - continuând să cauți fericirea în cu totul altă parte. Așa să fie. N-ai decât să cauți până când o să te sature. Ar fi bine să pleci o vreme. Caută ce vrei și învață ce poți. Apoi vom vedea."

Vocea îmi tremura de emoție. "Cât - cât de mult timp?"

Cuvintele lui m-au zguduit. "Nouă sau zece ani ar trebui să fie de ajuns."

Eram îngrozit. "Socrate, nu mă interesează chiar atât de mult puterile astea. Îți spun cinstit, am înțeles ce mi-ai spus. Te rog, lasă-mă să rămân cu tine."

Și-a închis ochii și a oftat. "Tânărul meu prieten, să nu-ți fie frică. Steaua ta te va călăuzi; nu poți să te rătăcești."

"Dar când o să ne mai vedem, Socrate?"

"Atunci când căutarea ta se va încheia - când se va încheia cu adevărat."

"Când am să devin un luptător?"

"Luptător nu este ceva ce devii, Dan. Este ceva care, fie ești, în acest moment, fie ceva ce nu ești. Calea în sine îl creează pe luptător. Și acum trebuie să mă uiți cu desăvârșire. Du-te și vino înapoi radiind."

Ajunsesem să depind atât de mult de sfatul său, de certitudinea sa. Încă tremurând, m-am întors și m-am îndreptat spre ușă. Apoi am privit pentru ultima oară în ochii aceia strălucitori:

"Am să fac tot ce mi-ai cerut Socrate - în afară de un singur lucru. N-am să te uit niciodată."

Am coborât scările, ieșind afară pe străzile orașului, apoi am hoinărit prin campus, către un viitor incert.

M-am hotărât să mă mut înapoi în Los Angeles, orașul meu natal. Mi-am scos vechiul meu Vaillant din garaj și mi-am petrecut ultimul weekend în Berkeley împachetându-mi lucrurile. Cu gândul la Linda, am intrat într-o cabină telefonică și am format numărul de telefon de la noul ei apartament. Când i-am auzit vocea somnoroasă, am știut ce vroiam să fac.

"Scumpa mea, am câteva surprize. Mă mut în L.A.; vrei să iei avionul mâine dimineață, spre Oakland, cât de repede poți? Am putea să mergem împreună spre sud, cu mașina; e ceva despre care trebuie să vorbim."

A urmat o pauză la capătul celălalt al firului. "Oh, aș fi încântată! Am să iau avionul de ora 8 a.m. "Hm" - apoi a urmat o pauză mai lungă - "Despre ce vrei să vorbim, Danny?"

"E ceva ce ar trebui să te întreb în persoană, dar îți dau un indiciu: ceva despre cum să ne unim viețile, despre copii, despre cum ne trezim dimineața îmbrățișați." A urmat o pauză mai lungă. "Linda?"

Vocea îi tremura. "Dan - nu mai pot să vorbesc acum. Vin mâine dimineață cu avionul."

"Ne întâlnim la poarta PSA. La revedere, Linda."

"La revedere, Danny." Apoi nu s-a mai auzit decât un bâzâit pe fir.

Am ajuns la poartă la ora 8:45. Ea era deja acolo, cu ochii strălucind, o frumusețe cu părul roșcat aprins. A alergat spre mine, râzând, și m-a prins în brațe. "Ooh, e bine să te îmbrățișez din nou, Danny!"

Puteam să-i simt căldura corpului radiind într-al meu. Ne-am dus repede spre parcare, neștiind ce să ne spunem la început.

Am condus înapoi spre parcul Tilden și am luat-o la dreapta, urcând spre Inspiration Point. Plănuiisem totul dinainte. I-am spus să se țină bine și era cât pe ce să-i pun întrebarea, când ea și-a aruncat brațele în jurul meu și mi-a spus: "Da!" și a început să plângă. "Am spus eu ceva?" Am glumit cam sec.

Ne-am căsătorit la Curtea Municipală din Los Angeles, în cadrul unei frumoase ceremonii private. O parte din mine se simțea foarte fericită; altă parte era nespuse de deprimată. M-am trezit în miez de noapte și m-am dus tiptil în balconul din apartamentul nostru nupțial. Am început să plâng pe tăcute. De ce simțeam că pierdusem ceva, ca și cum aș fi uitat ceva important? Acel sentiment avea să nu mă părăsească niciodată.

Nu după mult ne-am mutat într-un apartament nou. Mi-am încercat norocul în vânzarea de asigurări; Linda și-a găsit un serviciu cu jumătate de normă, casier la o bancă. Ne aranjasem o situație stabilă și ne simțeam bine, dar eu eram prea ocupat ca să îmi dedic destul timp proaspetei mele soții. Noaptea târziu, în timp ce ea dormea, eu făceam meditație. Dimineața devreme făceam câteva exerciții. Dar nu după multă vreme, responsabilitățile serviciului îmi lăsau prea puțin timp pentru astfel de lucruri; tot antrenamentul meu și toată disciplina începeau să fie neglijate.

După șase luni de muncă în vânzări, mă săturasem. Am avut o discuție cu Linda, prima noastră discuție serioasă după mai multe săptămâni.

"Iubito, ce-ar fi să ne mutăm înapoi în California de Nord și să ne căutăm alte slujbe?"

"Dacă asta vrei să faci, Dan, eu n-am nimic împotriva. În plus, mi-ar place să fim mai aproape de părinții mei. Sunt niște dădace foarte pricepute."

"Dădace?"

"Da. Cum te simți în postura de tătic?"

"Vrei să spui un copil? Tu - eu - un copil?" Am îmbrățișat-o îndelung, cu tandrețe.

Nu mai puteam să fac nici o mișcare greșită după toate astea. A doua zi după ce am ajuns în Nord, Linda s-a dus în vizită la părinți, iar eu am plecat să-mi caut ceva de lucru. Am aflat de la fostul meu antrenor, Hal, că postul de antrenor de gimnastică pentru bărbați era liber la Universitatea Stanford. M-am dus chiar în ziua aceea la un interviu pentru acest post, apoi am plecat cu mașina la socrii mei ca să-i spun Lindei veștile. Când am ajuns mi-au spus că au primit un telefon de la Directorul Departamentului de Atletism de la Stanford și că mi se oferea postul de antrenor, urmând să încep din septembrie. Am acceptat: îmi găsisem o carieră, cât ai bate din palme.

La sfârșitul lui august s-a născut frumoasa noastră fetiță, Holly. Am încărcat toate lucrurile noastre în mașină și le-am dus în Menlo Park, într-un apartament confortabil în care urma să ne mutăm. Linda, împreună cu copilul au venit cu avionul după două săptămâni. O vreme am fost mulțumiți, dar curând m-am lăsat absorbit de munca mea, preocupat de desfășurarea unui program intens de gimnastică la Stanford. În fiecare dimineață devreme alergam kilometri întregi pe terenul de golf și deseori ședeam singur pe malul lacului Lagunita. Din nou, energiile și atenția îmi zburau în multe direcții, dar, din nefericire, nu și în direcția Lindei.

A trecut un an aproape fără să bag de seamă. Totul îmi mergea atât de bine; nu puteam să înțeleg de ce aveam sentimentul stăruitor că pierdusem ceva, cu mult timp în urmă. Imagini vii ale antrenamentului meu cu Socrate - alergările peste dealuri, exercițiile ciudate noaptea târziu, orele în care îi vorbeam, îl ascultam și îl priveam pe enigmaticul meu profesor - erau amintiri care începeau să se șteargă.

Nu mult după prima noastră aniversare, Linda mi-a spus că vrea să mergem la un consilier marital. Vestea m-a bulversat complet, chiar atunci când credeam că vom putea și noi să ne relaxăm și să ne petrecem mai mult timp împreună.

Consilierul ne-a fost de ajutor, cu toate acestea între Linda și mine o umbră începea să prindă contur - poate că apăruse chiar din noaptea nunții noastre. A devenit mai tăcută, mai rezervată, luând-o și pe Holly în lumea ei. În fiecare zi veneam acasă de la servicii vlăguit, cu prea puțină energie rămasă pentru vreuna dintre ele.

În cel de-al treilea an al meu la Stanford am făcut cerere de rezident de facultate, pentru a locui într-unul dintre căminele universitare, astfel încât Linda să aibă și alți oameni prin preajmă. Curând devenise evident faptul că această mutare fusese cât se poate de bună, în special în latura romantică. Ea și-a format o viață socială proprie, iar eu eram scutit în felul acesta de o povară pe care nu puteam sau nu vroiam s-o port. În primavara celui de-al treilea an la Stanford ne-am separat. M-am cufundat și mai adânc în munca mea și mi-am început din nou căutarea interioară. Îmi petreceam diminețile împreună cu un grup Zen, în sala noastră de gimnastică. Începusem să studiez aikido, seara. Citeam din ce în ce mai mult, sperând să descopăr vreun fir, vreo direcție sau vreun răspuns în legătură cu treaba mea neterminată.

Când mi s-a oferit un post de facultate la Colegiul Oberlin, un colegiu rezidențial de arte liberale în Ohio, părea o a doua șansă pentru noi. Însă acolo am urmărit doar o căutare personală a fericirii, cu și mai mare intensitate. Am predat și mai multă gimnastică și am inițiat două cursuri - "Dezvoltare psiho-mentală" și "Calea Luptătorului Pașnic" - care reflectau câte ceva din principiile și deprinderile pe care le învățasem de la Socrate. La sfârșitul primului meu an acolo, am primit o bursă specială din partea colegiului ca să călătoresc și să fac cercetări într-un domeniu preferat.

După o căsnicie nereușită, Linda și cu mine ne-am despărțit. Luându-mi rămas bun de la ea și de la fetiță, am pornit în ceea ce speram că va fi căutarea mea finală.

Aveam să vizitez multe locuri în lume - Hawaii, Japonia, Okinawa, India și alte părți, unde am întâlnit niște profesori extraordinari, școli de yoga, de arte marțiale și șamanism. Am avut multe experiențe și am descoperit o înțelepciune profundă, însă nu și o pace deplină.

Pe măsură ce călătoriile mele se apropiau de sfârșit, am devenit chiar și mai disperat - nevoit să ajung la o confruntare finală cu întrebările care îmi răsuna în minte: "Ce este iluminarea? Când voi găsi pacea?" Socrate îmi vorbea despre toate astea, dar în vremea aceea eu n-aveam urechi să-l aud.

Când am ajuns în satul Cascais, pe coasta Portugaliei, ultimul popas al călătoriei mele, întrebările au continuat să se repete fără încetare, arzând și mai adânc în mintea mea.

Într-o dimineață m-am trezit pe o plajă izolată, unde îmi instalasem cortul de câteva zile. Privirea îmi aluneca spre apă, unde fluxul devora castelele de nisip și bețișoare pe care le construiseam cu atâta migală.

Dintr-un anumit motiv, asta mi-a adus aminte de propria moarte și de ceea ce Socrate urmărise să-mi comunice. Cuvintele și gesturile sale îmi reveneau în memorie, în frânturi și fărâme, ca rămurelele din castelul meu, acum împrăștiate și plutind pe valurile mici: "Ia seama că anii sunt trecători, Danny. Într-o zi vei descoperi că moartea nu este ceea ce ți-ai imaginat, însă nici viața. Și una și alta pot fi minunate, pline de schimbări; sau, dacă nu te trezești, amândouă se pot transforma într-o dezamăgire considerabilă."

Râsul lui îmi răsuna în memorie. Apoi mi-am amintit de un incident petrecut în stația de benzină: într-o zi eram cam apatic, iar Socrate m-a apucat brusc și a început să mă zgâlțâie. "Trezește-te! Dacă ai fi știut cu siguranță că suferi de o boală cronică fatală - dacă nu ți-ar mai fi rămas decât puțin timp de trăit - atunci n-ai fi risipit nici o picătură din el! Ia seama, Dan, îți spun

- tu suferi de o boală cronică fatală: se cheamă naștere. Nu mai ai decât câțiva ani de trăit. Nimeni nu mai are! Așa că, fii fericit acum, fără motiv - sau nu vei fi deloc niciodată."

Am început să simt o grabă teribilă, însă nu aveam nicaieri unde să mă duc. Așa că am rămas acolo, ca un hoinar care scotocește plaja după nimicuri, care nu înceta niciodată să-și scotocească propria minte. "Cine sunt eu? Ce este iluminarea?"

Socrate îmi spusese, cu mult timp în urmă, că nici chiar pentru un luptător nu există victorie asupra morții; nu există decât realizarea Aceluia care în realitate suntem cu toții.

Cum stăteam așa, întins la soare, mi-am amintit cum am decojit ultima foaie de ceapă în biroul lui Soc, ca să văd "cine eram". Mi-am amintit de un personaj din romanul lui J.D. Salinger, care, văzând odată pe cineva bând un pahar cu lapte, a spus: "Era ca și cum l-ai turna pe Dumnezeu în Dumnezeu, dacă înțelegi ce vreau să spun."

Mi-am amintit visul lui Lao Tzu:

Lao Tzu a adormit și a visat că era fluture. Când s-a trezit, s-a întrebat mirat: "Sunt un om care tocmai a visat că era fluture sau un fluture adormit, care acum visează că este om?"

M-am plimbat pe plajă, fredonând întruna un cântecel de grădiniță:

"Vâslește, vâslește, vâslește, încet, cu barca pe râu în jos
Fii vesel, fii vesel, fii vesel, viața nu-i decât un vis frumos."

După ce m-am plimbat toată după-amiaza, m-am întors la adăpostul meu, ascuns după câteva stânci. Am căutat în rucsac și am scos de acolo o carte veche, pe care o cumpărasem din India. Era o traducere zdrențuită de povești spirituale populare. Răsfoind-o, am dat de o poveste despre iluminare:

"Milarepa căutase pretutindeni iluminarea, dar nu găsea nicăieri vreun răspuns - până într-o zi, când a văzut un bătrân, care mergea încet pe o cărare de munte, cărând un sac greu în spinare. Imediat Milarepa și-a dat seama că acest bătrân cunoștea secretul pe care el îl căutase cu disperare de mulți ani.

"Moșule, spune-mi, te rog, ce știi. Ce este iluminarea?"

Bătrânul i-a zâmbit o clipă, apoi și-a azvârlit povara pe umeri, îndreptându-și spatele.

'Da, înțeleg!' a țipat Milarepa. 'Recunoștința mea veșnică. Dar, te rog, încă o întrebare. Ce urmează după iluminare?'

Zâmbind din nou, bătrânul și-a apucat iar sacul, l-a săltat pe umeri și, potrivindu-și astfel povara, și-a continuat drumul."

În aceeași noapte am avut un vis:

Eram în întuneric, la poalele unui munte înalt, căutând după fiecare piatră un giuvaer prețios. Valea era cufundată în întuneric și de aceea nu puteam să găsesc giuvaerul.

Apoi mi-am îndreptat privirea spre piscul sclipitor al muntelui. Dacă giuvaerul era de găsit, atunci ar fi trebui să fie în vârf. M-am cățarat tot mai sus, începând o călătorie sinuoasă, care mi-a luat mulți ani. În final, am ajuns la capătul ei. Mă scâldam în lumina strălucitoare.

Viziunea mea devenise clară, dar bijuteria nu era încă de găsit. M-am uitat jos, în valea aflată dedesubt, departe, acolo unde începusem să mă cațăr cu mulți ani în urmă. Doar atunci am

realizat că giuvaerul fusese întotdeauna înăuntrul meu, chiar și atunci, și că lumina strălucise întotdeauna. Numai ochii mei fuseseră închiși.

M-am trezit în miez de noapte, în lumina licărind a lunii. Aerul era călduț, iar lumea tăcută, în afară de valurile ritmice ale fluxului. I-am auzit vocea lui Soc, însă știam că nu-i decât o altă veche amintire: "Iluminarea nu este o atingere, Dan; este o realizare. Și atunci când te trezești totul se schimbă și nimic nu se schimbă. Dacă un orb își dă seama că poate vedea, înseamnă că s-a schimbat lumea din cauza asta?"

Am rămas și am privit lumina lunii scânteind pe mare și poleind cu argint munții îndepărtați. "Care era zicala aceea despre munți, râuri și marea căutare?" "Ah, da," mi-am amintit:

"La început munții sunt munți, iar râurile sunt râuri.
Apoi munții nu mai sunt munți, iar râurile nu mai sunt râuri.
În final munții sunt munți, iar râurile sunt râuri."

M-am ridicat, am alergat pe plajă și m-am aruncat în oceanul întunecat, înotând departe de țărm. M-am oprit că să mă odihnesc, când brusc am simțit o creatură care înota în adâncurile negre, undeva sub picioarele mele. Era ceva care se îndrepta spre mine, cu repeziciune: era Moartea.

M-am avântat sălbatic spre țărm și m-am întins pe nisipul ud, gâfâind. Un crab micuț mi-a trecut prin fața ochilor, târându-se, și s-a ascuns în nisip, în timp ce un val a trecut peste el.

M-am ridicat, m-am uscat și mi-am luat hainele pe mine. Mi-am strâns bagajul la lumina lunii. Apoi, luându-mi rucsacul pe umeri, mi-am spus în sinea mea:

"Mai bine să nu începi niciodată; dacă ai început, mai bine termină."

Știam că venise timpul să plec acasă.

În timp ce avionul ateriza pe pista de la aeroportul Hopkins din Cleveland, simțeam că îmi crește îngrijorarea în ceea ce privea căsnicia și viața mea. Trecuseră mai mult de șase ani. Mă simțeam mai bătrân, dar nu și mai înțelept. Ce-aș fi putut să le spun soției și fiicei mele? Oare îl voi revedea pe Socrate - și dacă da, ce-aș fi putut să-i aduc?

Linda și Holly mă așteptau când am coborât din avion. Holly a alergat spre mine, gângurind de bucurie și m-a strâns tare în brațe. Îmbrățișarea mea cu Linda a fost plăcută și caldă, dar lipsită de orice intimitate, ca și cum l-ai îmbrățișa pe un vechi prieten. Era evident că timpul și experiența ne purtaseră în direcții diferite.

Linda ne-a condus acasă de la aeroport. Holly a adormit împăcată în poala mea.

Linda nu fusese singură în absența mea, după cum am aflat. Și-a făcut prieteni - și iubiți. Și, curând după întoarcerea mea la Oberlin, soarta mi-a scos în cale pe cineva foarte special; o studentă, o tânără dulce pe care o chema Joyce. Părul ei negru scurt, tuns breton, îi încadra chipul drăguț, luminat de un zâmbet fermecător. Era mică și plină de viață. M-am simțit foarte intens atras de ea, așa că ne petreceam împreună fiecare oră disponibilă, plimbându-ne și discutând, colindând grădinile de arbori, pe lângă apele liniștite. Mă simțeam în stare să vorbesc cu ea într-un fel în care nu fusesem niciodată capabil să vorbesc cu Linda - nu pentru că Linda n-ar fi putut înțelege, ci pentru că drumurile și interesele ei se aflau în altă parte.

Joyce a absolvit în primăvară. A vrut să rămână lângă mine, dar eu mă simțeam dator față de căsnicia mea, așa că, din nefericire, ne-am despărțit. Știam că n-am s-o uit niciodată, dar familia mea trebuia să fie pe primul loc.

În mijlocul iernii următoare, Linda, Holly și cu mine ne-am mutat înapoi în California de Nord. Poate că eram eu prea ocupat cu munca și cu mine însumi, dar asta a constituit lovitura de

grație în căsnicia noastră; nici un semn prevestitor nu fusese atât de trist cum a fost acea îndoială sâcâitoare, continuă, și acea melancolie, pe care le-am simțit în noaptea nunții noastre - acea îndoială dureroasă, acel sentiment că ar trebui să-mi amintesc de ceva, care se petrecuse cu mulți ani în urmă. Numai când eram împreună cu Joyce scăpam de asta.

După divorț, Linda și Holly s-au mutat într-o casă veche frumoasă. Eu m-am lăsat absorbit de munca mea, predând gimnastica și aikido la YMCA-ul din Berkeley.

Tentația de a trece pe la benzinărie era arzătoare, dar nu aveam de gând să mă duc până când nu eram chemat. Și pe deasupra, cum aș fi putut să mă întorc? Nu aveam nimic să-i arăt după toți anii care trecuseră.

M-am mutat la Palo Alto și trăiam singur, la fel de singur cum fusesem dintotdeauna. Mă gândeam la Joyce de multe ori, dar știam că nu aveam dreptul s-o sun; încă mai aveam treburi de terminat.

Am reînceput antrenamentul cu forțe proaspete. Am exersat, am citit, am meditat și am continuat să-mi direcționez întrebările din ce în ce mai adânc în mintea mea, ca o sabie. În câteva luni am început să trăiesc o stare reînnoită de bunăstare, pe care nu o mai simțisem de ani întregi. În tot acest timp, am început să scriu, consemnând caiete întregi de notițe din perioada când îl vizitam pe Socrate. Speram că, evocând timpul petrecut împreună cu el, am să descopăr vreun indiciu nou. Însă nimic nu se schimbă cu adevărat - cel puțin nimic din ce vedeam eu - de când mă izgonise.

Într-o dimineață stăteam pe treptele din fața micului meu apartament, privind în depărtare. Reflectam la ce se petrecuse în ultimii opt ani. Când am început eram un tâmpit, apoi aproape că devenisem un luptător. Apoi Socrate m-a trimis în lume să învăț și am devenit iar un tâmpit.

Păreau o risipă - toți acești opt ani. Și stăteam așa pe trepte, cu privirea pierdută deasupra orașului, până la munții de dincolo de acesta. Și, dintr-odată, pe măsură ce atenția îmi devenea din ce în ce mai pătrunzătoare, conturul munților începea să capete o aureolă fină sclipitoare. În acea clipă am știut exact ce trebuia să fac.

Mi-am vândut și ultimele bunuri care îmi rămăseseră, mi-am luat rucsacul în spate și am făcut autostopul înspre sud, spre Fresno, apoi am luat-o spre est, prin munții Sierra Nevada. Era sfârșitul verii - timpul cel mai nimerit ca să te rătăcești prin munți.

8

Poarta se deschide

Pe un drum îngust, pe undeva pe lângă Lacul Edison, am început să străbat o regiune despre care îmi pomenise odată Socrate - în adâncul muntelui, în sus, către inima sălbăticiiei. Simțeam că acolo, în munți, sau aveam să găsesc răspunsul - sau aveam să mor. Într-un fel aveam dreptate în ambele sensuri.

Am urcat pe pajiști alpine, printre culmi de granit, croindu-mi drum prin desișuri de brad și pin, până sus, în ținutul lacurilor de înălțime, unde oamenii sunt mai rari decât puma, căprioara sau micile șopârle care se tupilau pe sub pietre când mă apropiam.

Am făcut popas chiar înainte de asfințit. În ziua următoare am urcat și mai sus, peste întinderi mari de granit, până la marginea pădurii. M-am cățărat printre bolovani uriași, luând-o de-a dreptul printre defileuri și strâmtoni. După amiază am cules rădăcini comestibile și fructe de

pădure și m-am întins lângă un izvor cristalin. Pentru prima dată, după ani întregi, se părea că eram și eu mulțumit.

Mai târziu, în acea după amiază, am hoinărit prin pădurile sălbatice, prin umbra măracinișurilor dese și m-am întors la tabără. Apoi am pregătit niște lemne pentru foc, am mai mâncat un pumn de mâncare și am meditat sub un brad falnic, abandonându-mă în voia munților. Dacă aveau ceva să-mi ofere, eu eram gata să accept.

După ce s-a întunecat, m-am așezat în fața focului trosnind, încălzindu-mi mâinile și fața, când, din umbră a apărut Socrate!

"Eram prin apropiere, așa că m-am gândit să trec pe-aici," a spus.

Mut de uimire și de încântare, l-am îmbrățișat, ne-am luat la trântă, râzând, tăvăindu-ne prin noroi, murdăririndu-ne din cap până-n picioare. Apoi ne-am curățat hainele și ne-am așezat lângă foc. "Arăți aproape la fel, bătrâne luptător - nici măcar un an peste sută." (Arăta mai bătrân, dar ochii săi gri își păstrasera licărul.)

"Tu, în schimb," a zâmbit el șugubăț, măsurându-mă din cap până-n picioare, "arăți mult mai bătrân, însă nu cu mult mai deștept. Ia spune-mi, ai învățat ceva?"

Am oftat, cu privirea în gol, la foc. "Ei bine, am învățat să-mi fac singur ceaiul." Am pus un vas micuț pe grătarul pe care mi-l meșterisem singur și am făcut un ceai aromat, folosind niște ierburi pe care le găsisem în drumeția mea din ziua aceea. Nu mă așteptam să am musafiri. I-am oferit lui cana mea și mie mi-am pus ceai într-un castronel. În final, cuvintele au început să curgă mai departe. În timp ce vorbeam, disperarea, pe care o ținusem în frâu atât de mult timp, a răbufnit până la urmă.

"Nu am ce să-ți aduc, Socrate. Sunt încă rătăcit - nu sunt mai aproape de poartă decât eram când ne-am întâlnit prima oară. Eu te-am dezamăgit pe tine și viața m-a dezamăgit pe mine; viața mi-a frânt inima."

Jubila. "Da! Inima ta a fost frântă, Dan - frântă pentru a scoate la iveală poarta, care strălucește înăuntru. E singurul loc unde n-ai căutat. Deschide-ți ochii, năvălește - aproape că ai ajuns!"

Confuz și frustrat, nu puteam decât să stau acolo îmbufnat.

Soc m-a încredințat din nou. "Încă puțin și ești gata - ești foarte aproape."

M-am repezit să-i întrerup vorba, nerăbdător: "Aproape de ce?"

"De capăt." Pentru o clipă frica mi-a dat fiori pe șira spinării. M-am băgat repede în sacul de dormit, iar Socrate și l-a desfăcut pe al lui. Ultima impresie din noaptea aceea a fost aceea a ochilor profesorului meu, strălucind, ca și cum ar fi privit prin mine, prin foc, într-o altă lume.

Când se iviseră primele raze de soare, Socrate era deja treaz, șezând lângă un pâraiaș din apropiere. M-am așezat și eu lângă el și am rămas tăcut o vreme, aruncând pietricele în apă și ascultându-le plescăitul. Tăcut, s-a întors și m-a privit îndeaproape.

În noaptea aceea, după o zi lipsită de griji, în care am hoinărit, am înotat și am făcut plajă, Socrate mi-a spus că vrea să audă despre tot ce îmi aminteam că am simțit de când îl văzusem ultima oară. I-am povestit trei zile și trei nopți - mi-am epuizat depozitul de amintiri. Socrate a vorbit foarte puțin în acest timp, întrebându-mă din când în când câte ceva, dar foarte scurt.

Imediat după ce a asfințit soarele, mi-a făcut semn să vin și eu lângă foc. Am rămas nemișcați, bătrânul luptător și eu, amândoi cu picioarele încrucișate pe pământul moale, în creierul munților Sierra Nevada.

"Socrate, toate iluziile mi-au fost spulberate, dar se pare că nu a rămas nimic care să le ia locul. Mi-ai arătat zădărnicia căutării. Dar ce poți să-mi spui despre calea luptătorului pașnic? Nu e asta o cale, o căutare?"

A râs cu poftă și m-a zgâlțâit de umeri. "După tot acest timp, în sfârșit vii și tu cu o întrebare deșteaptă! Însă răspunsul se află chiar sub nasul tău. Tot timpul ți-am arătat calea luptătorului pașnic, nu calea spre luptătorul pașnic. Atâta vreme cât pășești pe cale, ești un luptător. În acești opt ani, ți-ai abandonat câmpul de luptă, ca să te duci să-l cauți în altă parte. Dar calea este acum; întotdeauna a fost așa."

"Și ce să fac acum? Încotro să pornesc de aici?"

"Cui îi pasă?" a strigat el voios. "Un prost este 'fericit' când poftele îi sunt satisfăcute. Un luptător este fericit fără motiv. Asta este ceea ce face din fericire disciplina ultimă - dincolo de orice altceva te-am învățat."

În timp ce intram în sacii de dormit, i-am văzut fața lui Soc strălucind roșiatic în lumina focului. "Dan," a spus el moale, "asta este ultima temă pe care ți-o mai dau de făcut vreodată, dar e valabilă pentru totdeauna. Acționează fericit, simte-te fericit, fii fericit, fără absolut nici un motiv din lume. Apoi poți să iubești și să faci ce vrei."

Deveneam din ce în ce mai somnoros. Cu ochii închizându-mi-se, i-am spus încet: "Dar, Socrate, unele lucruri și unii oameni sunt foarte dificil de iubit; se pare că este imposibil să fii fericit totdeauna."

"Chiar și așa, Dan, asta înseamnă să fii un luptător. Vezi, Dan, eu nu-ți spun cum să fii fericit, ci îți spun doar să fii fericit." Cu aceste vorbe am adormit.

Socrate m-a trezit cu blândețe, chiar după ce s-au ivit zorii. "Aveam un drum lung de făcut," a spus. Curând am pornit spre ținutul de sus.

Singurul lucru care-i trăda vârsta lui Soc sau problemele cu inima era pasul său mai încet la urcuș. Încă o dată mi-am adus aminte de această slăbiciune a profesorului meu și de sacrificiul său. N-aș mai fi putut să risipesc vreodată prețiosul timp petrecut împreună cu el. În timp ce urcam din ce în ce mai sus, mi-am amintit o poveste ciudată, pe care nu o înțelesesem niciodată până atunci.

O femeie sfântă mergea pe marginea unei prăpăstii. Jos, pe fundul prăpastiei, a văzut o leoaică moartă, înconjurată de puii ei, care plângeau. Fără ezitare femeia s-a aruncat în prăpastie, pentru ca aceștia să aiba ce să mănânce.

Poate că într-un alt loc, într-un alt timp, Socrate ar fi făcut la fel.

Am urcat din ce în ce mai sus, cea mai mare parte a drumului în tăcere, pe grohotișuri, apoi spre culmile de deasupra pădurii.

"Socrate, încotro ne îndreptăm?" l-am întrebat, în timp ce făceam un scurt popas.

"Mergem pe un delușor mai aparte, un loc sfânt, pe cel mai înalt platou de prin locurile astea. Era un loc de îngropăciune pentru un vechi trib american, atât de mic, încât cărțile de istorie nu i-au consemnat vreodată existența, dar acești oameni au trăit și au muncit în singurătate și pace."

"Cum de știi toate astea?"

"Am strămoși care au trăit printre ei. Acum hai să mergem; trebuie să ajungem pe platou înainte să se întunece."

În momentul acela eram dispus să am încredere în Socrate, indiferent ce s-ar fi petrecut - și totuși aveam un sentiment tulburător că eram în mare pericol și că Socrate îmi ascundea ceva.

Soarele era amenințător de jos; Socrate și-a întezit pasul. Respiram din greu acum, sărind și cățărându-ne, agățându-ne cu mâinile și cu picioarele de pe o stâncă pe alta, adânc în umbră. Socrate a dispărut într-o crăpătură dintre două stânci, iar eu l-am urmat printr-un tunel îngust, format de stâncile imense, apoi am ieșit iar în câmp deschis. "În caz că te vei întoarce singur, vei

fi nevoit să treci prin această trecătoare," mi-a spus Socrate. "Este singura cale de intrare sau de ieșire." Începeam să-i pun întrebări, dar m-a potolit.

Lumina pălea din ce în ce mai mult când am urcat pe ultima culme. Acolo, dedesubtul nostru se afla o depresiune în formă de amfiteatru, înconjurată de stânci abrupte, acum acoperite de umbră. Ne-am îndreptat spre amfiteatru, direct spre un vârf crenelat.

"Suntem aproape de lăcașul funerar?" am întrebat nervos.

"Stăm cu picioarele pe el," a spus, "ne aflăm printre fantomele unui popor străvechi, un trib de luptători."

Vântul a început să se întetească, ca și cum i-ar fi accentuat cuvintele. Apoi a urmat sunetul cel mai straniu pe care l-am auzit vreodată - ca o voce umană, gemând.

"Ce fel de vânt mai e și ăsta?"

Fără să-mi răspundă, Socrate s-a oprit în fața unei găuri negre de la baza stâncii și mi-a spus: "Hai să intrăm."

Instinctele îmi semnalau din răspuțeri pericol, dar Soc intrase deja. Mi-am aprins lanterna, am lăsat în urmă vântul care gemea și am mers după lanterna lui palidă, tot mai adânc în peșteră. Fascicolul pâlpâind al lanternei mele îmi arăta cavități și crăpături în stâncă, ale căror capete nu le puteam zări.

"Soc, nu-mi place să mă afund atât de adânc în muntele ăsta." M-a scrutat cu privirea. Dar, spre ușurarea mea, s-a îndreptat spre gura peșterii. Nu că ar mai fi contat; afară era la fel de întuneric ca și înăuntru. Ne-am instalat tabăra, iar Socrate a scos un mănunchi de lemne din rucsac. "Mă gândeam că s-ar putea să avem nevoie de astea," a spus. Nu după mult focul trosnea. Corpurile noastre formau umbre bizare, stâlcite, dansând sălbatic prin peșteră, pe peretele din fața noastră, după cum ardeau flăcările.

Arătând către umbre, Socrate a spus: "Aceste umbre din peșteră sunt imaginea esențială a iluziei și a realității, a suferinței și a fericirii. Iată o poveste antică răspândită de Platon:

A fost odată un popor care își trăia toată viața într-o Peșteră a Iluziilor. După mai multe generații, acei oameni au ajuns să creadă că propriile lor umbre, proiectate pe pereți, aveau substanță reală. Numai miturile și poveștile religioase mai vorbeau despre o posibilitate mai îmbucurătoare.

Obsedați de jocul umbrelor, oamenii au început să se obișnuiască și să devină înrobiți de realitatea lor întunecată."

Eram cu privirea ațintită la umbre și simțeam căldura focului în spate, în timp ce Socrate își continua firul povestirii.

"De-a lungul istoriei, Dan, au existat și excepții binecuvântate ale acestor prizonieri ai Peșterii. Este vorba de cei care s-au săturat de jocul umbrelor, care au început să se îndoiască de el, care n-au mai fost satisfăcuți de umbre, indiferent cât de sus ar fi sărit acestea. Ei au devenit căutători ai luminii. Doar câțiva mai norocoși au găsit o călăuză care i-a pregătit și care i-a purtat dincolo de orice iluzie, la lumina soarelui."

Captivat de povestea lui, priveam dansul umbrelor pe pereții de granit, în lumina galbenă. Soc a continuat:

"Toți oamenii din această lume, Dan, sunt prinși, ca într-o capcană, de Peștera propriilor minți. Numai acei câțiva luptători care văd lumina, care se eliberează, renunțând la tot, abandonându-se totul, pot să rădă în eternitate. Și astfel vei face și tu, prietene."

"Pare de neatins, Soc - și, într-un fel, înfricoșător."

"Este dincolo de căutare și dincolo de frică. Odată ce s-a petrecut, vei vedea că nu-i decât ceva evident, simplu, obișnuit, trezit și fericit. Este însăși realitatea, cea de dincolo de umbre."

S-a așternut o tăcere adâncă, ruptă doar de zgomotul lemnelor trosnind. L-am privit pe Socrate, care părea că așteaptă ceva. Aveam un sentiment apăsător, dar lumina abia mijită a zorilor, conturând gura peșterii, mi-a înviorat starea de spirit.

Însă chiar atunci peștera s-a învăluit din nou în întuneric. Socrate s-a ridicat brusc și s-a dus spre ieșire, iar eu l-am urmat îndeaproape. Aerul mirosea a ozon când am ieșit afară. Puteam simți electricitatea statică ridicându-mi părul de pe ceafă. Apoi furtuna s-a dezlănțuit.

Socrate s-a întors cu fața la mine. "Nu ne-a mai rămas prea mult timp. Trebuie să evadezi din peșteră; eternitatea nu e prea departe!"

Fulgerele au brăzdat cerul. Trăznetul a lovit o stâncă în depărtare. "Grăbește-te!", mi-a spus Socrate, cu o precipitare în glas pe care n-o mai auzisem până atunci. În clipa aceea, am fost cuprins de Sentimentul acela - sentimentul care nu fusese greșit niciodată - și mi-a șoptit cuvintele: "Ferește-te, Dan, - Moartea stă la pândă."

Apoi Socrate a vorbit din nou, cu glas răpăvestitor și tăios. "E periculos aici. Întoarce-te în peșteră, cât mai departe." Am început să-mi caut lanterna în rucsac, dar s-a răstit la mine: "Mișcă!"

M-am retras în întuneric și m-am sprijinit de perete. Respirând din greu, l-am așteptat să vină să mă ia, dar dispăruse.

Eram gata să mă duc să-l chem, când am fost izbit din spate, aproape pierzându-mi cunoștința - ceva ca un clește m-a înșfăcat brusc de ceafă cu o forță zdrobitoare și m-a tras înapoi, adânc în peșteră. "Socrate!" am urlat. "Socrate!"

Strânsoarea din ceafă a dispărut, însă după aceea a început o durere cu mult mai teribilă: capul îmi era zdrobit din spate. Am urlat iar și iar. Chiar înainte să-mi fie strivit craniul de presiunea aceea înnebunitoare, am auzit aceste cuvinte - era, fără nici o îndoială, vocea lui Socrate: "Aceasta este ultima ta călătorie."

Cu o trosnitură groaznică, durerea a dispărut. M-am chircit, prăbușindu-mă cu o bufnitură înfundată. A fulgerat și, în lumina orbitoare de o clipă, am putut să-l vad pe Socrate stând aplecat asupra mea, privind în jos. Apoi s-a auzit sunetul de tunet parcă venit din altă lume. Atunci am știut că eram pe moarte.

Un picior îmi atârna inert pe marginea unui hău adânc. Socrate m-a împins în prăpastie și am căzut, izbindu-mă și zdrobindu-mă de pietre, în măruntaiele pământului și apoi, strecurat printr-o deschizătură, am fost scos din munte la lumina soarelui, unde corpul meu sfârtecat s-a rostogolit în jos, aterizând în cele din urmă pe un mușuroi, pe o pajiște verde, udă, departe, departe dedesubt.

Corpul îmi era o bucată de carne sfârtecată. Corbi, rozătoare, insecte și viermi au venit să se înfrupte din carnea aceea aflată în descompunere, pe care mi-o imaginasem odată ca fiind 'eu'. Timpul trecea din ce în ce mai repede. Zilele se scurgeau ca clipele, iar cerul devenise o clipire rapidă, o succesiune de lumină și întuneric, pulsând din ce în ce mai repede, până când a devenit doar o ceață; zilele s-au transformat în săptămâni, iar săptămânile în luni.

Anotimpurile se schimbau și rămășițele corpului începuseră să se dizolve în pământ, îngrășându-l. Zăpezile înghețate ale iernii mi-au păstrat oasele o clipă, însă pe măsură ce anotimpurile treceau în cicluri din ce în ce mai rapide, chiar și oasele au devenit praf. Din corpul meu s-au hrănit florile și copacii, care au crescut și au murit pe pajiște. Până la urmă chiar și pajiștea a dispărut.

Devenisem parte din corbii care se înfruptaseră din carnea mea, parte din insecte și din rozătoare și parte din animalele prădătoare care le vânau, într-un mare ciclu al vieții și morții. Am devenit strămoșii lor, până când, în cele din urmă, s-au întors și ei în pământ.

Numitul Dan Millman, care trăise cu mult timp în urmă, dispăruse pentru totdeauna, n-a fost decât o clipită a timpului fără margini - însă Eu am rămas neschimbat de-a lungul veacurilor. Acum eram Sinele meu, Conștiința care veghea totul, eram totul. Toate părțile mele separate aveau să continue pentru veșnicie; veșnic schimbându-se, veșnic noi.

Acum am realizat că Secerătorul Întunecat, Moartea, de care lui Dan Millman îi fusese atât de frică, a fost marea lui iluzie. La fel și viața sa, a fost tot o iluzie, o problemă, nimic mai mult decât un incident amuzant, când Conștiința s-a uitat pe Sine.

În timpul vieții, Dan nu a reușit să treacă prin poartă; nu și-a realizat natura sa adevărată; a trăit în mortalitate și frică, singur.

Dar Eu știam. Măcar dacă ar fi știut și el atunci ceea ce știu Eu acum.

Zăceam pe piatră, în peșteră, zâmbind. M-am ridicat, sprijindu-mă de perete, apoi am căutat cu privirea în întuneric, nedumerit, dar fără frică.

Ochii au început să mi se deprindă cu întunericul și am văzut un om cu părul alb, șezând lângă mine, zâmbind. Apoi, de la de mii de ani depărtare, s-a întors totul și, pentru moment, m-am simțit întristat de revenirea mea în forma muritoare. Dar imediat mi-am dat seama că asta nu mai conta - nimic n-ar mai fi putut să conteze.

Asta m-a frapat ca fiind ceva foarte amuzant; totul mi se părea astfel, așa că am început să râd. M-am uitat la Socrate; ochii noștri licăreau extatic. Știam că știa ce știam. Am sărit spre el și l-am îmbrățișat. Am început să dansăm prin peșteră, râzând în hohote de moartea mea.

După aceea ne-am strâns lucrurile și am început să coborâm muntele. Am luat-o pe scurtătură, prin trecătoare, în jos, prin crăpăturile dintre stânci, prin grohotișuri, spre tabăra principală.

Eu nu vorbeam prea mult, dar râdeam deseori, pentru că, de fiecare dată când mă uitam în jur - la pământ, la cer, soare, copaci, lacuri, râuri - îmi aminteam că toate acestea eram Eu!

În toți acești ani, Dan Millman a crescut, străduindu-se din răspuțeri să "fie cineva". Fiindcă tot veni vorba de trecut! El a fost cineva, într-adevăr, cineva ferecat într-o minte fricoasă și într-un corp muritor.

"Așa deci," mă gândeam, "Acum am să joc rolul lui Dan Millman din nou și ar fi mai bine să mă folosesc de asta, să profit de câteva secunde în plus de eternitate, până când au să treacă și astea. Dar acum știu că nu sunt doar o bucată de carne - și acest secret are cea mai mare importanță!"

Nu există nici un mod de fi descris impactul acestei revelații. Eram pur și simplu treaz.

Și astfel m-am trezit la realitate, eliberat de orice semnificație sau de orice căutare. Ce ar mai fi fost de căutat? Toate cuvintele lui Soc deveniseră vii odată cu moartea mea. Acesta era paradoxul în toate astea, partea comică a lor, precum și marea schimbare. Toate căutările, toate realizările, toate idealurile erau la fel de plăcute și la fel de inutile.

Un val de energie mi-a pătruns în corp. Am fost copleșit de fericire și am izbucnit în hohote de râs; acesta era râsul unui om fericit fără motiv.

Și astfel am coborât, trecând pe lângă lacurile de înălțime, pe lângă marginea pădurii, apoi prin pădurea deasă, îndreptându-ne spre pâraul unde ne instalasem tabăra cu două zile în urmă - sau cu o mie de ani în urmă.

Îmi pierdusem toate regulile, toate moravurile, toată frica, acolo, pe muntele acela. Nu mai puteam fi controlat de nimic și de nimeni. Ce pedeapsă ar fi putut să mă mai înspăimânte? Și, deși nu aveam nici un cod de comportament, simțeam ce e era echilibrat, ce era potrivit și ce era iubitor. Eram capabil de acțiune iubitoare și nimic altceva. O spusese chiar el; ce altă putere ar fi putut să fie mai mare decât asta?

Mi-am pierdut mintea și am coborât în inimă. Poarta se deschisese în sfârșit și m-am rostogolit prin ea, râzând, pentru că și ea fusese tot o glumă. Era o poartă fără poartă, o altă iluzie, o altă imagine pe care Socrate o țesuse în pânza realității mele, așa cum îmi promisese cu multă vreme în urmă. În sfârșit, văzusem ce era de văzut. Calea continua la nesfârșit; însă acum era plină de lumină.

Până când am ajuns la tabăra noastră s-a lăsat întunericul. Am făcut focul și am mâncat câteva fructe uscate și semințe de floarea soarelui, ultimele provizii pe care le aveam în rucsac. Abia atunci a început Socrate să vorbească, în timp ce lumina focului se juca pe fețele noastre.

"Ai s-o pierzi, știi doar."

"Ce să pierd?"

"Viziunea asta. Este rară - posibilă doar printr-o combinație improbabilă de împrejurări - însă este tot o experiență, așa că ai s-o pierzi."

"Poate că așa e, Socrate, dar cui îi pasă?" am râs eu. "Mi-am pierdut și mintea și se pare că nu-i nicăieri de găsit!"

A ridicat din sprâncene, plăcut surprins. "Bine, atunci se pare că mi-am terminat treaba cu tine. Datoria mea e plătită."

"Oho! am zâmbit mirat. "Vrei să spui că azi e ziua absolvirii pentru mine?"

"Nu, Dan, azi e ziua absolvirii pentru mine."

S-a ridicat, și-a luat rucsacul în spate și a luat-o din loc, topindu-se în umbră.

Era timpul să mă întorc la benzinărie, acolo unde începuse totul. Într-un fel, aveam sentimentul că Socrate era deja acolo, așteptându-mă. În zori, mi-am luat rucsacul și am început să cobor muntele.

Drumul înapoi, prin sălbăticie, a durat câteva zile. Am făcut autostop-ul până la Fresno, apoi am luat-o pe șoseaua 101, în sus, până la San Jose, apoi înapoi spre Palo Alto. Era greu de crezut că plecasem de acasă doar cu câteva săptămâni în urmă, un "cineva" fără speranță.

Am despachetat și apoi am pornit cu mașina spre Berkeley, unde am ajuns pe la trei după amiază, pe străzile binecunoscute, cu mult înainte ca Socrate să vină la lucru. Am parcat mai sus, pe strada Piedmont și apoi am luat-o pe jos prin campus. Școala tocmai începuse, iar studenții erau ocupați cu studenția lor. M-am plimbat pe Telegraph Avenue și m-am uitat la negustorii care își jucau perfect rolul de negustori. Peste tot pe unde am fost - magazine de țesături, piețe, cinematografe și saloane de masaj - toți întruchipau perfect ceea ce credeau ei că sunt.

Am luat-o în sus, spre Universitate, apoi de-a lungul bulevardului Shattuck, trecând pe străzi ca o fantomă fericită, precum spectrul lui Buddha. Vroiam să le șoptesc oamenilor la ureche: "Trezește-te! Trezește-te! În curând persoana care crezi tu că ești va muri - așa că acum trezește-te și mulțumește-te cu această învățătură: Nu e nevoie de nici o căutare; realizarea nu duce nicăieri. Nu are absolut nici o importanță, așa că fii fericit acum! Iubirea este singura realitate a lumii, pentru că totul este Unul, vezi tu. Și singurele legi sunt paradoxul, umorul și schimbarea. Nu există nici o problemă, nu a fost și nu va fi niciodată. Renunță să te mai zbați atât, scoate-ți din minte chinul ăsta, aruncă-ți cât colo grijile și relaxează-te în armonie cu lumea. Nu e nevoie să te împotrivești vieții; fă doar cât poți mai bine. Deschide-ți ochii și vezi că ești mult mai mult decât îți imaginezi. Tu ești lumea, tu ești universul; ești tu însuși și toți ceilalți, de asemenea! Totul este minunata Piesă de Teatru a lui Dumnezeu. Trezește-te, regăsește-ți simțul umorului. Nu te îngrijora, doar fii fericit. Ești deja liber!"

Am vrut să-i spun asta fiecărui om pe care îl întâlneam, dar dacă aș fi făcut-o, ar fi putut să creadă că sunt țicnit sau chiar periculos. Știam ce înseamnă înțelepciunea tăcerii.

Magazinele se închideau. Peste câteva ore urma să începă schimbul lui Soc la benzinărie. Am plecat cu mașina până la poalele dealurilor, am lăsat-o undeva, apoi m-am cățarat pe o

stâncă, de unde se vedea golful. Am privit în jos pe deasupra orașului San Francisco, în depărtare și la Poarta de Aur. Puteam să simt totul, păsările aciuete în cuiburile lor, în pădurile din Tiburon, Marin și Sausalito. Simțeam viața orașului, îndrăgostiții îmbrățișându-se, răufăcătorii la treabă, voluntarii sociali dăruind cât puteau și ei. Și știam că toate astea, și bunele și relele, ceea ce era sus și ceea ce era jos, sacru și profan, făceau toate parte în mod perfect din Piesă. Fiecare își juca rolul atât de bine! Iar eu însumi eram întreaga piesă, fiecare crâmpă din ea. Am contemplat lumea de la un capăt la altul și am învăluit-o toată în iubire.

Mi-am închis ochii ca să meditez, dar mi-am dat seama că meditam acum dintotdeauna, cu ochii larg deschiși.

După miezul nopții am pornit spre benzinărie; clopoțelul mi-a vestit sosirea. Din biroul luminat călduț a ieșit prietenul meu, un bărbat voinic, care arăta de vreo 50 de ani; zvelt, armonios, grațios. A venit împrejur, la portiera șoferului, zâmbind în colțul gurii și spunând: "Facem plinu'?"

"Fericirea are rezervorul plin," i-am răspuns, apoi am făcut o pauză. Unde mai văzusem oare expresia aceea? Ce ar fi trebuit oare să-mi amintesc?

În timp ce Soc punea benzină, eu am spălat geamurile; apoi am parcat mașina în spatele benzinăriei și am intrat în birou pentru ultima oară. Era ca un loc sfânt pentru mine - un templu neobișnuit. În seara aceea, camera părea electricizată; ca și cum ceva era pus la cale, cu siguranță, dar habar n-aveam ce anume.

Socrate a căutat în sertarul său și a scos un caiet mare, zdrențuit și îngălbenit de vreme, pe care mi l-a înmânat. În el erau notițe scrise dantelat, cu migală și finețe. "Acesta este jurnalul meu - însemnări din viața mea, de când eram tânăr. În el vei găsi răspuns la toate întrebările tale neformulate. Este al tău acum, ți-l dăruiesc. Ți-am dat tot ce am putut. Acum depinde numai de tine. Treaba mea e terminată, dar tu încă mai ai treabă de făcut."

"Ce-ar putea oare să mai rămână de făcut?" am zâmbit.

"Vei scrie și îi vei învăța pe alții. Vei trăi o viață obișnuită, învățând cum să rămâi obișnuit într-o lume zbuciumată, de care, într-un fel, nu mai aparții. Rămâi un om obișnuit și vei putea fi de folos celorlalți."

Socrate s-a ridicat de pe scaunul lui și și-a așezat cu grijă cana pe birou, lângă a mea. M-am uitat la mâinile lui. Străluceau, radiind mai luminos decât le văzusem vreodată.

"Mă simt foarte ciudat," mi-a spus cu o voce surprinsă. "Cred că trebuie să ies."

"Vrei să te ajut cu ceva?" am spus, gândindu-mă că îl doare stomacul.

"Nu." Cu privirea ațintită în gol, ca și cum nici eu, nici camera nu mai existam, s-a dus încet spre ușa pe care scria 'Privat', a deschis-o și a intrat.

Mă întrebam dacă se simțea bine. Aveam impresia că aventura noastră în munți îl epuizase, și totuși strălucea mai tare ca oricând. Ca de obicei, Socrate, nu era de înțeles.

Am stat acolo pe canapea cu privirea la ușă, așteptând să se întoarcă. Am strigat prin ușă: "Hei, Socrate, în seara asta strălucești ca un licurici. Ai mâncat țigar electric la cină? E musai să vii pe la mine de Crăciun; ai fi un ornament grozav de pus în brad."

Am crezut că am văzut o străfulgerare de lumină prin crăpătura ușii. Ehei, dacă s-ar fi ars becul, cum s-ar fi grăbit să-și termine treaba! "Soc, ai de gând să-ți petreci acolo toată seara? Eu credeam că luptătorii nu se constipă niciodată."

Au trecut cinci minute, apoi zece. Stăteam acolo, cu jurnalul său prețios în mâini. L-am strigat, o dată, de două ori, dar n-am primit nici un răspuns. Deodată mi-am dat seama; nu era posibil, dar știam că se petrecuse.

Am sărit ca ars și am alergat la ușă, trântind-o atât de tare, încât a lovit faianța cu un zăngănit, care a răsunat a gol în toată baia. Mi-am amintit străfulgerarea de lumină, cu câteva minute în urmă. Socrate intrase în baia asta, strălucind, apoi a dispărut.

Am rămas acolo mult timp, până când am auzit sunetul familiar al clopoțelului benzinăriei, apoi un claxon răgușit. Am ieșit și am făcut plinul, mecanic, luând banii și dând restul din buzunarul meu. Când m-am întors în birou, am observat că nici măcar nu mă încălțasem. Am început să râd; râsul meu a devenit isteric, apoi m-am potolit. M-am așezat pe canapea, cu spatele rezemat, pe pătura veche mexicană, acum tocită și destrămată, și m-am uitat prin cameră, la covorul galben, decolorat de vreme, la biroul vechi de nuc și la distribuitorul de apă. Am văzut amândouă câștile - a lui Soc și a mea - aflate încă pe birou, și, în cele din urmă, scaunul lui, gol.

Apoi i-am vorbit. Indiferent unde s-ar fi aflat bătrânul luptător șugubăț, eu trebuia să am ultimul cuvânt.

"Ei bine, Soc, iată-mă, prins din nou între trecut și viitor, plutind între cer și pământ. Ce-aș putea să-ți spun ca să fie de-ajuns? Îți mulțumesc, învățătorul meu, inspirația mea, prietenul meu. O să-mi fie dor de tine. Adio."

Am plecat de la benzinărie pentru ultima oară, minunându-mă. Știam că nu-l pierdusem, nu cu adevărat. Avusesem nevoie de toți acești ani ca să văd ceea ce era evident, că Socrate și eu nu fusesem niciodată diferiți. În tot acest timp am fost unul și același.

Am trecut pe aleile mărginite de copaci ale campusului, am traversat râul, apoi pădurile umbroase din afara orașului - urmându-mi Calea în continuare, calea spre casă.

EPILOG

RĂSETE ÎN VÂNT

Trecusem de poartă; văzusem ceea ce era de văzut; îmi realizasem adevărata natură, cocoțat pe un munte înalt. Și totuși, la fel ca bătrânul care își lua povara pe umeri și își continua drumul, știam că, deși totul se schimbase, nimic nu se schimbase.

Trăiam aceeași viață umană obișnuită cu responsabilități umane obișnuite. Trebuia să mă adaptez să duc o viață fericită, utilă, într-o lume care fusese ofensată de cineva care nu mai era interesat de vreo căutare sau de vreo problemă. Un om fericit fără motiv poate să-i calce pe alții pe nervi, după cum aveam să aflăm! Au fost multe ocazii când am început să-i înțeleg și chiar să-i invidiez pe călugării care-și duceau traiul de zi cu zi în peșteri îndepărtate. Însă fusesem și eu în peștera mea. Timpul în care am primit trecuse; acum sosise timpul în care trebuia să dăruiesc.

M-am mutat din Palo Alto în San Francisco și am început să lucrez ca zugrav. De îndată ce m-am mutat într-o casă, m-am ocupat de niște treburi neterminate. Nu mai vorbisem cu Joyce de la Oberlin. I-am găsit numărul din New Jersey și am sunat-o.

"Dan, ce surpriză! Ce mai faci?"

"Foarte bine, Joyce. Am trecut prin multe în ultima vreme."

Apoi a urmat o pauză pe fir. "Uh, ce mai face fetița ta - și soția ta?"

"Linda și Holly sunt bine. Linda și eu am divorțat de câțva timp."

"Dan," - și a urmat încă o pauză - "De ce ai sunat?"

Am tras aer adanc în piept. "Joyce, aș vrea să vii în California, să trăiești cu mine. Nu am nici o îndoială în ceea ce te privește - în ceea ce ne privește. E destul spațiu aici..."

"Dan," a râs Joyce. "Te miști mult prea repede pentru mine! Și când propui să aibă loc această mică modificare?"

"Acum sau cât poți de curând. Joyce, am atâtea să-ți spun - lucruri pe care nu le-am spus nimănui. Le-am ținut în mine atât de mult timp. Vrei să mă suni imediat ce vei lua o hotărâre?"

"Dan, ești sigur de asta?"

"Da, crede-mă și am să aștept aici în fiecare seară să mă suni."

Cam după două săptămâni am primit un telefon, pe la 7:15 seara.

"Joyce!"

"Te sun de la aeroport."

"De la aeroportul Newark? Pleci? Adică vii?"

"De la aeroportul San Francisco. Tocmai am sosit."

Pentru o clipă nu m-am prins. "Cum aeroportul San Francisco?"

"Da," a râs ea, "Știi tu, pista de aterizare din sudul orașului? Deci, vii să mă iei sau fac autostopul?"

În zilele care au urmat, am petrecut fiecare clipă liberă împreună. Am renunțat la slujba de zugrav și am început să predau într-o mică sală de gimnastică în San Francisco. I-am povestit despre viața mea, în cea mai mare parte cum este descrisă și aici și totul despre Socrate. Ea a ascultat cu atenție.

"Știi Dan, am un sentiment nostim când îmi povestești despre omul ăsta - ca și cum l-aș cunoaște."

"Ei bine, orice e posibil," am zâmbit.

"Nu, serios, ca și cum l-aș fi cunoscut! Ceea ce nu ți-am spus nicodată, Danny, este că am plecat de acasă chiar înainte să încep liceul."

"Ei," am răspuns, "asta chiar e ceva neobișnuit, dar nu din cale-afară."

"Partea ciudată este că anii aceia, începând din momentul când am plecat de acasă până când am venit la Oberlin, reprezintă un gol complet în memoria mea. Și asta nu e tot. La Oberlin, înainte să apari tu, îmi amintesc că aveam niște vise, vise foarte ciudate, despre cineva ca tine - și despre un bărbat cu părul alb! Și părinții mei - părinții mei, Danny ..." Ochii ei mari, luminoși, s-au deschis larg și s-au umplut de lacrimi. "... părinții mei întotdeauna mă alintau..." Am cuprins-o de umeri și am privit-o în ochi. În clipa următoare, în amintirile noastre s-a deschis o fereastră comună, ca un șoc electric, când a spus: "mă alintau... Joy."

Ne-am căsătorit de față cu niște prieteni, în munții Californiei. Aș fi dat orice să pot împărtăși acel moment cu omul de la care începuse totul, pentru amândoi. Apoi mi-am amintit de cartea de vizită pe care mi-o dăduse - aceea pe care s-o folosesc când aveam cu adevărat nevoie de el. Am considerat că atunci era momentul.

M-am furișat deoparte pentru câteva clipe și am traversat drumul, unde era o moviliță, de unde se vedeau pădurile și dealurile arcuite. Era o grădină cu un singur ulm, aproape ascuns între butucii de viță de vie. Am căutat în portofel și am scos cartea de vizită, dintre alte hârtii de-ale mele. Era cam roasă pe la colțuri, dar încă strălucitoare.

Luptător, S.A.
Socrate, Propietar.
Specializare în:
Paradox, Umor
și Schimbare
Doar Urgențe!

Am ținut-o în mâini și am rostit ușor: "Așa, Socrate, vrăjitor bătrân ce ești. Fă-ți treaba. Vino pe la noi în vizită, Soc!" Am așteptat, apoi am încercat din nou. Nu s-a petrecut nimic. Absolut nimic. Doar o rafală răzleată de vânt, pentru o clipă - asta a fost tot.

Dezamăgirea m-a luat prin surprindere. Păstrasem în secret speranța că ar putea cumva să se întoarcă. Dar nu avea să mai vină; nici acum, nici altădată. Mâinile mi-au căzut moi pe lângă corp, apoi mi-am lăsat privirea în pământ. "Rămas bun, Socrate. Rămas bun, prietene."

Mi-am deschis portofelul ca să pun cartea de vizită înapoi, uitându-mă din nou la sclipirea ei neștersă. Cartea de vizită se schimbase. În loc de "Doar Urgențe!" era un singur cuvânt, strălucind mai tare decât celelalte. Era scris: "Fericire!" Darul său de nuntă.

În clipa aceea o adiere caldă m-a mângâiat pe față, mi-a răvășit părul, iar din ulm s-a desprins o frunză care, în căderea ei, m-a atins pe obraz.

Mi-am dat capul pe spate, răsând din inimă și m-am uitat în sus, printre ramurile răsfirate ale ulmului, la norii care treceau agale pe deasupra. Apoi mi-am aruncat privirea peste gardul de piatră, la casele presărate în pădurea verde de dedesubt. Vântul a suflat din nou în rafale și o pasăre singuratică s-a înălțat în apropiere.

Apoi am simțit adevărul reieșind din toate acestea. Socrate nu venise, pentru că nu plecase niciodată. Se schimbase doar. El era ulmul de deasupra mea, el era norii hoinari și pasărea și vântul. Ei aveau să fie întotdeauna învățătorii mei, prietenii mei.

Înainte să mă întorc la soția mea, la casa mea, la prietenii mei și la viitorul meu, am cuprins cu privirea lumea din jurul meu. Socrate era acolo. Era pretutindeni.